

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

چهار حوب موافقت نامه
 مشارکت عمومی - خصوصی

Public-Private Partnership (PPP)
Agreement template

معاونت نظارت راهبردی

امور نظارت بودجه سرمایه ای

۱۳۹۳

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
دبیر سازمان

بسمه تعالی

شماره:	۹۳/۱۷۲۸۰۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۲/۲۶	
موضوع: چهارچوب موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی		
<p>به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و با عنایت ماده ۲۱۴ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به منظور تسهیل مشارکت بخش خصوصی در توسعه کشور و ارائه خدمات عمومی، به پیوست «چهارچوب موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی» از نوع گروه سوم ابلاغ می‌گردد.</p> <p>دستگاه‌های اجرایی، متقاضیان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، مهندسان مشاور، پیمانکاران و عوامل دیگر در مشارکت عمومی - خصوصی برای ارائه خدمات عمومی، می‌توانند ضمن تطبیق این چهارچوب با شرایط حقوقی دوطرف موافقت‌نامه، نحوه تأمین مالی، انتقال، بهره‌برداری، اندازه پروژه و میزان پیچیدگی محیط حقوقی کار، از آن برای انعقاد قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی استفاده کنند.</p> <p>یادآوری می‌شود: دستگاه اجرایی طرف مشارکت (سرمایه‌پذیر) بایستی قبل از اقدام به انعقاد قرارداد مشارکت از وجود پیش‌نیازهای زیر اطمینان حاصل کند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) گزارش توجیه فنی - اقتصادی - مالی - زیست‌محیطی پروژه که به تأیید مراجع ذی‌ربط رسیده است، ۲) مصوبه یا تأییدیه مراجع ذی‌ربط مبنی بر موافقت با آغاز اجرای پروژه، ۳) وجود اعتبار کافی متناسب با تعهدات دستگاه اجرایی در قرارداد مشارکت، ۴) گزارش «تصمیم به استفاده از روش مشارکت عمومی - خصوصی» برای اجرای پروژه مورد نظر که به تأیید مسئول دستگاه و واحد مشارکت عمومی - خصوصی رسیده است. در موارد استفاده از سرمایه‌گذار خارجی تأیید سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی نیز الزامی است، ۵) تشکیل کارگروه مشارکت پروژه، متشکل از مشاوران حقوقی، مالی، اقتصادی و فنی دوطرف برای تبیین شرایط و الزامات انجام مشارکت عمومی - خصوصی از سوی سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار و تمشیت امور مشارکت تا نافذ شدن موافقت‌نامه. 		
 <p>محمد باقر نوبخت</p>		

فهرست قسمت‌ها

..... پیشگفتار

..... راهنمای کاربرد موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)

..... موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)

..... پیوست‌های موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)

پیشگفتار

معمولاً بودجه عمومی برای ساخت زیربناها، ساختمان‌ها و تأسیسات اقتصادی و اجتماعی مورد نیاز کشور کفایت نمی‌کند. جذب سرمایه بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در برنامه‌ها و فعالیتهای عمومی می‌تواند قسمتی از این کمبود را جبران کند. بکارگیری سرمایه بخش خصوصی همراه با مدیریت او فرصت ارتقاء کیفیت و بهره‌وری را در ساخت و بهره‌برداری مستحذات عمومی و ارائه خدمات عمومی نیز فراهم می‌آورد؛ انتظاری که بخش عمومی به ازای انتقال قسمتی از مدیریت خود از بخش خصوصی دارد. برای توفیق در مشارکت بخش عمومی و بخش خصوصی برای ارائه خدمات عمومی باید راهکارهای لازم از طریق تنظیم و بکارگیری چهارچوب‌های قراردادی مناسب، فراهم گردد.

هر چند طیف وسیعی از همکاری بین بخش عمومی و بخش خصوصی در ارائه خدمات عمومی قابل تصور است که از سرمایه‌گذاری و مدیریت کامل بخش عمومی شروع و به سرمایه‌گذاری و مدیریت کامل بخش خصوصی منتهی می‌شود، لکن منظور از «مشارکت عمومی - خصوصی»^۱ که «واگذاری امتیاز»^۲ نیز نامیده می‌شود، قسمتی از این طیف است که در آن بخش عمومی امتیاز ارائه خدمات عمومی و ساخت مستحذات مربوط (با یا بدون بهره‌برداری) را همراه با تأمین مالی به بخش خصوصی واگذاری می‌کند.

قراردادهای «مشارکت عمومی - خصوصی» اشکال مختلفی از قراردادهای بلند مدت بین اشخاص حقوقی و نهادهای عمومی را در بر می‌گیرد. هدف آن‌ها تأمین مالی، طراحی، ساخت و

^۱ Public Private Partnership (PPP)

^۲ Concession

در صورت نیاز بهره‌برداری طرح‌ها و فعالیتهای بخش عمومی توسط بخش خصوصی و به عبارت دیگر، انتقال مدیریت طرح یا فعالیت عمومی به بخش خصوصی است.

بهای خدمات حاصل از اجرای قرارداد (محصول پروژه) ممکن است از سوی استفاده‌کننده نهایی پرداخت شود؛ مانند پروژه‌های آب آشامیدنی، گاز، برق، تلفن یا حمل و نقل عمومی، یا به دلایل عملکردی از سوی بخش عمومی تقبل شود؛ مانند برق عمومی، بیمارستان‌ها، راه‌ها و مدارس.

از طرف دیگر ممکن است پس از پایان مدت قرارداد، مستحقات طرح به مالکیت بخش خصوصی درآید و یا به بخش عمومی منتقل شود.

قرارداد «مشارکت عمومی - خصوصی» باید کلیه اشکال مختلف اقتصادی و حقوقی را برای امکان‌پذیر نمودن مشارکت بخش خصوصی در طرح‌ها و فعالیتهای عمومی پوشش دهد. ماهیت بلند مدت قرارداد مشارکت اقتضا می‌کند که شرایط قرارداد طوری تنظیم شود که اولاً در طول دوره اجرا از انعطاف لازم برخوردار باشد و ثانیاً توازن لازم بین دو طرف قرارداد برقرار گردد. به ترتیبی که، بخش عمومی از دریافت خدمات مطابق شرایط قرارداد مطمئن شود و سرمایه‌گذار نیز از بازگشت سرمایه و سود خود اطمینان حاصل کند.

بدین ترتیب، اصول کلی و شرایط زیر برای قراردادهای «مشارکت عمومی - خصوصی» در نظر گرفته شده و در چهارچوب حاضر گنجانیده شده است:

• منافع عمومی

برای صیانت از منافع عمومی، بخش دولتی باید ابعاد اقتصادی پروژه را در چرخه‌ی حیات آن و با عنایت به مخاطرات (ریسک) طرف مشارکت ارزیابی کند. هدف ارزیابی، اطمینان از دریافت خدمات با کیفیت مناسب از طرف مشارکت در مدت قرارداد است. در این صورت، الزاماً کمترین قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین نخواهد بود. از این رو، در مشارکت عمومی - خصوصی طرف قرارداد از طریق مناقصه دو مرحله‌ای انتخاب می‌شود. در این روش ابتدا پیشنهاد دهندگان ارزیابی کیفی می‌شوند و از قبول شدگان پیشنهادهای فنی - اجرایی اولیه دریافت می‌گردد. سپس با برگزاری جلسات بررسی پیشنهادهای و مذاکره با پیشنهاددهندگان، چهارچوب‌های مدل‌های مالی و معیارهای ارزیابی اعلام می‌شود. در نهایت پیشنهادهای فنی نهایی، پیشنهاد مالی و مدل‌های

مالی مرتبط دریافت و نسبت به ارزیابی فنی - بازرگانی آنها اقدام می‌گردد و مناسب‌ترین گزینه انتخاب می‌شود.

• همکاری بخش عمومی

هرچند مشارکت بخش غیردولتی در ارائه خدمات عمومی و عام‌المنفعه در ایران دارای سابقه طولانی است، لکن برای ترویج، تسریع و افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در طرح‌ها و فعالیتهای عمومی، ضروری است نهادهای عمومی طرف قرارداد مشارکت ضمن تسهیل امور قرارداد، از همکاری و همفکری با طرف مشارکت برای حل مشکلات پروژه دریغ نکنند. از جمله، سرمایه‌پذیر می‌تواند بخشی از هزینه‌های پروژه را بصورت بلاعوض (کمک) تأمین کند، زمین ساختگاه پروژه را تملک و واگذار نماید، تمهیدات لازم برای تأمین وثیقه جهت ارائه به مؤسسات مالی و بانکها برای دریافت تسهیلات از سوی سرمایه‌گذار فراهم آورد و مساعدت لازم برای دریافت مجوزهای ساخت و بهره‌برداری از پروژه با سرمایه‌گذار به عمل آورد.

• انسجام قرارداد

از آنجا که بطور معمول توجیه مالی و اقتصادی پروژه در قبال انسجام و همراهی مراحل مختلف آن حاصل می‌شود، باید در تنظیم قرارداد به مراحل مختلف پروژه به منزله ید واحد نگریسته و از تفکیک آنها پرهیز شود. جدا کردن ساخت و طراحی، بهره‌برداری و مدیریت از آن جمله است.

• تسهیم ریسک

با توجه به این اصل کلی که «باید یک ریسک مشخص را به طرفی داد که بهتر می‌تواند آنرا مدیریت کند»، بخش عمومی ریسک‌های سیاسی، عمومی و بلندمدت را به عهده می‌گیرد و طرف خصوصی که مسئولیت تأمین مالی، طراحی، ساخت، نصب، نگهداری و بهره‌برداری را دارد، ریسک آنها را نیز به عهده می‌گیرد. بدین ترتیب هر طرف در صورت انجام ندادن تعهدات خود باید جریمه آنرا به طرف مقابل پرداخت کند و یا او را راضی نماید.

• تضامین

برای ایجاد اطمینان از انجام تعهدات و دریافت خدمات با کیفیت مناسب از طرف مشارکت از یک سو، و پرداخت بهای خدمات در موقع مقتضی از سوی دیگر، لازم است دو طرف مشارکت تضامین معتبری را در اختیار یکدیگر قرار دهند.

• توازن حقوق دو طرف

برای انجام یک معامله برد - برد لازم است در قرارداد مشارکت دو طرف از حقوق مساوی برخوردار باشند. این مطلب باید در تمام شرایط قرارداد مد نظر قرار گیرد.

• نگرش بلند مدت

با توجه به آنکه مدت بهره‌برداری از طرح‌های مشارکتی حدود ۵۰ تا ۶۰ سال در نظر گرفته می‌شود، باید تمهیدات لازم برای قابلیت استفاده بلند مدت از طرح در قرارداد فراهم شود. از آن جمله می‌توان به لزوم مستندسازی و نگهداری مستندات پروژه، آزمایش‌های قبل از انتقال و استفاده از بهره‌بردار مجرب اشاره کرد.

• طرف قرارداد

وسعت محدوده و تنوع عملیات قراردادهای مشارکت (تأمین مالی، طراحی، ساخت، نگهداری و ...) از یک سو و طولانی بودن مدت دوران مشارکت از سوی دیگر، اقتضا می‌کند که اشخاص حقوقی و حقیقی متعددی دست اندر کار انجام پروژه شوند. برای تسهیل امور قرارداد، پس از قطعیت یافتن مسائل فنی، مالی و حقوقی بین اطراف مشارکت، برای عقد قرارداد «شرکت پروژه»، متشکل از تأمین کننده مالی، مشاور، پیمانکار، سازنده و ... تأسیس می‌شود و به عنوان طرف قرارداد قرار می‌گیرد.

• پرداخت‌ها

در صورتی که پروژه مطابق برنامه و مشخصات پیش‌بینی شده ساخته و بهره‌برداری شود، انتظار می‌رود سرمایه‌گذار نیز به سرمایه و سود مورد انتظار خود دست یابد. پرداخت به سرمایه‌گذار ممکن است از محل فروش کالا یا خدمات تولیدی (محصول پروژه) به مصرف کننده نهایی تأمین شود و یا از سوی نهاد عمومی طرف قرارداد به صورت مختلف از قبیل خرید محصول (کالا یا خدمات)، اجاره مستحقات و یا پیش خرید محصول انجام گردد.

• انتقال پروژه

در پایان دوره مشارکت، ممکن است پروژه به فعالیت خود خاتمه دهد و بقایای مستحقات آن تحویل سرمایه‌پذیر شود یا اینکه به تولید محصول ادامه دهد. در صورت ادامه فعالیت پروژه، بر اساس مفاد قرارداد ممکن است پروژه به تملک سرمایه‌گذار درآید یا به سرمایه‌پذیر منتقل گردد.

چنانچه مقرر شود پروژه به سرمایه‌پذیر انتقال یابد، نحوه نوسازی و بازسازی پروژه برای انتقال، در قرارداد پیش‌بینی می‌شود.

• مشخصات عملکردی، نوآوری و رقابت

در مشارکت عمومی - خصوصی، درحقیقت بخش عمومی کالا یا خدمتی را از بخش خصوصی خریداری می‌کند. بنابراین آنچه در شرایط قراردادی اهمیت دارد درج مشخصات فنی و عملکردی کالا یا خدمت است نه نحوه‌ی تحصیل آن. به عبارت دیگر، بخش عمومی نیازمندیهای خود را در قالب مشخصات و استاندارد محصول پروژه در چرخه حیات آن در قرارداد بیان می‌کند و فرآیند تهیه محصول را دیکته نمی‌کند. در این شرایط، دست طرف قرارداد برای نوآوری و ابتکار در ساخت پروژه و در نتیجه کاهش قیمت یا افزایش کیفیت آن باز است؛ موضوعی که رقابت بین متقاضیان مشارکت را ترویج می‌کند.

• حفظ ارزش دارایی بخش عمومی

اغلب پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی پس از ساخت و بهره‌برداری به بخش عمومی منتقل می‌شود. طولانی بودن مدت بهره‌برداری از این پروژه‌ها از یک طرف و بالاتر بودن سطح نگهداری در بخش خصوصی نسبت به عمومی از طرف دیگر، موجب می‌شود که ارزش دارایی بخش عمومی بهتر حفظ شود.

با توجه به زمان طولانی قراردادهای «مشارکت عمومی - خصوصی» و شرایط متفاوت پروژه‌ها در هر بخش اقتصادی، نمی‌توان انتظار تنظیم قراردادی همسان را داشت که تمام پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی را در هر محل اجرا و در هر بخش اقتصادی پاسخگو باشد. ولی با عنایت به اصول کلی و شرایط فوق‌الذکر که فلسفه‌ی وجودی «مشارکت عمومی - خصوصی» را تشکیل می‌دهند چهارچوب موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی تدوین گردیده است تا قسمتی از نیاز صنعت ساخت و ساز را با چهارچوبی حقوقی و قراردادی برطرف سازد.

حدود کاربرد چهارچوب موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی با توجه به مؤلفه‌های اصلی تأثیرگذار زیر؛

- (۱) تأمین مالی: در قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی تأمین مالی پروژه با بخش خصوصی است. در شرایطی که در اسناد فراخوان شناسایی سرمایه گذار اعلام می‌شود، بخش عمومی ممکن است پرداخت مبلغی را به عنوان کمک در ساخت پروژه متقبل شود،
- (۲) نوع ساخت: پروژه ممکن است به صورت احداث، نوسازی، بازسازی، علاج بخشی، توسعه (افزایش ظرفیت)، تکمیل، تجهیز یا ... اجرا شود،
- (۳) بهره‌برداری: پس از ساخت پروژه، ممکن است بهره‌برداری از آن توسط سرمایه‌پذیر یا شخص ثالثی از طرف او انجام شود، یا برای مدتی یا همیشه به سرمایه‌گذار محول گردد،
- (۴) پرداخت بهای محصول پروژه: ممکن است از سوی استفاده‌کننده نهایی یا بخش عمومی انجام شود. با توجه به ماهیت پروژه ممکن است در قالب خرید یا اجاره بها پرداخت شود یا در قبال کالا یا خدمات تهاتر گردد،
- (۵) انتقال پروژه: پس از پایان موضوع قرارداد، ممکن است پروژه و حقوق بهره‌برداری از آن در اختیار بخش خصوصی باقی بماند و یا به بخش عمومی منتقل شود،
- (۶) مالکیت نهایی پروژه: پس از پایان مدت قرارداد، ممکن است مستحقات پروژه به مالکیت بخش خصوصی درآید و یا در مالکیت بخش عمومی باقی بماند،
- شامل مواردی از قبیل:

- ساخت - بهره‌برداری - واگذاری BOT^۳،
- نوسازی - بهره‌برداری - واگذاری ROT^۴
- ساخت - بهره‌برداری - مالکیت BOO^۵،
- طراحی - ساخت - بهره‌برداری DBO^۶،
- ساخت - مالکیت - بهره‌برداری - واگذاری BOOT^۷،
- ساخت - اجاره - بهره‌برداری - واگذاری BLOT^۸،

³Build-Operate-Transfer

⁴Rehabilitation - Operate-Transfer

⁵Build-Operate-Own

⁶Design-Build-Operate

⁷Build-Own-Operate-Transfer

⁸Build-Lease-Operate-Transfer

– ساخت – انتقال – بهره‌برداری BTO^۹،

است و موافقت‌نامه باید متناسب با شرایط آن‌ها تنظیم شود.

برای استفاده‌ی بهینه از موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی – خصوصی «راهنمای کاربرد» تهیه گردیده است.

به علت نوظهور بودن روش مشارکت عمومی – خصوصی، به طور نسبی راهی بلند در پیش است و تلاش‌های مضاعفی را می‌طلبد تا با گسترش بکارگیری این روش در کشور و در رشته‌های مختلف، چهارچوب حقوقی و قراردادی آن سنجیده و کامل گردد.

مجموعه حاضر که با استفاده از نشریه شماره ۴۶۹ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور با عنوان «موافقت‌نامه ساخت – بهره‌برداری – واگذاری» تهیه شده، حاصل تلاش گروهی مؤلفین متشکل از آقایان مهندسین احمد استاد باقر (مهندسین مشاور طرح نواندیشان)، محمود افشاری (شرکت پایوار بنیان)، مهدی جوادی (مهندسین مشاور مهتاب قدس)، امیرحسین رقیمی (شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور)، جواد حاجیانی (وزارت نیرو)، مرتضی ناصریان (وزارت راه و شهرسازی)، مصطفی اشجع مهدوی (امور نظام فنی)، ناصر بالار (امور نظارت بودجه سرمایه‌ای) و مهدی محزون (رییس امور نظارت بودجه سرمایه‌ای) است که از زحمات آن‌ها قدردانی می‌شود.

معاونت نظارت راهبردی

زمستان ۱۳۹۳

^۹Build-Transfer-Operate

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

«راه‌نمای کاربرد»
موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی خصوصی

Public-Private Partnership Agreement
User's Guide

معاونت نظارت راهبردی

امور نظارت بودجه سرمایه‌ای

۱۳۹۳

فهرست مطالب مطالب راهنمای کاربرد

صفحه	عنوان
۱	مقدمه .....
۷	۱. مفاد موافقت نامه .....
۸	۲. موافقت نامه .....
۸	۳. تاریخ انعقاد موافقت نامه .....
۸	۴. دوطرف موافقت نامه .....
۹	۵. سرمایه پذیر .....
۹	۶. شرکت (سرمایه گذار) .....
۱۰	۷. پیشگفته ها .....
۱۱	۸. پروژه .....
۱۲	۹. ساختگاه پروژه .....
۱۲	۱۰. تعریف ها و تفسیرها .....
۱۳	۱۱. تعهدات دوطرف .....
۱۴	۱۲. تعهدات شرکت .....
۱۴	۱۳. تعهدات سرمایه پذیر .....
۱۵	۱۴. ضمانت نامه ها .....
۱۷	۱۵. مجوزها .....
۱۸	۱۶. تاریخ نفوذ و تاریخ قطعیت .....
۱۹	۱۷. دوره ی مجاز .....
۲۱	۱۸. دوره ی احداث پروژه .....
۲۱	۱۹. بهره برداری تجاری .....
۲۲	۲۰. قرارداد ساخت و قرارداد بهره برداری و نگهداری .....
۲۲	۲۱. اسناد موافقت نامه .....
۲۳	۲۲. اسناد فنی .....
۲۴	۲۳. نمایندگان دوطرف .....
۲۶	۲۴. تأییدات و الزامات .....
۲۶	۲۵. اصول طراحی و احداث .....
۲۷	۲۶. احداث پروژه .....
۲۹	۲۷. هزینه ی کل پروژه و تأمین مالی آن .....

صفحه

عنوان

۲۸	افزایش هزینه‌ها و منابع تأمین مالی آن‌ها	۳۱
۲۹	واگذاری به غیر و جایگزینی	۳۳
۳۰	نیازهای پروژه	۳۴
۳۱	آزمایش و راه اندازی	۳۵
۳۲	بهره‌برداری و نگهداری	۳۶
۳۳	کمیت‌های هماهنگی بهره‌برداری	۳۷
۳۴	بازرسی، تعمیر و نگهداری	۳۷
۳۵	محل اندازه‌گیری محصول پروژه	۳۸
۳۶	تحويل محصول پروژه	۳۹
۳۷	برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه	۴۰
۳۸	مستندسازی	۴۰
۳۹	روش پرداخت	۴۱
۴۰	فسخ موافقت‌نامه	۴۴
۴۱	انتقال پروژه	۴۷
۴۲	مالیات	۴۹
۴۳	بیمه	۵۰
۴۴	تغییر در قوانین و مقررات	۵۱
۴۵	حوادث قهریه	۵۲
۴۶	مصونیت	۵۴
۴۷	حل اختلاف	۵۵
۴۸	سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست	۵۷
۴۹	قوانین و مقررات و زبان حاکم	۵۸
۵۰	موارد متفرقه	۵۸
۵۱	نشانی‌ها و ارتباط‌ها	۵۹
۵۲	راهنمای تنظیم موافقت‌نامه	۵۹

مقدمه

در این راهنما، مفاهیم و میانی هر یک از مفاد موافقت‌نامه به ترتیب درج شده در موافقت‌نامه تشریح شده است تا استفاده‌ی کاربران را از متن موافقت‌نامه تسهیل کند و تلاش شده است نحوه‌ی مواجهه با حالات مختلف هر موضوع موافقت‌نامه، بیان گردد.

مراحل اصلی ارجاع کار پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی در شکل (۱) نمایش داده شده است. همان طور که ملاحظه می‌شود، یک پروژه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی پس از انجام مطالعات توجیهی و تهیه اسناد مناقصه، با فراخوان شناسایی سرمایه‌گذاران آغاز می‌شود.

از آنجا که در مشارکت عمومی - خصوصی بسته به نحوه‌ی تأمین مالی و بازپرداخت هزینه‌های پروژه، مالکیت نهایی پروژه، مدیریت، بهره‌برداری و ... پروژه، روش‌های متنوعی وجود دارد که در آن‌ها مسئولیت هر یک از دو طرف موافقت‌نامه متفاوت است، سرمایه‌پذیر باید در اسناد فراخوان شرایط و انتظارات خود را به وضوح مشخص کند.

فرم‌های استعلام ارزیابی کیفی (RFQ)^{۱۰} به متقاضیان سرمایه‌گذاری تحویل و از آنها خواسته می‌شود که علاوه بر تکمیل فرم‌ها نسبت به ارزیابی کیفی خود (بر اساس فرم‌های دریافتی) نیز اقدام کرده و نتایج را به سرمایه‌پذیر تسلیم نمایند.

سرمایه‌پذیر پس از امتیازدهی به سرمایه‌گذاران، از آنها فهرست کوتاه تهیه می‌کند. همزمان با انتشار فهرست کوتاه سرمایه‌گذاران، سرمایه‌پذیر چهارچوب خواسته‌ها و مدل‌های مالی قابل قبول خود را همراه با متن «درخواست برای ارائه پیشنهاد» (RFP)^{۱۱} اولیه را در اختیار آنها می‌گذارد.

¹⁰ Request for Quality

¹¹ Request for Proposal

	تهیه اسناد مناقصه	۹ ۳
فراخوان شناسایی سرمایه‌گذار		
تکمیل و تسلیم فرمهای استعلام ارزیابی کیفی و خود ارزیابی کیفی به سرمایه‌گذاران	تحویل فرمهای استعلام ارزیابی کیفی (RFQ) و خود ارزیابی کیفی به سرمایه‌گذاران	
دریافت پیشنهادهای فنی - اجرایی اولیه	ارزیابی و امتیازدهی سرمایه‌گذاران و تهیه فهرست کوتاه	
دریافت پیشنهادهای فنی - اجرایی اولیه	تهیه پیشنهاد فنی - اجرایی و مدل مالی اولیه	
ارائه درخواست پیشنهاد فنی - مالی و متن موافقت‌نامه و فرم خود ارزیابی فنی بازرگانی	برگزاری جلسات پرسش و پاسخ برای بررسی پیشنهادهای فنی - اجرایی، قسمتهای انعطاف‌پذیر موافقت‌نامه، چهارچوبهای مدل‌های مالی و تفهیم معیارهای ارزیابی	۹ ۳
دریافت پیشنهادهای فنی - مالی، ضمانتنامه شرکت در مناقصه و فرم تکمیل شده خود ارزیابی فنی بازرگانی	جلسه توضیح و تشریح اسناد و تهیه پیشنهاد فنی - مالی	
اعلام قبولشدگان ارزیابی فنی بازرگانی و امتیاز فنی هر یک از آنها	ارزیابی فنی بازرگانی	
اعلام برنده مناقصه براساس فرمول ترکیبی نمره فنی و مالی و آزاد کردن ضمانتنامه شرکت در مناقصه (بجز برندگان اول و دوم)	گزینه‌های مدل‌های مالی قابل قبول و ارزیابی مالی	
امضا و مبادله موافقت‌نامه با شرکت پروژه (تاریخ مبادله) و تبدیل ضمانتنامه شرکت در مناقصه به ضمانتنامه پیشبرد	تنظیم موافقت‌نامه و تأسیس شرکت پروژه	
تحقق شروط مقدم (تاریخ قطعیت) و تبدیل ضمانتنامه پیشبرد به ضمانتنامه اجرا	اقدام برای تحقق شروط مقدم	۹ ۳ ۳
	دوره احداث	

شکل ۱: مراحل و زمان‌بندی ارجاع کار پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)

پیشنهادهای فنی - اجرایی و مدل مالی اولیه برگزیدگان فهرست کوتاه دریافت و در جلسات پرسش و پاسخ با آنها قسمتهای انعطاف پذیر موافقت نامه و چهارچوب های مدل های مالی تبیین و معیارهای ارزیابی تفهیم می شود.

با توجه به مذاکرات جلسات اشاره شده، درخواست پیشنهاد فنی - مالی، متن موافقت نامه و فرم خود ارزیابی فنی - بازرگانی تهیه، ارائه و طی جلساتی تشریح می گردد.

پیشنهادهای فنی - مالی همراه با ضمانتنامه های شرکت در مناقصه و فرمهای تکمیل شده خود ارزیابی فنی بازرگانی دریافت و پس از ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهاددهندگان، قبولشدگان فرآیند ارزیابی و امتیاز فنی آنها اعلام می شود.

پس از بررسی مدل های مالی قبولشدگان، مدل های مالی قابل قبول مورد ارزیابی مالی قرار می گیرد و برنده مناقصه بر اساس فرمول ترکیبی نمره فنی و مالی تعیین و اعلام می گردد. در این مرحله ضمانت نامه شرکت در مناقصه برندگان سوم به بعد آزاد می شود.

از آنجا که معمولاً متقاضیان مشارکت عمومی - خصوصی برای اجرای پروژهها متشکل از کنسرسیومی از اشخاص حقوقی هستند، کنسرسیوم برنده مناقصه برای تنظیم و مبادله موافقت نامه شرکت پروژه تأسیس می کند.

شرکت پروژه موافقت نامه مشارکت را با توجه به پیشنهاد فنی - مالی و مدل مالی برنده تنظیم، امضا و مبادله می کند. در این مرحله ضمانت نامه شرکت در مناقصه به ضمانت نامه پیشبرد تبدیل می شود.

زمان مبادله موافقت نامه به عنوان تاریخ نفوذ^{۱۲} موافقت نامه، مبنای آغاز اقدام برای تحقق شروط مقدم^{۱۳} می باشد. با تحقق شرایط قطعیت موافقت نامه (تاریخ قطعیت^{۱۴})، دوره ی مجاز موافقت نامه^{۱۵} شروع می شود.

پس از قطعیت موافقت نامه، احداث پروژه آغاز می شود (دوره ی احداث). پس از اتمام دوره ی احداث، دوره ی بهره برداری تجاری^{۱۶} پروژه آغاز می شود. طی این مدت، شرکت با دریافت درآمد

¹² Effective Date

¹³ Precedence Conditions

¹⁴ Closing Date

¹⁵ Authorization Period

¹⁶ Commercial Operation Period

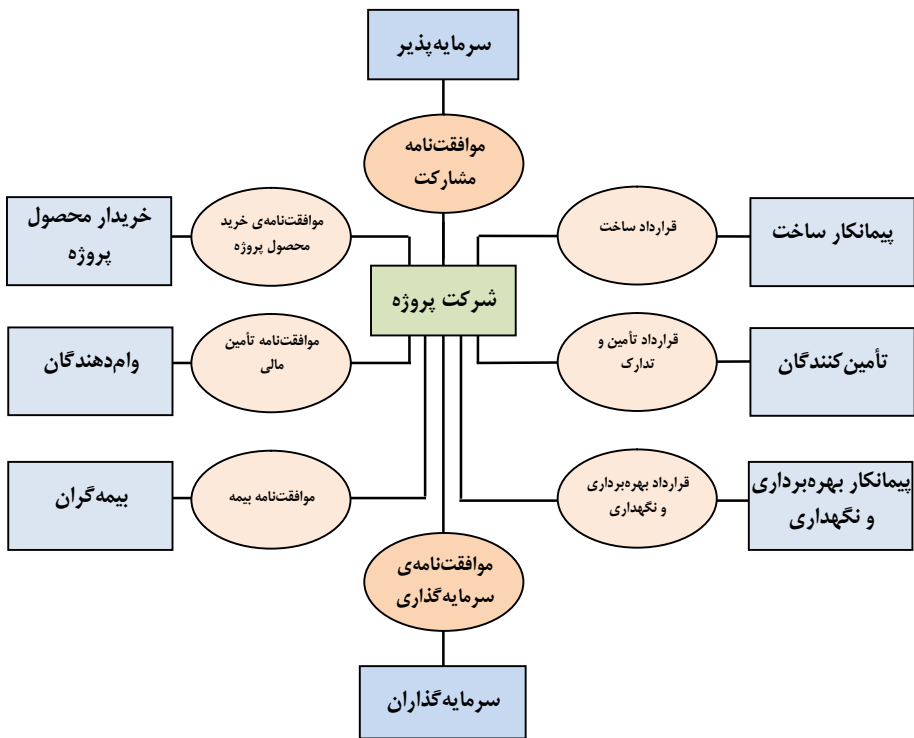

حاصل از فروش محصول پروژه، اصل و سود وام دریافتی^{۱۷} را بازپرداخت، و اصل و سود سرمایه‌ی خود^{۱۸} را بازبافت می‌کند.

پس از اتمام دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و انقضای موافقت‌نامه، حسب مفاد موافقت‌نامه ممکن است پروژه به سرمایه‌پذیر منتقل^{۱۹} شود یا به مالکیت شرکت درآید.

لازم به یادآوری است که، شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و انتقال پروژه، هرکدام مستلزم انجام مراحل مقدماتی و احراز شرایط مناسب برای اقدام است.

بطور مثال، در مراحل پایانی دوره‌ی ساخت، آزمایش‌های آماده‌سازی و بهره‌برداری انجام

شکل ۲: ساختار کلی قراردادی پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی

¹⁷ Debt Capital

¹⁸ Equity Capital

¹⁹ Transfer

می‌شود تا از آماده بودن پروژه برای بهره‌برداری اطمینان حاصل شود. قرارداد بهره‌برداری و نگهداری پروژه منعقد می‌شود و کمیته هماهنگی بهره‌برداری برای پایش و رفع موانع بهره‌برداری تشکیل می‌گردد.

قبل از تاریخ انتقال نیز، تشریفات لازم از قبیل نوسازی و بازسازی پروژه، آموزش کارکنان سرمایه‌پذیر برای مدیریت بهره‌برداری، آزمایش‌های انتقال، تعمیرات و تعویض اجزاء و قطعات انجام می‌شود.

در شکل ۲ به عنوان مثال، ساختار کلی موافقت‌نامه‌ی پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی نشان داده شده است. در این شکل روابط پیچیده‌ی قراردادی بین سرمایه‌پذیر و شرکت و بین شرکت و دیگر طرف‌هایی که هر یک بخشی از تعهدات اجرایی شرکت را به عهده دارند نشان داده شده است.

در شکل (۳)، مراحل اصلی و زمان‌بندی دوره‌ی ساخت و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری نشان داده شده است.

تحقق شروط مقدم (تاریخ قطعیت) و تبدیل ضمانتنامه پیشبرد به ضمانتنامه اجرا	انعقاد قرارداد ساخت	دورهی احداث (۳ تا ۵ سال)
عملیات ساخت پروژه		
	آزمایش‌های آماده سازی و بهره‌برداری	
انعقاد قرارداد بهره‌برداری و نگهداری	تشکیل کمیته هماهنگی بهره‌برداری	
تهیه فرم صورت‌حساب ماهانه و گزارش سالانه	صدور اعتبار اسنادی گردان دبداری برای خرید محصول پروژه و تحویل ضمانتنامه سرمایه‌پذیر	
تاریخ بهره‌برداری تجاری و آزادسازی ضمانتنامه اجرا	بهره‌برداری تجاری از پروژه و دریافت بهای محصول پروژه از سوی شرکت	دوره بهره‌برداری تجاری (۱۰ تا ۲۵ سال)
تحویل ضمانتنامه انتقال و شروع نوسازی و بازسازی پروژه	انجام تشریفات انتقال و شروع آموزش کارکنان سرمایه‌پذیر برای بهره‌برداری	
توافق در مورد ترتیبات انتقال ضمانتنامه‌ها و سطح موجودی اقلام مصرفی و لوازم یدکی و ...، قطعات، انجام آزمایش‌های انتقال و انجام تعمیرات اساسی و تعویض اجزاء	صدور اعلامیه خاتمه موافقت‌نامه	
دوره گذار		
	تاریخ انتقال	
بهره‌برداری توسط سرمایه‌پذیر		

شکل ۳: مراحل اصلی و زمان‌بندی دوره‌ی ساخت و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه

۱. مفاد موافقت‌نامه

منظور از مفاد موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی، بیان مجموعه‌ی شرایطی است که در هر پروژه، در تنظیم روابط طرف‌های موافقت‌نامه مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، استفاده از روش مشارکت عمومی - خصوصی در اجرای هر پروژه‌ای مستلزم آگاهی از مواردی است که در روش یاد شده فارغ از شرایط و ویژگی‌های خاصی که برای هر پروژه مطرح است باید مورد توجه قرار گیرد و به طور معمول و متعارف، در اجرای پروژه‌های خدمات عمومی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پروژه‌هایی که برای ارائه خدمات عمومی ساخته می‌شوند، معمولاً دارای سه ویژگی مشترک هستند: طولانی بودن، نیاز به بودجه‌ی کلان و ساختار فنی و اجرایی پیچیده. این موارد ایجاب می‌نماید افرادی که مسئولیت تنظیم مفاد موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی و اعمال حقوق و تکالیف دوطرف را در آن به عهده دارند، از شرایط حقوقی حاکم بر این روش شناخت کافی داشته باشند.

شرایط عمومی و شرایط خصوصی در تنظیم روابط قراردادی لازم و ملزوم و در هم تنیده هستند و برای تنظیم روابط قراردادی صحیح نمی‌توان به هیچ یک از این دو توجه نداشت. تنظیم روابط قراردادی دقیق بین دوطرف بر رعایت هر دو وجه به یک میزان و نسبت نیاز دارد.

اشاره به شرایط عمومی و شرایط خصوصی لزوماً به معنای تهیه و تدوین دو سری یا دو مجموعه‌ی متفاوت از اسناد قراردادی به روش معمول در تهیه اسناد تیپ در قراردادها نیست. به طور اصولی، در اجرای پروژه‌های خدمات عمومی به روش مشارکت عمومی - خصوصی، تهیه و تنظیم اسناد و مدارک پروژه به صورت موردی انجام می‌گیرد و از نظر ماهیت با پروژه‌هایی که در قالب اسناد و مدارک قراردادهای همسان (تیپ) تنظیم می‌گردند متفاوت است.

در سال‌های اخیر که استفاده از روش مشارکت عمومی - خصوصی رواج یافته، علاوه بر کشورها، نهادهای بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپایی و بانک‌های توسعه سرمایه‌گذاری نیز سلسله مقررات یا شرایط ویژه‌ای را به منظور بستر سازی برای استفاده از این روش‌ها در اجرای پروژه‌های خدمات عمومی تنظیم و ارائه کرده‌اند. از این مقررات در تنظیم روابط قراردادی استفاده می‌شود.

در متن موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی موادی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است که به طور عموم در این نوع پروژه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و نظر به پروژه‌ی ویژه‌ای ندارد. از این رو، توضیح‌ها و اشاره‌هایی که در شرح هریک از ماده‌های آن ارایه می‌شود، به منظور بیان ضرورت وجود موضوعی در موافقت‌نامه و شرایط درج آن است. از این رو، بررسی تکمیلی برای تأمین نیازهای حقوقی و قراردادی هر پروژه‌ی خاصی که به روش مشارکت عمومی - خصوصی اجرا می‌شود، لازم است.

۲. موافقت‌نامه

موافقت‌نامه سندی است که به موجب آن روابط دوطرف در زمان انعقاد آن تنظیم می‌گردد. به طور معمول، موافقت‌نامه‌هایی که از پیچیدگی فنی و اجرایی برخوردار است، در یک دوره‌ی طولانی بین دوطرف نهایی می‌شود و دارای اجزای متعددی است که باید در موافقت‌نامه تمام اجزای آن معلوم گردد.

۳. تاریخ انعقاد موافقت‌نامه

در هر قراردادی به نحو عام، درج تاریخ ایجاد و آغاز تعهد برای دوطرف ضروری است. در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی می‌توان تاریخ‌های متفاوت و متعددی را در تنظیم روابط قراردادی دوطرف بیان نمود. به طور مثال، تاریخ نفوذ به عنوان تاریخی است که دوطرف موافقت‌نامه نسبت به یکدیگر متعهد می‌شوند. این تاریخ می‌تواند تاریخ امضای موافقت‌نامه از سوی دوطرف موافقت‌نامه باشد و یا می‌تواند تاریخ مبادله‌ی موافقت‌نامه باشد. همچنین می‌تواند تاریخی باشد که یکی از طرف‌ها یا هر دوطرف موافقت‌نامه بتوانند یک سلسله مجوزهایی را برای ایجاد تعهد دریافت کنند. علاوه بر تاریخ نفوذ، تاریخ اجرای موافقت‌نامه می‌تواند با تاریخ نفوذ موافقت‌نامه همزمان باشد، یا از این تاریخ مستقل باشد و مشروط به تحقق شروط دیگری گردد. به هر حال، باید تاریخ دقیقی که دوطرف موافقت‌نامه وارد تعهد می‌شوند، درج گردد.

۴. دوطرف موافقت‌نامه

تنظیم موافقت‌نامه بین اشخاصی صورت می‌گیرد که به موجب موافقت‌نامه تعهداتی را با شرایطی در مقابل هم می‌پذیرند. بیان هویت اشخاص طرف قرارداد، اولین اولویت در تنظیم روابط قراردادی است. در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، از نظر ماهیت، طرف‌های

موافقت‌نامه اشخاص حقوقی هستند که در چهارچوب قرارداد تعیین پیدا می‌کنند. از این رو، هویت هر یک از دوطرف موافقت‌نامه باید به نحو کامل درج شود.

بیان هویت شرکت شامل نام، نوع، تابعیت، محل، تاریخ و شماره ثبت شرکت و اقامتگاه ثبتی است که باید به نحو منجز و دقیق درج شود. به طور مثال، بیان صندوق پستی به عنوان اقامتگاه ثبتی شرکت کفایت نمی‌کند و باید اقامتگاهی که دسترسی به اداره مرکزی شرکت را ممکن سازد در موافقت‌نامه درج شود. علاوه بر موارد یاد شده، باید هویت نماینده یا نمایندگان شرکت و سرمایه‌پذیر به صورت کامل مشخص و به صورت دقیق درج گردد. نماینده شرکت می‌تواند در چهارچوب اساس‌نامه، مدیر یا مدیران شرکت و یا وکیل منتخب مدیران شرکت باشد که در هریک از این حالت‌ها، علاوه بر هویت شرکت باید هویت نماینده یا نمایندگان شرکت در مقدمه‌ی موافقت‌نامه مشخص گردد.

۵. سرمایه‌پذیر

دستگاه اجرایی طرف واگذار کننده‌ی موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی به سرمایه‌گذار است که بر اساس مفاد موافقت‌نامه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را در پروژه‌ی مورد نظر می‌پذیرد (سرمایه‌پذیر) و ممکن است در پایان دوره‌ی مجاز، تحویل گیرنده‌ی پروژه نیز باشد و احتمال دارد در دوره‌ی احداث و یا دوره‌ی بهره‌برداری تجاری اجرای تعهداتی را متقبل شود. به طور مثال، هرگاه محصول پروژه مستلزم تأمین مواد اولیه‌ای باشد که باید از سوی سرمایه‌پذیر تأمین گردد، در این صورت سرمایه‌پذیر برای انجام این تعهدات اقدامات لازم را انجام می‌دهد و یا اگر استفاده از محصول پروژه مستلزم احداث پروژه‌ی دیگری است، سرمایه‌پذیر در موعد مقرر باید این تعهد خود را انجام دهد.

سرمایه‌پذیر در تقبل بعضی از ریسک‌های پروژه نیز شرکت می‌کند. به طور معمول ریسک‌های سیاسی (Political Risks) و ریسک‌های غیر پروژه‌ای مانند ریسک‌های محیطی یا کشوری (Country Risks)، از سوی سرمایه‌پذیر باید پوشش داده شود.

۶. شرکت (سرمایه‌گذار)

همان طور که در بخش‌های پیشین بیان شد، در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی به طور معمول چند شرکت سرمایه‌گذار از بخش خصوصی در قالب یک گروه برای گرفتن پروژه و انعقاد

موافقت‌نامه به روش مناقصه اقدام می‌نمایند. به ندرت شرکت واحدی توانایی‌های لازم را دارد تا به تنهایی در این پروژه‌ها طرف قرارداد قرار گیرد.

این گروه از شرکت‌ها بنا به ضرورت و به موجب یک موافقت‌نامه‌ی گروهی، روابط قراردادی بین خود و با سرمایه‌پذیر را در پروژه تعریف و توافق می‌کنند. بنا به ضرورت باید یکی از شرکت‌های عضو گروه به عنوان عضو لیدر گروه (Consortium Leader) در قرارداد عمل نماید و از اختیارات مورد نیاز برخوردار باشد.

به طور معمول و متداول در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، سرمایه‌گذار یا سرمایه‌گذاران، اجراکننده پروژه نیستند. سرمایه‌گذار یا سرمایه‌گذاران پس از فراهم نمودن شرایط اجرای پروژه و اطمینان به اجرایی شدن پروژه و پیش از تاریخ قطعیت، مبادرت به تشکیل یک شرکت با موضوع خاص (Special Purpose Company) می‌نمایند که شرکت پروژه نامیده می‌شود (Project Company) و در موافقت‌نامه، شرکت نامیده شده است. از این رو موضوع شرکت همان اجرای پروژه‌ی مورد مذاکره با سرمایه‌پذیر است. برای اطمینان از اعتبار حقوقی شرکت، نوع ثبتی شرکت «تضامنی» یا «سهامی خاص» با سرمایه‌ی حداقل معادل یک سوم مبلغ برآورد ساخت پروژه تعیین می‌شود.

شرکت به عنوان طرف دیگر امضاکننده موافقت‌نامه، جانشین شرکت‌های سرمایه‌گذار می‌شود و با قبول مفاد موافقت‌نامه نسبت به اجرای آن اقدام می‌نماید و پس از انقضای موافقت‌نامه، شرکت تسویه و منحل می‌گردد. در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، با تکمیل مندرجات موافقت‌نامه‌ی جانشینی امر جانشینی شرکت به جای شرکت‌های سرمایه‌گذار انجام می‌شود.

شرکت پروژه مدیریت ریسک‌ها را بر عهده دارد و باید تمام ریسک‌های پروژه‌ای را پوشش دهد و چون نمی‌تواند خود ریسک‌ها را بپذیرد، باید همه‌ی آن‌ها را به طرف‌های ثالثی که با شرکت قرارداد اجرایی دارند منتقل نماید. از این رو، آن‌ها را به اجرا کنندگان و بهره‌برداران پروژه یا شرکت‌های بیمه منتقل می‌نماید.

۷. پیشگفته‌ها

در بیان مقدمه‌ی قراردادها دو رویکرد متفاوت وجود دارد. در برخی از قراردادها بدون هیچ‌گونه مقدمه‌ای، پس از بیان هویت دوطرف قرارداد، ماده‌ی اول قرارداد درج می‌گردد. در بعضی دیگر از

قراردادها، مقدمه‌ای مختصر یا مبسوط از تعامل و اراده‌ی دو طرف قرارداد در دوره‌ی مذاکرات منتهی به انعقاد قرارداد ارایه می‌شود که شامل هدف‌های دو طرف، رویکردها و انتظارات دو طرف است.

بیان مقدمه در قراردادهایی که روابط طولانی مدت را بین دو طرف ایجاد می‌نمایند برای مدیرانی که بعداً در طی اجرای موافقت‌نامه وارد می‌شوند این فرصت را فراهم می‌سازد که با تاریخچه و مقدمات موضوع آشنایی پیدا کنند ولی در هر صورت نکته‌ی مهمی که در این زمینه باید بیان شود این است که نباید تضادی بین مندرجات مقدمه و شرایط موافقت‌نامه وجود داشته باشد. هرگاه شائبه‌ی ابهام و تعارض در این خصوص وجود داشته باشد، باید از درج مقدمه با وجود مفید بودن آن در تنظیم قراردادهای طولانی مدت، صرف نظر شود و در موافقت‌نامه درج گردد که روابط دو طرف تنها بر مبنای شرایط موافقت‌نامه تنظیم گردیده و تمام اسناد و مدارک مقدم بر آن از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

۸. پروژه

پروژه، موضوع مورد توافق دو طرف برای سرمایه‌گذاری به روش مشارکت عمومی - خصوصی برای ارائه خدمات عمومی است. از این رو، ارائه‌ی تعریفی جامع و مانع از پروژه ضروری است تا دو طرف آگاهی کاملی به شرح مشخصات موضوع پروژه داشته و ابهامی برای آن‌ها از نظر کمی و کیفی موضوع پروژه وجود نداشته باشد تا در جریان احداث و بهره‌برداری، اختلافی ایجاد نکند.

وام دهندگان توجه و دقت بسیار جدی در خصوص تعریف جامع و مانع از پروژه دارند و با دخالت کارشناسان فنی، مالی و حقوقی، ابعاد مختلف پروژه را بررسی می‌کنند که در تعریف موضوع و تعیین شرایط و مشخصات فنی و اجرایی آن هیچ موردی مغفول نماند.

تعریف پروژه در روش مشارکت عمومی - خصوصی، برعکس تعریف پروژه در قراردادهای متداول که مستلزم بیان تمام جزئیات است، با تعیین و توافق بر مشخصات کلیدی تجهیزات و تأسیسات پروژه و درج مقادیر تضمینی و کارایی پروژه کفایت می‌کند و به بیان جزئیات توجهی نمی‌شود. دلیل این امر آن است که شرکت باید به نحوی اقدام نماید که در طول ۲۰ تا ۳۰ سال بهره‌برداری بتواند سرمایه و سود سرمایه‌گذاری را از محل درآمد پروژه مستهلک سازد و همین امر ایجاب می‌نماید که بالاترین دقت را در انتخاب ملزومات پروژه به عمل آورد.

۹. ساختگاه پروژه

تأمین اراضی مورد نیاز در احداث پروژه اعم از این که در یک نقطه یا چند نقطه‌ی جغرافیایی باشند یکی از موضوع‌های ویژه در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی است. به طور معمول و متعارف، شرکت باید در تأمین اراضی مورد نیاز برای احداث پروژه اقدام نماید و پس از تحقق پروژه نسبت به بهره‌برداری و سپس، در صورت پیش‌بینی در موافقت‌نامه، واگذاری آن به سرمایه‌پذیر مبادرت کند.

در برخی از موارد، این روش معمول و متعارف نمی‌تواند به دلایل مختلف اجرا شود. به طور مثال، احداث یک خط لوله نفت یا گاز و یا احداث خط انتقال نیروی برق و یا شبکه مخابراتی مستلزم تأمین اراضی بسیار وسیعی است که در برخی از کشورها به موجب مقررات خاصی، شرکت می‌تواند اراضی واقع در مسیر و حریم خطوط و تأسیسات را تصرف کند. در صورت عدم وجود مقررات پیشگفته، تأمین اراضی مستلزم دریافت موافقت مالکین و متصرفین اراضی مربوط است. اجرای پروژه بدین ترتیب بسیار پرهزینه و زمان‌بر و در مواردی غیر ممکن خواهد بود. در برخی از کشورها از جمله ایران، به موجب نظام حقوقی آن‌ها، مالکیت سرمایه‌گذار خارجی بر اراضی منع شده است. از این رو، شرکت خارجی نمی‌تواند به طور مستقیم نسبت به خرید اراضی مورد نیاز اقدام کند.

بنا به اقتضای موارد پیشگفته، چنانچه سرمایه‌پذیر تأمین اراضی مورد نیاز برای احداث پروژه را تعهد کند، آن را به طور مجانی یا در چهارچوب قرارداد اجاره و یا سایر انواع قرارداد، در چهارچوب مدل مالی در اختیار شرکت قرار می‌دهد تا در دوره‌ی مجاز از اراضی مورد نیاز برای پروژه استفاده کند و پس از پایان دوره‌ی مجاز، با سرمایه‌پذیر تسویه حساب نماید.

۱۰. تعریف‌ها و تفسیرها

در تعریف اصطلاحات قراردادی، برخورداری از مفاهیم مشترک در تعریف و تفسیر اصطلاحات باید مد نظر باشد. به همین نحو ایجاب و قبول در انعقاد موافقت‌نامه چه از نظر مفهومی و مصداقی و چه از نظر حکمی و موضوعی، نباید نزد دوطرف موافقت‌نامه ابهام داشته باشد. به طور مثال هر دوطرف باید آگاه باشند که مراد از مفهوم موافقت‌نامه چه اسنادی است و یا مراد از دوره‌ی مجاز شامل چه دوره‌ای است.

از این رو، تنظیم موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی برای مدت ۲۵ تا ۳۰ سال (به عنوان مثال) مستلزم توافق در تعریف واحد از اصطلاحات و تفسیر مشترک از مفاهیم و کلماتی است که در بیان موضوعات قراردادی استفاده می‌شود. بدیهی است، تعریف اصطلاحات و تفسیر کلمات به تنهایی کفایت امر را نخواهد کرد مگر این که اصطلاحات با تعاریف توافق شده در اسناد موافقت‌نامه به کار رود و از اصطلاحات تعریف نشده در بیان موضوعات استفاده نشود.

اصطلاحاتی که در سند موافقت‌نامه درج می‌شود، شامل اصطلاحات پایه و مشترکی است که در تمام موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بی شک اصطلاحات دیگری که به اقتضای موضوع هر پروژه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی مورد نیاز است، باید به طور جامع و کامل در این بخش از موافقت‌نامه ارائه شود. می‌توان در موافقت‌نامه ذکر کرد که در مواردی که اصطلاحی در این موافقت‌نامه تعریف نشده است، از تعاریف موجود در آخرین ویرایش «فرهنگ واژگان نظام فنی» استفاده می‌شود.

بخش تفسیر اصطلاحات نیز به تعریف اصطلاحات اضافه می‌شود تا اصطلاحات مورد توافق دوطرف را برای انشاء و تنظیم موافقت‌نامه فراهم سازد. تفسیر به طور معمول شامل اصطلاحات مورد استفاده در زمینه خاص پروژه است و علاوه بر این، دامنه و مصادیق مورد نظر اصطلاحات که به طور عموم در انشای موافقت‌نامه استفاده می‌شود، بین دوطرف توافق می‌گردد. به طور مثال، دوطرف معلوم می‌کنند که منظور از اصطلاح شامل و از جمله بیان مصادیق به نحو تمثیلی یا تحدیدی است.

۱۱. تعهدات دوطرف

در اجرای پروژه شرکت و سرمایه‌پذیر هر دو تعهدات متعددی دارند و تحقق پروژه مستلزم ایفای تعهدات قراردادی از جانب دوطرف موافقت‌نامه است. در موافقت‌نامه باید تعهدات قراردادی هر یک از دوطرف و شرایط اجرای آن و طرف متعهد به طور صریح و روشن بیان شود. هر چند در موافقت‌نامه، شرکت و سرمایه‌پذیر طرف‌های تعهد هستند ولی این موضوع به این معنی نخواهد بود که تمام تعهدات قراردادی از سوی طرف متعهد به طور مستقیم اجرا می‌شود. هر یک از طرف‌های موافقت‌نامه برای اجرای تعهدات قراردادی خود وارد قراردادهای متعددی با اشخاص دیگر می‌شوند که بتوانند تعهدات قراردادی خود را تأمین کنند. تعهدات قراردادی سرمایه‌پذیر و شرکت در پروژه ایجاب می‌نماید که علاوه بر این که تعهدات قراردادی خود را اجرا نمایند باید برای اجرای تعهدات قراردادی همدیگر نیز همکاری کنند. از این رو و در خیلی از موارد، اجرای

قوانین و مقررات از جانب یک طرف موکول به داشتن اطلاعات جانبی خاصی است که باید از طرف دیگر تحویل شود و یا تأسیساتی را اجرا کند که طرف دیگر امکان اجرای تعهدات خویش را داشته باشد و یا اقدامات مشترکی را با یکدیگر به طور هماهنگ انجام دهند. مثلاً تعهدات متقابل شرکت و سرمایه‌پذیر در دوره‌ی احداث، مستلزم برنامه‌ریزی مشترک است.

۱۲. تعهدات شرکت

تعهدات شرکت در دوره‌های مختلف اجرای موافقت‌نامه باید پیش‌بینی شود. در دوره‌ی اجرای شروط مقدم، شرکت باید شرایطی را که برای قطعیت پروژه لازم است فراهم کند، به طور مثال انعقاد موافقت‌نامه‌های تأمین مالی، قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری و تحصیل مجوزها وفق قوانین و مقررات حاکم از این موارد است و در دوره‌ی احداث عمده‌ی فعالیت شرکت متوجه اجرای پروژه است که باید در زمان تعیین شده و با رعایت مشخصات فنی توافق شده تکمیل گردد. پس از رسیدگی‌ها و انجام آزمایش‌های عملکردی پروژه و حصول شرایط بهره‌برداری تجاری، دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و اجرای تعهدات قراردادی شروع می‌شود و باید محصول پروژه با کمیت و کیفیت موافق با مشخصات و شرایط قراردادی، برای سرمایه‌پذیر یا دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه آماده گردد.

شرکت علاوه بر تعهداتی که در مقابل سرمایه‌پذیر و به موجب موافقت‌نامه دارد، در مقابل سایر اشخاص مانند وام‌دهندگان، سهامداران، پیمانکاران احداث و بهره‌بردار و ...، تعهداتی دارد که باید این تعهدات را نیز ایفا نماید.

۱۳. تعهدات سرمایه‌پذیر

تعهدات سرمایه‌پذیر در پروژه‌های که به روش مشارکت عمومی - خصوصی اجرا می‌شوند، در مراحل مختلف آن و به شکل‌های متفاوت باید دیده شود. سرمایه‌پذیر باید از پیش نسبت به شناسایی و تعریف پروژه اقدام کند و بر مبنای تعریف پروژه، اسناد مناقصه را برای واگذاری پروژه به سرمایه‌گذاران تهیه و ارائه نماید. در دوره‌ی اجرای شروط مقدم، سرمایه‌پذیر باید تمهیدات و مقدمات مشخصی را برای تحصیل مجوزهای لازم برای اجرای تعهدات خود فراهم کند. در دوره‌ی احداث پروژه به اقتضای نوع پروژه، سرمایه‌پذیر احتمال دارد که تأسیسات و امکاناتی را باید فراهم آورد که شرکت در جریان احداث و بهره‌برداری از پروژه از تأسیسات یاد شده استفاده کند.

سرمایه‌پذیر باید مقدمات و آمادگی لازم را برای دریافت محصول پروژه و پرداخت بهای آن محصول فراهم کند. در صورت عدم توانایی دریافت محصول پروژه، سرمایه‌پذیر مکلف خواهد بود بدون دریافت محصول پروژه، نسبت به پرداخت بهای آمادگی شرکت برای تولید محصول پروژه (بهای ظرفیت)، اقدام نماید.

رئوس تعهدات سرمایه‌پذیر در این قسمت از موافقت‌نامه بیان می‌گردد و باید دقت شود در بیان موارد تعهدات، مورد مهمی از قلم نیفتد.

۱۴. ضمانت‌نامه‌ها

شرکت به منظور اطمینان بخشی به سرمایه‌پذیر از این که توانایی اجرای تعهدات خود در موافقت‌نامه را داراست، به طور معمول باید ضمانت‌نامه‌هایی را به سرمایه‌پذیر تسلیم کند. در موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی، از اولین تعهدات شرکت، اجرای شروط مقدم بر احداث پروژه است که جهت تضمین ایفای تعهدات خود باید ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد را به سرمایه‌پذیر تسلیم کند. به طور معمول در این نوع قراردادهای سرمایه‌گذار با تحصیل توافقی‌های اولیه از وام دهندگان، پیمانکاران و بهره برداران پروژه، در مقابل سرمایه‌پذیر تعهد می‌کند که بر مبنای موافقت‌نامه‌ی مورد توافق، نسبت به انعقاد موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی، قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری اقدام نماید و اگر شرکت در این موارد موفق نشود و به تشخیص سرمایه‌پذیر مقرر باشد، سرمایه‌پذیر ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد سرمایه‌گذار را ضبط و وصول می‌نماید.

در مرحله‌ی اجرای شروط مقدم بر احداث پروژه، شرکت تعهدی نسبت به احداث پروژه ندارد و تنها باید شروط مقدم را فراهم کند. با تحقق این شرایط، موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی به تاریخ قطعی می‌رسد. یعنی شرکت و سرمایه‌پذیر متعهد به اجرای مفاد موافقت‌نامه می‌شوند. در این مرحله، ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت آزاد و ضمانت‌نامه‌ی اجرای پروژه از سوی شرکت تسلیم سرمایه‌پذیر می‌شود.

به طور معمول، ضمانت‌نامه‌ی اجرا در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی در مرحله‌ی رسیدن به تاریخ بهره‌برداری تجاری آزاد می‌شود و حتی در بعضی از پروژه‌ها، در مرحله‌ای از پیشرفت احداث پروژه که میزان سرمایه‌گذاری توسط شرکت اطمینان لازم از اجرای پروژه را

برای سرمایه‌پذیر فراهم می‌کند، ضمانت‌نامه‌ی اجرا آزاد می‌گردد تا از تحمیل هزینه‌ی غیرضروری به شرکت جلوگیری شود.

در مواردی که پروژه پس از دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به سرمایه‌پذیر منتقل می‌شود، شرکت پیش از تاریخ انتقال، ضمانت‌نامه انتقال به سرمایه‌پذیر تسلیم می‌کند. سرمایه‌پذیر از محل مبلغ ضمانت‌نامه خسارات احتمالی ناشی از قصور شرکت در انتقال پروژه را برداشت می‌کند. مانده‌ی مبلغ ضمانت‌نامه به محض انتقال پروژه، آزاد می‌شود.

از طرف دیگر، در پروژه‌ای که به روش مشارکت عمومی - خصوصی تأمین مالی می‌شود، دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه باید پرداخت بهای محصول پروژه را تعهد نماید و این تعهد از سوی ضامن معتبری مورد تضمین قرار گیرد. بدین ترتیب سرمایه‌پذیر که دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه است، به عنوان متعهد پرداخت بهای محصول پروژه، باید ضمانت‌نامه‌ای برای تعهد پرداخت‌های خود به شرکت تسلیم کند تا هرگاه در اجرای تعهدات پرداخت خود مرتکب قصور شود، شرکت با مراجعه به تضمین، مبالغ قابل تأدیه را وصول و به تعهدات مالی خود در قبال وام‌دهندگان و سرمایه‌گذاران عمل کند. هرگاه دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه به طور انحصاری یک دستگاه اجرایی باشد، برای سرمایه‌گذاران خارجی، به موجب «قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی» (FIPPA) مصوب سال ۱۳۸۱، وزارت امور اقتصادی و دارایی باید تعهد پرداخت بهای محصول پروژه را تضمین نماید. البته این پوشش‌ها تنها در مورد سرمایه‌گذاری خارجی وجود دارد که منوط به دریافت تصویب‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری توسط شرکت است. برای دریافت مجوز سرمایه‌گذاری سرمایه‌پذیر می‌تواند مساعدت‌های لازم را به عمل آورد ولی شرکت باید نسبت به درخواست تصویب‌نامه با تکمیل فرم‌ها و ارائه‌ی اطلاعات لازم اقدام کند.

در خصوص سرمایه‌گذاران داخلی، مطابق مفاد «آیین‌نامه تضمین قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی» عمل می‌شود. در صورتیکه دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه و پرداخت‌کننده‌ی بهای محصول پروژه به طور انحصاری دستگاه اجرایی دولتی نباشد، خریدار باید شرایط لازم برای صدور تضمین را فراهم کند، که به طور معمول، در قالب ضمانت‌نامه‌ی بانکی به نفع شرکت و به میزان تعهد پرداخت خریدار محصول پروژه، خواهد بود.

در برخی از پروژه‌ها، سرمایه‌پذیر با گشایش اعتبار اسنادی (LC) به نفع شرکت، ساز و کار پرداخت وجه و تضمین تعهد پرداخت را فراهم می‌نماید. بدین ترتیب، با گشایش اعتبار اسنادی

گردان (Revolving LC) به میزان کل مبلغ تعهد پرداخت و برای کل دوره‌ی مجاز، شرکت از پرداخت بهای محصول پروژه و تضمین تعهد پرداخت آن اطمینان حاصل می‌کند.

۱۵. مجوزها

در تمام کشورها، اجرای پروژه‌هایی که برای تأمین نیازهای عمومی جامعه است باید از جنبه‌های مختلفی که در وظایف سازمان‌های متفاوت دولتی است، بررسی و کارشناسی شوند. در مورد اجرای چنین پروژه‌هایی در زمینه‌ی سرمایه‌گذاری داخلی یا خارجی و به صورت تأمین مالی پروژه‌ای باید مجوزهای بیشتری تحصیل شود تا بی‌اشکال بودن اجرای پروژه تأیید و تصدیق گردد.

به طور معمول و متعارف، مجوزهای مورد نیاز برای اجرای پروژه از مقررات حاکم به موضوع پروژه معلوم می‌گردد و طی فهرستی در پیوست‌های موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی اعلام می‌گردد (پیوست شماره ۸). به موجب این فهرست، مجوزهای مورد نیازی که باید از سوی شرکت یا سرمایه‌پذیر درخواست، تحصیل و تمدید یا تجدید شود، مشخص می‌گردد.

تهیه‌ی فهرست مجوزها برای هر پروژه به این معنی نخواهد بود که در اجرای پروژه هیچ مجوز دیگری ضروری نیست، بلکه تهیه‌ی فهرست مجوزها به این معنی است که عمده مجوزهای مورد نیاز پروژه مسلم گردد. ولی در جریان اجرای پروژه، به دلیل اقتضای موارد خاصی که می‌تواند پیشامد نماید، مجوزهای دیگری لازم می‌شود که طرف مربوط باید نسبت به درخواست، تحصیل و تمدید یا تجدید آن اقدام کند. به طور مثال هرگاه به دلیل شرایط آب و هوایی، مسیر حمل محصول پروژه تغییر کند و به جای حمل زمینی تجهیزات، حمل دریایی یا حمل هوایی آنها انجام گیرد، مستلزم تحصیل مجوزهای خاصی است که تحصیل این مجوزها باید انجام گیرد.

در هر صورت، هرگاه تحصیل مجوزها از طرف شرکت به موجب مقرراتی باشد که بعد از تاریخ نفوذ موافقت‌نامه وضع شود، هزینه‌های مربوط به مجوزها باید از سوی سرمایه‌پذیر جبران گردد.

شرکت باید تمام مراحل تحصیل مجوزهای لازم را طی کند. مسئولیت تقاضای صدور مجوزها، تحصیل مجوزها و تمدید یا تجدید آنها در طول دوره‌ی مجاز به عهده‌ی شرکت خواهد بود.

سرمایه‌پذیر نیز در اجرای این قبیل پروژه‌ها باید مجوزهای خاصی را به اقتضای دامنه‌ی تعهدات و مسئولیت‌های خود تحصیل کند و پیوسته مجوزهای یاد شده را تمدید و یا تجدید نماید تا در دوره‌ی مجاز به صورت معتبر باقی باشند.

شرکت و سرمایه‌پذیر در درخواست، تحصیل و تمدید یا تجدید مجوزها باید با همدیگر همکاری کنند. در برخی موارد، بدون مساعدت سرمایه‌پذیر درخواست شرکت به تنهایی نمی‌تواند صورت پذیرد و یا مؤثر باشد و در بعضی موارد ممکن است برعکس باشد.

۱۶. تاریخ نفوذ و تاریخ قطعیت

در انعقاد و اجرای موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، موضوعات متعددی وجود دارد که مورد توافق دوطرف قرار می‌گیرند و با امضای اسناد و مدارک یاد شده، نافذ می‌گردند.

تاریخ نفوذ موافقت‌نامه تاریخی است که طرف‌های موافقت‌نامه پس از طی مرحله‌ی مناقصه، با امضای موافقت‌نامه روابط خود را تنظیم می‌کنند و وارد دوره‌ی اجرای شروط می‌شوند که اجرای پروژه را ممکن می‌سازند که شروط مقدم نامیده می‌شوند. در طی این دوره شرکت در تحصیل مجوزها، انعقاد قراردادهای تامین مالی، احداث و بهره‌برداری اقدام می‌نماید و سرمایه‌پذیر نیز با توجه به شروطی که تقبل کرده است، اقدام به تحصیل مجوزهای لازم و تأمین منابع مورد نیاز می‌کند.

در تاریخ نفوذ موافقت‌نامه، دوطرف نسبت به اجرای پروژه متعهد نیستند و تنها توافق می‌کنند طبق شرایطی، شروط مقدم را تکمیل کنند.

در صورت تکمیل شروط مقدم در مدت زمان مورد توافق، تحقق شروط مقدم را با امضای صورت جلسه‌ی مشترکی تصدیق می‌نمایند. در این مرحله است که اجرای تعهدات قراردادی پروژه قطعیت یافته و تاریخ قطعیت پروژه محقق می‌شود و دوره‌ی احداث پروژه آغاز می‌شود. تحقق قطعیت موافقت‌نامه، تکمیل موفقیت آمیز شروط مقدم از سوی دوطرف موافقت‌نامه و یا انصراف آن‌ها از اجرای شروط محقق نشده است.

هرگاه دوطرف در دوره‌ی زمانی که برای تحقق شروط مقدم توافق نموده‌اند، نتوانند همه‌ی موارد را محقق سازند، می‌توانند این مدت را به میزانی که مورد توافق قرار گیرد، تمدید کنند. هرگاه شرکت با وجود تلاش‌هایی که به عمل می‌آورد در رسیدن به تکمیل شروط مقدم ناموفق باشد یا سرمایه‌پذیر در دریافت مجوزهای لازم برای قطعیت پروژه بازماند، در این صورت

ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت آزاد می‌شود. هرگاه شرکت در انجام شروط مقدم تلاش لازم را به عمل نیاورد و مقصر باشد، سرمایه‌پذیر می‌تواند ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت را وصول کند. چنانچه سرمایه‌پذیر قبل از شروع دوره‌ی احداث به دلایلی از اجرای پروژه منصرف شود، در خصوص پرداخت هزینه‌های مستقیم سرمایه‌گذار برای تحقق شروط مقدم با او توافق می‌نماید.

از موارد مهم و عمده‌ی شروط مقدم موافقت‌نامه، تأمین مالی پروژه است که باید بین وام دهندگان و شرکت، نهایی شود. با نافذ شدن موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی همه‌ی تعهدات قراردادی لازم الاجرا می‌شود. موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی آخرین سندی است که بین دوطرف نافذ می‌شود و با آن، اجرای پروژه قطعیت پیدا می‌کند و شرکت، احداث پروژه را شروع می‌نماید.

۱۷. دوره‌ی مجاز

قراردادهای سرمایه‌گذاری از نظر نوع، قراردادهای امتیازی (Concession) هستند و به موجب آن شرکت امتیازی را از سرمایه‌پذیر دریافت می‌کند که به طور انحصاری در موضوع پروژه سرمایه‌گذاری کند و سرمایه‌گذاری او طبق شرایط قرارداد منعقد شده مورد حمایت قرار گیرد.

قراردادهای امتیازی انواع و اقسام مختلفی دارد. یکی از انواع آن، اعطای امتیاز به سرمایه‌گذار به نحوی است که فعالیت در زمینه خاصی را در انحصار سرمایه‌گذار قرار می‌دهد. چنین امتیازی که سرمایه‌گذار را در زمینه خاصی در موقعیت انحصاری قرار دهد، به موجب قانون اساسی ایران ممنوع است ولی اعطای امتیاز پروژه‌ی خاصی که دامنه محدود و مشخصی دارد و ایجاد انحصار نمی‌کند، ممنوع نیست و مورد حمایت قانون نیز خواهد بود.

دوره‌ای که شرکت اجازه می‌یابد که سرمایه‌گذاری کند و سرمایه‌ی خود به انضمام سود مورد توافق را از محل عواید پروژه مستهلک سازد، دوره‌ی مجاز نامیده می‌شود. با توجه به این که از روش مشارکت عمومی - خصوصی بیشتر در احداث پروژه‌های زیربنایی استفاده می‌شود، در نظام حقوقی کشورهای مختلف، برای تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، معافیت‌ها و یا تخفیف‌هایی در عوارض و مالیات‌ها پیش‌بینی می‌شود که در طول دوره‌ی مجاز به شرکت یا محصول پروژه تعلق می‌گیرد.

دوره‌ی مجاز، با توجه به زیربنایی بودن پروژه و مصرف منابع مالی هنگفت، به طور معمول بین ۱۵ تا ۳۰ سال طول می‌کشد و شامل دو مرحله‌ی مشخص زیر است:

الف) دوره‌ی احداث پروژه.

ب) دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه.

این دو مرحله به طور معمول در موافقت‌نامه بیان می‌شود. مقدم بر مراحل پیشگفته، دوره‌ی اجرای شروط مقدم پروژه و دوره‌ی مذاکره و تنظیم موافقت‌نامه است. دوره مذاکره و تنظیم موافقت‌نامه نسبتاً طولانی است و حدود یک تا سه سال را در بر می‌گیرد. دوره‌ی احداث پروژه با ملاحظات طبیعت پروژه از چهار تا پنج سال بیشتر نمی‌شود و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، طولانی‌ترین زمان را به خود اختصاص می‌دهد.

بعد از دوره‌ی بهره‌برداری تجاری در صورت پیش‌بینی در موافقت‌نامه، باید پروژه به سرمایه‌پذیر انتقال داده شود. در این صورت، شرکت و سرمایه‌پذیر باید شرایط پروژه را در تاریخ انتقال توافق کنند که با تأمین آن شرایط، پروژه به سرمایه‌پذیر واگذار شود.

در برخی از موارد، دوره‌ی احداث و یا دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، به اقتضای مورد، تمدید می‌شود و یا زودتر از موعد پایان می‌پذیرد.

دوره‌ی احداث پروژه، به طور معمول از تاریخ قطعیت شروع می‌شود و با تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری پروژه، خاتمه می‌پذیرد. ولی این روال در برخی از پروژه‌ها که بهره‌برداری به صورت مرحله‌ای یا واحدی یا سیستمی انجام می‌گیرد، به نحو متفاوتی اتفاق می‌افتد و در این حالت، دو طرف باید توافق کنند که اولین، آخرین و یا میانگین تاریخ‌های بهره‌برداری مبنای شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری قرار گیرد. نکته‌ی مهم در مورد پروژه‌هایی که به صورت مرحله‌ای، واحدی یا سیستمی تکمیل می‌شوند این است که دوره‌ی مجاز باید در زمان مشخصی پایان پذیرد در غیر این صورت، روابط دو طرف دچار مشکل خواهد شد و بخشی از پروژه باید به سرمایه‌پذیر واگذار گردد در حالی که بخشی دیگر، توسط شرکت در جریان بهره‌برداری باقی می‌ماند.

از آنجا که در پایان دوره‌ی مجاز باید پروژه بدون هیچ گونه ادعا و دریافت وجهی به سرمایه‌پذیر انتقال یابد، چنانچه ادعایی از سوی شرکت مطرح شده باشد، طرفین ضمن بررسی ادعا و توافق پیرامون آن، در صورت لزوم در خصوص تاریخ پایان دوره‌ی مجاز تجدیدنظر می‌نمایند.

سی روز پس از پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، به انتقال مسئولیت بهره‌برداری و نگهداری، تسویه حساب با کارکنان و ... اختصاص می‌یابد که دوره‌ی گذار نامیده می‌شود.

۱۸. دوره‌ی احداث پروژه

دوره‌ی احداث پروژه از تاریخ قطعیت پروژه شروع می‌شود و به اقتضای دوره‌ای که بین دوطرف برای احداث پروژه توافق گردیده است، به طول می‌انجامد.

در دوره‌ی احداث به اقتضای نوع پروژه، سرمایه‌پذیر نیز می‌تواند برای آماده سازی مواد اولیه، ملزومات پروژه و تأسیسات دریافت محصول پروژه، تعهداتی را به عهده گیرد. به طور مثال در پروژه‌ی آب شیرین کن در چهارچوب موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی، تأمین آب خام و احداث تأسیسات شبکه آبرسانی می‌تواند از تعهدات سرمایه‌پذیر باشد یا در پروژه‌ی احداث آزادراه در چهارچوب موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی، تعهد تأمین جاده‌های ارتباطی با آزادراه یاد شده با سرمایه‌پذیر باشد، که می‌بایست در دوره‌ی احداث ایفا نماید.

۱۹. بهره‌برداری تجاری

تاریخ بهره‌برداری تجاری (Commercial Operation Date (COD، به معنی پایان عملیات احداث پروژه است. در برخی از پروژه‌ها، شروع بهره‌برداری تجاری کل پروژه در زمانی واحد اتفاق نمی‌افتد و در فازها، واحدها و سیستم‌های مختلف و متعددی تحقق می‌یابد. به طور مثال، فاز اول پروژه‌ی آب شیرین کن، می‌تواند ظرفیت محدودی را پوشش دهد و در فازهای بعدی، ظرفیت نهایی پروژه تکمیل شود. در این صورت، در موافقت‌نامه یک تاریخ مشخص را مبنای شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه قرار می‌دهند.

در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، شرکت متعهد به بهره‌برداری از پروژه است و سرمایه‌پذیر یا دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه، متعهد به دریافت محصول پروژه و پرداخت بهای آن است. در طی دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، به اقتضای شرایط فنی پروژه، نحوه‌ی پرداخت به شرکت می‌تواند به بخش‌های متفاوتی تقسیم شود. به طور معمول، برای تأمین ظرفیت تولید و نگهداری این ظرفیت، به یک نظام پرداخت بر پایه‌ی بهای ظرفیت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، نیاز است. بهره‌برداری از ظرفیت پروژه، موضوع نظام پرداخت دیگری بر پایه‌ی بهای تولید است. به عنوان مثال، در پروژه‌ی ترانزیت گاز، آماده سازی ظرفیت مشخصی برای ترانزیت گاز مبنای تعرفه‌ی بهای ظرفیت و انجام عملیات ترانزیت گاز مبنای تعرفه‌ی بهای تولید است.

به طور معمول، پرداخت بهای ظرفیت بر اساس پرداز چه ببری چه نبری (Take or Pay) و پرداخت بهای تولید به صورت ببری و پرداز (Take and Pay) از سوی سرمایه‌پذیر توافق

می‌شود. سرمایه‌پذیر به عنوان منتفع از ظرفیت آماده شده توسط شرکت، می‌تواند محصول پروژه را دریافت نماید و بهای ظرفیت و بهای تولید را پرداخت کند و در غیر این صورت، بدون دریافت محصول پروژه، مکلف است بهای ظرفیت را بپردازد.

۲۰. قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری

شرکت در مقابل سرمایه‌پذیر متعهد به اجرای پروژه به روش مشارکت عمومی - خصوصی است ولی اجرای تعهدات قراردادی را خود به عهده ندارد بلکه با انتخاب پیمانکاری مجرب و توانمند در مورد احداث پروژه و بهره‌برداری آن اقدام می‌نماید.

در پروژه‌هایی که به روش مشارکت عمومی - خصوصی اجرا می‌شوند، شرکت ترجیحاً اجرای پروژه را با استفاده از قراردادهای طرح و ساخت و یا به صورت کلید در دست و یا روشهای مشابه به شرکت‌های پیمانکاری دارای صلاحیت و رتبه لازم واگذار می‌کند تا بدین ترتیب مخاطرات عدم تکمیل به موقع یا وجود عیب و نقص در پروژه کاهش یابد. به همین نحو، در مورد عملیات بهره‌برداری و نگهداری Operation and Maintenance (O&M) هم شرکت عملیات را به شرکت صاحب صلاحیت واگذار می‌کند.

در مواردی که بخش‌هایی از طراحی، تأمین یا اجرای پروژه قبلاً انجام شده باشد، قرارداد متناسب با آن برای ساخت کامل و بهره‌برداری از آن تنظیم می‌شود.

شرکت به موجب قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری، تمام تعهدات را به طور کامل به شرکت‌های پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری واگذار می‌کند.

۲۱. اسناد موافقت‌نامه

به طور معمول در تنظیم روابط قراردادی بین دو طرف، سه نوع اسناد و مدارک استفاده می‌شود:

- الف) اسناد و مدارک مناقصه،
- ب) اسناد و مدارک انعقاد قرارداد،
- ج) اسناد و مدارک اجرای قرارداد.

روابط قراردادی بین طرف‌های موافقت‌نامه به موجب اسناد موافقت‌نامه تنظیم می‌شود که در دوره‌های مختلف پروژه، اسناد و مدارک مختلفی را شامل می‌گردد. اسناد و مدارک موافقت‌نامه،

بر مبنای اسناد و مدارک مناقصه بین دوطرف تنظیم می‌شود و به طور معمول با رد، قبول و یا اعمال اصلاحات در اسناد و مدارک دوره‌ی مناقصه، متن نهایی موافقت‌نامه تهیه می‌شود.

اسناد و مدارکی که بین دوطرف امضا شده است، در دوره‌ی مجاز به دلایل مختلف امکان دارد تغییر کنند. دامنه‌ی این تغییرات بر حسب پیچیدگی موضوع قرارداد، بالا بودن مبلغ قرارداد، طولانی بودن مدت قرارداد و همچنین تغییر قوانین حاکم متغیر است.

تغییرات در مفاد اسناد موافقت‌نامه در طول دوره‌ی مجاز با الحاقیه صورت می‌گیرد و مندرجات این الحاقیه‌ها در موضوعات خود به طور طبیعی باید به موضوعات درج شده در اسناد و مدارک موافقت‌نامه اولویت داشته باشند.

در قراردادهایی که از اسناد و مدارک متعددی تشکیل می‌شود، بنا به ضرورت باید اولویت اعتباری بین اسناد و مدارک موافقت‌نامه معلوم باشد تا در صورت تعارض یا تناقض بین مندرجات اسناد و مدارک، روش حل تعارض یا تناقض مشخص گردد.

۲.۲. اسناد فنی

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، سرمایه‌پذیر در دوره‌ی احداث و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری دخالت اجرایی مستقیمی ندارد ولی در دوره‌ی احداث، به منظور برنامه‌ریزی و هماهنگی در جریان پیشرفت پروژه قرار می‌گیرد و در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به عنوان دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه باید اطلاعاتی را دریافت کند. با وجود طبیعت پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی که کنترل پروژه تا پایان دوره‌ی مجاز و واگذاری آن به سرمایه‌پذیر در اختیار سرمایه‌گذار است، ولی به دلیل پیش‌بینی شرایطی که می‌تواند انتقال پروژه را از شرکت به سرمایه‌پذیر تسریع نماید، سرمایه‌پذیر باید دارای اطلاعات و مدارکی باشد تا از شرایط پروژه بی‌اطلاع نماند. به همین دلیل، شرکت باید یک نسخه از تمام اسناد و مدارک پروژه را در ساختگاه پروژه به طور مرتب و قابل دسترس برای سرمایه‌پذیر نگهداری کند. علاوه بر آن، شرکت باید در زمان مشخصی که امکان آموزش کارکنان بهره‌برداری سرمایه‌پذیر مهیا باشد، نسبت به آموزش یا تحویل دستورالعمل‌های بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات پروژه اقدام نماید و در فاصله‌ی زمانی مقدم بر واگذاری پروژه به سرمایه‌پذیر، نقشه‌های چون ساخت (As Built) و تغییرات و اطلاعات بعدی را برای بهره‌برداری در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد.

با توجه به این که پروژه‌های زیربنایی از عمر مفید طولانی برخوردار هستند و به منظور تأمین یک نیاز عمومی احداث می‌شوند، از این رو برای بهره‌برداری سرمایه‌پذیر در مدت باقی مانده‌ی عمر مفید پروژه و عدم ایجاد هرگونه تأخیر یا وقفه در بهره‌برداری از پروژه‌ی موضوع قرارداد برای تأمین نیاز عمومی، باید تمام اطلاعات و مدارک و مستندات که می‌تواند سرمایه‌پذیر را برای ادامه‌ی بهره‌برداری از پروژه توانا نماید، به موقع در اختیار او قرار گیرد. بدیهی است تأمین این موارد، مستلزم پیش‌بینی در موافقت‌نامه است و اگر در ترتیبات قراردادی به روشنی این موارد درج نشود، الزام شرکت در تأمین این ملزومات میسر نخواهد بود.

در برخی از پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، مدت دوره‌ی بهره‌برداری تجاری با عمر مفید پروژه برابر است و انتقال پروژه در پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، تکلیفی در تحویل اسناد و اطلاعات برای ادامه‌ی بهره‌برداری سرمایه‌پذیر ندارد و پروژه به صورت موجود (As is basis) به سرمایه‌پذیر واگذار می‌شود.

در عمده‌ی موارد، فهرست اسناد و مدارک مربوط به طراحی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری بین شرکت و سرمایه‌پذیر در تاریخ نفوذ موافقت‌نامه مورد توافق قرار می‌گیرد. در موارد محدود و مشخص، تهیه‌ی اسناد و مدارک در دو طبقه‌بندی متفاوت در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌گیرد، یک بخش از اسناد و مدارک تنها برای اطلاع سرمایه‌پذیر ارسال می‌شود و بخش دیگر، برای بررسی و تأیید سرمایه‌پذیر تسلیم می‌گردد.

علاوه بر اسناد و مدارک فنی پروژه، ضرورت دارد که شرکت نسخه‌ای از اسناد مربوط به ورود تجهیزات و کالاهای پروژه را برای سرمایه‌پذیر ارسال دارد که به موجب اسناد و مدارک یاد شده:

- (۱) از ورود تجهیزات و کالاهای پروژه در مراحل اجرای پروژه اطلاع پیدا کند،
- (۲) از میزان سرمایه‌گذاری انجام شده توسط شرکت کسب اطلاع نماید،
- (۳) از اسناد و مدارک پیشگفته در مرحله‌ی واگذاری پروژه استفاده کند.

۲۳. نمایندگان دوطرف

موافقت‌نامه بین اشخاص اعم از شخص حقیقی یا شخص حقوقی منعقد می‌گردد. زمانی که شخص حقیقی طرف موافقت‌نامه است، می‌تواند برای انعقاد یا اجرای موافقت‌نامه نماینده‌ای معرفی کند یا خود رأساً اقدام نماید. ولی وقتی که طرف قرارداد شخص حقوقی است، انعقاد و اجرای قرارداد مستلزم دخالت شخص حقیقی به نمایندگی از شخص حقوقی است.

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، به طور معمول از طرف شرکت و سرمایه‌پذیر نمایندگانی به اقتضای مراحل مختلف پروژه که مستلزم تخصص‌های خاصی است با اختیارات لازم معرفی می‌شوند تا با همکاری یکدیگر، امور مربوط به پروژه را هماهنگ سازند.

شرکت در دوره‌ی اجرای شروط مقدم، باید نماینده یا نمایندگانی را انتخاب کند که اشراف کاملی بر انعقاد موافقت‌نامه‌های تأمین مالی، قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری و همچنین درخواست صدور مجوزها را داشته باشند. اگر چه در دوره‌ی احداث پروژه، پیمانکار ساخت مسئولیت کامل کلید در دست اجرای پروژه را به موجب قرارداد ساخت تعهد می‌کند و در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری متعهد به اجرای عملیات بهره‌برداری است، ولی نمی‌توان از آن‌ها به عنوان نمایندگان شرکت یاد کرد.

سرمایه‌پذیر در مراحل مختلف پروژه و با توجه به تخصص‌های متفاوتی که برای اجرای قرارداد لازم است، نماینده یا نمایندگان ویژه‌ای را معرفی می‌کند و مشابه شرکت، نمایندگان سرمایه‌پذیر در دوره‌ی اجرای شروط مقدم باید از صلاحیت و تخصص لازم برخوردار باشند. در دوره‌ی احداث نیز باید آگاهی کافی در مورد اجرای پروژه داشته باشند تا از ایفای تعهدات شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، سرمایه‌پذیر را مطمئن سازند. در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری که سرمایه‌پذیر باید به عنوان دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه نسبت به دریافت محصول و پرداخت بهای آن اقدام کند، نماینده‌ی سرمایه‌پذیر باید سازمانی با توانایی‌های لازم را بکار گیرد.

نمایندگان دوطرف باید واجد تمام اختیاراتی باشند که برای اجرای قرارداد لازم است و نمی‌توان مورد یا موضوع را به دلیل عدم برخورداری نماینده از اختیارات لازم، بدون تکلیف باقی گذاشت. از این رو، در موافقت‌نامه به روشنی درج می‌شود که نماینده باید از اختیارات کافی برخوردار باشد و هرگونه توافق که نمایندگان دوطرف بکنند، به عنوان توافق دوطرف خواهد بود و بین آنها لازم الاجراست.

هریک از دوطرف حق دارند که نماینده یا نمایندگان خود را در دوره‌ی مجاز با ارسال اطلاعیه‌ای تغییر دهند. در چنین مواردی، باید پیش از تغییر نماینده یا نمایندگان، مراتب تغییر نماینده در مدت مشخصی به طرف مقابل به صورت کتبی اطلاع داده شود.

۲۴. تأییدات و الزامات

به طور معمول و متعارف، در تمام قراردادهای مهمی که روابط قراردادی در موضوعی پیچیده و برای دوره‌ای طولانی و با صرف مبلغ قابل توجه تنظیم می‌شود، برای اجتناب از هرگونه شبهه و ابهام، هریک از دوطرف به آگاهی از مواردی که در ایجاد و اجرای تعهد قراردادی مهم است، تأکید می‌کنند. به طور مثال، هرگاه سرمایه‌پذیر برای استفاده در فراخوان سرمایه‌گذاران یا مناقصه، مطالعات بیشتری انجام دهد، نتیجه را در اختیار شرکت قرار می‌دهد و به مندرجات گزارش مربوط و تأیید مفاد آن از سوی شرکت در این بخش تأکید می‌شود تا در طی اجرا، تردیدی در مراتب قبولی این گزارش از سوی شرکت مطرح نگردد.

شرکت و سرمایه‌پذیر تأیید می‌نمایند که تمام مقررات عمومی و همچنین مقررات داخلی سازمانی خود برای انعقاد موافقت‌نامه را رعایت نموده و امضا کنندگان موافقت‌نامه در طی دوره‌ی مجاز نمی‌توانند به هیچ عذری به این قبیل موارد استناد کنند و در اعتبار موافقت‌نامه ایجاد خدشه نمایند.

موارد و موضوع‌هایی که طبق این ماده در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی به اقتضای هر مرحله مطرح است باید تذکر داده شود. به عنوان مثال، می‌توان به آگاهی سرمایه‌پذیر از تأمین مستمر مواد اولیه‌ی مورد نیاز در مرحله‌ی بهره‌برداری با کمیت و کیفیت مورد توافق اشاره کرد تا در جریان بهره‌برداری، هیچ گونه ادعایی به استناد عدم آگاهی از چنین تعهدی و شرایط حاکم بر آن از سوی سرمایه‌پذیر مطرح نشود.

۲۵. اصول طراحی و احداث

در طراحی، ساخت و بهره‌برداری پروژه‌های زیربنایی، فارغ از روش اجرایی آن‌ها، باید به نحوی عمل شود که پروژه با سایر تأسیسات، امکانات و مقدرات کشور سازگاری داشته باشد. از این رو، در پروژه‌های یاد شده که به روش مشارکت عمومی - خصوصی اجرا می‌شود، به منظور تأمین این سازگاری‌ها، سرمایه‌پذیر و شرکت در تعریف پروژه مشخصات فنی معینی را توافق می‌کنند. شرکت مشخصات فنی مورد توافق را در احداث، بهره‌برداری و واگذاری پروژه رعایت می‌کند و بر مبنای این توافق در مشخصات فنی پروژه، سرمایه‌پذیر نیز سایر تأسیسات و امکانات را به تناسب مشخصات فنی تعیین شده ایجاد می‌نماید. به عنوان مثال در پروژه‌های نیروگاهی، برای تبدیل سوخت به انرژی الکتریکی، سرمایه‌پذیر و شرکت باید به طور کامل به نوع و مشخصات سوختی

که باید از سوی سرمایه‌پذیر تأمین شود و توسط شرکت در نیروگاه استفاده گردد، وقوف و توافق داشته باشند. در غیر این صورت، بهره‌برداری پروژه با مشکلات عمده مواجه خواهد گردید. همین موضوع ایجاب می‌کند که اصول طراحی و مشخصات فنی مورد استفاده در پروژه تعیین و توافق گردد.

۲۶. احداث پروژه

توافق شرکت و سرمایه‌پذیر، تحقق مفاد موافقت‌نامه از جمله احداث پروژه است که جزء تعهدات شرکت می‌باشد و باید طبق مشخصات، شرایط و مدت درج شده در موافقت‌نامه اجرا شود. هرگاه شرکت در شروع یا تکمیل پروژه بیش از دوره‌ی احداث مشخص شده در قرارداد تأخیر نماید و این تأخیر بیش از مدت تأخیر پیش‌بینی شده با پرداخت جریمه باشد، لغو امتیاز احداث پروژه و خاتمه قرارداد مقدور خواهد بود.

احداث پروژه با تحقق تاریخ قطعی آغاز می‌شود. اگر شرکت پیش از تاریخ قطعی اقداماتی را انجام دهد، انجام آن‌ها برای سرمایه‌پذیر ایجاد تعهد نخواهد کرد. به موجب شرایط روش مشارکت عمومی - خصوصی، پیش از تاریخ قطعی، دوطرف نسبت به همدیگر تعهدی نخواهند داشت و تنها در صورت قصور شرکت در تأمین شروط مقدم قرارداد، ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت از سوی سرمایه‌پذیر ضبط خواهد شد.

احداث پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی معمولاً توسط پیمانکار ساخت و به صورت کلید در دست خواهد بود و توصیه‌ی مؤکد وام دهندگان، واگذاری و احداث پروژه به صورت کلید در دست و به یک شرکت مجرب پیمانکار است تا به این ترتیب، امکان اجرای موافقت‌نامه طبق مشخصات و مبالغ و مدت قراردادی تقویت گردد.

به اقتضای نوع و طبیعت پروژه، احداث پروژه می‌تواند در چند فاز، چند واحد و سیستم‌های مختلفی انجام گیرد. به طور مثال، یک پروژه‌ی نیروگاهی می‌تواند در واحدهای متعددی اجرا شود و یا یک پروژه‌ی ترانزیت گاز در فازهای متفاوت اجرا گردد و یا پروژه‌های مخابراتی با سیستم‌های مختلف اجرا شود که به اعتبار مواعد تکمیل هر واحد یا فاز یا سیستم پروژه، جدول زمان‌بندی قرارداد تعیین و توافق می‌شود.

در طی دوره‌ی احداث، شرکت از محل منابع مالی اعم از آورده خود، وام و ... مبادرت به سرمایه‌گذاری در پروژه می‌نماید و گزارش‌های شرکت به سرمایه‌پذیر میزان پیشرفت

سرمایه‌گذاری را منعکس می‌کند. هرگاه پروژه در مواعد توافق شده در موافقت‌نامه به بهره‌برداری تجاری نرسد، شرکت نه تنها مشمول جرایم تأخیر می‌شود، بلکه از تحصیل درآمد پیش‌بینی شده نیز باز خواهد ماند.

به همین دلیل، در قرارداد ساخت که بین شرکت و پیمانکار منعقد می‌گردد، بیشترین توجه به رعایت مشخصات فنی، مبلغ و مدت قرارداد می‌شود. هرگاه شرکت نتواند پروژه را با مشخصات فنی مورد توافق به مرحله بهره‌برداری تجاری برساند و یا هزینه‌ی اجرای پروژه از مبلغ قرارداد بیشتر شود و یا پروژه در مواعد توافق شده تکمیل نگردد، تمام مسئولیت‌های ناشی از موارد یاد شده با شرکت خواهد بود.

سرمایه‌پذیر در دوره‌ی احداث هیچ گونه تعهدی در مقابل شرکت ندارد مگر این که پروژه طبق مشخصات، مبلغ و مدت توافق شده در موافقت‌نامه به بهره‌برداری تجاری برسد. از این رو، برخلاف تصور غیر صحیح، در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، بازپرداخت سرمایه و سود شرکت در هر شرایطی از سوی سرمایه‌پذیر تعهد یا تحت تضمین قرار نمی‌گیرد بلکه در صورت خاتمه قرارداد به علت قصور شرکت، تنها اصل وام پروژه و سود آن باید به میزانی که در پروژه مورد استفاده قرار گرفته، در مقابل واگذاری پروژه به سرمایه‌پذیر به وام دهندگان باز پرداخت گردد.

سرمایه‌پذیر به موازات احداث پروژه توسط شرکت باید تمام تأسیسات و امکاناتی را که برای دریافت محصول پروژه یا تأمین مواد اولیه یا تکمیل آن تعهد کرده است فراهم سازد. به طور مثال، هرگاه پروژه‌ی ترانزیت گاز به روش مشارکت عمومی - خصوصی اجرا شود، سرمایه‌پذیر به طور اصولی باید در مبدأ نسبت به تحویل گاز برای ترانزیت اقدام نماید و در مقصد، نسبت به دریافت گاز آمادگی داشته باشد یا در پروژه‌ی نیروگاهی، تأمین سوخت نیروگاه اگر در تعهد سرمایه‌پذیر باشد، باید تمام امکانات مربوط به تأمین سوخت را به موازات احداث پروژه فراهم نماید. به همین نحو در مورد دریافت انرژی برق از نیروگاه نیز باید تأسیسات انتقال برق را احداث نماید. در پروژه‌ی مخابراتی نیز سیستم‌های پیش نیاز باید از سوی سرمایه‌پذیر برای بهره‌برداری تجاری از پروژه ایجاد شود، در غیر این صورت، هرگاه پروژه به مرحله شروع بهره‌برداری تجاری برسد ولی تأسیسات و امکانات سرمایه‌پذیر آماده نباشد، تعهدات مالی سرمایه‌پذیر در مقابل شرکت باید ایفا شود.

در آغاز بهره‌برداری تجاری نیز باید یک سلسله آزمایش‌ها به تناسب طبیعت پروژه انجام شود تا مطابقت پروژه با مقادیر تضمینی درج شده در موافقت‌نامه را اثبات نماید. هرگاه در جریان آزمایش‌های راه اندازی (شروع بهره‌برداری تجاری پروژه)، مسلم شود که مقادیر تضمینی درج شده در موافقت‌نامه قابل تحصیل نیست، در این صورت در حدودی که بین دوطرف توافق گردیده است، مغایرت در مقادیر تضمینی مشمول جریمه خواهد بود و با پرداخت این جریمه از سوی شرکت، بهره‌برداری تجاری پروژه آغاز می‌شود.

۲۷. هزینه‌ی کل پروژه و تأمین مالی آن

در اجرای پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، سرمایه‌پذیر در تأمین منابع مالی پروژه هیچ گونه تعهدی ندارد. شرکت تعهد می‌کند که منابع مالی مورد نیاز را بخشی به صورت آورده از سوی سهامداران شرکت که به طور متعارف حدود ۲۵ تا ۳۰ درصد هزینه‌های اجرای پروژه را در برمی‌گیرد و بقیه را به صورت وام از وام‌دهندگان تأمین کند.

وام‌دهندگان بر اساس موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی با شرکت، و ضمن ارزیابی دقیق از شرایط درونی و پیرامونی پروژه و با شناسایی ریسک‌های پروژه و تقسیم آن بین اشخاص ذیربط در پروژه، مبادرت به اعطای وام می‌نمایند. در تأمین مالی پروژه‌ای، به طور معمول، مبالغ وام و سود متعلق به آن از محل درآمد حاصل از پروژه بازپرداخت می‌گردد و بدون حق رجوع (Non-recourse) و در پاره‌ای موارد، با حق رجوع محدود (Limited-recourse) به دارایی‌های پروژه، انجام می‌شود. وام‌دهندگان در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی اختیارات ویژه‌ای برای خود منظور می‌نمایند که در صورت هرگونه قصور و تخلف شرکت، بتوانند در اجرای پروژه مستقیم یا غیرمستقیم دخالت کنند. مدل مالی، مبانی روابط مالی بین شرکت و سرمایه‌پذیر را مشخص می‌کند. در مدل مالی، شرکت و سرمایه‌پذیر، هزینه‌های ثابت و جاری پروژه و سود مورد انتظار سرمایه‌گذاران را تعیین و همچنین درآمدهای پروژه را در دوره‌ی مجاز محاسبه و بهای محصول پروژه (تعرفه) را توافق می‌کنند.

علاوه بر موافقت‌نامه‌ی وام، شرکت می‌تواند با سهامداران خود، برای تأمین سرمایه‌ی مورد نیاز برای اجرای پروژه نیز موافقت‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری منعقد نماید. تفاوت قراردادهای شرکت با سهامداران خود، که در واقع سرمایه‌گذاران پروژه هستند با وام‌دهندگان در این است که وام‌دهندگان در مخاطرات پروژه هیچ گونه مشارکتی نمی‌کنند ولی سهامداران در مخاطرات پروژه

شرکت می‌کنند. به همین دلیل سهامداران سود مورد انتظار به مراتب بیشتری را می‌طلبند که در مدل مالی پروژه مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

شرکت متعهد به تأمین منابع مالی پروژه است و در موافقت‌نامه، سرمایه‌پذیر و شرکت توافق می‌کنند که در یک دوره‌ی زمانی مشخص (به طور متعارف یک ساله)، شرکت در انعقاد موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی پروژه با وام دهندگان اقدام نماید و تأمین این شرط از مهم‌ترین شروط مقدم بر تاریخ قطعیت پروژه است و به طور معمول، با قطعیت موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی، قطعیت پروژه نیز انجام می‌شود.

کفایت مبالغ وام و سرمایه‌ی تأمین شده برای پروژه هم از جمله تعهدات شرکت است و پروژه باید در چهارچوب مبلغ توافق شده، به تاریخ بهره‌برداری تجاری برسد و هرگاه مبلغ یاد شده، تکافوی احداث پروژه را نکند، شرکت پاسخگوی تأمین کسری مبلغ قرارداد خواهد بود ولی هرگاه احداث پروژه به نحوی انجام گیرد که در هزینه‌های پیش بینی شده صرفه‌جویی گردد هزینه‌ی صرفه‌جویی شده به شرکت تعلق خواهد داشت.

با توجه به این که تأمین مالی پروژه از جمله تعهدات اصلی شرکت است، این تعهدات را شرکت به وسیله‌ی سهامداران شرکت که در تأسیس شرکت نقش دارند و بر اساس توافق با وام دهندگان، امکان تأمین منابع مالی را میسر می‌سازند، انجام می‌دهد و به همین مناسبت، سرمایه‌پذیر در موافقت‌نامه شرط می‌نماید که سهامداران اولیه‌ی شرکت از واگذاری سهام خود در شرکت حداقل تا زمان شروع بهره‌برداری تجاری پروژه خودداری کنند، به استثنای موارد خاصی که خارج از اراده‌ی سهامداران و به استناد قوانین و مقررات، واگذاری سهام انجام می‌گیرد.

در طول دوره‌ی مجاز، هر یک از دوطرف موافقت‌نامه، تعهدات و مسئولیت‌هایی را در مقابل هم می‌پذیرند که در ایفای هر یک از آن‌ها ممکن است مرتکب قصور شوند. ارتکاب قصور هر یک از طرف‌ها برای طرف مقابل ایجاد حق دریافت جریمه یا خاتمه‌ی موافقت‌نامه می‌نماید.

در موافقت‌نامه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی، آثار قصور شرکت و قصور سرمایه‌پذیر در اجرای مسئولیت‌ها و تعهدات قراردادی بیان می‌شود و حقوقی که طرف متضرر از ارتکاب قصور طرف دیگر پیدا می‌کند نیز تعیین می‌گردد.

تفاوت عمده‌ای در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی با سایر قراردادها وجود دارد. در این نوع قراردادها، وام دهندگان در هیچ نوع ریسکی مسئولیت نمی‌پذیرند و حتی در صورت وقوع

قصور هر یک از دوطرف، مبالغ وام و سود متعلقه باید به طور کامل تسویه گردد. از این رو، در موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی که به روش تأمین مالی پروژه‌ای اجرا می‌شود، با قصور شرکت، مبالغ وام به میزان دریافت شده در دوره‌ی احداث و یا به میزان باقیمانده در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، و سود متعلقه وفق موافقت‌نامه‌های تأمین مالی باید مستهلک شود ولی سرمایه‌ی شرکت که به طور معمول ۲۵ تا ۳۰ درصد هزینه‌های پروژه را پوشش می‌دهد، طبق شرایط قرارداد باز پرداخت نمی‌گردد.

۲۸. افزایش هزینه‌ها و منابع تأمین مالی آن‌ها

هرگاه در دوره‌ی احداث و یا در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه، حادثه‌ی قهریه‌ای اتفاق بیفتد که روی پروژه مؤثر باشد و از جمله آثار این حوادث، افزایش هزینه‌های احداث یا بهره‌برداری از پروژه باشد، نحوه‌ی تأمین هزینه‌های اضافی پروژه باید در موافقت‌نامه پیش‌بینی شود.

هرگاه حادثه‌ی قهریه‌ای که اتفاق افتاده است از نوع حوادث قهریه‌ی طبیعی مانند سیل، زلزله و نظایر آن‌ها باشد، با توجه به این که در موافقت‌نامه تأمین پوشش‌های بیمه‌ای برای این حوادث پیش‌بینی شده است، شرکت با دریافت غرامت از شرکت بیمه باید نسبت به رفع آثار ناشی از حادثه‌ی قهریه اقدام کند. اگر آثار حادثه‌ی قهریه دارای بار مالی نباشد و تنها موجب تأخیر در عملیات احداث پروژه گردد، باید به میزان مدتی که حادثه‌ی قهریه موجب عدم اجرای پروژه شده است، دوره‌ی احداث پروژه و دوره‌ی مجاز تمدید شود. در برخی از موارد، وقوع حادثه‌ی قهریه موجب افزایش هزینه‌ها و تأخیر در اجرای پروژه می‌گردد که در این حالت نیز باید به نحو پیشگفته برای هر دو مورد اقدام شود.

هرگاه حادثه‌ی قهریه زمان بهره‌برداری اتفاق افتد و موجب رکود بهره‌برداری شود، متناسباً بهایی ظرفیت پرداخت و یا مدت دوره‌ی مجاز تمدید می‌گردد.

البته تمام حوادث قهریه، طبیعی نیستند بلکه بعضی از حوادث ناشی از عملکرد افراد و سازمان‌ها نیز به عنوان حادثه‌ی قهریه شناخته می‌شوند و برای برخی از این موارد یا در بازار بیمه پوشش وجود ندارد و یا پوشش موجود در بازار بیمه از نرخ بالایی برخوردار است که موجب افزایش هزینه‌های پروژه می‌گردد. در این موارد باید بین شرکت و سرمایه‌پذیر در خصوص توزیع ریسک‌های پروژه توافقی حاصل شود. در بحث توزیع این قبیل ریسک‌ها بین دوطرف باید از اصولی پیروی شود که توزیع ریسک‌ها را منطقی نماید. به طور مثال، ریسک‌های سیاسی مانند

جنگ، شورش، اعتصاب‌های کشوری و نظایر این حوادث، خارج از هرگونه امکانات کنترلی شرکت است و سرمایه‌پذیر در قبول این ریسک‌ها در موقعیت‌های بهتری قرار دارد. به همین لحاظ در توزیع ریسک‌ها توانایی‌های هر یک از دوطرف در قبول ریسک ملاک قرار می‌گیرد. در این رابطه، ریسک‌های مالی و فنی پروژه حتماً می‌تواند بهتر و مناسب‌تر توسط شرکت کنترل شود.

با توجه به این که روابط دوطرف در یک دوره‌ی طولانی مدت تنظیم می‌شود و در این دوره‌ی طولانی، شرایط برخی از پوشش‌های بیمه‌ای می‌تواند تغییر نماید، در این صورت باز هم با توجه به شرایط موجود در بازار بیمه، دوطرف در مورد ریسک توافق می‌کند. هرگاه شرکت با افزایش نرخ بیمه‌ای مواجه شود که در هزینه‌های پروژه دیده نشده است، سرمایه‌پذیر می‌تواند با قبول آثار افزایش نرخ بیمه، مبالغ پروژه را تعدیل نماید و یا مبلغ افزایش یافته را مستقیماً پرداخت کند. شرکت نیز می‌تواند برآورد هزینه‌ی پوشش بیمه را به سرمایه‌پذیر پرداخت نماید و در مقابل، سرمایه‌پذیر پوشش بیمه‌ای یاد شده را برقرار کند و ریسک موضوع بیمه را بپذیرد.

در برخی از موارد، اهمال شرکت یا پیمانکار ساخت یا پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری، موجب می‌گردد که هزینه‌های پروژه افزایش یابد. در این قبیل موارد، تأمین منابع مالی برای رفع آثار اهمال، متوجه سرمایه‌پذیر نخواهد بود و باید شرکت یا هر یک از شرکت‌های یاد شده یا هر سه شرکت نسبت به تأمین منابع مالی اضافی به منظور رفع آثار اهمال اقدام نمایند و در مدت و مبالغ توافق شده با سرمایه‌پذیر، هیچ‌گونه تغییری داده نمی‌شود.

با توجه به این که در طول دوره‌ی مجاز، اعم از دوره‌ی احداث یا دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، حوادث متعددی می‌تواند اتفاق بیفتد که در هزینه‌ی پروژه مؤثر باشد ولی میزان آثار آن به نحوی نیست که دوطرف برای هر مورد وارد مذاکرات شوند، از این رو به طور معمول در موافقت‌نامه، طرح این ادعاها موکول به انقضای مدتی مشخص یا رسیدن مبالغ افزایش یافته به مبلغی خاص می‌گردد.

در پروژه‌هایی که برای هزینه احداث پروژه نیاز به تبدیل پول داخلی به ارز خارجی یا بالعکس باشد، ریسک تبدیل پول را سرمایه‌پذیر تقبل می‌کند و نحوه‌ی تأمین آن در مدل مالی پیش‌بینی می‌گردد.

۲۹. واگذاری به غیر و جایگزینی

در پروژه‌های زیربنایی با توجه به این که تأمین یکی از نیازهای عمومی جامعه مطرح است و یا در چهارچوب برنامه‌های توسعه دارای آثار خاصی است باید طرف‌های قرارداد شناسایی و در تغییر هر یک از آن‌ها از یک سلسله قواعد و مقررات ویژه‌ای پیروی گردد. همین ضرورت در مورد پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی نیز جاری است و در قرارداد پروژه در مورد تغییر هر یک از طرف‌ها و واگذاری حقوق و یا تعهدات و منافع قراردادی آن‌ها به غیر، شرایطی پیش‌بینی می‌شود.

در خصوص تغییر شرکت، اصل بر این است که شرکت نمی‌تواند تغییر کند مگر این که در اجرای پروژه مرتکب قصور و تقصیر شود و تکمیل پروژه با مخاطره جدی روبرو گردد که در این صورت، وام دهندگان پروژه با اعمال اختیاراتی که در موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی پیش‌بینی شده است، نسبت به جایگزینی شرکت با یک شرکت دیگر که از صلاحیت و توانایی‌های کافی برخوردار باشد و شرایط موافقت‌نامه را در مقابل سرمایه‌پذیر قبول کند، اقدام می‌نمایند.

در مورد واگذاری حقوق و منافع شرکت نیز به طور معمول وام دهندگان در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی پروژه اختیار کنترل حقوق و منافع شرکت را پیش‌بینی می‌کنند تا در مواقع مورد لزوم بتوانند با در اختیار گرفتن پروژه، نسبت به بازپرداخت مبالغ وام و سود متعلقه خود اقدام نمایند.

سرمایه‌پذیر در موافقت‌نامه و یا در چهارچوب موافقت‌نامه‌ی مستقیم دیگری با وام دهندگان و در برخی موارد با وام دهندگان و شرکت، اعطای حق تغییر شرکت و یا واگذاری حقوق و منافع شرکت به وام دهندگان در مواقعی که شرکت از اجرای تعهدات قراردادی خود عاجز می‌شود را تأیید می‌کند.

به طور متقابل، سرمایه‌پذیر نمی‌تواند بدون دریافت موافقت شرکت، تعهدات، حقوق و منافع خود را واگذار نماید، به استثنای مواردی که در موافقت‌نامه پیش‌بینی شود که سرمایه‌پذیر مکلف به امر واگذاری باشد. در این قبیل موارد نیز شرکت باید از قبول تعهدات قراردادی سرمایه‌پذیر از سوی نهاد جایگزین و ادامه تعهدات مربوط اطمینان حاصل نماید.

۳۰. نیازهای پروژه

نیازهای مشترک پروژه‌ها از قبیل اراضی محل احداث، آب، برق، ارتباطات و ...، است که به طور معمول و در اجرای هر پروژه‌ای مورد نیاز است. به صورت پیش فرض تأمین این نیازها در دوره‌ی احداث و در دوره‌ی بهره‌برداری از تعهدات شرکت است.

نیازهای خاص پروژه‌ها مانند آب خام در پروژه‌ی آب شیرین کن، زمین در پروژه کشت و صنعت، حامل‌های انرژی در پروژه‌ی نیروگاهی و پساب در پروژه‌های تصفیه‌خانه و ... است. این نیازها به گونه‌ای است که اگر به عللی تأمین نگردد، احداث پروژه بی‌فایده و منتفی می‌شود. به صورت پیش فرض تأمین این نیازها برای راه‌اندازی پروژه و در دوره‌ی بهره‌برداری از تعهدات سرمایه‌پذیر است. به طور مثال، برای احداث نیروگاه، تأمین اراضی برای احداث نیروگاه از سوی سرمایه‌پذیر تأمین می‌گردد و با دریافت اجازه بها و یا به صورت مجانی در اختیار شرکت در دوره‌ی مجاز قرار می‌گیرد. به همین نحو در مورد تأمین آب خام برای پروژه‌ی آب شیرین کن، سرمایه‌پذیر متعهد به تأمین آب می‌شود.

بدیهی است وقتی که شرکت متعهد به تأمین تمام نیازهای پروژه باشد، تمام ریسک‌های ناشی از تعهد یاد شده با شرکت خواهد بود و سرمایه‌پذیر تنها در مقابل آماده بودن محصول پروژه، متعهد به دریافت محصول و پرداخت بهای محصول پروژه خواهد بود. ولی هرگاه سرمایه‌پذیر علاوه بر تعهد پیشگفته در تأمین برخی از نیازها تعهد کند، مسئولیت ناشی از این تعهدات را نیز خواهد داشت و هرگاه در تأمین این نیازها قصور نماید، آثار تأخیر با سرمایه‌پذیر خواهد بود.

در تأمین نیازهای پروژه موارد الزام‌آوری مطرح است که دوطرف نمی‌توانند خلاف آن توافق در موافقت‌نامه به عمل آورند. به طور مثال اگر مواد اولیه‌ی مورد نیاز برای پروژه به صورت انحصاری در اختیار سرمایه‌پذیر باشد، تأمین مواد اولیه در تعهد سرمایه‌پذیر قرار خواهد گرفت، مانند تأمین آب خام توسط شرکت دولتی که استحصال آب را بر عهده دارد یا در پروژه‌ی ترانزیت گاز که گاز به طور انحصاری در اختیار شرکت خاص دولتی است.

علاوه بر محدودیت‌هایی که بعضاً به موجب مقررات در تأمین نیازهای پروژه وجود دارد، در برخی از موارد مصلحت دوطرف ایجاب می‌کند که تأمین نیاز پروژه از سوی یکی از دوطرف انجام شود. به طور مثال کاهش حجم سرمایه‌گذاری ایجاب می‌کند که اراضی مورد نیاز برای احداث پروژه راه یا تأمین سوخت مورد نیاز برای احداث نیروگاه و یا تأمین آب خام برای پروژه‌ی آب شیرین کن از سوی سرمایه‌پذیر تدارک و تأمین گردد و از حجم سرمایه‌گذاری شرکت کاسته شود.

با توجه به مراتب یاد شده در هر پروژه‌ی مشارکت عمومی - خصوصی، باید تمام نیازهای پروژه شناسایی شود و به اقتضای امکانات و توانایی‌های دوطرف و مصلحت‌های پروژه در مورد تعیین متعهد به تأمین هر یک از نیازها، توافق گردد.

۳۱. آزمایش و راه اندازی

شرکت با تکمیل پروژه، در پایان دوره‌ی احداث آمادگی خود را برای شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه به سرمایه‌پذیر اعلام می‌کند و برای نظارت بر انجام آزمایش‌های مربوط به راه‌اندازی برای شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، از سرمایه‌پذیر دعوت به عمل می‌آورد. با انجام موفقیت‌آمیز آزمایش‌های راه‌اندازی پروژه و تحقق ظرفیت و کارایی تضمینی درج شده در موافقت‌نامه، دوطرف آغاز دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه را معمولاً طی بیانیه مشترکی اعلام می‌کنند. در مورد پروژه‌هایی که به صورت مرحله‌ای، واحدی یا سیستمی تکمیل می‌شوند نیز به همین ترتیب عمل می‌شود.

در قراردادهای پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری پیش‌بینی می‌شود تا پیمانکار بهره‌بردار بر انجام آزمایش‌های آماده‌سازی و راه‌اندازی پروژه و تطبیق شرایط پروژه با شرایط قراردادی نظارت کند و با تأیید آزمایش‌های راه‌اندازی که از سوی شرکت پیمانکار ساخت انجام می‌گیرد، قبولی خود را برای شروع بهره‌برداری تجاری اعلام نماید. به این ترتیب، با وجود حضور شرکت در جریان پایان دوره‌ی احداث و شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، در عمل شرکت‌های پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری باید تحقق موارد پیشگفته را اعلام کنند. هرگاه پیمانکار ساخت در جریان آزمایش‌های تحقق ظرفیت و یا کارایی، مقادیر تضمینی را اثبات نکند، مکلف خواهد بود جریمه‌های درج شده در قرارداد را به شرکت پرداخت نماید. در این حالت، شرکت نیز در مقابل سرمایه‌پذیر به نحو پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه مشمول پرداخت جریمه خواهد شد.

به طور معمول در بیشتر پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، سرمایه‌پذیر نیز در دوره‌ی احداث تعهدات قراردادی خاصی را برای احداث تأسیسات و یا فراهم آوردن امکاناتی برای تحقق بهره‌برداری تجاری پروژه می‌پذیرد. به طور مثال، هرگاه شرکت باید خط لوله و ایستگاه‌های پمپاژی برای انتقال آب از منطقه‌ای به منطقه‌ای دیگر را اجرا کند، امکانات تأمین آب برای انتقال در نقطه‌ای و دریافت آب انتقال یافته در نقطه‌ای دیگر باید از سوی سرمایه‌پذیر فراهم

گردد. از این رو، انجام آزمایش‌های راه‌اندازی پروژه مستلزم انجام آزمایش‌های راه‌اندازی در تأسیساتی که در تعهد سرمایه‌پذیر است نیز خواهد بود که باید هم‌زمان انجام گیرد.

شرکت و سرمایه‌پذیر برای دوره‌ی احداث و شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری زمان‌هایی را در موافقت‌نامه توافق می‌کنند ولی در برخی از مواقع به دلیل حوادث یا شرایطی که در دوره‌ی احداث پروژه رخ می‌دهد، پایان احداث پروژه و شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری در زمان‌های توافق شده انجام نمی‌گیرد و ممکن است، بهره‌برداری تجاری پروژه پیش از تاریخ توافق شده و یا دیرتر از تاریخ توافق شده رخ دهد. حال اگر پروژه برای بهره‌برداری تجاری پیش از زمان‌های توافق شده آماده باشد، دوطرف تعهدی نسبت به انجام بهره‌برداری پیش از زمان تعیین شده ندارند و باید توافق جدیدی برای شروع زودتر بهره‌برداری صورت گیرد ولی هرگاه بهره‌برداری تجاری پروژه با تأخیر صورت گیرد و این تأخیر مربوط به شرکت باشد، باید جریمه‌هایی به سرمایه‌پذیر بپردازد و در مقابل پرداخت جرایم مربوط، مدت قرارداد تمدید شود. هرگاه تأخیر به دلایلی مربوط به سرمایه‌پذیر باشد، شرکت استحقاق دریافت بهای ظرفیت در مدتی که قصور سرمایه‌پذیر ادامه دارد را خواهد داشت.

۳۲. بهره‌برداری و نگهداری

قسمت عمده‌ی دوره‌ی مجاز بین شرکت و سرمایه‌پذیر، مربوط به دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه است. شرکت همان طوری که در دوره‌ی احداث متعهد می‌شود نسبت به احداث پروژه با رعایت شرایط و مشخصات موافقت‌نامه اقدام کند و این تعهدات را به یک پیمانکار ساخت واگذار نماید، در مورد بهره‌برداری تجاری نیز باید تعهدات خود را در زمینه‌ی بهره‌برداری و نگهداری پروژه به یک پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری واگذار نماید و شرکت یاد شده مکلف خواهد بود که تمام نیازهای بهره‌برداری و نگهداری پروژه در طول دوره‌ی بهره‌برداری تجاری را فراهم آورد. با توجه به طولانی بودن دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، شرکت باید قرارداد بهره‌برداری و نگهداری را با یک شرکت مجرب و توانمند پیش از انجام آزمایش‌های راه‌اندازی نهایی کند و مقدمات شروع اجرای تعهدات او را فراهم نماید. از این رو، اجرای تعهدات از سوی پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری برای یک دوره‌ای همپوشانی خواهد داشت، در حالی که هر کدام به اجرای تعهدات قراردادی خود اقدام می‌کنند.

۳۳. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری

در بسیاری از موارد، بهره‌برداری از پروژه‌های زیربنایی مستلزم انجام هماهنگی‌هایی با سایر سازمان‌ها و نهادهای دولتی و عمومی است. به طور مثال، بهره‌برداری از پروژه‌های نیروگاهی، پروژه‌ی آب شیرین کن، آزاد راه، فرودگاه، ترانزیت گاز، ترانزیت برق، شبکه مخابراتی و ... مستلزم هماهنگی‌هایی با سازمان‌های مختلف است. در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، اعمال این هماهنگی‌ها در حوزه‌ی وظایف سرمایه‌پذیر است که از یک طرف با سازمان‌های مختلف، هماهنگی‌های گوناگونی را انجام دهد و از طرف دیگر این برنامه‌ریزی و هماهنگی‌ها نیز باید با شرکت صورت گیرد.

در تأمین این هدف‌ها در دوره‌ی احداث پروژه، شرکت با گزارش پیشرفت پروژه و جلسه‌های مشترک با سرمایه‌پذیر، در مورد هماهنگ کردن فعالیت‌های احداث پروژه با سایر تأسیسات جانبی اقدام می‌نماید. در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری که از حساسیت بیشتری برخوردار است، با توجه به ویژگی‌های هر پروژه، شرکت و سرمایه‌پذیر، پیش از شروع بهره‌برداری تجاری از پروژه، مبادرت به انتخاب نمایندگانی می‌کند که مأموریت دارند هماهنگی‌های لازم برای برنامه‌ریزی عملیات بهره‌برداری را انجام دهند.

در کمیته‌ای که برای هماهنگی بهره‌برداری از پروژه تشکیل می‌شود، شرکت و سرمایه‌پذیر به اقتضای طبیعت پروژه، نمایندگانی را تعیین می‌کنند و ریاست این کمیته در هر دوره‌ی زمانی توسط یکی از دوطرف خواهد بود و تصمیم‌گیری در مورد موضوع‌های مورد بررسی پروژه با اکثریت آرای اعضای کمیته انجام خواهد شد.

کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری تنها در مورد هماهنگ سازی بهره‌برداری صلاحیت دارد و هیچ گونه اختیاری برای تغییر تعهدات قراردادی دوطرف یا توافق مالی از جانب آن‌ها را نخواهد داشت. در موارد عمده‌ای که در کمیته‌ی پیشگفته بین نمایندگان دوطرف اختلاف نظر رخ می‌دهد و به تصمیم‌گیری نمی‌انجامد، موضوع با ارجاع به دوطرف و در آخر، به مرجع حل اختلاف، مورد حل و فصل قرار می‌گیرد.

۳۴. بازرسی، تعمیر و نگهداری

با توجه به این که پروژه‌های زیربنایی برای عمر مفید طولانی طراحی می‌شوند و باید در طول عمر مفید و برای تأمین نیاز عمومی مورد بهره‌برداری قرار گیرند و در صورت پیش‌بینی در

موافقت‌نامه، در پایان بهره‌برداری تجاری از سوی شرکت برای ادامه‌ی بهره‌برداری به سرمایه‌پذیر واگذار گردند، از این رو شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری باید تمام شرایط پیش‌بینی شده در مورد بهره‌برداری را رعایت کند و با انجام تعمیرات به موقع و صحیح، نسبت به واگذاری پروژه به سرمایه‌پذیر در شرایط توافق شده در چهارچوب موافقت‌نامه اقدام نماید.

شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری با ارسال گزارش‌های بهره‌برداری و نگهداری از پروژه اعمال هرگونه تغییرات و انجام تعمیرات و حوادث را به سرمایه‌پذیر اعلام می‌نماید تا سرمایه‌پذیر در جریان تمام مسایل پروژه قرار گیرد و در مرحله‌ی واگذاری، بر شرایط حاکم بر پروژه اشراف لازم را داشته باشد. شایان ذکر است تمامی گزارش‌های بهره‌برداری و نگهداری و غیره در چهارچوب نظام مستندسازی در مرکز مدارک فنی و اسناد پروژه نگهداری خواهد شد.

۳۵. محل اندازه‌گیری محصول پروژه

نقطه‌ی تحویل محصول پروژه یکی از نکاتی است که در چهارچوب تعهدات و مسئولیت‌های دوطرف موافقت‌نامه بدان توجه می‌شود. در هر قراردادی باید مرزهای تعهدات و مسئولیت‌های دوطرف قرارداد به نحو مشخص و معین بیان شود. هرگاه چنین صراحتی در موافقت‌نامه وجود نداشته باشد، به طور اصولی زمینه‌ی بروز اختلاف را فراهم خواهد آورد. نقطه‌ی تحویل محصول پروژه، محل فیزیکی تعهد تحویل محصول پروژه از سوی شرکت در مقابل سرمایه‌گذار یا هر دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه که پرداخت‌کننده‌ی قیمت خرید محصول پروژه نیز هست، خواهد بود. باید محلی برای اندازه‌گیری کمیت و یا کیفیت محصول پروژه در موافقت‌نامه تعیین شود. محل اندازه‌گیری، مقدم بر نقطه‌ی تحویل محصول پروژه است. محل اندازه‌گیری یکی از نقاطی است که تعهدات و مسئولیت‌های دوطرف موافقت‌نامه را از هم جدا می‌کند.

محل اندازه‌گیری به طور معمول تنها ناظر به کمیت محصول پروژه است که سرمایه‌پذیر یا دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه آن را دریافت می‌کند ولی در برخی از پروژه‌ها، در محل اندازه‌گیری، کمیت و کیفیت محصول پروژه باید اندازه‌گیری شود.

اطلاعات ثبت شده در محل اندازه‌گیری یا محل‌های اندازه‌گیری (در صورتی که محصول پروژه باید در نقاط مختلف به دریافت‌کننده یا سرمایه‌پذیر تحویل شود)، از سوی نمایندگان دوطرف قرائت شده و مبنای تنظیم صورت حساب‌ها برای پرداخت قرار می‌گیرد.

۳۶. تحویل محصول پروژه

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، بازگشت اصل و سود سرمایه‌گذاری در پروژه از محل درآمدهای پروژه صورت می‌گیرد. این درآمدها از محل فروش محصول پروژه تأمین می‌گردد و در بیشتر موارد، محصول پروژه از سوی سرمایه‌پذیر دریافت و بهای آن پرداخت می‌شود. در صورت عدم دریافت محصول پروژه با وجود آمادگی شرکت، سرمایه‌پذیر مکلف به پرداخت بهای محصول پروژه خواهد بود.

آماده‌سازی محصول پروژه از نظر کمیت و کیفیت از سوی شرکت برای دریافت از سوی سرمایه‌پذیر، در محل اندازه‌گیری محصول پروژه صورت می‌گیرد.

بررسی و اندازه‌گیری کمیت و کیفیت محصول پروژه در محل بستگی به نوع پروژه و ویژگی‌های محصول پروژه دارد. به طور مثال، در پروژه‌ی آب شیرین‌کن به تحویل حجم مشخصی آب با مشخصات معینی به شبکه آب در نقطه‌ای خاص توافق می‌شود. هرگاه موضوع پروژه، سرمایه‌گذاری برای احداث آزاد راه باشد، آماده‌سازی ظرفیت آزاد راه برای عبور تعداد مشخصی وسیله‌ی نقلیه توافق می‌شود. هرگاه محصول پروژه تولید برق باشد، آماده‌سازی ظرفیت تولید انرژی برق به مقدار مشخص و یا مشخصات معین در نقطه‌ی اندازه‌گیری و تحویل، مورد نظر خواهد بود. در صورت عدم تطابق کیفیت، دریافت‌کننده‌ی محصول پروژه می‌تواند جریان انتقال محصول پروژه را قطع کند و یا ادعای خسارت نماید.

در برخی از پروژه‌ها، سرمایه‌پذیر در دریافت محصول پروژه دخالتی ندارد بلکه شرکت باید محصول پروژه را در بازارهای داخلی و خارجی به میزان توافق شده به فروش رساند و از محل درآمد فروش محصول پروژه، هزینه‌های پروژه و سود سرمایه‌گذاری را جبران کند و به این ترتیب ریسک بازار برای فروش محصول پروژه نیز با شرکت است.

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، سرمایه‌پذیر به هیچ وجه ریسک‌های احداث صحیح پروژه و بهره‌برداری بهینه‌ی پروژه را نمی‌پذیرد و تنها متعهد می‌شود در صورتی که محصول پروژه طبق شرایط قرارداد از سوی شرکت آماده شود، آن را دریافت کند و بهای مربوط را بپردازد. هرگاه با وجود آمادگی تحویل محصول پروژه سرمایه‌پذیر نخواهد یا نتواند آن را دریافت کند، باید بهای ظرفیت را به شرکت بپردازد یعنی شرایط حاکم در این مورد، شرایط بپرداز چه ببری (Take or Pay) است.

۳۷. برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه

برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه بین شرکت و سرمایه‌پذیر در هر حالتی باید تعیین و توافق گردد، به نحوی که هرگاه سرمایه‌پذیر به موجب قرارداد ریسک بازار را پذیرفته باشد، شرکت با آماده ساختن محصول پروژه، استحقاق دریافت بهای محصول را پیدا کند. باید بین دوطرف مشخص شود که تولید محصول تابع چه برنامه‌ای در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری خواهد بود.

هرگاه شرکت موفق نشود که در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به میزان برنامه‌ریزی شده از پروژه استفاده نماید، دوره‌ی بهره‌برداری تجاری تمدید نخواهد شد و ضرر و زیان ناشی از عدم توانایی شرکت در تولید محصول پروژه طبق برنامه‌ریزی تولیدی، متوجه شرکت خواهد بود.

در پروژه‌هایی که برنامه‌ریزی برای تولید محصول پروژه مستلزم تأمین مواد اولیه از سوی سرمایه‌پذیر است، در برنامه‌ریزی باید به امکانات، مقدرات و محدودیت‌های مربوط به تأمین مواد اولیه و همچنین به محدودیت‌های فنی پروژه توجه شود و با رعایت موارد پیشگفته، برنامه‌ای که تولید محصول پروژه را برای دوطرف مقدر سازد، تهیه و توافق گردد.

تأمین مواد اولیه از سوی سرمایه‌پذیر باید در کمیت و کیفیت مورد توافق و تعیین شده در قرارداد انجام گیرد. از این رو هرگاه سرمایه‌پذیر مواد اولیه را به نحوی خارج از شرایط کمی و کیفی قراردادی تأمین نماید، شرکت می‌تواند از دریافت آن خودداری کند. در این صورت، تعهد پرداخت بهای ظرفیت همچنان با سرمایه‌پذیر خواهد بود و به همین نحو هرگاه کیفیت محصول پروژه با مشخصات کمی و یا کیفی درج شده در قرارداد تطبیق ننماید، سرمایه‌پذیر محق به رد محصول پروژه خواهد بود و شرکت استحقاق دریافت بهای محصول را نخواهد داشت.

۳۸. مستندسازی

به اقتضای طبیعت پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، لازم است که پروژه در مرحله‌ی طراحی، احداث، بهره‌برداری و در آخر واگذاری، دارای مشخصات فنی معینی باشد. به همین دلیل در موافقت‌نامه، دوطرف توافق می‌کنند که پروژه در مرحله‌ی طراحی، از شرایط فنی خاصی تبعیت نماید و در مرحله‌ی احداث، تمام شرایط و مشخصات فنی مورد توافق بین دوطرف اجرا شود و در مرحله‌ی بهره‌برداری نیز از دستورالعمل‌های بهره‌برداری اصولی و بهینه به عنوان یک بهره‌بردار مجرب پیروی شود و در صورت پیش‌بینی در قرارداد، با تأمین شرایط خاص فنی به وسیله‌ی انجام یک سلسله آزمایش‌ها، به سرمایه‌پذیر واگذار گردد. به همین منظور، اسناد و

مدارکی در انعکاس شرایط پیشگفته و همچنین گزارش‌هایی در مورد رعایت موارد یاد شده بین دوطرف، تهیه و تنظیم می‌شود.

اسناد و مدارک و گزارش‌ها باید متضمن شرایط مورد نظر دوطرف در زمان انعقاد موافقت‌نامه و بازگویی شرایط احداث پروژه برای رعایت مشخصات فنی در دوره‌ی احداث پروژه و همچنین رعایت ویژگی‌های بهره‌برداری و در آخر اثبات شرایط مربوط به انتقال پروژه باشد و هرگونه تغییر در موارد یاد شده باید با بیان دلیل در سوابق پروژه ثبت و نگهداری شود و به سرمایه‌پذیر منعکس گردد.

همان طور که پیش‌تر توضیح داده شد، در برخی از پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه مساوی با عمر مفید پروژه در نظر گرفته می‌شود و در پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، شرکت مکلف است پروژه را در وضعیت موجود بدون انجام آزمایش‌هایی برای اثبات ظرفیت و یا کارایی مشخصی برای پروژه، به سرمایه‌پذیر واگذار نماید. بدیهی است در این صورت دوطرف برای ادامه‌ی بهره‌برداری از پروژه از سوی سرمایه‌پذیر دوره‌ای را پیش‌بینی نمی‌کنند و پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری را با پایان عمر مفید پروژه مقارن تلقی می‌نمایند و لزومی به ارائه‌ی اسناد و مدارک برای اثبات ظرفیت و یا کارایی مشخصی نیست.

شرکت در دوره‌ی احداث و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، تمام مدارک فنی و اسناد پروژه را به صورت منظم و مرتب در ساختگاه پروژه نگهداری می‌کند که هر زمان سرمایه‌پذیر نیاز به مراجعه به مدارک فنی و اسناد پروژه یاد شده داشته باشد، بتواند به مرکز مدارک فنی و اسناد پروژه مراجعه نماید.

۳۹. روش پرداخت

در دوره‌ی احداث پروژه، هیچ گونه پرداختی از سوی سرمایه‌پذیر به شرکت انجام نمی‌شود مگر آنکه در زمان فراخوان مناقصه پروژه، سرمایه‌پذیر پرداخت مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به سرمایه‌گذار منتخب تقبل کرده باشد. در مواردی هم که تأمین نیازهایی از پروژه از سوی سرمایه‌پذیر تعهد شده باشد مانند تأمین اراضی ساختگاه پروژه، احداث تأسیساتی که برای تأمین و دریافت مواد اولیه و یا تأسیساتی که برای تحویل محصول پروژه مورد نیاز است، سرمایه‌پذیر هزینه‌های آن را خود تقبل کرده است. در سایر موارد، شرکت تمام هزینه‌های احداث پروژه را از

محل آورده سهامداران شرکت و وام دریافتی از وام دهندگان پروژه و سایر روش‌های تأمین مالی تأمین می‌کند.

پس از انجام آزمایش‌های راه‌اندازی پروژه و شروع دورهی بهره‌برداری تجاری پروژه، بسته به شرایط قرارداد، سرمایه‌پذیر سه نوع تعهد خواهد داشت؛

الف) هیچگونه تعهدی در خرید محصول پروژه ندارد،

ب) تضمین کننده خرید تمام یا بخشی از محصول پروژه از نظر تعداد یا قیمت واحد است،

ج) خریدار انحصاری محصول پروژه است.

چنانچه سرمایه‌پذیر دریافت کننده انحصاری محصول پروژه باشد، باید به عنوان دریافت کننده‌ی محصول پروژه بهای محصول پروژه را به شرکت پرداخت نماید. در این زمینه، همان طوری که پیش‌تر اشاره گردید، تعهد پرداخت سرمایه‌پذیر تنها موقوف به آماده‌سازی محصول پروژه است ولی مشروط به دریافت محصول پروژه از سوی سرمایه‌پذیر نیست. از این رو، به محض آماده‌سازی محصول پروژه توسط شرکت، سرمایه‌پذیر مکلف به پرداخت بهای محصول خواهد بود.

هنگام امضای موافقت‌نامه شکل‌های مختلف پرداخت بهای محصول پروژه بسته به نوع و طبیعت پروژه تعیین و توافق و در مدل مالی لحاظ می‌گردد. به طور مثال در مورد پروژه‌ی ترانزیت گاز، شرکت باید تمام امکانات را برای دریافت گاز در مبدأ از سرمایه‌پذیر و تحویل گاز در مقصد به سرمایه‌پذیر فراهم سازد، هر چند سرمایه‌پذیر در مبدأ گاز در اختیار شرکت برای ترانزیت قرار ندهد. در یک چنین پروژه‌ای، پرداخت برای دریافت خدمات بر مبنای ظرفیت آماده برای ترانزیت گاز است و هزینه‌های جاری پروژه، بر مبنای بهای هزینه‌های ترانزیت واقعی گاز پرداخت می‌شود. مبنای پرداخت آمادگی ظرفیت بر اساس بپرداز چه ببری (Take or Pay) است ولی مبنای پرداخت خدمات ترانزیت بر اساس ببر و بپرداز (Take and Pay) خواهد بود.

پرداخت‌های پروژه شامل دو بخش بهای ظرفیت و بهای تولید می‌باشد. از زمانی که آزمایش‌های راه‌اندازی پروژه، کارآیی و ظرفیت پروژه را به میزان مقادیر تضمین شده در قرارداد اثبات می‌کند، شرکت استحقاق دریافت بهای ظرفیت را پیدا می‌نماید، ولی در مورد بهای تولید استحقاق شرکت موقوف به تولید محصول پروژه خواهد بود.

در عمده‌ی پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، معمولاً بهای ظرفیت دارای دو بخش غیرقابل تعدیل و قابل تعدیل است. بخشی از بهای ظرفیت که مربوط به بازپرداخت هزینه‌های ساخت می‌باشد غیرقابل تعدیل است و بخشی از بهای ظرفیت که مربوط به تأمین قطعات یدکی یا تعمیرات مستمر و همچنین هزینه‌ی نیروی انسانی ثابت است، مشمول تعدیل می‌شود. ضرورت قابل تعدیل بودن بخشی از بهای ظرفیت به علت عدم امکان پیش‌بینی تغییر قیمت‌های مربوط به عوامل مورد نیاز پروژه در طول دوره‌ی سال‌های متمادی بهره‌برداری است.

شرکت در ابتدای هر ماه، بر مبنای مقادیر تولید و یا آمادگی تولید در ماه گذشته، که در نقطه‌ی تحویل اندازه‌گیری می‌شود صورت حساب ماهانه تنظیم و صادر می‌نماید. سرمایه‌پذیر با دریافت صورت حساب، آن را بررسی می‌کند. در صورت تأیید، نسبت به پرداخت آن اقدام می‌نماید و در صورت اختلاف نظر، برای اصلاح موارد، مراتب را به شرکت منعکس می‌نماید و هرگاه شرکت ایراد مطروحه را وارد تشخیص دهد، نسبت به اصلاح صورت حساب اقدام می‌کند. از آنجا که شرکت مبالغ پرداختی به وام‌دهندگان را از محل دریافت از سرمایه‌پذیر انجام می‌دهد، سرمایه‌پذیر مکلف است مبالغ غیر اختلافی و بخشی از مبالغ اختلافی را پرداخت نماید و اختلاف در مورد مبلغ صورت حساب به نحو تعیین شده در روش حل اختلاف قرارداد، مورد رسیدگی قرار گیرد.

علاوه بر صورت حساب ماهانه، صورت حساب‌های سالانه نیز صادر می‌شود. در انتهای هر سال، شرکت با توجه به شرایط واقعی بهره‌برداری در هر سال، مبادرت به صدور صورت حساب سالانه برای تسویه‌ی مطالبات مربوط به آن سال می‌نماید.

صورت حساب ماهانه و صورت حساب‌های سالانه، برای ظرفیت و برای تولید به صورت تفکیکی تنظیم می‌شود.

مبالغ صورت حساب به طور عموم مرکب از یک ارز خارجی و یک پول داخلی است. به طور اصولی، سرمایه‌گذار خارجی برای تأمین هزینه‌های پروژه، سرمایه‌ی ارزی را به وسیله سیستم بانکی وارد کشور سرمایه‌پذیر می‌کند و با تبدیل آن به پول داخلی، نیازهای مالی پروژه را تأمین می‌نماید. هرگاه در پروژه‌ای که به روش پیشگفته اجرا می‌شود، قسمتی از پرداخت‌ها به پول ملی صورت گیرد، در این صورت باید ریسک تبدیل پول داخلی به ارز وارد شده به کشور، از سوی سرمایه‌پذیر پذیرفته شود.

مکانیزم پرداخت بهای محصول پروژه از سوی سرمایه‌پذیر باگشایش یک فقره اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت به نفع شرکت است که به طور معمول، مبلغ اعتبار اسنادی، پرداخت بهای محصول پروژه را برای مدت معینی تأمین می‌کند. پیش از پایان مبلغ اعتبار اسنادی، سرمایه‌پذیر مکلف به تکمیل موجودی اعتبار اسنادی به میزان مبلغ مورد توافق است. این اعتبار اسنادی، هم می‌تواند تنها برای پرداخت‌های ارزی پروژه گشایش شود و هم می‌تواند برای پرداخت‌های پول داخلی افتتاح گردد.

پرداخت‌های صورت حساب شرکت از محل اعتبار اسنادی به طور معمول باید بدون کسور انجام گیرد. در موارد استثنایی و به صورت محدود، شرکت توافق می‌کند که مبالغی در شرایط خاص از صورت حساب‌ها کسر گردد. در هر صورت اعمال کسور باید به نحوی باشد که در پرداخت بدهی‌های شرکت به وام‌دهندگان، ایجاد خلل ننماید.

۴۰. فسخ موافقت‌نامه

هدف دوطرف در تنظیم موافقت‌نامه، تحقق موضوع موافقت‌نامه است و تمام تلاش‌هایی که در تدوین موافقت‌نامه و تنظیم روابط دوطرف به عمل می‌آید، همه به منظور مهیا شدن اسباب تحقق موضوع موافقت‌نامه است. با وجود تلاش و خواست طرف‌های موافقت‌نامه، ممکن است شرایطی در اجرای موافقت‌نامه پیش آید که ادامه فعالیت برای تحقق موضوع موافقت‌نامه مستلزم قطع روابط قراردادی بین دوطرف و اقدام در تکمیل موضوع موافقت‌نامه به نحو و سیاق دیگری گردد.

یکی از دلایل شایع برای قطع ارتباط قراردادی بین دوطرف قرارداد، ارتکاب قصور از جانب یکی از طرف‌های قرارداد است که قادر یا حاضر به رفع مورد تخلف نیست و مصلحت طرف دیگر ایجاب می‌نماید که روابط قراردادی را قطع کند.

تخلف و قصور در اجرای قراردادها از انواع متنوع و زیادی برخوردار است. تخلف در مشخصات، تخلف در زمان اجرای پروژه، تخلف در اجرای پروژه، تخلف در پرداخت‌های پروژه و ... هر یک از این موارد می‌تواند در موافقت‌نامه برای طرف مقابل ایجاد حق فسخ موافقت‌نامه را بنماید.

مصادیق فسخ موافقت‌نامه به اقتضای تنوع، ماهیت و موضوع موافقت‌نامه از گستردگی خاصی برخوردار است. به محض وقوع تخلف از یک طرف، برای طرف مقابل حق فسخ ایجاد نمی‌شود بلکه به طرف مقابل حق داده می‌شود که وقوع تخلف را به طرف متخلف تذکر دهد و رفع آثار

تخلف و اعاده‌ی وضع به شرایط مورد قبول را خواستار گردد و اگر طرف متخلف در فرجه‌ی مورد توافق، نسبت به رفع تخلف اقدام نمود، رابطه به شرایط پیش از وقوع تخلف اعاده می‌گردد و اجرای موافقت‌نامه ادامه پیدا می‌کند، ولی هرگاه طرف متخلف به رفع تخلف اقدام ننماید، طرف مقابل حق خواهد داشت نسبت به فسخ موافقت‌نامه اقدام کند و رابطه‌ی قراردادی را خاتمه دهد.

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی علاوه بر ارتکاب تخلف یا قصور از جانب هر یک از دو طرف، وقوع حادثه‌ی قهریه‌ای که برای مدت طولانی دوام داشته باشد، می‌تواند موجب فسخ موافقت‌نامه شود. حادثه‌ی قهریه اگر از نوع طبیعی باشد که بیشتر حوادث طبیعی و بلایای آسمانی را شامل می‌شود تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرد و از محل این پوشش، غرامت لازم برای اعاده‌ی وضع پروژه به وضعیت پیش از حادثه‌ی قهریه دریافت می‌گردد. از این رو در این قبیل موارد، بیشتر دو طرف ترجیح می‌دهند که طبق شرایط قراردادهای بیمه عمل نمایند. ولی هرگاه پوشش بیمه‌ای برای حوادث طبیعی تأمین نشده باشد، مسئولیت در مورد وقوع حادثه‌ی قهریه با طرفی خواهد بود که ریسک یاد شده را پذیرفته است.

بعضی از حوادث قهریه سیاسی هستند مانند جنگ، شورش، اعتصاب و ... که به طور متعارف این موارد با نرخ‌های بالایی قابل بیمه شدن هستند که تأمین چنین بیمه‌هایی هزینه‌های پروژه را به صورت عمده‌ای افزایش می‌دهد و یا به طور کلی حوادث یاد شده تحت پوشش بیمه قرار نمی‌گیرند. در این قبیل موارد، سرمایه‌پذیر ریسک حوادث قهریه‌ی سیاسی را می‌پذیرد و در صورتی که این حوادث برای مدت قابل ملاحظه‌ای پایدار بماند (به طور معمول این مدت در موافقت‌نامه مورد توافق قرار می‌گیرد)، هر یک از دو طرف می‌توانند نسبت به فسخ موافقت‌نامه اقدام نمایند.

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی اگر موافقت‌نامه به دلیل قصور شرکت یا قصور سرمایه‌پذیر خاتمه داده شود، آثار آن متفاوت خواهد بود. هرگاه شرکت در اجرای تعهدات قراردادی مرتکب قصور شود و در فرجه‌ی زمانی قرارداد نسبت به رفع نقص و آثار تخلف اقدام ننماید، سرمایه‌پذیر می‌تواند نسبت به فسخ موافقت‌نامه اقدام و مطابق مفاد موافقت‌نامه ضمن تملک پروژه، پرداخت مبالغ باقیمانده‌ی وام و سودهای متعلقه را به وام‌دهندگان تقبل نماید ولی آورده‌ی سهامداران شرکت را پرداخت نمی‌کند. بدیهی است قراردادهای شرکت با سایر طرفها (مانند سازندگان، وام‌دهندگان و ...) می‌بایست به گونه‌ای تنظیم گردیده باشد که امکان انتقال آن‌ها در صورت فسخ موافقت‌نامه، به سرمایه‌پذیر و سپس به سرمایه‌گذار ثانویه را داشته باشد.

هرگاه برعکس، در دوره‌ی بهره‌برداری، سرمایه‌پذیر تخلف کند و شرکت موافقت‌نامه را فسخ نماید، ضمن انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر، مانده‌ی وام و مانده‌ی سرمایه‌ی خود را با سودهای متعلقه از سرمایه‌پذیر دریافت می‌کند.

یادآوری می‌شود که نحوه‌ی فسخ موافقت‌نامه برای انواع مشارکت عمومی - خصوصی که در آن انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر یا تملک آن از سوی سرمایه‌گذار پیش بینی شده، به همین صورت است. بدین معنی که در هر حال پس از فسخ موافقت‌نامه پروژه در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌گیرد تا برای ادامه کار آن چاره‌اندیشی کند. از این رو است که پایش مداوم پروژه در دوره‌ی احداث از سوی سرمایه‌پذیر برای اطمینان از کیفیت طراحی و ساخت آن اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

در مورد وقوع حوادث قهریه‌ی سیاسی ضمن این که باقیمانده‌ی وام و آورده‌ی سهامداران به انضمام سودهای متعلقه پرداخت می‌شود ولی احتمال دارد بعضی از هزینه‌ها به شرکت پرداخت نگردد، به دلیل این که در حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی پیش آمده سرمایه‌پذیر نه تنها مقصر نیست بلکه متحمل ضرر و زیان قابل توجهی نیز می‌شود.

در مورد تمایل به فسخ موافقت‌نامه به دلیل تخلف شرکت، سرمایه‌پذیر باید تصویر خطریه‌ی رفع نقص را به وام‌دهندگان نیز ابلاغ کند تا اگر تمایل داشته باشند بتوانند از اختیارات قراردادی خود برای رفع تخلف استفاده نمایند. همچنین در مرحله‌ی اخطار فسخ موافقت‌نامه نیز باید مراتب به وام‌دهندگان اعلام شود تا وام‌دهندگان به فراخور مصلحت خود برای ادامه‌ی اجرای پروژه تصمیم لازم را اتخاذ نمایند. در مورد فسخ موافقت‌نامه به دلیل تخلف سرمایه‌پذیر، شرکت مکلف است در مرحله صدور اخطار و رفع نقص و همچنین در مرحله‌ی اخطار فسخ موافقت‌نامه، مراتب را به ضامن سرمایه‌پذیر اعلام نماید.

در صورت فسخ موافقت‌نامه، دوطرف باید بر مبنای مدل مالی موافقت‌نامه و بر حسب علت فسخ موافقت‌نامه، نسبت به تعیین بهای انتقال پروژه اقدام کنند و سرمایه‌پذیر می‌تواند با پرداخت مبلغ تعیین شده به شرکت، نسبت به تصرف پروژه و ادامه‌ی بهره‌برداری آن اقدام نماید. سرمایه‌پذیر همچنین می‌تواند یک فقره اعتبار اسنادی به میزان بهای انتقال پروژه برای مدت مشخصی که دوطرف در موافقت‌نامه تعیین و توافق می‌کنند، گشایش نماید و با گشایش اعتبار اسنادی، نسبت به تصرف پروژه برای ادامه‌ی بهره‌برداری اقدام نماید. با پرداخت بهای انتقال پروژه، تمام حقوق و منافع شرکت در پروژه به سرمایه‌پذیر منتقل می‌گردد.

در پایان انقضای موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، شرکت به طور معمول باید پیش از پایان دوره بهره‌برداری تجاری، نسبت به آموزش کارکنان سرمایه‌پذیر و انجام آزمایش‌های کارایی اقدام کند ولی در مورد فسخ موافقت‌نامه، به طور معمول دوطرف در شرایطی نیستند که بتوانند تعهدات پیشگفته را عمل نمایند. در برخی از موارد به اقتضای مورد و به میزان مقدور نسبت به انجام تعهدات یاد شده اقدام می‌شود.

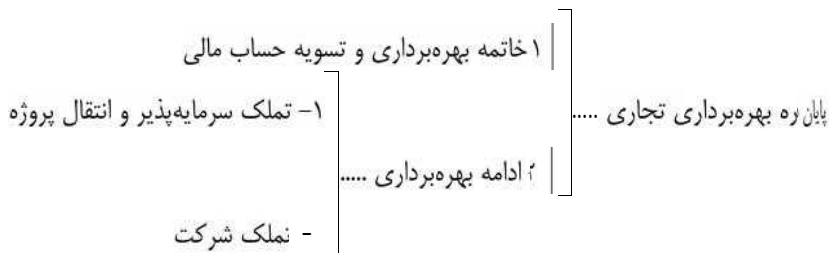
۴۱. انتقال پروژه

با توجه به مفاد موافقت‌نامه مشارکت عمومی - خصوصی، پس از دوره بهره‌برداری تجاری یکی از حالات زیر واقع می‌گردد:

۱- بهره‌برداری از پروژه خاتمه یافته و دوطرف در مورد زمین، بقایای مستحقات و تجهیزات آن، مطابق مدل مالی، تسویه حساب می‌نمایند.

۲- بهره‌برداری از پروژه ادامه یافته و بر اساس مفاد موافقت‌نامه و مدل مالی، پروژه به تملک شرکت در می‌آید یا به سرمایه‌پذیر منتقل می‌گردد.

در صورتیکه به هر دلیل، موافقت‌نامه قبل از پایان دوره بهره‌برداری تجاری فسخ شود، سرمایه‌پذیر پروژه را در مقابل پرداخت بهای انتقال تعیین شده در موافقت‌نامه تحویل می‌گیرد.

انتقال پروژه در پایان دوره بهره‌برداری تجاری به شکل‌های مختلفی به اقتضای نوع و طبیعت پروژه بین دوطرف توافق می‌گردد.

در روش متداول در مشارکت عمومی - خصوصی، که به انتقال پروژه از شرکت به سرمایه‌پذیر می‌انجامد، شرکت پس از دوره‌ی احداث که طی آن پروژه را تکمیل و آماده بهره‌برداری می‌کند، در دوره بهره‌برداری تجاری، از محل درآمدهای حاصل از این دوره، تمام هزینه‌های پروژه و سود سرمایه‌گذاری خود را مستهلک می‌نماید و در آخر، پروژه را به سرمایه‌پذیر منتقل

می‌کند. بدین ترتیب، شرکت پیش از رسیدن به پایان دوره بهره‌برداری تجاری، به طور مثال ۲ تا ۳ سال پیش از پایان دوره بهره‌برداری تجاری پروژه، تضمین نامهای به عنوان ضمانت‌نامه‌ی انتقال تهیه و تسلیم سرمایه‌پذیر می‌نماید. مبلغ ضمانت‌نامه انتقال که بر اساس مدل مالی پروژه محاسبه می‌شود باید از مجموع هزینه‌های پیش‌بینی شده برای تحقق شرایط تضمین در هنگام انتقال، هزینه‌های آموزشی کارکنان، انجام بازسازی و تعویض قطعات اساسی و تأمین مقدار موجودی تجهیزات و مصالح مورد نیاز یا حداقل مجموع درآمد مورد انتظار دوره‌ی باقیمانده از دوره بهره‌برداری، هر کدام بیش‌تر است، در نظر گرفته شود. شرکت در این مدت باید نسبت به تأمین و آماده‌سازی شرایط ناظر به انتقال اقدام کند. به طور مثال تدوین و انجام برنامه‌های آموزشی کارکنان سرمایه‌پذیر، تهیه‌ی فهرست لوازم یدکی، انجام تعمیرات اساسی برای ارتقای کارایی ظرفیت پروژه به میزان تعیین شده در موافقت‌نامه، تهیه و تسلیم اسناد و مدارک و دستورالعمل‌های بهره‌برداری و تعمیرات و نگهداری پروژه و انجام آزمایش‌های انتقال در زمان‌های مقرر به سرمایه‌پذیر از جمله‌ی این اقدامات است. هرگاه در انجام آزمایش‌های انتقال، شرکت موفق به اثبات کارایی ظرفیت مورد تعهد نگردد، باید جریمه‌های مقرر در موافقت‌نامه را بپردازد. از این رو ریسک شرکت بیشتر است و سرمایه‌پذیر پروژه را در شرایط آماده برای ادامه‌ی بهره‌برداری تحویل می‌گیرد.

روش دیگری نیز در مورد انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر دیده می‌شود. در صورتیکه دوطرف بتوانند وضع پروژه را در پایان دوره بهره‌برداری تجاری که بین ۲۰ تا ۲۵ سال است بطور دقیق برآورد کنند، توافق می‌نمایند که در پایان دوره بهره‌برداری تجاری در مورد بازسازی و نوسازی پروژه و انجام آموزش و تأمین لوازم یدکی مذاکره نمایند و به شیوه‌ای که موافقت خواهند کرد، انتقال پروژه از شرکت به سرمایه‌پذیر را انجام دهند. در این روش، ریسک شرکت منطقی خواهد بود و سرمایه‌پذیر نیز هزینه‌های ریسک تعهدات غیرشفاف را نمی‌پردازد.

در برخی از پروژه‌ها، دوره بهره‌برداری تجاری پروژه از سوی شرکت معادل دوره‌ی عمر طراحی پروژه است و سرمایه‌پذیر انتظار ندارد پس از انتقال پروژه در پایان دوره بهره‌برداری تجاری از سوی شرکت، نسبت به ادامه‌ی بهره‌برداری تجاری از پروژه اقدام کند. به همین دلیل، موافقت می‌شود که در پایان دوره بهره‌برداری تجاری، شرکت نسبت به انتقال آن در وضع موجود و به نحوی که پروژه هست به سرمایه‌پذیر اقدام نماید. تفاوتی که در این روش دیده می‌شود این است که به دلیل طولانی بودن دوره بهره‌برداری تجاری برای شرکت، هزینه‌های پروژه در مدت زمان طولانی‌تری توزیع می‌شود و هزینه‌ی کل پروژه کمتر می‌گردد و شرکت تعهدی در

مورد ارائه‌ی آموزش بهره‌برداری به کارکنان سرمایه‌پذیر، تأمین لوازم یدکی و انجام تعمیرات اساسی به منظور ارتقای ظرفیت و کارایی پروژه و در آخر هزینه‌ی برگزاری آزمایش‌های انتقال را ندارد. البته سرمایه‌پذیر بایستی با عنایت به وضعیت زمان انتقال پروژه و هزینه‌های قابل پیش‌بینی نگهداری و بهره‌برداری آن در زمان انتقال، به هنگام انتخاب این روش، با انجام محاسبات لازم، از توجیه نداشتن ادامه بهره‌برداری از پروژه اطمینان حاصل کند.

هرگاه شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری که برای مدت مشخص بین دو طرف توافق می‌شود، به علت غیر مربوط به سرمایه‌پذیر، نتواند پروژه را در شرایط مطلوب برای بهره‌برداری قرار دهد و به همین دلیل درآمدهای مورد انتظار از پروژه را تحصیل نکند، سرمایه‌پذیر هیچ گونه مسئولیتی را در این زمینه نخواهد داشت و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری نیز به این دلیل تمدید نمی‌شود.

چنانچه در موافقت‌نامه، انتقال پروژه پیش‌بینی شده باشد، فارغ از روش‌های مختلف انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر، در پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و در هر شرایطی شرکت متعهد است که پروژه را بدون دریافت مبلغی و بدون این که طرف ثالثی در پروژه حقی داشته باشد، به سرمایه‌پذیر منتقل کند. در صورت عدم تحقق شرایط تضمین شده در هنگام انتقال پروژه، سرمایه‌پذیر مجاز است از محل مبلغ ضمانت‌نامه انتقال برای جبران خسارت ناشی از قصور شرکت برداشت نماید.

۴۲. مالیات

شرکت به طور کلی متعهد است که طبق قوانین و مقررات حاکم نسبت به پرداخت مالیات، سایر حقوق دولتی و عوارض اقدام نماید. در حالت سرمایه‌گذاری خارجی، مشابه سرمایه‌گذاران داخلی که در فعالیت‌های اقتصادی از معافیت‌هایی برخوردار هستند، شرکت نیز از معافیت‌های مقرر در قانون استفاده می‌کند. دامنه‌ی معافیت‌ها و یا تخفیف‌های مربوط به مالیات، سایر حقوق دولتی و عوارض به اعتبار نوع پروژه و ساختگاه پروژه متفاوت است و در هر مورد به اقتضای موارد مربوط تعیین می‌شود.

تعهد شرکت در مورد مالیات، سایر حقوق دولتی و عوارض با رعایت معافیت‌ها و تخفیف‌ها و با نرخ‌های حاکم در تاریخ نفوذ موافقت‌نامه است که شرکت با اعمال محاسبات مربوط به مالیات، سایر حقوق دولتی و عوارض، نسبت به تعیین بهای محصول پروژه توافق می‌کند. بدیهی است

هرگونه تغییر در قوانین و مقررات که در اقتصاد پروژه مؤثر باشد و در نتیجه هزینه‌های شرکت را کاهش یا افزایش دهد، باید به عنوان یکی از مصادیق تغییر در قوانین و مقررات عمل شود.

۴۳. بیمه

در پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، یکی از مسایل مهم که وام دهندگان بیش از سرمایه‌گذاران شرکت به آن توجه می‌کنند، توزیع ریسک بین دوطرف موافقت‌نامه است. وام دهندگان به طور اصولی در هیچ نوع ریسکی شرکت نمی‌کنند و به همین دلیل در هر شرایطی که پروژه ناموفق باشد، مبالغ وام استفاده شده با سود و هزینه‌های پیش بینی شده در موافقت‌نامه‌ی تأمین مالی باید به وام دهندگان بازپرداخت شود. همچنین وام دهندگان اصرار دارند که شرکت باید تمام ریسک‌های خود را به پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری منتقل نماید و شرکت نیز باید تمام پوشش‌های بیمه‌ای را به طور کامل بصورت حداکثری تحصیل کند به طوری که در صورت وقوع حادثه‌ی تحت پوشش بیمه، با دریافت غرامت از بیمه، شرایط پروژه به وضعیت اولیه بازگردانده شود.

در مورد حوادثی که تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرند، شرکت با پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری به طور مشترک اقدام می‌نماید. در مورد حوادثی که قابل بیمه کردن نیستند و یا نرخ بیمه آنها بسیار گران است و تحصیل بیمه نامه موجب افزایش هزینه‌های پروژه می‌شود، سرمایه‌پذیر بایستی در مورد دریافت بیمه نامه با نرخ بالا یا قبول ریسک اتخاذ تصمیم نماید.

در مواردی که پوشش بیمه‌ای برای حوادث تحصیل می‌شود، تمام اقدامات برای اعلام وقوع حادثه و کارشناسی برای تعیین غرامت و وصول آن با شرکت است و هیچ گونه مسئولیتی در این موارد متوجه سرمایه‌پذیر نخواهد بود و در صورت عدم کفایت غرامت برای اعاده‌ی پروژه به وضع پیش از حادثه، شرکت مسئول جبران کسری غرامت خواهد بود.

برخی از حوادث قهریه سیاسی می‌توانند تحت پوشش بیمه قرار گیرند. در این قبیل موارد با توجه به این که سرمایه‌پذیر در شرایط بهتری برای مدیریت و کنترل ریسک‌های سیاسی قرار دارد، ریسک اینگونه حوادث را می‌پذیرد.

از آنجا که سرمایه‌پذیر از یک طرف در بیمه‌نامه‌ها ذی‌نفع است و از طرف دیگر باید خود را از عواقب منفی شرایط مندرج در بیمه‌نامه‌ها مصون کند، بطور معمول از شرکت می‌خواهد که در

بیمه‌نامه‌ها ضمن اعلام سرمایه‌پذیر به عنوان ذی‌نفع شرکت، شرایط اسقاط حق جانشینی در مقابل سرمایه‌پذیر و کارکنان آن و قابلیت تفکیک منافع را نیز درج نماید.

۴۴. تغییر در قوانین و مقررات

روابطی که به موجب قراردادهای طولانی مدت تنظیم می‌گردد، به اعتبار تغییر در قوانین و مقررات حاکم، تغییر شرایط پروژه و تغییر اراده‌ی دوطرف موافقت‌نامه می‌تواند تغییر کند. بی‌شک در یک دوره‌ی ۲۵ تا ۳۰ ساله، قوانین و مقررات حاکم بر روابط دوطرف موافقت‌نامه تغییر می‌نماید و این تغییر می‌تواند در روابط قراردادی دوطرف در زمینه‌های مختلف اثر گذار باشد. توافق در نحوه‌ی اقدام در این قبیل موارد می‌تواند اجرای پروژه را از تعلیق و توقف خارج سازد و در زمان مواجهه با چنین شرایطی، به نحو توافق شده با موضوع برخورد شود.

تغییر در قوانین و مقررات حاکم بر قرارداد در شکل‌ها و شیوه‌های مختلفی می‌تواند تحقق پیدا کند. این موارد می‌تواند وضع قانون جدید یا تغییر در قانون فعلی باشد. در مورد تغییر در مقررات که شامل تصویب نامه، آیین نامه، دستورالعمل و بخشنامه‌هایی که برای هر یک از دو طرف لازم الاجراست هم مشابه با تغییر قوانین باید آثار ناشی از تغییر در مقررات بین دوطرف در موافقت‌نامه اصلاح شود. به طور مثال اگر در قوانین و مقررات کار محدودیتی در میزان کارکرد کارگران وضع گردد، در اجرای پروژه مؤثر خواهد بود و دوره‌ی احداث را طولانی تر خواهد کرد یا در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری باید تمهیدات جدیدی برای بهره‌برداری مستمر از پروژه بین دوطرف توافق گردد. احتمال دارد در قوانین و مقررات تغییراتی داده شود که هزینه‌ی اجرای تعهدات را برای شرکت کاهش یا افزایش دهد از این رو، در موافقت‌نامه ساز و کاری باید پیش‌بینی گردد که در صورت اعمال تغییرات در قوانین و مقررات حاکم بر قرارداد، روابط دوطرف به اقتضای قوانین و مقررات جدید اصلاح شود.

در مورد تغییر در قوانین و مقررات که به طور نسبی یا مطلق، امکان اجرای پروژه را از شرکت سلب می‌کند باید به اقتضای مورد از پوشش‌های پیش‌بینی شده در قانون یا موافقت‌نامه استفاده نمود. با توجه به این که حقوق سرمایه‌گذار برای اجرای پروژه مورد حمایت قرار گرفته است، باید خسارت سرمایه‌گذار جبران شود.

در قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی، برای مواردی شامل ملی کردن یا مصادره‌ی اموال سرمایه‌گذار خارجی، شرایطی برای تقویم و پرداخت غرامت پیش‌بینی گردیده است که طبق مقررات یاد شده در این موارد اقدام می‌شود.

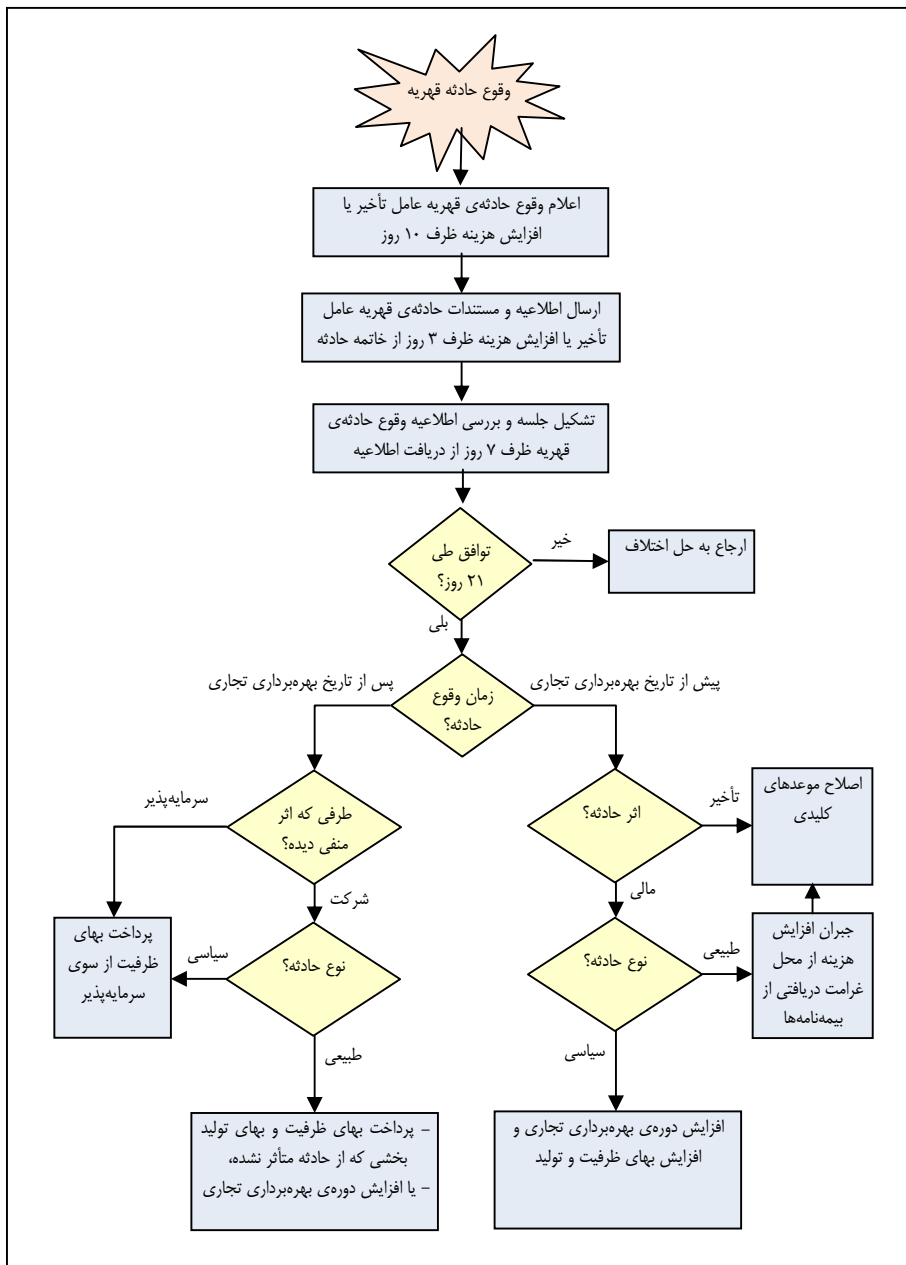
۴۵. حوادث قهریه

در دوره‌ی مجاز موافقت‌نامه حوادثی رخ می‌دهد که برای دوطرف موافقت‌نامه وقوع آن‌ها قابل پیش‌بینی نیست و امکان اجرای تعهدات قراردادی را از یک طرف یا دوطرف موافقت‌نامه سلب می‌نماید. این نوع حوادث در قراردادهایی که بین دوطرف به مدت طولانی اجرا می‌شود از احتمال وقوع بیشتری برخوردار است. از این رو به طور عموم در تمام قراردادهای دوطرف، وقوع حوادث قهریه و نداشتن مسئولیت در عدم اجرای تعهدات قراردادی به دلیل حوادث قهریه را پیش‌بینی می‌کنند.

همان طور که پیش‌تر گفته شد، حوادث قهریه شامل حوادث طبیعی است که ناشی از طبیعت بوده مانند زلزله، سیل و طوفان و یا حوادث قهریه‌ی سیاسی است مانند جنگ، شورش و اعتصاب که به اقتضای همین تفاوت در نوع حادثه‌ی قهریه، برخوردهای مختلفی با موارد یاد شده می‌گردد.

در مورد حوادث قهریه‌ای که طبیعی هستند شرکت مسئولیت ناشی از این قبیل حوادث را می‌پذیرد و به طور معمول با انتقال مسئولیت‌های یاد شده به پیمانکار ساخت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری، نسبت به تحصیل پوشش‌های بیمه‌ای اقدام می‌نماید و با وقوع هر حادثه‌ی تحت پوشش، با دریافت غرامت از مؤسسه‌ی بیمه، نسبت به جبران خسارت اقدام می‌کند. ولی هرگاه حوادث قهریه‌ی سیاسی رخ دهد، سرمایه‌پذیر مسئولیت این قبیل ریسک‌ها را می‌پذیرد و در صورت وقوع، خسارت ناشی از آن را جبران می‌نماید. در برخی از موارد، شرایط حادثه‌ی قهریه برای مدت کوتاهی پایدار می‌ماند و سپس رفع می‌شود، مانند وقوع زلزله که در صورت وقوع و ایجاد خسارت، باید به اقتضای خسارت وارد شده، اقدام شود. ولی هرگاه موجب ورود خسارت نگردد و با فاصله‌ی زمانی کوتاه، شرایط عادی شود، در روابط قراردادی دوطرف به نحو مؤثری اثرگذار نخواهد بود. از این رو، طرفی که به دلیل وقوع حادثه‌ی قهریه قدرت انجام تعهدات قراردادی خود را از دست می‌دهد باید در زمان مناسب، وقوع حادثه و شرایط ناظر به حادثه را به طرف مقابل اعلام کند و برای کنترل و کاهش آثار حادثه اقدام نماید.

شکل (۴) حالات گوناگون تصمیم‌گیری در مورد حادثه قهریه

در مواردی که حادثه‌ی قهریه پس از وقوع برای مدت نسبتاً طولانی پایدار باقی می‌ماند و مانع

اجرای تعهدات قراردادی می‌شود و عادی شدن شرایط برای دوطرف قابل پیش‌بینی نیست، هر یک از دوطرف می‌توانند نسبت به فسخ موافقت‌نامه اقدام نمایند.

هرگاه در دوره‌ی احداث یا دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه، حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی اتفاق افتد و به طور کامل پروژه را از بین ببرد یعنی خسارت صد در صد (Total Loss) اتفاق افتد، در صورت بیمه بودن حادثه‌ی یاد شده، در دوره‌ی احداث، شرکت کل غرامت را از مؤسسه‌ی بیمه دریافت می‌کند و حق مراجعه به سرمایه‌پذیر را نخواهد داشت ولی اگر این حادثه‌ی قهریه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری رخ دهد، غرامت دریافتی از مؤسسه‌ی بیمه، در قراردادهای ساخت - بهره‌برداری - واگذاری، به میزان باقیمانده‌ی وام و آورده و سود پیش‌بینی شده‌ی آن‌ها، به شرکت تعلق می‌گیرد و بقیه‌ی غرامت به سرمایه‌پذیر پرداخت می‌گردد. در هر صورت، چنانچه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری بدلیل نقص در پوشش بیمه‌ای، شرکت نتواند تمامی غرامت را از مؤسسه بیمه دریافت کند، جبران خسارت وارده به سرمایه‌پذیر بر عهده شرکت باقی می‌ماند.

مراحل مختلف اعلام حادثه قهریه و حالات گوناگون رسیدگی به وضعیت پروژه و تصمیم‌گیری دوطرف در شکل ۴ نشان داده شده است.

۴۶. مصونیت

یکی از شرایط عمومی که در قراردادهای مهم و طولانی مدت پیش‌بینی می‌شود، مصون سازی دوطرف از خسارت ناشی از اقدامات همدیگر است. در قراردادهای پیش‌بینی می‌شود که هر طرف، طرف دیگر را در مورد وارد شدن خسارت و ایجاد مسئولیت به سبب قصور، تخلف و اهمال خود و اشخاص منتسب به او در اجرای وظایفش مصون دارد و در صورت وقوع چنین مواردی، تمام مسئولیت‌های آن را بپذیرد.

پیش‌بینی چنین شرایطی در قرارداد به دوطرف اطمینان می‌دهد که به دلیل ارتباط کاری در اجرای پروژه و تداخل مسئولیت‌ها در برخی از موارد، اهمال هر کدام از دوطرف نتواند موجب طرح ادعا علیه او در مقابل وارد شدن خسارت به اشخاص ثالث گردد. در این قبیل موارد، از پوشش‌های قراردادی برای توجه مسئولیت به طرفی که در اجرای وظایف اهمال کرده است استفاده می‌شود. شرط پیشگفته در قراردادهایی که به روش تأمین مالی پروژه اجرا می‌شود و

چنین مخاطراتی می‌تواند در توان مالی پروژه و پرداخت دیون آن اثر گذار باشد، از اهمیت خاصی برخوردار است.

۴۷. حل اختلاف

به طور کلی مفاد هر قراردادی که بین دوطرف منعقد می‌شود، بالقوه می‌تواند مورد اختلاف قرار گیرد. این احتمال وقتی بیشتر می‌شود که موضوع قرارداد از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار باشد و یا مدت قرارداد طولانی باشد و یا مبلغ قرارداد زیاد باشد و یا قرارداد طرف‌های متعددی داشته باشد.

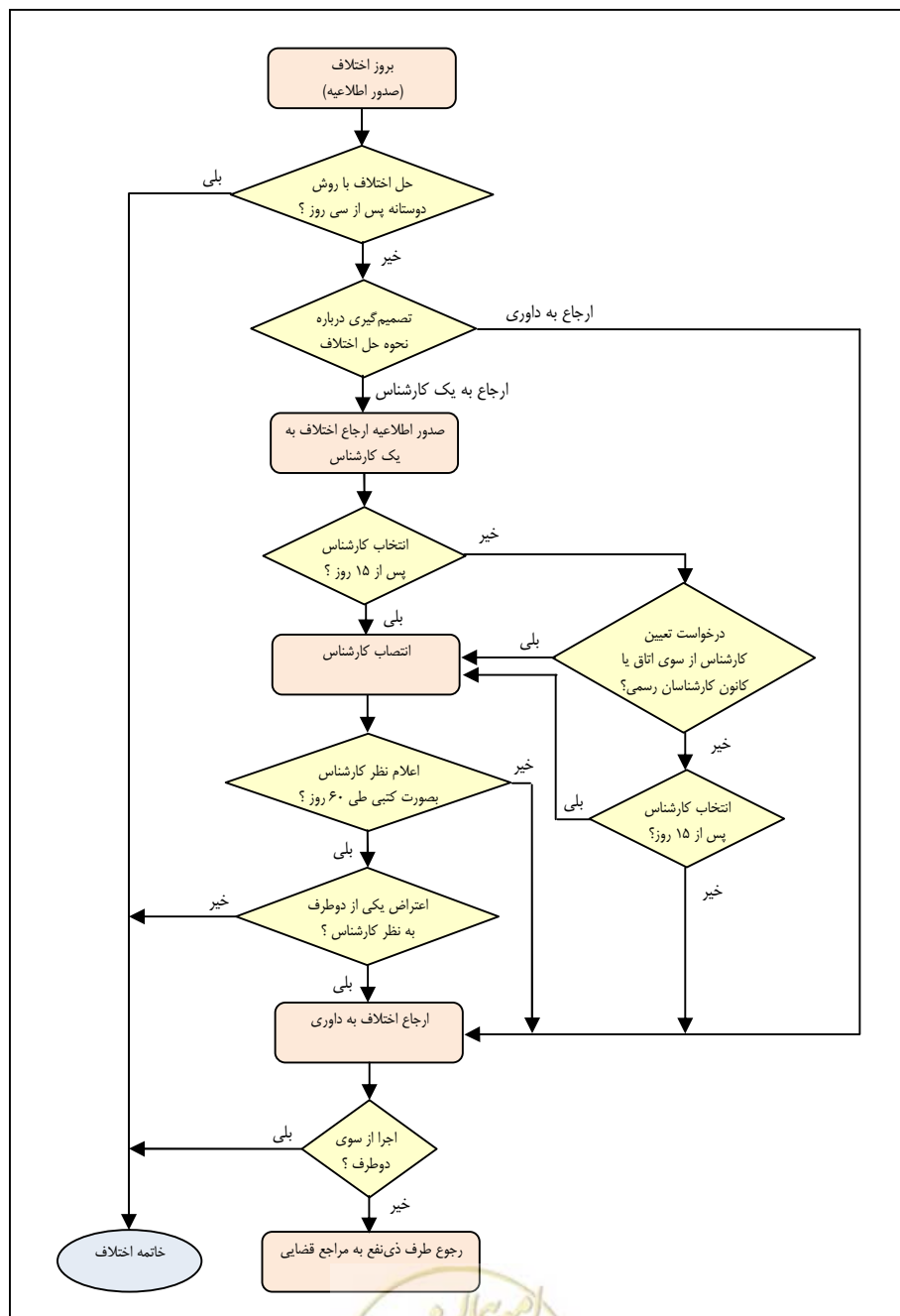
در مورد پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، احتمال این که بین دوطرف اختلافی بروز کند بالقوه زیاد است و تنظیم دقیق روابط قراردادی دوطرف می‌تواند این احتمال را کاهش دهد. دوطرف موافقت‌نامه به طور اصولی از اجرای موافقت‌نامه منتفع می‌شوند و هرگونه علتی که در اجرای موافقت‌نامه تأخیر ایجاد کند یا نیروی دوطرف برای پیشبرد پروژه را کاهش دهد، در شرایط عادی مطلوب دوطرف نیست و می‌تواند موجب اختلاف قراردادی شود. قرارداد صحیح آن است که روش روشنی برای حل اختلاف قراردادی را پیش‌بینی کند.

مرحله‌ی اول حل اختلاف، روش مذاکره‌ی مستقیم دوستانه است که دوطرف تلاش می‌کنند از این راه و با سریع‌ترین روش ممکن، مشکل را حل نمایند. هرگاه این روش مفید نباشد، اعلام نظر به کارشناس متخصص در موضوع اختلاف واگذار می‌شود تا توافق دو جانبه بر مبنای نظر کارشناسی تسهیل گردد و در صورت عدم توفیق در حل موضوع اختلاف، روش داوری به کار گرفته می‌شود.

در داوری به اقتضای نوع و طبیعت پروژه می‌توان از داور واحد یا هیأت داوری مرکب از ۳ تا ۵ عضو استفاده نمود. به طور معمول در این قبیل موارد از داوری شورای عالی فنی یا مرکز داوری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و یا اتاق بازرگانی بین‌المللی^{۲۰} که از مقررات نسبتاً جامعی برخوردار است، استفاده می‌شود.

²⁰ International Chamber of Commerce (ICC)

شکل (۵) مراحل مختلف فرآیند حل اختلاف

پیش از ارجاع اختلاف به داوری، بر اساس اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، باید مجوزهای لازم تحصیل شود. در غیر این صورت، می‌توان حل اختلاف را به دادگاه‌های صالحه‌ی کشور طبق قانون ارجاع داد. طبق اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موکول به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می‌کند.» ضمناً بر اساس ماده ۱۹ قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA)، «اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آنکه در قانون موافقت‌نامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.»

هرگاه در دوره‌ی احداث یا در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، بین شرکت و سرمایه‌پذیر در اجرای پروژه اختلافی بروز نماید، رعایت شرایط موافقت‌نامه اولویت خواهد داشت و اگر نظر سرمایه‌پذیر با شرایط موافقت‌نامه تعارضی داشته باشد، نظر شرکت تا تعیین تکلیف از طرف مرجع توافق شده در موافقت‌نامه برای حل اختلافات، رعایت می‌شود.

در موافقت‌نامه باید به روشنی بیان شود که در جریان رسیدگی به اختلاف‌های قراردادی، دوطرف باید به اجرای تعهدات قراردادی وفق شرایط قرارداد ادامه دهند. در شکل (۵) مراحل مختلف فرآیند حل اختلاف در این موافقت‌نامه نشان داده شده است.

۴۸. سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست

از جمله تعهدات شرکت در دوره‌ی احداث و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه، اجرای تمام نیازها برای تأمین سلامت، حفاظت، ایمنی و رعایت ملاحظات زیست محیطی در پروژه است. این اقدامات باید به نحوی باشد که اجرای پروژه به اشخاص، اراضی مجاور یا در حریم پروژه و محیط زیست خسارت وارد نکند.

اقدامات مربوط به تأمین حفاظت و ایمنی محدود به داخل قلمرو پروژه است و برقراری امنیت عمومی حفاظتی، خارج از مسئولیت شرکت خواهد بود و شرکت از حمایت‌های قانونی برای تأمین این موارد استفاده می‌نماید. از این رو، هرگاه شرکت در داخل قلمرو پروژه (ساختگاه)، اقداماتی را

به عمل نیاورد که برای حفاظت و ایمنی قلمرو پروژه لازم است، مسئولیت موارد یاد شده با شرکت خواهد بود.

اگر سرمایه‌پذیر در پروژه تأسیساتی داشته باشد، باید تمام اقدامات سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست را برای کنترل‌های داخلی به عمل آورد و در این موارد، مسئولیتی متوجه شرکت نخواهد بود.

۴۹. قوانین و مقررات و زبان حاکم

تنظیم هر قرارداد مستلزم توافق دوطرف قرارداد در تعیین قوانین و مقررات واحد حاکم بر موافقت‌نامه است. در مورد پروژه‌هایی که در قلمرو خاصی اجرا می‌شود، به طور منطقی قوانین و مقررات حاکم بر روابط دوطرف، قوانین و مقررات حاکم بر قرارداد می‌تواند در مورد مرجع حل اختلافات قراردادی از طریق داوری، اثرگذار باشد. مقررات مربوط به آیین رسیدگی به اختلاف‌های قراردادی در مرجع داوری می‌تواند تابع مقررات مربوط به آیین رسیدگی در قانون حاکم باشد یا نباشد. در هر صورت در تنظیم قراردادهای دولتی باید قوانین و مقررات و آیین دادرسی جمهوری اسلامی ایران مورد توجه قرار گیرد و در مواردی که سرمایه‌گذار خارجی باشد، رعایت فصل ششم قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA) لازم است.

علاوه بر قوانین و مقررات حاکم، بدون انتخاب زبان واحد و اصطلاحاتی که نزد هر دوطرف از معنای واحدی برخوردار باشند، تنظیم روابط قراردادی میسر نیست. در قراردادهایی که به دو زبان منعقد می‌شود، اولویت یک زبان در موارد تعارض و تناقض بین متون ضروری است و زبانی که از اولویت برخوردار است، همان زبان واحدی است که برای تنظیم موافقت‌نامه به کار گرفته شده است و زبان دوم زبان اطلاعاتی خواهد بود. مدارک و اسناد مشخصات فنی، نقشه‌ها، دستورالعمل‌های فنی و سایر مدارک فنی می‌تواند با زبان دوم قرارداد تنظیم شود.

۵۰. موارد متفرقه

در تنظیم مواد موافقت‌نامه، به طور متعارف، موارد پراکنده‌ای وجود دارند که تحت عنوان‌های مشخصی قرار نمی‌گیرند ولی از اعتبار خاصی برخوردار هستند و نیاز به درج آنها خواهد بود. این موارد در ماده‌ای با عنوان متفرقه آورده می‌شود که مواد پراکنده مربوط به موضوع یا شرایط موافقت‌نامه را در آن بیان می‌کنند.

موارد متفرقه از نوع و طبیعت پروژه پیروی می‌کند و در برخی از پروژه‌ها این موضوع نیاز به درج نکات متعددی دارد که به طور معمول دوطرف، این قبیل نکات را در زیر ماده‌ی متفرقه جمع‌آوری و بیان می‌کنند. از مهم‌ترین موضوعات این بند، رازداری در مورد مفاد موافقت‌نامه و عدم افشای اطلاعات آن از سوی دوطرف موافقت‌نامه و کارکنان، مشاوران، پیمانکاران و دیگر افراد مرتبط با دوطرف است مگر به واسطه‌ی قوانین و مقررات یا توافق دوطرف موافقت‌نامه.

۵۱. نشانی‌ها و ارتباطها

علاوه بر درج هویت دوطرف قرارداد که در مقدمه‌ی موافقت‌نامه به آن‌ها تصریح می‌شود، دوطرف برای انجام مکاتبه‌ها می‌توانند نشانی‌های متفاوتی از اقامتگاه‌های قانونی درج شده در مقدمه‌ی موافقت‌نامه، اعلام نمایند. از این رو، لزومی نخواهد داشت که نشانی درج شده در مقدمه‌ی موافقت‌نامه برای انجام مکاتبات بین دوطرف استفاده شود.

دوطرف الزام دارند که در مدت موافقت‌نامه و به صورت پیوسته، نشانی مشخصی برای مکاتبات پروژه داشته باشند و هرگاه بخواهند نشانی تعیین شده در موافقت‌نامه را تغییر دهند، باید این تغییر نشانی را با فاصله‌ی زمانی که دوطرف تعیین و توافق می‌کنند، به صورت کتبی به طرف مقابل اعلام نمایند.

روش‌های مکاتباتی مورد توافق دوطرف نیز باید تعیین و تأیید شود. هرگاه طبیعت و نوع پروژه ایجاب نماید که دوطرف از روش واحد مکاتبات کتبی استفاده کنند، باید روش مورد نظر به روشنی بیان شود، و یا امکان استفاده از روش دیگری نیز باید تصریح گردد.

در موافقت‌نامه، تصریح می‌گردد که مکاتبات بین دوطرف، به نشانی و به روش توافق شده، ابلاغ شده یا دریافت شده تلقی می‌گردد مگر این که دوطرف به نحو دیگری توافق کنند.

۵۲. راهنمای تنظیم موافقت‌نامه

ویژگی‌های هر پروژه و شرایط خاص حقوقی دوطرف موافقت‌نامه مشارکت عمومی خصوصی، متن نهایی موافقت‌نامه را رقم می‌زند. چارچوب موافقت‌نامهی حاضر به عنوان یک دستورالعمل همسان برای استفاده مدیران و مجریان بخش عمومی و خصوصی در تنظیم روابط قراردادی پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی تهیه و ابلاغ شده است و می‌تواند متناسب با «نوع

مشارکت^{۲۱}»، «محصول پروژه»، «اندازه‌ی پروژه» و «محیط حقوقی» آن با عنایت به موارد زیر تنظیم شود.

«نوع مشارکت» متأثر از عوامل مختلفی مانند:

- مالکیت نهایی پروژه از سوی سرمایه‌پذیر یا شرکت،
- پرداخت بهای محصول از طرف سرمایه‌پذیر، شرکت یا شخص ثالث،
- نوع ساخت (احداث، نوسازی، بازسازی، توسعه (افزایش ظرفیت)، تکمیل، تجهیز، ...)،
- تعهدات سرمایه‌پذیر مانند تأمین ساختگاه، کمک بلاعوض، ارائه مجوزها،
- بهره‌برداری توسط شرکت یا سرمایه‌پذیر،
- تأمین مواد اولیه از سوی شرکت یا سرمایه‌پذیر،

است. بنابراین موادی از موافقت‌نامه را که متضمن مفاهیمی چون «انتقال پروژه»، «روش پرداخت»، «ضمانت‌نامه‌ها»، «تعهدات هر یک از دو طرف»، «بهره‌برداری» و «مواد اولیه» است، تغییر می‌دهد.

«محصول پروژه» بسته به آنکه کالا، خدمات یا کالا و خدمات توأم باشد، در موادی از موافقت‌نامه که با «روش پرداخت»، «بهره‌برداری و نگهداری»، «آزمایش و راه‌اندازی»، «تحويل محصول»، «تولید محصول» پروژه و امثال آن ارتباط دارد، تأثیر می‌گذارد.

«اندازه‌ی پروژه» که ناشی از «میزان سرمایه‌گذاری»، طول «مدت دوره‌ی مجاز»، «تنوع مصالح و تجهیزات»، «پیچیدگی فناوری» پروژه و چگونگی انجام «عملیات بازسازی و نوسازی»^{۲۲} در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری» است، می‌تواند موجب تغییر در حد تفصیل برخی از مواد موافقت‌نامه گردد.

ملیت شرکت (ایرانی، خارجی یا مختلط)، نوع طرف مشارکت عمومی (دولتی یا غیردولتی)، ليسانس‌ها^{۲۳} و مجوزهای بین‌المللی مورد نیاز پروژه، منشأ تأمین منابع مالی سرمایه‌گذار (ایرانی یا خارجی) و مانند آن مواردی است که «محیط حقوقی» موافقت‌نامه را تعریف می‌کند. محیط حقوقی موافقت‌نامه ممکن است سبب تغییر در موادی از آن چون «قوانین و مقررات حاکم»، «حل اختلاف» و «ضمانت‌نامه‌ها» شود. به عنوان مثال؛

^{۲۱}Partnership

^{۲۲}Overhaul

^{۲۳}License

در مواردی از موافقت‌نامه، به قانون جلب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA) اشاره شده است. این موارد، خاص پروژه‌هایی است که شرکت (سرمایه‌گذار) خارجی و منشأ سرمایه‌ها خارج از کشور است. در این حالت، نوع پول (ارز)، قوانین حاکم بر شرکت، قانون حاکم و زبان موافقت‌نامه، مرجع داوری در حل اختلافات و نوع تضمین‌های دوطرف متأثر از سرمایه‌گذاری خارجی خواهد بود.

از آنجا که قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی اغلب در بخش دولتی منعقد می‌گردد، مفادی از موافقت‌نامه ناظر بر شرایط سرمایه‌پذیر از بخش عمومی دولتی است؛ اما مفاهیم و مبانی مفاد موافقت‌نامه محدود به پروژه‌های بخش عمومی دولتی نیست. بنابراین کارفرمایان بخش عمومی غیردولتی نیز می‌توانند از چهارچوب موافقت‌نامه استفاده کرده و در کاربرد آن بر حسب مورد در مفادی از آن که ناظر بر قوانین و مقررات و سیاست‌گذاری‌های بخش عمومی دولتی است اصلاحاتی به عمل آورند.

گفتنی است؛ محل‌های نقطه چین در متن موافقت‌نامه با توجه به شرایط و ویژگی‌های هر پروژه به هنگام تنظیم اسناد فراخوان بایستی تکمیل شود. بخشی از تقطه چین‌ها که وابسته به توافق سرمایه‌پذیر و شرکت است نیز بایستی در زمان تنظیم موافقت‌نامه تکمیل گردد.

تضمین‌ها و تعهدات سرمایه‌پذیر به شرکت یا شرکت به سرمایه‌پذیر در موافقت‌نامه می‌تواند بر اساس وضعیت حقوقی جدید کشور و تصویب تدابیر تشویقی و حمایتی جدید دولت تغییر و یا بهبود یابد.

متن موافقت‌نامه و پیوست‌های آن یکپارچه است. در پیوست‌ها، موضوعاتی که باید از سوی دوطرف توافق شوند، درج گردیده است.

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

«موافقت نامه»
مشارکت عمومی خصوصی

Public-Private Partnership
Agreement

معاونت نظارت راهبردی

امور نظارت بودجه سرمایه ای

۱۳۹۳

فهرست مطالب موافقت‌نامه

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	پیشگفته‌ها
۲	ماده ۱. تعریف‌ها و تفسیرها
۲	ماده ۲. تعهدات دوطرف
۶	ماده ۳. مجوزها
۶	ماده ۴. تاریخ نفوذ و تاریخ قطعیت
۸	ماده ۵. دوره‌ی مجاز
۸	ماده ۶. اسناد موافقت‌نامه
۹	ماده ۷. اسناد فنی
۹	ماده ۸. نمایندگان
۱۰	ماده ۹. تأییدات و الزامات
۱۱	ماده ۱۰. اصول طراحی و احداث
۱۴	ماده ۱۱. ساخت پروژه
۱۶	ماده ۱۲. هزینه‌ی کل و تأمین مالی پروژه
۱۸	ماده ۱۳. تأمین مالی اضافی
۱۹	ماده ۱۴. واگذاری و جایگزینی
۲۱	ماده ۱۵. نیازهای پروژه
۲۲	ماده ۱۶. مواد اولیه
۲۳	ماده ۱۷. آزمایش و راه اندازی
۲۵	ماده ۱۸. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری
۲۶	ماده ۱۹. بهره‌برداری و نگهداری
۲۸	ماده ۲۰. بازرسی، تعمیرات و نگهداری
۲۸	ماده ۲۱. نقطه‌ی تحویل محصول پروژه
۲۹	ماده ۲۲. سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه
۲۹	ماده ۲۳. برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۳۰	مستندسازی ..... ماده ۲۴
۳۱	ضمانت نامه ها ..... ماده ۲۵
۳۳	صورت حساب و روش پرداخت ..... ماده ۲۶
۳۶	فسخ موافقت نامه ..... ماده ۲۷
۴۱	انتقال پروژه پس از فسخ موافقت نامه ..... ماده ۲۸
۴۱	انتقال پروژه ..... ماده ۲۹
۴۵	مالیات ..... ماده ۳۰
۴۵	بیمه ..... ماده ۳۱
۴۷	تغییر در قوانین و مقررات ..... ماده ۳۲
۴۸	حادثه‌ی قهریه ..... ماده ۳۳
۵۳	مصونیت ..... ماده ۳۴
۵۶	حل اختلاف ..... ماده ۳۵
۵۸	سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست ..... ماده ۳۶
۵۹	قوانین و مقررات حاکم و زبان حاکم ..... ماده ۳۷
۵۹	موارد متفرقه ..... ماده ۳۸
۶۱	نشانی‌ها و ارتباطها ..... ماده ۳۹
۶۳	نسخه‌های موافقت نامه ..... ماده ۴۰

بسمه تعالی

موافقت‌نامه

این موافقت‌نامه در روز [.....] ماه [.....] سال [.....] هجری شمسی مطابق با روز [.....] ماه [.....] سال [.....] میلادی بین:

[.....] نام دستگاه اجرایی یا مؤسسه دولتی متولی پروژه [.....] که از این پس سرمایه‌پذیر خوانده می‌شود، به نمایندگی [.....] نام شخص نماینده دستگاه اجرایی یا مؤسسه دولتی متولی پروژه [.....]، از یک سو و

شرکت [.....] نام شرکت پروژه [.....]، ثبت شده در [.....] نام شهر محل ثبت شرکت پروژه [.....] با شناسه ملی [.....] شناسه ملی شرکت پروژه [.....] و کد اقتصادی [.....] کد اقتصادی شرکت پروژه [.....] دارای دفتر مرکزی در [.....] نام شهر محل استقرار دفتر مرکزی شرکت پروژه [.....] و به نمایندگی [.....] نام شخص نماینده شرکت پروژه [.....] که به طور قانونی اختیار امضای این موافقت‌نامه را دارد و از این پس در این موافقت‌نامه، شرکت نامیده می‌شود، از سوی دیگر،

با شرایط زیر منعقد می‌گردد.

پیشگفته‌ها

نظر به این که:

۱- سرمایه‌پذیر قصد جذب سرمایه‌گذار به منظور ساخت و بهره‌برداری از پروژه خود را به روش مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)، طبق برنامه پنج‌ساله توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با توجه به تمامی دیگر قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA)، بر حسب مورد دارد؛

۲- سرمایه‌پذیر قصد ساخت و بهره‌برداری پروژه‌ی [.....] نام پروژه [.....] در شهرستان [.....] نام شهرستان محل اجرای پروژه [.....] در استان [.....] نام استان محل اجرای پروژه [.....] را به روش مشارکت عمومی - خصوصی طبق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران دارد؛

۳- سرمایه‌پذیر تمام اختیارها و موافقت‌نامه‌های لازم از مقامات ذیصلاح به منظور امضای موافقت‌نامه‌ی حاضر را دریافت کرده است؛

۴- شرکت علاقمند به سرمایه‌گذاری در ساخت و بهره‌برداری پروژه‌ی [نام پروژه] در شهرستان [نام شهرستان محل اجرای پروژه] در استان [نام استان محل اجرای پروژه] به روش مشارکت عمومی - خصوصی است؛

۵- شرکت در نظر دارد محصول پروژه را طبق شرایط درج شده در این موافقت‌نامه به سرمایه‌پذیر بفروشد و سرمایه‌پذیر در نظر دارد که محصول پروژه را بخرد؛

۶- سرمایه‌پذیر و شرکت می‌خواهند حقوق و تعهدات خود را در رابطه با این پروژه مشخص سازند.

بدین وسیله سرمایه‌پذیر و شرکت با توجه به مراتب پیشگفته و مفاد و شرایط درج شده در این موافقت‌نامه، به شرح زیر توافق می‌کنند:

ماده ۱. تعریف‌ها و تفسیرها

معانی عبارت‌ها، اصطلاح‌ها و کلمه‌های این موافقت‌نامه، که زیر آنها خط کشیده شده است، در قسمت اول پیوست (۲۱) درج شده است. در مواردی که اصطلاحی در این موافقت‌نامه تعریف نشده است، از تعاریف موجود در آخرین ویرایش «فرهنگ واژگان نظام فنی» استفاده می‌شود. تفسیر بعضی اصطلاحات بکار رفته در موافقت‌نامه نیز در قسمت دوم پیوست (۲۱) مشخص شده است.

ماده ۲. تعهدات دوطرف

۱-۲. بر اساس مفاد این موافقت‌نامه، شرکت تعهد می‌کند که پروژه را طراحی، مهندسی، تأمین مالی، تدارک و تأمین و حمل به ساختگاه، ساخت، نصب، آزمایش، تحویل و راه‌اندازی، بهره‌برداری، نگهداری، تعمیر و مدیریت کند و به سرمایه‌پذیر انتقال دهد.

۲-۲. بر اساس شرایط درج شده در این موافقت‌نامه، شرکت تعهد می‌کند محصول پروژه را به سرمایه‌پذیر بفروشد و سرمایه‌پذیر نیز تعهد می‌کند که [محصول پروژه را بخرد / خرید محصول پروژه را تضمین نماید].

۳-۲. تعهدات شرکت:

تعهدات شرکت علاوه بر موارد درج شده در این موافقت‌نامه، شامل موارد زیر نیز خواهد بود:

۲-۳-۱. تسلیم ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد همزمان با امضای موافقت‌نامه به مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه پیشبرد] ریال، طبق فرم درج شده در پیوست ۱۴ (فرم ضمانت‌نامه‌ها)، به سرمایه‌پذیر. ضمانت‌نامه پیشبرد از تاریخ نفوذ موافقت‌نامه تا تاریخ تحویل ضمانت‌نامه‌ی اجرا اعتبار خواهد داشت؛

۲-۳-۲. تسلیم ضمانت‌نامه‌ی اجرا به مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه اجرا] ریال، طبق فرم درج شده در پیوست ۱۴ (فرم ضمانت‌نامه‌ها)، پیش از تاریخ قطعیت این موافقت‌نامه به سرمایه‌پذیر، که باید از تاریخ قطعیت تا تاریخ بهره‌برداری تجاری اعتبار داشته باشد؛

۲-۳-۳. طراحی، مهندسی، تأمین مالی، بیمه، تأمین، تدارک و حمل مصالح و تجهیزات، ساخت، تکمیل، آزمایش و راه‌اندازی به موقع پروژه در ساختگاه طبق شرایط این موافقت‌نامه و بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای و استانداردهای مهندسی معتبر؛

۲-۳-۴. بهره‌برداری، نگهداری و تعمیر پروژه و تولید و تحویل محصول پروژه بر اساس قوانین و مقررات مربوط، رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای و بر اساس مفاد این موافقت‌نامه؛

۲-۳-۵. انجام صحیح و به موقع امور لازم برای درخواست، دریافت و تمدید اعتبارمجوزها که برای انجام اقدامات مورد انتظار به منظور انجام تعهدات شرکت تا پایان دوره‌ی مجاز در این موافقت‌نامه لازم است، به غیر از مجوزهایی که سرمایه‌پذیر طبق مفاد این موافقت‌نامه باید دریافت کند؛

۲-۳-۶. تهیه، انجام مذاکرات و امضای قراردادهای لازم برای انجام تعهدات شرکت از جمله قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری و هرگونه قرارداد دیگری که ممکن است شرکت بخواهد طبق مفاد این موافقت‌نامه و به منظور انجام تعهدات خویش منعقد کند؛

۲-۳-۷. تحویل نسخه‌های کامل و صحیح هر یک از اسناد، مدارک و موافقت‌نامه‌هایی که قرار است شرکت پس از تاریخ نفوذ تا تاریخ قطعیت منعقد نماید و در پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت) مشخص شده است، در اسرع وقت به سرمایه‌پذیر؛

۲-۳-۸. تحویل نسخه‌های کامل و صحیح هر یک از اسناد، مدارک و موافقت‌نامه‌هایی که باید پس از تاریخ قطعیت و در موعدهای تصریح شده در پیوست ۹ (اسناد و مدارک تحویلی پس از تاریخ قطعیت) به سرمایه‌پذیر تحویل داده شود؛

۲-۳-۹. پیگیری دقیق و به موقع و انجام تلاش‌های ضروری و متعارف به منظور رسیدن به تاریخ قطعیت تأمین مالی در اولین فرصت ممکن پس از تاریخ نفوذ؛

۲-۳-۱۰. فروش محصول پروژه طبق شرایط، مندرجات و پیوست ۱۹ این موافقت‌نامه (نحوه فروش محصول پروژه)؛

۲-۳-۱۱. انجام تمام تمهیدات لازم برای تأمین سلامت، حفاظت، ایمنی و ملاحظات زیست محیطی در داخل یا خارج از ساختگاه در طی دوره‌ی احداث و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای و قوانین و مقررات، که برای اجرای این موافقت‌نامه و جلوگیری از بروز صدمات و خسارات به اشخاص حقیقی و حقوقی و یا اموال و دارایی‌های اشخاص ضرورت دارند؛

۲-۳-۱۲. ثبت شعبه‌ای در جمهوری اسلامی ایران با اختیارات کامل در اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی طی مدت سه (۳) ماه از تاریخ نفوذ این موافقت‌نامه؛

۲-۳-۱۳. انجام صحیح و به موقع امور لازم برای درخواست و دریافت روادید، اجازه‌ی کار، مجوزهای استخدام، مجوز همراهان، پروانه‌ها و مجوزهای دیگری که برای تمام افراد مورد نیاز پروژه ضروری است؛

۲-۳-۱۴. تسلیم ضمانت‌نامه‌ی انتقال که یک ضمانت‌نامه به مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه انتقال] ریال که طبق فرم مورد نظر است به سرمایه‌پذیر. ضمانت‌نامه‌ی انتقال باید از بیست و چهار (۲۴) ماه پیش از انقضای دوره‌ی مجاز تا تاریخ انتقال یا دوازده (۱۲) ماه پس از انقضای دوره‌ی مجاز، هرکدام زودتر رخ دهند، اعتبار داشته باشد؛

۲-۳-۱۵. انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر پس از انقضای دوره‌ی مجاز یا در تاریخ دیگری که طبق شرایط درج شده در این موافقت‌نامه، در آن تاریخ دوره‌ی مجاز خاتمه می‌یابد؛

۲-۳-۱۶. هرگونه توافق بین شرکت و طرف‌های قرارداد ساخت، قرارداد نگهداری و بهره‌برداری و قرارداد مالی هیچ اثری بر تعهدات شرکت در این موافقت‌نامه و حقوق و تعهدات دوطرف ندارد.

۲-۴. تعهدات سرمایه‌پذیر

تعهدات سرمایه‌پذیر علاوه بر موارد درج شده در این موافقت‌نامه، شامل موارد زیر نیز خواهد بود:

۲-۴-۱. درخواست به موقع و صحیح و همچنین دریافت و تمدید مجوزها لازم که باید طبق مفاد ماده ۳ (مجوزها) و پیوست ۸ (مجوزها)، توسط سرمایه‌پذیر تا پایان دوره‌ی مجاز در این موافقت‌نامه دریافت گردد، به شرط آن که شرکت نیز هرگونه اسناد و مدارک، اطلاعات یا

همکاری متعارف را به منظور دریافت و تمدید این مجوزها، بی‌درنگ در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد؛

۲-۴-۲. همکاری در حد معقول با شرکت در تحصیل مجوزها به شرح درج شده در بند ۲-۳-۵ که شرکت درخواست خود را به مراجع مربوط ارایه کرده است، و پشتیبانی از این گونه درخواست‌ها طبق مفاد این موافقت‌نامه؛

۲-۴-۳. خرید محصول پروژه و پرداخت به موقع مبالغ بهای ظرفیت، بهای تولید و سایر وجوه قابل پرداخت دیگر به شرکت، طبق مفاد این موافقت‌نامه؛

خرید محصول پروژه از سوی سرمایه‌پذیر مشروط بر آن است که حداقل ظرفیت قابل دسترسی پروژه بعد از [.....] ماه از تاریخ بهره‌برداری تجاری، مطابق مفاد جدول شماره (۲) پیوست تأمین گردد، ضمن این که توقف برنامه‌ریزی شده‌ی تولید محصول پروژه هر سه (۳) ماه یکبار، بر اساس مفاد موافقت‌نامه به روز شود.

۲-۴-۴. تسلیم یک ضمانت‌نامه از وزارت امور اقتصادی و دارایی جمهوری اسلامی ایران (ضامن) به شرکت به شرح درج شده در ماده ۲۵ (ضمانت‌نامه‌ها) این موافقت‌نامه؛

۲-۴-۵. تأمین و تحویل ساختگاه پروژه در طول دوره‌ی مجاز، بدون هیچ گونه هزینه به شرکت طبق مفاد این موافقت‌نامه (در صورتیکه تأمین ساختگاه در تعهد سرمایه‌پذیر باشد)؛

۲-۴-۶. تأمین مصالح و مواد اولیه‌ای که حق انحصاری آن با دولت است و برای انجام پروژه ضروری است از حداقل یک ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده تا پایان دوره‌ی مجاز، به طور مستقیم توسط سرمایه‌پذیر یا با انعقاد موافقت‌نامه‌های تأمین مصالح و مواد اولیه‌ی یاد شده بین شرکت و شرکت یا شرکت‌های تأمین‌کننده‌ی آنها طبق مفاد این موافقت‌نامه؛

۲-۴-۷. ساخت، تکمیل، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری تأسیساتی که برای تحویل و انتقال محصول پروژه و یا برای تأمین و تحویل مواد اولیه‌ی مورد نیاز پروژه در تعهدات سرمایه‌پذیر است، بر اساس قوانین و مقررات مربوط و رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای و طبق مفاد این موافقت‌نامه.

ماده ۳. مجوزها

۳-۱. شرکت باید مجوزهای لازم را برای شروع، ساخت، تکمیل و بهره‌برداری پروژه و تولید محصول پروژه دریافت کند.

۳-۲. به غیر از مجوزهایی که در این موافقت‌نامه دریافت آن‌ها بر عهده‌ی سرمایه‌پذیر است، شرکت موظف است اقدامات لازم در خصوص مجوزهای لازم از جمله درخواست برای صدور مجوز، پرداخت هزینه، دریافت مجوز و همچنین تمدید یا تجدید اعتبار آن‌ها و دیگر اقدامات لازم را به هزینه‌ی خود انجام دهد. شرکت موظف است با نهادهای مرتبط با مجوزها مکاتبه‌های لازم را انجام داده و امکان دسترسی و بازرسی آن‌ها را به پروژه طبق ضوابط مجوزهای مربوط میسر سازد.

۳-۳. با توجه به مفاد بند ۲-۴-۲، سرمایه‌پذیر طبق درخواست شرکت تا حد ممکن شرکت را در دریافت مجوزها کمک خواهد کرد ولی در هر صورت مسئولیت دریافت و برقراری اعتبار مجوزها به عهده‌ی شرکت است.

۳-۴. به فاصله‌ی یک ماه از تاریخ نفوذ این موافقت‌نامه، دوطرف ضمن همکاری با یکدیگر تمام تلاش خود را به کار خواهند برد تا بر اساس اطلاعات و دانش دوطرف، به طور مشترک فهرست کامل مجوزها را که باید از سوی هر یک از دوطرف دریافت شود تهیه کنند. دوطرف بدین وسیله تأیید می‌کنند که تکمیل چنین فهرستی شامل شروط مقدم به شرح درج شده در پیوست ۸ (مجوزها) نیست و هیچ گونه لطمه‌ای به مواردی از شروط مقدم که مرتبط با تاریخ قطعیت تأمین مالی است، وارد نمی‌سازد.

فهرست مجوزهایی که باید توسط شرکت دریافت شوند به شرح درج شده در جدول ۸-۲ از پیوست ۸ (مجوزها) این موافقت‌نامه است. فهرست مجوزها که باید توسط سرمایه‌پذیر تهیه شود در جدول ۸-۱ از پیوست ۸ (مجوزها) این موافقت‌نامه آمده است. شرکت موظف است بی‌درنگ هرگونه اسناد و مدارک، اطلاعات مورد نیاز و یا همکاری متعارف را برای دریافت و تمدید این مجوزها، در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد.

ماده ۴. تاریخ نفوذ و تاریخ قطعیت

۴-۱. این موافقت‌نامه از زمانی که دوطرف آن را امضا کنند، نافذ است (تاریخ نفوذ).

۴-۲. تاریخی که سرمایه‌پذیر و شرکت به صورت مشترک تأیید کنند که شروط مقدم درج شده در پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت)، تحقق یافته و یا از سوی طرف ذینفع صرف‌نظر شده است، حقوق و تعهدات دوطرف این موافقت‌نامه قطعیت یافته است (تاریخ قطعیت). هر یک از دوطرف بیشترین تلاش خود را برای انجام تعهدات مربوط به خود برای رسیدن به تاریخ قطعیت به عمل خواهد آورد. سرمایه‌پذیر و شرکت موظف هستند، در مدت پنج (۵) روز کاری از تاریخ تحقق یا اسقاط شروط مقدم، صورتجلسه تأیید تاریخ قطعیت موافقت‌نامه را امضا کنند.

۴-۳. هرگاه پس از [.....] ماه از تاریخ نفوذ، تاریخ قطعیت محقق نشود، هر یک از دوطرف می‌تواند با اعلام مراتب به طرف دیگر، این دوره را حداکثر به مدت [.....] ماه دیگر تمدید کند. تمدید مازاد بر این مدت منوط به توافق دوطرف خواهد بود. در صورت عدم موافقت یکی از دوطرف با اصلاح مجدد تاریخ قطعیت، موافقت‌نامه خاتمه می‌یابد بدون این که دوطرف در مورد عدم قطعیت موافقت‌نامه، حق ادعایی از هر نوع علیه یکدیگر داشته باشند.

۴-۴. با وجود مفاد بند ۴-۳، هرگاه شرایطی که برای تحقق قطعیت موافقت‌نامه لازم است و از سوی دوطرف نیز اسقاط نشده است، به علت قصور شرکت محقق نشود، سرمایه‌پذیر می‌تواند ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت را ضبط کند و یا به میزان مبلغ آن را از ضمانت‌نامه‌ی اجرا اگر جایگزین شده باشد، برداشت نماید. در این صورت قرارداد فسخ می‌شود. چنانچه سرمایه‌پذیر قبل از شروع دوره‌ی احداث به دلایلی از اجرای پروژه منصرف شود، در خصوص پرداخت هزینه‌های مستقیم سرمایه‌گذار برای تحقق شروط مقدم با او توافق می‌کند و موافقت‌نامه فسخ می‌شود. در سایر موارد که شرایط لازم برای تحقق تاریخ قطعیت در مهلت مقرر از سوی دوطرف تحقق نیابد یا اسقاط نشود، هیچ یک از دوطرف مسئولیتی بابت فسخ موافقت‌نامه در مقابل طرف دیگر نخواهد داشت و سرمایه‌پذیر موظف است بی درنگ پس از فسخ موافقت‌نامه، ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد یا ضمانت‌نامه‌ی اجرا را در صورتی که جایگزین شده باشد، آزاد سازد. در هر صورت پس از فسخ موافقت‌نامه، تمامی امتیازات و مجوزهای صادره ابطال، یا در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌گیرد.

ماده ۵. دوره‌ی مجاز

۵-۱. دوره‌ی مجاز این موافقت‌نامه [.....] ماه است این دوره از تاریخ قطعیت شروع می‌شود و در پایان دوره بهره‌برداری تجاری منقضی خواهد شد مگر آن که موافقت‌نامه زودتر خاتمه یابد و یا تمدید گردد.
دوره‌ی مجاز شامل دوره‌های زیر است:

۵-۱-۱. یک دوره‌ی مجزای [.....] ماهه برای ساخت پروژه که از تاریخ قطعیت در موافقت‌نامه شروع می‌شود و در تاریخ بهره‌برداری تجاری خاتمه پیدا می‌کند مگر آن که طبق مفاد این موافقت‌نامه تمدید شود و یا پیش از موعد به پایان رسد (دوره‌ی احداث).

۵-۱-۲. یک دوره‌ی [.....] ماهه برای بهره‌برداری پروژه که از تاریخ بهره‌برداری تجاری شروع می‌شود. و این دوره ممکن است طبق مفاد موافقت‌نامه تمدید شود و یا پیش از موعد به پایان رسد. (دوره‌ی بهره‌برداری تجاری).

۵-۲. در پایان دوره‌ی مجاز، شرکت، پروژه را بر اساس شرایط ماده‌ی ۲۹ (انتقال پروژه) این موافقت‌نامه، بدون هیچ گونه ادعا و دریافت هزینه‌ای به سرمایه‌پذیر منتقل می‌کند.

۵-۳. هر یک از دوطرف می‌تواند سی (۳۰) ماه پیش از انقضای تاریخ بهره‌برداری تجاری، طی اطلاعیه‌ای تقاضای تمدید دوره‌ی بهره‌برداری را به طرف دیگر اعلام نماید. اگر دوطرف طی مدت شش (۶) ماه پس از اعلام چنین درخواستی در مورد مدت، اصول، ضوابط و هزینه‌های تمدید دوره‌ی بهره‌برداری به توافق دوجانبه برسند، در آن صورت دوره‌ی بهره‌برداری با شرایط جدید می‌تواند ادامه یابد.

ماده ۶. اسناد موافقت‌نامه

۶-۱. این موافقت‌نامه شامل اسناد زیر است:

۶-۱-۱. متن این موافقت‌نامه به همراه پیوست‌های آن؛

۶-۱-۲. موافقت‌نامه‌های تأمین مالی.

۶-۲. در صورت دوگانگی در اسناد و مدارک پیشگفته، مدارکی که در بند ۶-۱ مقدم درج شده‌اند، حاکم هستند.

۳-۶. تمام اصلاحیه‌ها و توافق‌ها و هرگونه سند و مدرک دیگری که طبق مفاد این موافقت‌نامه بین دوطرف امضا و مبادله شوند، به عنوان بخشی از این موافقت‌نامه تلقی خواهند گردید و در موضوع خود نسبت به تمام اسناد و مدارک درج شده در بند ۶-۱ و اصلاحیه‌ها و توافق‌های قبلی اولویت خواهند داشت.

۴-۶. هرگاه بین مفاد موافقت‌نامه و پیوست‌های آن دوگانگی وجود داشته باشد، موافقت‌نامه بر پیوست‌های آن اولویت دارد. در صورتی که دوگانگی میان مفاد پیوست‌ها باشد، هر پیوست در موضوع خود بر سایر پیوست‌ها اولویت دارد.

ماده ۷. اسناد فنی

۱-۷. یک نسخه از اسناد فنی باید در ساختگاه پروژه نگهداری شود و سرمایه‌پذیر می‌تواند در هر مورد به فاصله‌ی پنج (۵) روز پس از ارسال اطلاعیه به شرکت به آن‌ها دسترسی داشته باشد.

۲-۷. شرکت موظف است سه (۳) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده‌ی پروژه، یک (۱) نسخه‌ی چاپی و یک (۱) نسخه‌ی الکترونیکی از کتابچه‌ی دستورالعمل‌های فنی بهره‌برداری و نگهداری از پروژه را طبق آخرین نسخه‌ی سازنده، برای اطلاع در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد.

۳-۷. شرکت موظف است ظرف مدت سه (۳) ماه پس از تاریخ بهره‌برداری تجاری پروژه، تمامی نقشه‌های چون‌ساخت و نمودارهای کنترل و حفاظت و نسخه‌های نهایی راهنمای بهره‌برداری و نگهداری مربوط به پروژه را طبق آخرین نسخه‌ی سازنده در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد.

۴-۷. شرکت موظف است هرگونه تغییراتی را که در اسناد فنی به وجود می‌آید و در بهره‌برداری و نگهداری پروژه طبق مفاد این موافقت‌نامه، تأثیر گذار است، به اطلاع سرمایه‌پذیر برساند.

ماده ۸. نمایندگان

۱-۸. نمایندگان سرمایه‌پذیر

۱-۱-۸. سرمایه‌پذیر می‌تواند هر شخص حقیقی یا حقوقی را با تعیین حدود اختیار به عنوان نماینده‌ی خود در طول دوره‌ی مجاز به شرکت معرفی کند. این نماینده از جانب سرمایه‌پذیر باید دارای اختیار کامل برای تمام مواردی که به او واگذار شده است، باشد و مراتب انتصاب او حداقل

یک ماه قبل به اطلاع شرکت برسد. در هر صورت سرمایه‌پذیر مسئول تمام اقدامات مربوط خواهد بود.

۸-۱-۲. سرمایه‌پذیر در طول دوره مجاز می‌تواند نماینده‌ی خود را تغییر دهد و این تغییر را به صورت کتبی سی (۳۰) روز قبل به شرکت اطلاع دهد.

۸-۲. نمایندگان شرکت

۸-۲-۱. شرکت از تاریخ قطعیت موافقت‌نامه، شخصی را به عنوان نماینده‌ی خود به سرمایه‌پذیر معرفی می‌کند. این نماینده باید دارای اختیار کامل برای تمام مواردی که به او واگذار شده است، از جانب شرکت در چهارچوب موافقت‌نامه باشد. با این وجود، شرکت در طول دوره مجاز صاحب اختیار و مسئول تمام اقداماتی خواهد بود که برای احداث و بهره‌برداری پروژه انجام می‌شود.

۸-۲-۲. شرکت می‌تواند در طول دوره مجاز نماینده‌ی خود را تغییر دهد و این تغییر را به صورت کتبی سی (۳۰) روز قبل به سرمایه‌پذیر اطلاع دهد.

۸-۲-۳. پیمانکارانی که شرکت برای انجام کارهای مختلفی از جمله قرارداد ساخت و قرارداد بهره‌برداری و نگهداری انتخاب می‌کند، تنها انجام دهنده‌ی کارها هستند و نماینده‌ی شرکت نخواهند بود.

ماده ۹. تأییدات و الزامات

۹-۱. شرکت موارد زیر را تأیید می‌کند و به سرمایه‌پذیر تضمین می‌دهد که:

۹-۱-۱. شرکت شخص حقوقی است که به صورت انحصاری برای موضوع پروژه طبق قوانین و مقررات مرتبط تأسیس و به ثبت رسیده و مطابق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده و اجازه فعالیت داشته باشد و پس از دریافت مجوزها از تمام اختیارات حقوقی و مجوزهای لازم برای امضا، مبادله و اجرای مفاد این موافقت‌نامه برخوردار می‌شود.

۹-۱-۲. شرکت اختیارات قانونی داخلی و درون سازمانی و توانایی‌های لازم را برای امضا، مبادله و اجرای این موافقت‌نامه و امور مربوط به آن داراست.

۹-۱-۳. این موافقت‌نامه از نظر مسئولیت‌ها و وظایف، تعهد قانونی و الزام‌آور شرکت است و بر طبق مفاد آن قابل اجرا می‌باشد.

۹-۱-۴. با امضا، مبادله و اجرای این موافقت‌نامه، مفاد هیچ موافقت‌نامه یا سند دیگری که شرکت یک طرف آن باشد و از آن جهت تعهداتی برای شرکت و یا دارایی‌های او ایجاد کرده است، نقض نمی‌شود و یا باعث تخلف وی از آنها نمی‌گردد.

۹-۱-۵. شرکت هیچ گونه دعوی یا اختلاف حقوقی و یا دادخواست در حال رسیدگی، اقامه یا تسلیم شده در هیچ دادگاه، دیوان داوری یا دستگاه اداری ندارد و یا احتمال اقامه یا تسلیم آن نمی‌رود که بر مسئولیت‌های شرکت در انجام این موافقت‌نامه تأثیر سوء بگذارد.

۹-۱-۶. شرکت ضمن رعایت تمامی شرایط درج شده در پیوست ۱ (محدودیت‌های فنی)، تمامی قوانین و مقررات جاری و مرتبط در جمهوری اسلامی ایران را نیز در احداث، بهره‌برداری و نگهداری پروژه رعایت می‌نماید و در صورت تغییر در قوانین و مقررات مطابق مفاد ماده ۳۲ این موافقت‌نامه (تغییر در قوانین و مقررات) در این خصوص اقدام می‌کند.

۹-۲. سرمایه‌پذیر موارد زیر را تأیید می‌کند و به شرکت تضمین می‌دهد که:

۹-۲-۱. سرمایه‌پذیر به موجب قوانین و مقررات، اختیار امضا، مبادله و اجرای این موافقت‌نامه را دارد و همچنین توانایی انجام تعهدات خود را داراست.

۹-۲-۲. این موافقت‌نامه از نظر مسئولیت‌ها و وظایف، تعهد قانونی و الزام‌آور سرمایه‌پذیر است و بر طبق مفاد آن قابل اجرا می‌باشد.

۹-۲-۳. با امضا، مبادله و اجرای این موافقت‌نامه، مفاد هیچ موافقت‌نامه یا سند دیگری که سرمایه‌پذیر یک طرف آن باشد و از آن جهت تعهداتی برای سرمایه‌پذیر و یا دارایی‌های او ایجاد کرده است، نقض نمی‌شود و یا باعث تخلف وی از آنها نمی‌گردد.

ماده ۱۰. اصول طراحی و احداث

۱۰-۱. طراحی و احداث پروژه باید طبق مشخصات فنی و با رعایت اصول زیر انجام شود:

۱۰-۱-۱. شرکت متعهد است که عملیات اجرایی پروژه را از تاریخ قطعی موافقت‌نامه آغاز کند و پروژه را طوری طراحی، احداث و تکمیل نماید که:

۱۰-۱-۱-۱. مصالح و تجهیزات مورد استفاده از نمونه آزمایشی نباشند و طبق اسناد مرجعی که ارائه خواهد شد، حداقل سه (۳) سال سابقه‌ی تولید و استفاده داشته باشند؛ مگر در موارد خاصی که در پیوست شماره ۱۶ (مشخصات فنی) درج شده است؛

۱۰-۱-۱-۲. از مصالح و تجهیزات نو و دست اول و دارای کیفیت مناسب برای استفاده‌ی مورد نظر در ابنیه و تأسیسات پروژه استفاده شود، مگر به نحو دیگری در موافقت‌نامه توافق و تصریح شده باشد؛

۱۰-۱-۱-۳. از هر نظر بر اساس اصول متقن مهندسی و رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای عمل شود.

۱۰-۱-۲. شرکت موظف است، بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای به نحوی پروژه را طراحی، احداث، بهره‌برداری و نگهداری کند که حداقل عمر طراحی شده‌ی پروژه [.....] سال از تاریخ بهره‌برداری تجاری باشد.

۱۰-۱-۳. شرکت موظف است، طراحی و ساخت را طبق مشخصات فنی پروژه در پیوست ۱۶ (مشخصات فنی) این موافقت‌نامه و ضوابط، قوانین و استانداردهای توافق شده انجام دهد. در طراحی پروژه، فرض بر این است که شرکت تمام اطلاعات زیست‌محیطی، زمین‌شناسی، جغرافیایی، توپوگرافی، زلزله نگاری و مانند آن را در نظر گرفته و تمام بررسی‌های ضروری را انجام داده است. شرکت موظف است، نسخه‌ای از اطلاعات و نتایج بدست آمده را پیش از تاریخ قطعیت برای اطلاع به سرمایه‌پذیر تحویل دهد. در این مورد، سرمایه‌پذیر موظف است اطلاعات خود را پیش از تاریخ نفوذ در اختیار شرکت قرار دهد.

۱۰-۱-۴. شرکت موظف است، پیش از تاریخ قطعیت و پس از آن نیز، اسناد و مدارک مورد نیاز را به شرح درج شده در پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت) و پیوست ۸ (مجوزها) و پیوست ۹ (اسناد و مدارک تحویلی پس از تاریخ قطعیت) تهیه کند و در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد تا نشان دهد طراحی و ساخت پروژه بر اساس مفاد این موافقت‌نامه صورت گرفته است.

۱۰-۱-۵. هرگونه تغییر اساسی در طراحی و ساخت پروژه طبق مفاد این بند انجام می‌شود.

هر یک از دوطرف موظف است طرف دیگر را از پیشنهاد خود در تغییر در طراحی و ساخت پروژه مطلع سازد. تغییرات اساسی صرفاً با توافق دوطرف قابل انجام است. درخواست تغییر یا اظهار نظر از جانب هر یک از دوطرف باید ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از سوی طرف دیگر پاسخ داده شود. در هر صورت، ساخت پروژه متعاقب تأیید طراحی پروژه از سوی دوطرف، طبق مفاد پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت)، و بر اساس مفاد بند ۱۰-۱-۹، آغاز خواهد شد.

۱۰-۱-۶. شرکت موظف است گزارش مربوط به فعالیتهای، موعدهای کلیدی و آزمایش‌ها را در دوره‌ی طراحی و ساخت پروژه تهیه و به همراه گزارش فعالیتهای ماهانه‌ی شرکت به شرح درج شده در ماده ۲۴ (مستندسازی)، به سرمایه‌پذیر تحویل دهد.

۱۰-۱-۷. شرکت موظف است در تأمین مواد و مصالح، تجهیزات، خدمات ساخت، بهره‌برداری و نگهداری مورد نیاز پروژه مفاد بند ۱۱-۳، را رعایت نماید.

۱۰-۱-۸. هرگاه نیاز باشد بخشی از این پروژه توسط سرمایه‌پذیر انجام شود، شرکت همکاری‌های لازم را در طراحی و احداث آن بخش با سرمایه‌پذیر انجام می‌دهد.

۱۰-۱-۹. در صورت بروز هرگونه اختلاف بین شرکت و سرمایه‌پذیر در مورد طراحی پروژه، دوطرف تلاش می‌کنند انتظارات خود را با مفاد این موافقت‌نامه تطبیق دهند و توافق نمایند. هرگاه دوطرف نتوانند به توافق برسند، موضوع اختلاف برای حل و فصل طبق مفاد ماده ۳۵ (حل اختلاف) به مرجع حل اختلاف ارجاع می‌گردد. در خلال مدتی که حل اختلاف دوطرف در حال پیگیری است، شرکت اختیار دارد که با حفظ مسئولیت، طراحی و ساخت پروژه را طبق مفاد موافقت‌نامه ادامه دهد.

۱۰-۱-۱۰. سرمایه‌پذیر می‌تواند یک مشاور فنی را به هزینه‌ی خود برای پیش‌هزینه، پیشرفت عملیات اجرایی و کیفیت مهندسی، طراحی، ساخت، نصب، آزمایش‌ها و راه‌اندازی تعیین و به شرکت معرفی کند. در هر صورت، پایشی که از طرف مشاور فنی انجام می‌شود به معنی دخالت در جریان طراحی، اجرا و ... پروژه نبوده و به موازات فعالیتهای شرکت انجام می‌شود. شرکت در ارتباط با پروژه اطمینان می‌دهد که مقدمات و امکانات لازم از جمله دفتر مجهز کار را طوری فراهم آورد که مشاور تعیین شده از سوی سرمایه‌پذیر در دوره‌ی مجاز بتواند در هر زمان، هرگونه دسترسی منطقی و مناسبی را به ساختگاه و اطلاعات پروژه داشته باشد. بدیهی است هزینه این خدمات باید در ردیف‌های مدل مالی پیش‌بینی گردد.

۱۰-۱-۱۱. حضور مشاور فنی یا نماینده‌ی سرمایه‌پذیر در عملیات اجرایی، آزمایش‌ها، راه‌اندازی و دیگر فعالیتهای مربوط به پروژه و نیز هرگونه بازبینی و یا تأیید اسناد، نقشه‌ها، اطلاعات طراحی و دیگر اطلاعات تحویل شده از سوی شرکت در ارتباط با پروژه از سوی سرمایه‌پذیر، به منزله‌ی تصدیق پروژه و یا تأیید ایمنی، قابلیت اطمینان و دوام پذیری پروژه نیست و رافع مسئولیتهای شرکت در این موافقت‌نامه نخواهد بود.

۱۰-۲. تمامی امور حمل، بیمه، انبارداری، گمرک و انتقال تمامی ماشین‌آلات، وسایل، ابزارآلات، قطعات یدکی و مواد و مصالح به ساختمانگاه و همچنین تمامی هزینه‌های مربوط بر عهده‌ی شرکت است.

۱۰-۳. شرکت پس از حمل هر محموله باید یک نسخه از مدارک زیر را جهت اطلاع به سرمایه‌پذیر تحویل دهد:

۱۰-۳-۱. بارنامه‌ی حمل (با کشتی، قطار یا حمل هوایی) یا بارنامه‌ی ترکیبی (فیاتا)؛
۱۰-۳-۲. گواهی مبدأ؛

۱۰-۳-۳. اسنادی که وزن خالص و ناخالص، ابعاد، حجم، و محتویات هر محموله و نام پروژه در آن‌ها مشخص باشد؛

۱۰-۳-۴. گواهینامه‌ی آزمایش شرکت سازنده؛

۱۰-۳-۵. بیمه‌نامه‌ی حمل.

شرکت موظف است، اطلاعات مربوط به حمل ماشین‌آلات، وسایل، ابزارآلات، قطعات یدکی و مواد و مصالح را در گزارش فعالیت‌های ماهانه‌ی خود به شرح درج شده در ماده ۲۴ (مستندسازی)، به سرمایه‌پذیر تسلیم کند.

ماده ۱۱. ساخت پروژه

۱۱-۱. شرکت به هزینه‌ی خود مسئولیت طراحی و تدارک تجهیزات، مواد و مصالح و ساخت، نصب، تکمیل، آزمایش و راه اندازی پروژه را بر عهده خواهد داشت. شرکت موظف است این فعالیت‌ها را از تاریخ قطعیت موافقت‌نامه آغاز کند.

۱۱-۲. شرکت علاوه بر مفاد بند ۱۱-۱، مسئولیت‌های زیر را نیز بر عهده خواهد داشت:

۱۱-۲-۱. آماده‌سازی، مذاکره و انعقاد قراردادهای مربوط به تعهدات شرکت در این موافقت‌نامه.

۱۱-۲-۲. تأمین تمام مدارکی که در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت) و پیوست ۹ (اسناد و مدارک تحویلی پس از تاریخ قطعیت) تعیین شده است و تسلیم آن‌ها در موعد مقرر به سرمایه‌پذیر و کسب تأیید سرمایه‌پذیر در موارد مشخص شده در جداول پیوست ۹-۱ و ۷-۱.

۱۱-۲-۳. انتصاب، سازماندهی و راهبری پرسنل و افراد و کارکنان شرکت.

۱۱-۲-۴. مدیریت و نظارت بر پروژه.

۱۱-۲-۵. انجام هر عمل دیگری که برای تکمیل به موقع پروژه و طبق مشخصات فنی درج شده در پیوست ۱۶ (مشخصات فنی)، این موافقت‌نامه و بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای لازم است.

۱۱-۲-۶. شرکت موظف است پروژه را در موعدهای کلیدی مشخص شده در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، تکمیل کند.

۱۱-۳. شرکت موظف است به تشخیص خود و با در نظر گرفتن ملاحظات اقتصادی، تجاری، مالی و فنی پروژه، مواد و مصالح، تجهیزات، خدمات ساخت، بهره‌برداری و نگهداری مورد نیاز پروژه که در جمهوری اسلامی ایران موجود است و یا قابل اجراست و با مفاد این موافقت‌نامه نیز مطابقت دارد را تا حد امکان از بازار داخلی تأمین کند.

۱۱-۴. شرکت تأیید می‌کند هرگاه به هر دلیلی که منتسب به شرکت یا پیمانکاران وی باشد، پروژه در تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده یا هر تاریخی که طبق توافق دوطرف تعیین شده است، به بهره‌برداری نرسد، سرمایه‌پذیر متضرر می‌شود و شرکت باید خسارت مقطوع تأخیر را به عنوان تنها غرامت ناشی از تأخیر، طبق پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، به سرمایه‌پذیر پرداخت کند.

۱۱-۵. سرمایه‌پذیر مسئولیت طراحی و ساخت موارد زیر را با هزینه‌ی خود و بر اساس مشخصات فنی پروژه می‌پذیرد:

۱۱-۵-۱. بخش‌هایی از پروژه که در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، مشخص شده‌اند.

۱۱-۵-۲. تأسیسات و مستحقات تکمیلی و مربوط به پروژه که برای تحویل و انتقال محصول پروژه از سوی شرکت به سرمایه‌پذیر ضروریست و در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، مشخص شده‌اند.

۱۱-۵-۳. تأسیساتی که برای تحویل مواد اولیه‌ی مورد نیاز پروژه طبق مفاد این موافقت‌نامه در تعهدات سرمایه‌پذیر است.

۱۱-۶ در صورتی که تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده پروژه به دلیل تأخیر سرمایه‌پذیر در تکمیل کارهای مورد تعهد خود طبق بند ۱۱-۵، و یا تأخیر شرکت در تکمیل پروژه به تعویق افتد، در آن صورت مفاد پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، با توافق دوطرف اصلاح می‌گردد. در مورد اثرات تأخیر و مسبب آن طبق مفاد موافقت‌نامه عمل خواهد شد.

۱۱-۷. هرگاه پروژه از نظر فیزیکی تکمیل گردد ولی شرکت به دلایل زیر نتواند پروژه را به شرح درج شده در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، یا اصلاحیه‌های احتمالی آن، در تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده به بهره‌برداری برساند:

۱۱-۷-۱. تأخیر سرمایه‌پذیر در انجام تعهدات خود طبق مفاد این موافقت‌نامه و یا تأخیر در تکمیل بخش‌های مورد تعهد خود به شرح درج شده در بند ۱۱-۵؛

۱۱-۷-۲. حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی؛

۱۱-۷-۳. حادثه‌ی قهریه‌ای که تنها بر اجرای تعهدات سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه، تأثیر بگذارد.

در آن صورت سرمایه‌پذیر موظف است، پرداخت مربوط به بهای ظرفیت را با فرض تولید حداکثر محصول که در تعهد شرکت است، شروع کند و تا زمانی که تاریخ بهره‌برداری تجاری محقق می‌شود ادامه دهد. هرگاه پس از تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری، ظرفیت تولید محصول پروژه کمتر از میزان تعهد شده از سوی شرکت باشد، شرکت علاوه بر بازگرداندن مبالغ پرداخت اضافی ظرفیت که به واسطه‌ی این بند (۱۱-۷) دریافت داشته، باید خسارت مقطوع کاهش در تولید محصول پروژه مورد تعهد خود را نیز طبق پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، به سرمایه‌پذیر بپردازد.

ماده ۱۲. هزینه‌ی کل و تأمین مالی پروژه

۱۲-۱. هزینه‌ی کل شامل تمامی هزینه‌های اجرای پروژه در داخل یا خارج از جمهوری اسلامی ایران به ریال یا ارز خارجی پس از تاریخ نفوذ تا پایان دوره‌ی مجاز می‌شود. هزینه‌ی کل شامل هزینه‌های تأمین مالی، طراحی، مهندسی، تأمین کالا، حمل و نقل به ساختگاه، ساخت، نصب، آزمایش، راه اندازی، تعمیرات، بهره‌برداری و نگهداری، مدیریت پروژه، مالیات، بیمه و دیگر هزینه‌هایی است که طبق مفاد این موافقت‌نامه، شرکت متحمل می‌گردد.

۱۲-۲. مسئولیت تأمین مالی هزینه‌ی کل پروژه اعم از آورده و تسهیلات مالی ریالی یا ارزی، تنها به عهده‌ی شرکت است و هزینه و ریسک آن نیز بدون ایجاد تغییری در بهای ظرفیت و بهای تولید تنها از سوی شرکت تحمل خواهد شد، مگر در مواردی که به روشنی در موافقت‌نامه به نحو دیگری پیش‌بینی شده باشد.

۱۲-۳. تاریخی که تمامی موافقت‌نامه‌های تأمین مالی هزینه‌ی کل پروژه از سوی شرکت منعقد شود و به امضای شرکت و تأمین‌کنندگان مالی برسد و شرایط لازم برای اولین برداشت از وام‌های مربوط بر طبق موافقت‌نامه‌های تأمین مالی فراهم گردد، تاریخ قطعیت تأمین مالی پروژه نامیده می‌شود که نباید از تاریخ قطعیت پروژه فراتر رود.

۱۲-۴. موافقت‌نامه‌های تأمین مالی شرکت با طرف‌های ارائه‌دهنده‌ی تسهیلات مالی، باید به نحوی منعقد گردند که با مفاد این موافقت‌نامه تطبیق داشته باشند و ناقض حقوق و منافع سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه نباشند. هرگونه شرایط پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی که با مفاد این موافقت‌نامه مغایرت داشته باشد، باطل و بدون اثر است.

۱۲-۵. نسبت سرمایه آورده‌ی سهامداران شرکت به هزینه‌ی کل پروژه نباید کمتر از [.....] درصد باشد و شرکت موظف است طوری عمل کند که در طول دوره‌ی مجاز، میزان سرمایه آورده‌ی سهامداران آن که در پروژه سرمایه‌گذاری شده است، همواره از [.....] درصد کل مبلغی که در همان تاریخ در پروژه هزینه شده است کمتر نباشد.

۱۲-۶. شرکت موظف است، فهرست سهامداران اولیه‌ی شرکت با درج درصد مالکیت، به شرح تعیین شده در پیوست ۱۳ (سهامداران اولیه‌ی شرکت)، به همراه تعهدنامه‌ای از هر یک از سهامداران را به سرمایه‌پذیر تسلیم کند که طبق آن، هیچ یک از سهامداران اولیه‌ی شرکت تمام یا بخشی از سهام خود در شرکت را قبل از تاریخ بهره‌برداری تجاری منتقل نکنند مگر در موارد زیر:

۱۲-۶-۱. انتقالی که طبق قوانین و مقررات و به دستور دادگاه و محاکم قضایی باشد؛

۱۲-۶-۲. هرگونه انتقالی که با رضایت قبلی کتبی سرمایه‌پذیر باشد.

۱۲-۷. در اساسنامه‌ی شرکت و در تمام برگه‌های سهام شرکت، باید شرح لازم در مورد محدودیت‌های انتقال سهام شرکت داده شود تا خریداران آتی از آن اطلاع حاصل کنند و نباید هیچ گونه انتقال سهام غیر منطبق با مفاد بند ۱۲-۶-۱ تا ۶-۱۲ ثبت یا تنفیذ گردد.

۸-۱۲. هرگونه تصمیم به کاهش در مقدار سرمایه آورده‌ی شرکت یا تغییر درصد سهام سهامداران شرکت، باید در اولین فرصت به سرمایه‌پذیر گزارش داده شود. سرمایه‌پذیر حق خواهد داشت تا بیست و یک (۲۱) روز پس از دریافت اطلاعات پیشگفته، هرگونه اظهارنظر یا اعتراضی را به شرکت اعلام کند و شرکت موظف است موارد مغایر با نظر سرمایه‌پذیر را در چهارچوب این موافقت‌نامه برطرف کند.

ماده ۱۳. تأمین مالی اضافی

۱-۱۳. شرکت موظف است هرگونه افزایش در هزینه‌ی کل ناشی از حادثه‌ی قهریه اعم از طبیعی و سیاسی و یا وضعیت اضطراری که در طول دوره‌ی مجاز رخ می‌دهد را به طور جامع به سرمایه‌پذیر گزارش دهد. این گونه هزینه‌ها باید از سوی شرکت و از منابع مالی زیر تأمین گردد:

۱-۱-۱۳. هرگونه غرامت دریافتی از بیمه نامه‌های پروژه؛

۲-۱-۱۳. هرگونه تأمین مالی اضافی که باید از سوی شرکت فراهم شود.

۲-۱۳. هرگونه افزایش هزینه‌ای که در نتیجه‌ی حادثه قهریه‌ی طبیعی ایجاد شود و بر تعهدات شرکت مؤثر باشد، از محل غرامت دریافتی از بیمه نامه‌ها جبران می‌گردد. در این صورت، در پرداخت‌های بهای ظرفیت به شرکت تغییری داده نمی‌شود. چنانچه غرامت دریافتی جبران هزینه‌ها را ننماید، تأمین مالی اضافی بر عهده شرکت می‌باشد.

۳-۱۳. هرگونه افزایش هزینه‌ای که در نتیجه‌ی عوامل زیر ایجاد شود:

۱-۳-۱۳. حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی.

۲-۳-۱۳. حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی که بر تعهدات سرمایه‌پذیر مؤثر باشد.

۳-۳-۱۳. اعلام وضعیت اضطراری که بر هزینه‌های شرکت مؤثر باشد.

در این شرایط، سرمایه‌پذیر باید پرداخت‌های خود در این موافقت‌نامه را به شرکت به نحوی اصلاح کند تا شرکت بتواند مبلغ لازم را طبق بند ۱۳-۱-۲، جبران کند.

۴-۱۳. شرکت ادعای افزایش هزینه‌های خود مربوط به بند ۱۳-۳ را تنها در صورت تحقق هر یک از شروط زیر، هر کدام که زودتر محقق شود، مطرح می‌کند:

۱-۴-۱۳. جمع تمام ادعاها از معادل [ ] ریال/یورو بیشتر شود.

۱۳-۴-۲. در دوره‌ی احداث هر [.....] ماه یک بار و در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری هر [.....] ماه یک بار.

همین قاعده در مورد ادعاهای مشابه بعدی نیز رعایت خواهد شد.

۱۳-۵. تأمین مالی هرگونه افزایش در هزینه‌ی کل پروژه ناشی از اهمال کاری یا قصور شرکت برعهده‌ی شرکت است و بابت آن هیچ گونه پرداختی به شرکت صورت نمی‌گیرد و تغییری در بهای ظرفیت داده نمی‌شود.

ماده ۱۴. واگذاری و جایگزینی

۱۴-۱. شرکت نمی‌تواند بدون موافقت کتبی سرمایه‌پذیر، تمام یا قسمتی از حقوق، منافع و تعهدات خود را به دیگری واگذار کند به جز در موارد مربوط به تأمین مالی یا تأمین مالی مجدد پروژه که می‌تواند:

۱۴-۱-۱. تمام یا بخشی از حقوق و منافع خود را در پروژه، طبق مفاد و شرایط این موافقت‌نامه به تأمین‌کنندگان مالی پروژه واگذار نماید ولی در هر صورت تعهدات شرکت را نمی‌تواند واگذار کند.

۱۴-۱-۲. دارایی‌های مشهود و نامشهود شرکت را به عنوان وثیقه‌ی تسهیلات دریافتی به تأمین‌کنندگان مالی واگذار کند.

۱۴-۲. جز در مواردی که در این موافقت‌نامه به نحو دیگری به صراحت بیان شده باشد، شرکت نباید هیچ یک از تعهدات خود را در این موافقت‌نامه به دیگری انتقال دهد یا واگذار نماید. دوطرف بدین وسیله توافق می‌کنند که شرکت می‌تواند در اجرای موافقت‌نامه‌های تأمین مالی به تأمین‌کنندگان مالی اجازه دهد تا در شرایط خاصی که شرکت در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی قصور آشکار نماید، تأمین‌کنندگان مالی شرکت را تحت کنترل خود درآورند و آن را با یک شرکت دارای صلاحیت هم طراز دیگر که به تأیید سرمایه‌پذیر خواهد رسید، جایگزین نمایند (نهاد جایگزین). در این صورت، تأمین‌کنندگان مالی موظفند بی‌درنگ، رخداد واقعه‌ای که باعث ایجاد حق جایگزینی شده است و تمایلشان نسبت به استفاده از این حق به همراه چگونگی اجرای این حق را به سرمایه‌پذیر طی اطلاعیه‌ی جایگزینی اعلام نمایند. سرمایه‌پذیر در صورت تحقق شرایط زیر، با پیشنهاد تأمین‌کنندگان مالی برای تأیید نهاد جایگزین مخالفت نخواهد کرد:

۱۴-۲-۱. تمامی بدهی‌های شرکت به سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه پرداخت شده باشد.

۱۴-۲-۲. نهاد جایگزین پیشنهاد شده، توان اجرایی لازم را داشته باشد. بدین منظور اگر جایگزینی در دوره‌ی احداث رخ دهد، نهاد جایگزین باید یا یک پیمانکار مجرب پروژه باشد و یا تعهد کند که از خدمات یک پیمانکار مجرب مورد تأیید سرمایه‌پذیر استفاده خواهد کرد و همچنین تعهد نماید در زمان بهره‌برداری، از یک بهره‌بردار مجرب پروژه با تأیید سرمایه‌پذیر استفاده کند. اگر جایگزینی در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری رخ دهد، نهاد جایگزین باید یا یک بهره‌بردار مجرب پروژه باشد و یا تعهد کند که از خدمات یک بهره‌بردار مجرب مورد تأیید سرمایه‌پذیر استفاده خواهد کرد.

۱۴-۲-۳. نهاد جایگزین به صورت کتبی و روشن و در راستای منافع سرمایه‌پذیر، تمامی وظایف، تأییدات، تعهدات و تضمین‌های قراردادی شرکت به سرمایه‌پذیر از جمله مسئولیت‌های بهره‌برداری و نگهداری پروژه را به عهده گیرد.

۱۴-۲-۴. طبق موافقت‌نامه‌ی تنظیمی بین شرکت و تأمین‌کنندگان مالی و یا طبق حکم قطعی صادره از مرجع ذیصلاح حل اختلاف، تمامی شرایط برای شروع به کار نهاد جایگزین فراهم شود و حقوق شرکت نسبت به موافقت‌نامه ساقط گردد و مانعی برای استیفای حقوق یاد شده از سوی نهاد جایگزین وجود نداشته باشد.

تأمین‌کنندگان مالی باید همراه با اطلاعیه‌ی جایگزینی، با ارائه‌ی مدارک و اسنادی نشان دهند که در جایگزینی، الزامات بند ۱۴-۲، رعایت شده است و سرمایه‌پذیر نیز باید بیست و یک (۲۱) روز کاری پس از دریافت اطلاعیه‌ی جایگزینی، نظر خود را در مورد نهاد جایگزین اعلام کند. عدم اظهار نظر سرمایه‌پذیر پس از مدت پیشگفته به معنای تأیید جایگزینی است.

هرگونه جایگزینی طبق بند ۱۴-۲، حق تغییری در شرایط این موافقت‌نامه و یا تطویل زمان انجام تعهدات شرکت یا نهاد جایگزین را ایجاد نمی‌کند، مگر آن که به طور مشخص با سرمایه‌پذیر توافق شود.

۱۴-۳. سرمایه‌پذیر نمی‌تواند بدون موافقت کتبی شرکت، حقوق، منافع و تعهدات خود را که در این موافقت‌نامه آمده است، به شخص دیگری واگذار کند، مگر آن که به سبب قوانین و مقررات الزامی باشد. در صورت هرگونه واگذاری و یا انتقال تعهدات سرمایه‌پذیر به دیگری از جمله انتقال الزامی به موجب قوانین و مقررات، شرکت می‌تواند طبق بند ۲۷-۴-۲، این موافقت‌نامه را خاتمه دهد مگر این که انتقال گیرنده ظرف مدت شصت روز:

۱۴-۳-۱. مجوز و توانایی انجام تمامی شرایط، تعهدات و وظایف سرمایه‌پذیر اولیه را در موافقت‌نامه اعلام نماید،

۱۴-۳-۲. به صورت کتبی تمام مسئولیت‌های سرمایه‌پذیر اولیه در این موافقت‌نامه را بپذیرد،
 ۱۴-۳-۳. انجام تمام تعهدات پرداختی به شرکت طبق روش تعهد شده از سوی سرمایه‌پذیر اولیه و برقراری تضمین‌های مربوط را طبق مفاد ماده‌ی ۲۵ (ضمانت‌نامه‌ها)، متعهد شود.

ماده ۱۵. نیازهای پروژه

مسئولیت تأمین و پرداخت هزینه نیازهای پروژه در دوره‌ی احداث و دوره‌ی بهره‌برداری تجاری از قبیل موارد زیر، به عهده‌ی شرکت است. نیازهای خاصی که مسئولیت تأمین آن به سرمایه‌پذیر است، در پیوست ۲۰ مشخص شده است.

۱۵-۱. شرکت مکلف است از سازمان‌های متولی تأمین آب، نسبت به تأمین آب مورد نیاز در دوره‌ی احداث و در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به هزینه‌ی خود اقدام کند. هرگاه ضروری باشد، برای تأمین آب مورد نیاز اقدام به حفر چاه یا برداشت از رودخانه یا دریا نماید، تحصیل مجوزهای لازم و احداث و بهره‌برداری و نگهداری از تمام تأسیسات مربوط، با مسئولیت و هزینه‌ی شرکت خواهد بود.

۱۵-۲. شرکت مکلف است از سازمان‌های متولی تأمین برق، نسبت به تأمین برق مورد نیاز در دوره‌ی احداث و در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به هزینه‌ی خود اقدام کند. شرکت می‌تواند در صورت اقتضای پروژه، برای تأمین برق مورد نیاز، از ژنراتور اختصاصی نیز استفاده کند. در هر صورت، تحصیل مجوزهای لازم و ساخت و بهره‌برداری و نگهداری از تمام تأسیسات مربوط، با مسئولیت و هزینه‌ی شرکت خواهد بود.

۱۵-۳. در صورتی که انرژی مورد نیاز پروژه در دوره‌ی احداث، راه‌اندازی و بهره‌برداری از سوی سرمایه‌پذیر تأمین شود، شرکت باید هزینه‌ی انرژی مصرفی را بر اساس تعرفه‌ی مورد توافق در مدل مالی بپردازد.

۱۵-۴. مسئولیت تخلیه‌ی فاضلاب و پسماندها طبق مقررات سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران و سایر مؤسسات ذی‌ربط بر عهده‌ی شرکت خواهد بود.

۱۵-۵. سرمایه‌پذیر در تحصیل هرگونه مجوزهای لازم برای تدارک یا خرید انرژی‌های مورد نیاز پروژه در دوره‌ی مجاز، شرکت را مساعدت خواهد کرد. هرگونه هزینه‌ی لازم برای صدور و تمدید این گونه مجوزها و همچنین هزینه‌های استفاده از آنها بر عهده‌ی شرکت خواهد بود.

ماده ۱۶. مواد اولیه

تأمین مواد اولیه‌ی پروژه بر عهده شرکت است مگر در مواردی که در پیوست ۴ (مواد اولیه) تأمین تمام یا بخشی از مواد اولیه بر عهده سرمایه‌پذیر گذاشته شده است.

۱۶-۱. در دوره‌ای که از یک (۱) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری شروع می‌شود و تا پایان دوره‌ی مجاز ادامه دارد، سرمایه‌پذیر موظف است، مقادیر مواد اولیه‌ی مورد نیاز پروژه را که در تعهد وی است، به هزینه‌ی خود و بر اساس مفاد این موافقت‌نامه تدارک کند. کیفیت مواد اولیه‌ی تحویلی از سوی سرمایه‌پذیر باید با مشخصات مواد اولیه‌ی درج شده در پیوست ۴ (مواد اولیه) مطابقت داشته باشد.

۱۶-۲. مواد اولیه‌ی مورد نیاز پروژه که در تعهد سرمایه‌پذیر است، به یکی از دو روش زیر تأمین می‌شود:

۱۶-۲-۱. با مساعدت سرمایه‌پذیر با انعقاد موافقت‌نامه‌های تأمین مواد اولیه بین شرکت و شرکت / شرکت‌های تأمین‌کننده‌ی مواد اولیه تا پایان دوره‌ی مجاز طبق مفاد این موافقت‌نامه.

۱۶-۲-۲. تأمین مواد اولیه، به طور مستقیم توسط سرمایه‌پذیر.

۱۶-۳. حداقل شش (۶) ماه پیش از تاریخ انجام آزمایش و راه‌اندازی پیش‌بینی شده‌ی پروژه و پس از آن تا اول فروردین و اول مهر هر سال، شرکت موظف خواهد بود ضمن مشورت با سرمایه‌پذیر و طبق مفاد این موافقت‌نامه، جدول زمانی تحویل مواد اولیه که در تعهد سرمایه‌پذیر است را تهیه کند و مقادیر پیش‌بینی شده برای مصرف در پروژه و همچنین مقدار مورد نیاز برای ذخیره‌ی احتیاطی را در طی دوره‌ی شش (۶) ماهه‌ی بعدی تعیین کند. شرکت و سرمایه‌پذیر در زمینه‌ی تغییر و اصلاح جدول تحویل مواد اولیه به منظور اطمینان از این که همواره مواد اولیه به مقدار کافی در پروژه موجود باشد، با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

۱۶-۴. سرمایه‌پذیر و شرکت به منظور عملیاتی کردن توافقات اولیه، طبق مفاد این موافقت‌نامه حداکثر شش (۶) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری در خصوص جزئیات موارد زیر توافق می‌کنند:

۱۶-۴-۱. سیستم اندازه‌گیری تحویل مواد اولیه؛

۱۶-۴-۲. برنامه‌ی توقف تدارک و تأمین مواد اولیه؛

۱۶-۴-۳. نحوه‌ی استفاده از ذخیره‌ی احتیاطی مواد اولیه؛

۱۶-۴-۴. نقطه‌ی تحویل مواد اولیه؛

۱۶-۴-۵. چگونگی نظارت بر تحویل و اندازه‌گیری کیفیت و مقدار مواد اولیه و ذخیره‌ی احتیاطی آن؛

۱۶-۴-۶. مشخصات تأسیسات انتقال، اندازه‌گیری، تحویل و نگهداری مواد اولیه؛

۱۶-۴-۷. تعیین مسئولیت‌های هر یک از دوطرف در تمامی مراحل تدارک، تأمین، ایمنی و مصرف مواد اولیه؛

۱۶-۴-۸. موارد قصور هر یک از دوطرف در تمامی مراحل تدارک، تأمین، ایمنی و مصرف مواد اولیه و تعیین خسارت مربوط و نحوه‌ی جبران آن.

ماده ۱۷. آزمایش و راه‌اندازی

۱۷-۱. برنامه، روش کار، استانداردها و تنظیماتی که شرکت باید برای آزمایش‌ها رعایت کند، طی جلسه‌های مشترک دوطرف و بر اساس مفاد درج شده در پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها)، توافق خواهد شد.

۱۷-۲. شرکت زمان آغاز هر آزمایش در ساختمان را حداقل شصت (۶۰) روز یا زودتر به اطلاع سرمایه‌پذیر می‌رساند. سرمایه‌پذیر یا مشاور فنی وی در هنگام آزمایش حضور خواهند داشت.

سرمایه‌پذیر به اتفاق شرکت و مشاور فنی، فهرست کاستی‌ها و نقایص پروژه را تهیه می‌کنند که در آن تمام انحرافات از مشخصات فنی و کاستی‌های احداث پروژه درج می‌شود. تهیه‌ی این فهرست نباید تا شروع تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده به تأخیر بیفتد.

شرکت باید تمام کاستی‌های احداث و نقایص فنی پروژه را طی مدتی که با سرمایه‌پذیر توافق می‌نماید برطرف کند. در صورت کوتاهی شرکت در برطرف کردن کاستی‌ها و نقایصی که منجر به عدم بهره‌برداری از پروژه نمی‌شود، در طی مدت توافق شده، سرمایه‌پذیر حق دارد تا معادل هزینه‌ی رفع این کاستی‌ها و نقایص را طبق محاسبه‌ی مشاور فنی از پرداخت‌ها به شرکت کسر کند. بدیهی است در مورد خسارات ناشی از قصور شرکت در تولید محصول پروژه مطابق مشخصات فنی، بر اساس پیوست شماره ۱۱ (خسارت مقطوع) عمل خواهد شد.

۱۷-۳. گواهی تأیید تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری پس از طی مراحل زیر از سوی دوطرف امضاء و صادر می‌شود:

۱۷-۳-۱. انجام و تکمیل موفقیت آمیز آزمایش‌های قبولی درج شده در بند ۱ پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها)،

۱۷-۳-۲. امضای گواهی تحویل موقت برای پروژه از سوی شرکت و پیمانکار ساخت،

۱۷-۳-۳. تأیید شرکت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری که پروژه برای بهره‌برداری تجاری آماده شده است.

تاریخ بهره‌برداری تجاری فردای روز تأیید گواهی تحقق تاریخ بهره‌برداری و امضای آن توسط دوطرف تحقق می‌یابد.

۱۷-۴. پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری، دوطرف هیچ تعهدی در مقابل خرید یا فروش محصول پروژه ندارند اما در صورتی که شرکت موفق شود پروژه را پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده در موافقت‌نامه تکمیل کند، ملزم است مراتب تکمیل زودتر پروژه را حداقل دو (۲) ماه پیش از تاریخ مورد نظر به صورت کتبی به سرمایه‌پذیر اطلاع دهد و هرگاه بخش‌های تعهد شده از سوی سرمایه‌پذیر به شرح درج شده در بند ۱۱-۵، تکمیل شود و دیگر تعهدات سرمایه‌پذیر نیز قابل انجام باشد و سرمایه‌پذیر به محصول پروژه نیاز داشته باشد، سرمایه‌پذیر می‌تواند شرکت را نسبت به دریافت محصول پروژه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده مطلع نماید. در این صورت، نرخ تعرفه‌ی محصول پروژه تا تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده در موافقت‌نامه، بین دوطرف توافق خواهد شد.

ماده ۱۸. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری

۱-۱۸. حداقل دوازده (۱۲) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده، دوطرف باید کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری مرکب از شش (۶) عضو را تشکیل دهند، که تا پایان دوره‌ی مجاز به فعالیت خود ادامه خواهد داد. هر یک از دوطرف موظف است، سه (۳) عضو به نمایندگی از خود در کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری تعیین و منصوب نماید. هر یک از دوطرف می‌تواند اعضای معرفی و منصوب شده‌ی خود در کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری را با ارسال اطلاعیه‌ای به طرف دیگر تعویض کند. ریاست کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری را هر یک از دوطرف به صورت چرخشی هر شش (۶) ماه یک بار به عهده خواهد داشت. در اولین دوره ریاست کمیته با نماینده‌ی سرمایه‌پذیر است. تصمیم‌های این کمیته با رأی اکثریت اعضا تصویب می‌شود و در صورت تساوی آراء، بر اساس نظر شرکت، اگر متناقض با محدودیت فنی پروژه نباشد و با مفاد موافقت‌نامه منطبق باشد، عمل می‌شود، تا زمانی که طبق ماده ۳۵ (حل اختلاف)، اختلاف بین دوطرف حل و فصل گردد.

دبیرخانه‌ی کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری در ساختگاه پروژه مستقر می‌گردد و کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری، فرد مناسبی را به عنوان دبیر کمیته منصوب می‌کند که تمامی فعالیت‌های دبیرخانه‌ی کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری زیر نظر وی انجام شود.

۱۸-۲. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری مسئول نهایی کردن روش‌های بهره‌برداری که طبق بند ۱۹-۲، توسط شرکت تهیه و به کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری تحویل گردیده است و تأیید روش‌های آزمایش و راه‌اندازی پروژه بر طبق مفاد ماده ۱۷ (آزمایش و راه‌اندازی)، است. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری وظایف زیر را نیز به عهده دارد:

۱۸-۲-۱. هماهنگی بین دوطرف برای برنامه‌های مربوط به راه‌اندازی، بهره‌برداری و نگهداری پروژه؛

۱۸-۲-۲. بحث و بررسی برای تنظیم ساز و کارها و اقدامات لازم که باید بعد از زمان وقوع یک حادثه‌ی قهریه یا توقف یا کاهش در ظرفیت تولید محصول پروژه که از سوی دوطرف به عمل می‌آید و تنظیم نحوه‌ی اعاده‌ی وضعیت پروژه پس از رویدادهای یاد شده؛

۱۸-۲-۳. بحث و بررسی برای تنظیم ساز و کارها و اقدامات لازم که باید بعد از وضعیت اضطراری از سوی دوطرف به عمل آید و تنظیم نحوه‌ی اعاده‌ی وضعیت پروژه پس از وضعیت اضطراری؛

۱۸-۲-۴. هماهنگی در موارد توقف برنامه‌ریزی شده؛

۱۸-۲-۵. بازبینی و به روز کردن برنامه‌های حفاظتی پروژه با تأیید سرمایه‌پذیر؛

۱۸-۲-۶. بررسی و بازنگری مسایل ایمنی مؤثر بر پروژه یا بر دوطرف یا پیمانکاران هر یک از دوطرف؛

۱۸-۲-۷. هر موضوع دیگری که دوطرف در مورد آن توافق کنند.

۱۸-۳. دوطرف نمایندگان خود در کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری را موظف می‌کنند که موضوعات مطرح شده در کمیته را با حسن نیت مورد بررسی قرار دهند و به طور معقول سعی در تحقق تصمیمات کمیته داشته باشند و مصوبات آن را رعایت کنند.

کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری در موارد و موضوعات مربوط بر حسب مورد، تلاش‌های لازم و متعارف خود را در جهت تفاهم و حل اختلافات بین دوطرف طبق مفاد ماده ۳۵ (حل اختلاف)، به عمل خواهد آورد.

۱۸-۴. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری هیچ اختیار و یا حق توافق در موضوعاتی را که برای دوطرف بار مالی داشته باشد و یا اصلاح و تغییری در تعهدات و حقوق آن‌ها در این موافقت‌نامه ایجاد کند را ندارد.

ماده ۱۹. بهره‌برداری و نگهداری

۱۹-۱. شرکت به هزینه‌ی خود مسئولیت راه‌اندازی، مدیریت، بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات پروژه را تا پایان دوره‌ی مجاز بر عهده دارد و به عنوان یک بهره‌بردار مجرب طوری عمل می‌کند که پروژه در وضعیت سالم و مناسب بهره‌برداری طبق مشخصات فنی و مفاد این موافقت‌نامه قرار گیرد و بتواند محصول پروژه را با روشی بی خطر، متداول، مطمئن و پایدار تولید نماید و تحویل سرمایه‌پذیر دهد. شرکت علاوه بر سایر مسئولیت‌ها، مسئولیت‌های زیر را نیز بر عهده دارد:

۱۹-۱-۱. آماده‌سازی، مذاکره، امضا و اجرای قرارداد بهره‌برداری و نگهداری و تمام موافقت‌نامه‌ها و قراردادهایی که برای انجام تعهدات خود لازم می‌بیند؛

۱۹-۱-۲. حصول اطمینان از این که پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری، حداقل شصت (۶۰) روز پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده، به طور کامل تجهیز شده است؛

۱۹-۳. خرید و تعویض تجهیزات و قطعات یدکی مورد نیاز برای بهره‌برداری مطمئن از پروژه طبق این موافقت‌نامه و یا حصول اطمینان از انعقاد قرارداد از سوی پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری برای انجام این تعهدات؛

۱۹-۴. تأمین مواد و مصالح، مواد مصرفی و خدمات مورد نیاز و یا حصول اطمینان از انعقاد قراردادهای لازم برای تأمین این اقلام از سوی پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری؛

۱۹-۵. انتصاب، سازماندهی و راهبری کارکنان برای مدیریت و نظارت بر بهره‌برداری و نگهداری پروژه؛

۱۹-۶. تدوین، تنظیم و برقراری رویه‌های منظم بازرسی، نگهداری و تعمیرات اساسی پروژه؛

۱۹-۷. انجام دیگر اقداماتی که به طور متعارف برای بهره‌برداری و نگهداری پروژه طبق مفاد پیوست ۳ (روش‌های بهره‌برداری)، و بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای ضروری است.

۱۹-۲. پیش‌نویس روش‌های بهره‌برداری حداقل نه (۹) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده با رعایت الزامات سرمایه‌پذیر مندرج در پیوست شماره ۳، توسط شرکت تهیه و برای بررسی و تأیید به کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری تحویل می‌گردد. روش‌های بهره‌برداری باید بر اساس طراحی پروژه به شرح پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه (پیوست شماره ۳) تعیین و تدوین شود و با پارامترهای بهره‌برداری مطابقت و سازگاری داشته باشد و در آن به تمام فصل مشترک‌های کارکردی بین سرمایه‌پذیر و شرکت از جمله (اما نه محدود به) روش برقراری ارتباط‌های روزانه، فهرست کارکنان کلیدی، برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه و زمان‌های توقف برنامه‌ریزی شده و توقف اضطراری آن، نحوه‌ی گزارش مقدار ظرفیت و مقدار تولید و گزارش بهره‌برداری پروژه اشاره شود. کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری تشکیل شده طبق ماده‌ی ۱۸ (کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری)، موظف است، ظرف مدت دو (۲) ماه پیش‌نویس تهیه شده را بازنگری و نهایی کند.

۱۹-۳. هرگاه بر اساس اعلام شرکت، تناقض‌هایی بین مفاد پیوست ۳ (الزامات بهره‌برداری)، و استانداردهای بهره‌برداری پروژه وجود داشته باشد، شرکت موظف است تا پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده، آن‌ها را مشخص کند و با سرمایه‌پذیر در مورد رفع این تناقض‌ها به توافق برسد.

۱۹-۴. شرکت موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که کارکنانی که به طور مستقیم یا توسط پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری استخدام می‌شوند از تخصص لازم برخوردار بوده و آموزش دیده و دارای تجربه‌ی لازم و مناسب برای بهره‌برداری، نگهداری و نظارت بر کارها و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های پروژه باشند.

۱۹-۵. شرکت موظف است طی اطلاعیه‌ای، توقف برنامه‌ریزی شده را ده (۱۰) روز پیش از آغاز، دوباره به سرمایه‌پذیر یادآوری کند و در این اطلاعیه، زمان شروع، مدت زمان انجام و زمان پایان توقف برنامه‌ریزی شده را همان گونه که در برنامه‌های تولید سالانه و ماهانه‌ی پیشین داده است، مشخص نماید.

ماده ۲۰. بازرسی، تعمیرات و نگهداری

۲۰-۱. شرکت موظف است رأساً یا از طریق پیمانکار نگهداری و بهره‌برداری ذی‌صلاح به عنوان یک بهره‌بردار مجرب با در نظر گرفتن مشخصات فنی پروژه، استانداردهای تعیین شده در این موافقت‌نامه، استهلاک معمول و دستورالعمل‌های فنی بهره‌برداری و نگهداری درج شده در پیوست ۳ (الزامات بهره‌برداری)، پروژه را به درستی بازرسی، تعمیر و نگهداری کند و به طور صحیح تا پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، مورد بهره‌برداری قرار دهد به طوری که در انتهای دوره‌ی مجاز، پروژه را طبق شرایط درج شده در ماده ۲۹ (انتقال پروژه) و پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها)، به سرمایه‌پذیر انتقال دهد.

۲۰-۲. شرکت به صورت پیوسته با ارسال یک نسخه از گزارش‌های تعمیر و نگهداری انجام شده در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، سرمایه‌پذیر را از وضعیت پروژه مطلع می‌سازد.

۲۰-۳. سرمایه‌پذیر می‌تواند به منظور آگاهی از ایفای تعهدات شرکت به شرح درج شده در بند ۲-۳، توسط مشاور فنی یا نمایندگان خود از پروژه بازرسی منظم به عمل آورد و نتیجه‌ی بازرسی را برای شرکت ارسال نماید (گزارش بهره‌برداری).

ماده ۲۱. نقطه‌ی تحویل محصول پروژه

۲۱-۱. شرکت محصول پروژه‌ی تولید شده را باید در محل یا محل‌های مشخص به سرمایه‌پذیر یا هر دریافت‌کننده دیگر محصول پروژه تحویل دهد. دوطرف ظرف مدت شش (۶) ماه پس از

تاریخ قطعیت، محل فیزیکی نقطه یا نقاط تحویل محصول پروژه یا محدوده‌ی ارائه خدمات را مشخص خواهند کرد (نقطه‌ی تحویل محصول پروژه).

ماده ۲۲. سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه

۲۲-۱. سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه باید ظرف مدت شش (۶) ماه پس از تاریخ قطعیت از سوی نمایندگان دوطرف مشخص گردد و مراحل و کیفیت بازرسی و آزمایش و اجزای آن مورد توافق دوطرف قرار گیرد.

شرکت موظف است به هزینه‌ی خود، سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه را تهیه، نصب و نگهداری کند و در صورت لزوم تعمیرات و تعویض‌های لازم آن را انجام دهد.

۲۲-۲. سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه باید به گونه‌ای انتخاب گردد که بتوان در هر شرایطی به وسیله آن مقدار محصول تحویلی و مقدار محصول دریافتی را اندازه‌گیری کرد و به طور دائم و به روش مناسب ثبت نمود به طوری که در محاسبه‌ی پرداخت‌ها، خسارت مقطوع و جرائم بتوان به آن استناد کرد.

۲۲-۳. سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه باید در محل مناسبی نصب شود و ایمنی آن در مقابل هرگونه دستکاری و تأثیر عوامل خارجی تأمین گردد و پس از آن که ایمنی سیستم یاد شده به تأیید دوطرف رسید، پلمب شود. امکان شکستن این پلمب و نصب پلمب جدید تنها به وسیله‌ی نماینده‌ی سرمایه‌پذیر و در حضور نماینده‌ی شرکت در حین بازرسی، نگهداری و آزمایش وجود خواهد داشت. روش پلمب زنی باید با توافق دوطرف تعیین شود.

۲۲-۴. در صورت گزارش هر یک از دوطرف در مورد اختلال در سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه، کمیته هماهنگی بهره‌برداری موظف است پس از بررسی موضوع، پیشنهاد خود را برای رفع اشکال و تصمیم‌گیری به دوطرف اعلام کند.

ماده ۲۳. برنامه‌ریزی تولید محصول پروژه

۲۳-۱. شرکت موظف است با مشورت سرمایه‌پذیر برنامه‌ی تولید محصول پروژه را برای سال، ماه، هفته و روز بر اساس مفاد این موافقت‌نامه تهیه کند و در کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری به تأیید برساند و بر اساس این برنامه نسبت به تولید محصول پروژه اقدام نماید.

۲۳-۲. هرگونه تغییر در برنامه‌ی تولید محصول پروژه مستلزم توافق دوطرف خواهد بود.

۲۳-۳. در طی هر سال قراردادی، شرکت تعهدی نسبت به تولید محصول بیش از ظرفیت پروژه طبق مشخصات فنی موافقت‌نامه ندارد. در صورت تولید اضافی، سرمایه‌پذیر می‌تواند محصول پروژه مازاد را با بهای تولید خریداری کند و یا در صورت درخواست کتبی شرکت، طی توافق‌نامه جداگانه‌ای اجازه فروش آن را به شخص ثالث بدهد.

۲۳-۴. طی وضعیت اضطراری و به محض درخواست سرمایه‌پذیر، شرکت موظف است مقدار تولید محصول پروژه را به شیوه‌ای سازگار با محدودیت‌های فنی و به نحوی که سرمایه‌پذیر قادر به دریافت آن باشد تنظیم کند. هرگاه وضعیت اضطراری همزمان با توقف برنامه‌ریزی شده‌ی پروژه رخ دهد یا احتمال رخ دادن همزمان آن برود، شرکت موظف است تمام تلاش‌های لازم را برای بازبینی و برنامه‌ریزی جدید توقف برنامه‌ریزی شده به عمل آورد و به اطلاع سرمایه‌پذیر برساند. از هیچ یک از مواد و بندهای اسناد موافقت‌نامه نمی‌توان به گونه‌ای استفاده یا تفسیر کرد که بر طبق آن شرکت ملزم باشد در هر زمانی، حتی در وضعیت اضطراری، از پروژه طوری بهره‌برداری کند که با محدودیت‌های فنی مغایرت داشته باشد.

ماده ۲۴. مستندسازی

هر یک از دوطرف باید سوابق کامل و دقیق و اسناد و مدارکی را که برای انجام صحیح این موافقت‌نامه مورد نیاز است به طور کامل و صحیح نگهداری نماید.

۲۴-۱. شرکت موظف است یک ماه پس از تاریخ قطعیت، نظام مستندسازی پروژه را طبق استانداردهای معتبر تدوین و پس از بررسی و تأیید کارگروه مستندسازی پروژه متشکل از نمایندگان دوطرف و یک نفر متخصص مستندسازی، مورد استفاده قرار دهد.

۲۴-۲. شرکت موظف است نسبت به تأسیس مرکز مدارک فنی و اسناد پروژه در محل ساختگاه پروژه در چهارچوب نظام مستندسازی اقدام کرده و تمامی مدارک فنی و اسناد دوره طراحی، احداث و بهره‌برداری پروژه و گزارش‌های مربوط نزد خود را، در آن نگهداری کند.

۲۴-۳. شرکت موظف است گزارش و اطلاعات دقیق و به روز از بهره‌برداری پروژه را به طور صحیح در چهارچوب نظام مستندسازی ثبت و نگهداری کند و در آن اطلاعات زیر قابل تشخیص و دسترسی باشد:

۲۴-۳-۱. آمار تولید محصول پروژه در زمان بهره‌برداری در بازه‌های زمانی مشخص؛

۲۴-۳-۲. حوادث و وقایع و تغییرات در وضعیت بهره‌برداری، توقف برنامه‌ریزی شده و توقف اضطراری که در بهره‌برداری رخ می‌دهد؛

۲۴-۳-۳. شرایط غیرعادی که در بازرسی مشاهده می‌شود؛

۲۴-۳-۴. سایر مواردی که در کمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری مورد توافق قرار گیرد.

۲۴-۴. تمامی اسناد موافقت‌نامه باید تا انتهای دوره‌ی مجاز پروژه نگهداری شود. هر یک از دو طرف می‌تواند در طی مدت یاد شده با ارسال یک اطلاعیه با مهلت متعارف به طرف دیگر، به سوابق، اطلاعات و مدارک مربوط به این موافقت‌نامه که در نزد طرف دیگر است، دسترسی پیدا کند.

۲۴-۵. گزارش روزانه‌ی ظرفیت تولید محصول پروژه باید از سوی شرکت به اطلاع مراجع مسئولی که از سوی سرمایه‌پذیر مشخص می‌گردد، برسد.

۲۴-۶. طی دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، شرکت موظف است حداکثر ظرف مدت سه (۳) روز کاری در آغاز هر ماه، گزارش تولید محصول ماهانه‌ی ماه پیش پروژه را آماده و برای سرمایه‌پذیر ارسال کند.

طی دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، شرکت موظف است سی (۳۰) روز پس از پایان هر سال قراردادی، اطلاعات مربوط به تولید محصول پروژه و بهره‌برداری و نگهداری پروژه همراه با اطلاعات آماری آن سال قراردادی را تهیه و برای سرمایه‌پذیر ارسال کند.

۲۴-۷. تحویل برنامه‌ها، گزارش‌ها و اطلاعیه‌های مرتبط با تولید محصول پروژه، شرکت را از مسئولیت و تعهداتش طبق این موافقت‌نامه مبرا نمی‌سازد و جرایم مربوط به تخلف‌ها یا تقصیرهای او را مرتفع نمی‌کند.

ماده ۲۵. ضمانت‌نامه‌ها

۲۵-۱. شرکت به منظور اطمینان بخشی به سرمایه‌پذیر از این که توانایی اجرای شروط مقدم بر احداث پروژه مندرج در پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت) موافقت‌نامه را دارد و برای تضمین ایفای تعهدات خود ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد، را مطابق فرم پیوست ۱۴ به سرمایه‌پذیر تسلیم می‌کند.

۲۵-۲. با تحقق شروط مقدم، این موافقت‌نامه‌ی به تاریخ قطعیّت می‌رسد و ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد شرکت آزاد و ضمانت‌نامه‌ی اجرای پروژه مطابق فرم پیوست ۱۴ از سوی شرکت تسلیم سرمایه‌پذیر می‌شود. ضمانت‌نامه‌ی اجرا در مرحله‌ی رسیدن پروژه به تاریخ بهره‌برداری تجاری آزاد می‌شود.

۲۵-۳. سرمایه‌پذیر برای تضمین تعهدات پرداخت‌های خود در این موافقت‌نامه، باید یک ضمانت‌نامه که پیش از تاریخ قطعیّت آماده و در تاریخ قطعیّت نافذ خواهد شد از وزارت امور اقتصادی و دارایی جمهوری اسلامی ایران (ضامن)، مطابق فرم درج شده در پیوست ۱۸ (فرم ضمانت‌نامه‌ی ضامن)، دریافت و به شرکت تحویل دهد. در این خصوص شرکت همکاری لازم را با سرمایه‌پذیر برای دریافت این ضمانت‌نامه انجام خواهد داد. در صورتی که موافقت‌نامه فسخ شود و جبران خسارت شرکت توسط سرمایه‌پذیر امکان‌پذیر نباشد و یا سرمایه‌پذیر تمایل به جبران خسارت مالی نداشته باشد، شرکت حق خواهد داشت تا طبق «قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی» (FIPPA) یا تضمین داخلی پیش‌بینی شده، حقوق خود را مطالبه نماید.

۲۵-۴. وزارت امور اقتصادی و دارایی جمهوری اسلامی ایران طبق قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی، سهم خارجی سرمایه‌گذاری شرکت را در مقابل ملی شدن، سلب مالکیت و آثار هرگونه تغییر در قوانین و مقررات که در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی یا هزینه‌ی کل پروژه مطابق مفاد ماده ۳۲ (تغییر در قوانین و مقررات) مؤثر باشد، تضمین می‌نماید. در این ارتباط، سرمایه‌پذیر به شرکت کمک می‌کند تا مجوز این ضمانت‌نامه، پیش از تاریخ قطعیّت صادر و در تاریخ قطعیّت نافذ شود.

۲۵-۵. در صورتی که تاریخ قطعیّت برنامه‌ریزی شده یا تاریخ تمدید شده‌ی آن به هر دلیلی پس از تحویل هر یک یا هر دو ضمانت‌نامه‌های پیشگفته در بندهای ۲۵-۳ و ۲۵-۴ به شرکت محقق نشود، شرکت موظف است ضمانت‌نامه‌ها را به فاصله‌ی هفت (۷) روز پس از تاریخ‌های یاد شده، به سرمایه‌پذیر بازگرداند.

۲۵-۶. شرکت موظف است بیست و چهار (۲۴) ماه پیش از تاریخ انتقال پیش‌بینی شده در این موافقت‌نامه، ضمانت‌نامه‌ی انتقال را به شرح درج شده در بند ۲۹-۴ به سرمایه‌پذیر تسلیم کند.

ماده ۲۶. صورت حساب و روش پرداخت

۲۶-۱. از تاریخ بهره‌برداری تجاری به بعد، شرکت موظف است حداکثر ظرف مدت سه (۳) روز کاری پس از هر ماه، صورت حساب ماهانه‌ی بهای ظرفیت و بهای تولید پروژه در ماه پیشین را تهیه و به سرمایه‌پذیر تحویل دهد.

فرم صورت حساب ماهانه و پیوست‌های آن، که باید طبق مفاد این موافقت‌نامه تهیه شود، شش (۶) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده از سوی دوطرف توافق خواهد شد.

۲۶-۲. از تاریخ بهره‌برداری تجاری به بعد، شرکت موظف است حداکثر ده (۱۰) روز پس از پایان هر سال قراردادی، صورت حساب سالانه سال پیش پروژه را آماده کند و به سرمایه‌پذیر تحویل دهد.

در صورت حساب سالانه، بهای ظرفیت و بهای تولید باید با توجه به تغییرات ناشی از اعمال جریمه‌های مشخص شده در پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، در صورت وقوع، تفاوت‌های موجود اندازه‌گیری‌ها، هزینه‌های مواد اولیه (در صورت تأمین از سوی سرمایه‌پذیر)، طلب شرکت بابت آمادگی پروژه و مانند آن دوباره محاسبه شود و مبلغ قابل پرداخت از سوی سرمایه‌پذیر به شرکت یا از سوی شرکت به سرمایه‌پذیر تعیین گردد.

اعم از این که طبق صورت حساب سالانه، شرکت مبلغی را طلبکار یا بدهکار گردد، این مبلغ در صورت تأیید سرمایه‌پذیر در اولین صورت حساب ماهانه‌ی تهیه شده برای نخستین ماه سال قراردادی بعدی منظور می‌گردد و اگر میزان بدهی شرکت از مبلغ اولین صورت حساب پیشگفته بیشتر باشد، تفاوت مبلغ از صورت حساب ماهانه‌ی بعدی کسر خواهد شد.

فرم صورت حساب سالانه و پیوست‌های آن باید سه (۳) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده از سوی دوطرف توافق شود.

۲۶-۳. هرگاه سرمایه‌پذیر نسبت به مبلغ درج شده در هر یک از صورت حساب‌ها اختلاف نظری داشته باشد، مراتب اختلاف نظر و مبلغ مورد اختلاف را تا پانزده (۱۵) روز پس از دریافت آن صورت حساب، به اطلاع شرکت می‌رساند. اگر اختلاف نظر تا مدت سی (۳۰) روز پس از دریافت آن صورت حساب برطرف نشود، سرمایه‌پذیر مبلغی که مورد اختلاف نیست به علاوه‌ی هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ مورد اختلاف را پس از کسر خسارت مقطوع بر حسب مورد، به صورت علی‌الحساب در همان روز یا پیش از آن در وجه شرکت پرداخت می‌کند و مبلغ مورد اختلاف نیز

طبق ماده ۳۵ (حل اختلاف)، به مرجع حل اختلاف ارجاع می‌شود. اگر طبق رأی مرجع حل اختلاف، شرکت حق دریافت کل مبلغ مورد اختلاف یا بخشی از آن را نداشته باشد، سرمایه‌پذیر حق دارد، مبلغ یاد شده را از پرداخت‌های بعدی شرکت کسر کند.

در آخرین سال قراردادی پیش از پایان دوره‌ی مجاز پروژه، پرداخت هفتاد درصد (۷۰٪) علی‌الحساب پیشگفته به شرکت در مقابل ارائه‌ی ضمانت‌نامه‌ی مورد قبول سرمایه‌پذیر از سوی شرکت انجام خواهد شد.

۲۶-۴. سرمایه‌پذیر مبلغ هر یک از صورت حساب‌هایی را که مورد اختلاف نیست، حداکثر تا سی (۳۰) روز پس از دریافت آن‌ها و بر حسب مورد پس از کسر خسارت مقطوع طبق پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، پرداخت خواهد کرد.

۲۶-۵. از تاریخ بهره‌برداری تجاری پروژه تا پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، جز در مواردی که به نحو دیگری در موافقت‌نامه تصریح شده است یا موافقت‌نامه زودتر خاتمه پیدا کند، سرمایه‌پذیر بهای ظرفیت و بهای تولید را طبق مفاد بندهای ۲۶-۳ و ۲۶-۴، پیوست ۱۰ (پرداخت‌ها)، و بر حسب مورد پس از کسر خسارت مقطوع طبق پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، برای آن ماه یا به نسبت ماه، بابت کسری از ماه به شرکت پرداخت می‌کند.

۲۶-۶. علاوه بر موارد دیگری که طبق این موافقت‌نامه، سرمایه‌پذیر موظف به پرداخت بهای ظرفیت به شرکت است، در مواقعی که پروژه آماده‌ی بهره‌برداری است ولی به دلایل زیر متوقف شده یا بطور کامل بهره‌برداری نمی‌شود، سرمایه‌پذیر باید بهای ظرفیت را به شرکت بپردازد:

۲۶-۶-۱. عدم تأمین مواد اولیه یا عدم تأمین کیفیت و مشخصات مواد اولیه‌ی توافق شده در پیوست ۴ (مواد اولیه)، در صورتی که تأمین مواد اولیه در تعهد سرمایه‌پذیر باشد؛

۲۶-۶-۲. توقف یا کاهش تولید محصول پروژه به علت درخواست سرمایه‌پذیر؛

۲۶-۶-۳. توقف یا کاهش تولید محصول پروژه به علت عدم تکمیل یا عدم عملکرد تأسیساتی که طبق بند ۱۱-۵ در تعهد سرمایه‌پذیر است؛

۲۶-۶-۴. توقف یا کاهش تولید محصول پروژه به علت وقوع حادثه‌ی قهریه مطابق بند ۳۳-۱۰-۱ و ۳۳-۱۰-۲.

۲۶-۷. هرگاه و به هر دلیلی، تمام یا بخشی از مبلغ قابل پرداخت از سوی سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه، در مهلت مقرر در بند ۲۶-۴، به شرکت پرداخت نگردد، سرمایه‌پذیر موظف است

جریمه‌ی تأخیر برای بخش پرداخت نشده را از تاریخ سررسید پرداخت تا تاریخی که بخش پرداخت نشده به شرکت پرداخت می‌شود، به روش زیر محاسبه و به شرکت پرداخت کند:

۲۶-۷-۱. برای بخش ارزی با نرخ LIBOR شش ماهه به اضافه‌ی هفتاد و پنج صدم درصد (۷۵/۰٪) برای شصت روز اول تأخیر و با نرخ LIBOR شش ماهه به اضافه یک درصد (۱٪) برای مدت تأخیر بیشتر.

۲۶-۷-۲. برای بخش ریالی طبق نرخ سود علی‌الحساب سپرده بلند مدت بانک‌های دولتی که تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین و ابلاغ می‌شود.

۲۶-۸. از تمامی مبالغ پرداختی سرمایه‌پذیر به شرکت در این موافقت‌نامه، هیچ مبلغی کسر نمی‌شود مگر اقلام زیر:

۲۶-۸-۱. مبالغ خسارت مقطوع که طبق پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، محاسبه و باید از سوی شرکت به سرمایه‌پذیر پرداخت شود؛

۲۶-۸-۲. مبالغی که طبق بند ۲۶-۳ قابل کسر است؛

۲۶-۸-۳. مبالغی که به سرمایه‌پذیر طبق ماده‌های ۲۹ و ۳۴، تعلق گرفته است؛

۲۶-۸-۴. سایر مبالغی که طبق مفاد این موافقت‌نامه، سرمایه‌پذیر حق کسر آن را از صورت حساب‌های شرکت دارد.

۲۶-۹. سرمایه‌پذیر مبالغ ارزی و ریالی پرداخت‌ها به شرکت را به شرح زیر پرداخت می‌کند:

۲۶-۹-۱. سرمایه‌پذیر برای پرداخت مبالغ ارزی، حداقل سه (۳) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری، یک اعتبار اسنادی ارزی گردان دیداری و غیر قابل برگشت به نحوی که تا پایان دوره مجاز معتبر باشد طبق فرم پیوست ۱۷ (فرم اعتبار اسنادی) به نفع شرکت دایر خواهد نمود. مبلغ اعتبار اسنادی ارزی، معادل مبلغ ارزی صورت حساب ماهانه‌ی پروژه در یک دوره‌ی پانزده (۱۵) ماهه خواهد بود.

در صورتی که گشایش اعتبار اسنادی ارزی و یا پرداخت به ارز به دلیل ممنوعیت‌های قانونی ممکن نباشد، سرمایه‌پذیر پرداخت‌های خود را با توجه به نرخ تبدیل ارز به ریال اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و کارمزد تبدیل و انتقال آن، پرداخت خواهد نمود.

اعتبار اسنادی ارزی باید امکان پرداخت صورت حساب ماهانه و صورت حساب سالانه را فراهم کند.

مبلغ اعتبار اسنادی ارزی باید در زمان‌های لازم طوری افزایش یابد که مبلغ استفاده نشده آن هرگز از مجموع بخش ارزی صورت حساب ماهانه برای سه (۳) ماه بعد کمتر نباشد و مبلغ آن پس از هر افزایش، معادل مجموع بخش ارزی صورت حساب ماهانه برای پانزده (۱۵) ماه بعد باشد.

۲۶-۹-۲. بخش ریالی صورت حساب‌ها در داخل جمهوری اسلامی ایران به اختیار سرمایه‌پذیر، یا به صورت مستقیم و یا به وسیله اعتبار اسنادی ریالی به شرکت پرداخت می‌شود. در صورت پرداخت به وسیله اعتبار اسنادی ریالی، سرمایه‌پذیر موظف است ظرف مدت یک (۱) ماه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری، آن را در یک بانک ایرانی واریز نماید. مبلغ اعتبار اسنادی ریالی، معادل سه (۳) ماه مبلغ برآوردی بخش ریالی صورت حساب ماهانه خواهد بود.

ماده ۲۷. فسخ موافقت‌نامه

۲۷-۱. در صورت فسخ موافقت‌نامه به علت قصور هر یک از دوطرف و یا به علت وقوع حادثه‌ی قهریه یا تغییر قوانین و مقررات مطابق بند ۳۲-۹، سرمایه‌پذیر، پروژه را با پرداخت بهای انتقال که طبق مفاد پیوست ۱۲ (بهای انتقال پروژه) محاسبه می‌شود تملک می‌کند و شرکت نیز پروژه را با دریافت بهای انتقال به سرمایه‌پذیر انتقال می‌دهد. در این صورت، حقوق و تکالیف دوطرف و همچنین اقداماتی که باید دوطرف متعاقب فسخ موافقت‌نامه انجام دهند، در پیوست ۱۲ (بهای انتقال پروژه) این موافقت‌نامه تعیین شده است.

۲۷-۲. به جز در مواردی که طبق مفاد این ماده (فسخ موافقت‌نامه)، موافقت‌نامه زودتر خاتمه می‌یابد، این موافقت‌نامه در آخرین روز دوره‌ی مجاز منقضی خواهد شد.

۲۷-۳. وقوع هر یک از رخدادهای زیر قصور شرکت به حساب خواهد آمد و در صورتی که در مهلت معین شده‌ی مربوط (در صورت وجود) اصلاح نشود، سرمایه‌پذیر حق خواهد داشت این موافقت‌نامه را طبق بند ۲۷-۵، فسخ کند:

۲۷-۳-۱. شرکت [.....] روز (حدود ۲۵ درصد مدت دوره احداث) پس از تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده که شامل شصت (۶۰) روز دوره‌ی تنفس نیز هست، یا پس از هر تاریخی که طبق توافق دوطرف تعیین شده است، و یا در تاریخی که سرمایه‌پذیر بیشترین

جریمه‌ی خسارت مقطوع تعیین شده در پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع)، را دریافت می‌کند، نتواند بهره‌برداری تجاری پروژه را آغاز نماید؛

۲۷-۳-۲. شرکت، پروژه را در دوره‌ی احداث بیش از مدت [.....] روز [حدود ۱۵ درصد مدت دوره‌ی احداث] رها کند؛

۲۷-۳-۳. در دوره‌ی احداث، شرکت طبق شرایطی که در زیر می‌آید از اجرای پروژه منصرف شناخته شود؛

با تحقق هر یک از شرایط زیر، فرض می‌شود شرکت از اجرای پروژه منصرف شده است:

۲۷-۳-۳-۱. عدم شروع پیوسته‌ی فعالیتهای احداث پس از تاریخ قطعیت پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه یا هر تاریخی که طبق توافق دوطرف تعیین شده است.

۲۷-۳-۳-۲. عدم شروع مجدد فعالیتهای به فاصله‌ی سی (۳۰) روز پس از رفع مشکلی که از سوی سرمایه‌پذیر و یا به دلایل حادثه‌ی قهریه وقوع یافته است.

۲۷-۳-۳-۳. عدم انعقاد قرارداد ساخت جدید، به فاصله‌ی شصت (۶۰) روز پس از فسخ قرارداد ساخت اول و یا در صورتی که پیمانکار قرارداد ساخت جدید در مدت شصت (۶۰) روز شروع به کار ننماید.

۲۷-۳-۴. توقف اضطراری بهره‌برداری پروژه بیش از [.....] روز [حدود سه (۳) روز] پیوسته یا [.....] روز [حدود هفت (۷) روز] ناپیوسته در سال، از سوی شرکت بدون توافق کتبی سرمایه‌پذیر، در زمانی که پروژه طبق شرایط این موافقت‌نامه قابل بهره‌برداری باشد. مگر آن که شرکت ثابت کند که این توقف در بهره‌برداری به دلایل غیرعمدی (از جمله وقوع حوادث قهریه) اتفاق افتاده است؛

۲۷-۳-۵. قصور شرکت در حفظ و آمادگی پروژه برای بهره‌برداری در سطحی کمتر از ظرفیت سالانه‌ی تعهد شده برای دو سال پیاپی پس از تاریخ بهره‌برداری تجاری پروژه؛

۲۷-۳-۶. قصور شرکت در پرداخت هر مبلغی طبق این موافقت‌نامه به سرمایه‌پذیر پس از گذشت [.....] روز [حدود یکصد و هشتاد (۱۸۰) روز] از تاریخ سررسید آن؛

۲۷-۳-۷. واگذاری یا انتقال تمام یا بخشی از حقوق و تعهدات شرکت بدون موافقت کتبی سرمایه‌پذیر، با در نظر گرفتن مفاد بند ۱۴-۲، این موافقت‌نامه؛

۲۷-۳-۸. قصور شرکت در انجام تعهدات مهم خود طبق این موافقت‌نامه در غیر از مواردی که در بندهای ۲۷-۳-۱ تا ۲۷-۳-۷ آمده است و عدم اصلاح آن تا [.....] روز [حدود شصت (۶۰) روز] پس از اعلام کتبی سرمایه‌پذیر به شرکت در مورد جزییات قصور مورد نظر و تقاضای اصلاح آن؛

۲۷-۳-۹. وقوع هر یک از رخدادهای زیر:

۲۷-۳-۹-۱. تصویب ورشکستگی، ناتوانی در پرداخت دیون، انحلال و یا اتفاق‌های مشابه از سوی شرکت؛

۲۷-۳-۹-۲. انتصاب مدیر تسویه، امین، مدیر موقت یا مشابه آن‌ها در جریان رسیدگی قضایی به موارد درج شده در بند ۲۷-۳-۹-۱، که به فاصله‌ی شصت (۶۰) روز پس از چنین انتصابی، برکنار یا معلق نشود؛

۲۷-۳-۹-۳. صدور حکم قضایی مبنی بر انحلال یا به هر نحو دیگری تأیید ورشکستگی شرکت، در صورتی که این حکم تا شصت (۶۰) روز پس از صدور، لغو و یا به تعلیق در نیاید.

۲۷-۳-۴. وقوع هر یک از رخدادهای زیر قصور سرمایه‌پذیر به حساب خواهد آمد و در صورتی که در مهلت معین شده‌ی مربوط (در صورت وجود) اصلاح نشود، شرکت حق خواهد داشت این موافقت‌نامه را طبق بند ۲۷-۵، خاتمه دهد؛

۲۷-۳-۴-۱. عدم توانایی سرمایه‌پذیر در پرداخت‌های تعهد شده‌ی خود طبق این موافقت‌نامه به شرکت، تا شصت (۶۰) روز پس از سررسید پرداخت‌ها؛

۲۷-۳-۴-۲. جایگزینی یا انتقال حقوق و تعهدات سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه با در نظر گرفتن مفاد بند ۱۴-۳، این موافقت‌نامه؛

۲۷-۳-۴-۳. قصور سرمایه‌پذیر در مسئولیت‌ها و تعهدات اساسی خود در این موافقت‌نامه به غیر از مواردی که در بندهای ۲۷-۳-۴-۱ و ۲۷-۳-۴-۲ آمده است و عدم جبران آن تا شصت (۶۰) روز پس از ارسال اطلاعیه‌ی شرکت به سرمایه‌پذیر مبنی بر اعلام وقوع قصور و جزییات منطقی موضوع نقض شده و درخواست جبران یا رفع آن.

۲۷-۵. به محض وقوع قصور از جانب شرکت یا سرمایه‌پذیر بسته به مورد و تمایل طرف بی‌تقصیر به فسخ موافقت‌نامه، به شرح زیر اقدام می‌شود:

۲۷-۵-۱. طرف بی‌تقصیر، قصد خود را مبنی بر فسخ موافقت‌نامه با ارسال اطلاعیه‌ای کتبی (اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه) به طرف مقصر، اعلام می‌دارد و در این اطلاعیه دلایل فسخ موافقت‌نامه را با جزئیات مشخص می‌کند.

۲۷-۵-۲. پس از ارسال اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه، دوطرف موظف هستند به منظور کاستن از تبعات مورد قصور و فراهم آوردن شرایط اصلاح آن با هم مذاکره نمایند و برای اعاده‌ی شرایط به حالت عادی، یک دوره‌ی اصلاح سی (۳۰) روزه را توافق کنند. دوره‌ی اصلاح بر حسب مورد قصور می‌تواند بیش از سی (۳۰) روز تعیین شود و با توافق دوطرف تمدید گردد. طرف مقصر باید در مدت دوره‌ی اصلاح تمام تلاش خود را برای اصلاح مورد قصور ادامه دهد و اگر تا پیش از تاریخ ارسال اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه قصور اعلام شده اصلاح شود، طرف بی‌تقصیر حق فسخ موافقت‌نامه را با استناد به قصور اصلاح شده نخواهد داشت.

۲۷-۵-۳. ضمن توجه به مفاد بندهای ۲۷-۶ و ۲۷-۷، بر حسب مورد، هرگاه دوره‌ی اصلاح پایان پذیرد و قصوری که منجر به صدور اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه گردیده اصلاح نشود، طرف صادرکننده اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه می‌تواند با ارسال اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه به طرف دیگر، این موافقت‌نامه را در تاریخی که در اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه تعیین کرده است و یا تاریخی که دوطرف بعداً توافق می‌نمایند، فسخ کند. در این صورت طرف صادرکننده اطلاعیه فسخ موافقت‌نامه نسبت به ضبط ضمانت‌نامه طرف مقابل اقدام می‌کند و این موافقت‌نامه در تاریخ تعیین شده فسخ می‌شود مگر در مواردی که بین دوطرف توافق خاص دیگری حاصل شود و یا قصوری که منجر به صدور اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه گردیده، اصلاح شود.

۲۷-۶. پس از تاریخ قطعیت تأمین مالی و تا زمانی که هر یک از وام‌های درج شده در پیوست ۱۵ (مدل مالی)، تسویه نگردد، هرگاه سرمایه‌پذیر اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه را صادر کند، باید یک نسخه از آن را برای تأمین‌کنندگان مالی پروژه به نشانی اعلام شده از طرف آنان، همزمان با ارسال نسخه‌ی اصلی به شرکت، ارسال و از وصول آن اطمینان حاصل نماید.

هرگاه تا پیش از اتمام زمان دوره‌ی اصلاح، قصور شرکت اصلاح نشود ولی تأمین‌کنندگان مالی طی ارسال اطلاعیه‌ای به سرمایه‌پذیر قصد خود را مبنی بر اصلاح قصور شرکت به وسیله‌ی شرکت یا نهاد جایگزین اعلام کنند، سرمایه‌پذیر نباید موافقت‌نامه را طبق بند ۲۷-۵-۳، فسخ کند مگر در موارد زیر:

۲۷-۶-۱. در صورتی که تأمین کنندگان مالی به وسیله‌ی شرکت برای اصلاح قصور اقدام کنند ولی سی (۳۰) روز پس از اتمام دوره‌ی اصلاح نتیجه‌ای حاصل نشود.

۲۷-۶-۲. در صورتی که تأمین کنندگان مالی به وسیله‌ی نهاد جایگزین برای اصلاح قصور اقدام کنند ولی نود (۹۰) روز پس از اتمام دوره‌ی اصلاح، نتیجه‌ای حاصل نشود.

۲۷-۷. هرگاه شرکت اطلاعیه تصمیم به فسخ موافقت‌نامه صادر کند باید یک نسخه از آن را برای ضامن سرمایه‌پذیر ارسال کند و از او بخواهد که برای اصلاح قصور سرمایه‌پذیر در دوره اصلاح اقدام کند. این اطلاعیه بایستی به نشانی ضامن و سرمایه‌پذیر ارسال و از وصول آن اطمینان حاصل گردد.

هرگاه ضامن پیش از اتمام دوره‌ی اصلاح، با ارسال اطلاعیه‌ای به شرکت قصد خود را مبنی بر اصلاح قصور سرمایه‌پذیر اعلام کند، شرکت حق فسخ موافقت‌نامه را نخواهد داشت مگر آن که پس از نود (۹۰) روز از اتمام دوره‌ی اصلاح، ضامن نتواند قصور سرمایه‌پذیر را اصلاح نماید.

۲۷-۸. اگر به علت وقوع حادثه‌ی قهریه‌ای یک طرف یا هر دو طرف از انجام تعهدات خود طبق این موافقت‌نامه، برای مدتی بیش از [.....] روز [حدود یکصد و هشتاد (۱۸۰) روز] متوالی باز بماند، هر یک از دوطرف می‌تواند این موافقت‌نامه را فسخ کند.

۲۷-۹. ضمن در نظر گرفتن مفاد بند ۲۷-۱۰، مدت در نظر گرفته شده برای استمرار حادثه‌ی قهریه در بند ۲۷-۸، با توافق دوطرف می‌تواند افزایش یابد. در غیر این صورت هر یک از دوطرف می‌تواند با ارسال اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه به طرف دیگر، تاریخ فسخ این موافقت‌نامه را مشخص سازد که این تاریخ نباید کمتر از شصت (۶۰) روز پس از تاریخ تحویل اطلاعیه‌ی یاد شده باشد. در این تاریخ موافقت‌نامه فسخ می‌شود مگر آن که:

۲۷-۹-۱. دوطرف برای بازنگری تاریخ پیشگفته به توافق برسند؛ یا

۲۷-۹-۲. حادثه‌ی قهریه و تأثیرات متعاقب آن که منجر به صدور اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه شده است، خاتمه یابد.

۲۷-۱۰. مادامی که سرمایه‌پذیر در طول دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به صورت متوالی مبالغ بهای ظرفیت را طبق این موافقت‌نامه به شرکت پرداخت نماید، شرکت نباید در موارد زیر حق خود را مبنی بر فسخ این موافقت‌نامه بر اساس بند ۲۷-۹، اعمال کند:

۲۷-۱۰-۱. هرگونه استمرار حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی تأثیرگذار بر شرکت؛ یا

۲۷-۱۰-۲. هرگونه استمرار حادثه‌ی قهریه‌ی تأثیرگذار بر سرمایه‌پذیر.

محدودیت پیشگفته برای شرکت حداکثر تا [.....] ماه [حدود دوازده (۱۲) ماه] پس از وقوع حادثه‌ی قهریه یا هر مدتی که دوطرف توافق کنند، اعمال خواهد گردید. در صورتی که پس از این مدت تأثیر حادثه‌ی قهریه مورد نظر هنوز تداوم داشته باشد، شرکت می‌تواند بی‌درنگ فسخ موافقت‌نامه را با توجه به شرایط درج شده در بند ۲۷-۸، به سرمایه‌پذیر اعلام کند.

۲۷-۱۱. مفاد مواد ۲۷ (فسخ موافقت‌نامه)، ۲۸ (انتقال پروژه پس از فسخ موافقت‌نامه) و ۳۵ (حل اختلاف) در حل و فصل مسایل بین دوطرف در ارتباط با فسخ این موافقت‌نامه حاکم است.

ماده ۲۸. انتقال پروژه پس از فسخ موافقت‌نامه

۲۸-۱. در صورتی که موافقت‌نامه طبق مفاد ماده ۲۷ (فسخ موافقت‌نامه)، زودتر از تاریخ پیش‌بینی شده خاتمه یابد، سرمایه‌پذیر پروژه را در مقابل پرداخت بهای انتقال تعیین شده در پیوست ۱۲ (بهای انتقال پروژه)، و طبق شرایط این ماده تحویل می‌گیرد. با انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر، تمامی حقوق شرکت در مورد پروژه بدون محدودیت و مانع به سرمایه‌پذیر منتقل می‌شود.

۲۸-۲. در صورتی که فسخ موافقت‌نامه در دوره‌ی احداث واقع شود، شرکت می‌بایست پروژه را با شرایط حفظ ایمنی و محیط زیست آماده انتقال به سرمایه‌پذیر نماید.

۲۸-۳. اگر فسخ موافقت‌نامه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری واقع شود، شرکت موظف است قبل از انتقال پروژه، کارکنان بهره‌برداری سرمایه‌پذیر را آموزش دهد و در زودترین زمان ممکن پس از صدور اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه، ارزیابی عمر باقیمانده و آزمایش‌های انتقال پروژه را به شرح درج شده در پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها) انجام دهد.

ماده ۲۹. انتقال پروژه

۲۹-۱. در تاریخ انتقال، سرمایه‌پذیر پروژه را بدون هزینه و بدون هیچ گونه پرداختی به شرکت تحویل می‌گیرد. انتقال پروژه در دفتر سرمایه‌پذیر در ساعت ۱۲:۰۰ روز تاریخ انتقال صورت خواهد گرفت که از ساعت ۵۹:۵۹:۲۳ روز تاریخ انتقال نافذ خواهد شد. در صورت تأمین شرایط مربوط به تعهدات دوطرف در تاریخ انتقال، حقوق و مالکیت انحصاری و بدون محدودیت پروژه

در ساعت ۰۰:۰۰:۰۰ روز بعد از تاریخ انتقال به سرمایه‌پذیر منتقل خواهد شد و سرمایه‌پذیر مسئولیت بهره‌برداری و نگهداری پروژه را بر عهده خواهد گرفت.

۲-۲۹. انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر شامل امکان دسترسی انحصاری و نامحدود سرمایه‌پذیر به پروژه و قطعات یدکی و تجهیزات از جمله تمام تجهیزات آزمایش و ابزار ویژه و وسایل نقلیه‌ای که در مدیریت، بهره‌برداری و تعمیر و نگهداری پروژه استفاده می‌شود به همراه تمام بهسازی‌های به عمل آمده در پروژه، و همچنین شامل انتقال تمامی حقوق شرکت در پروژه از جمله تمام حقوق و مالکیت‌های معنوی، بیمه نامه‌ها، ضمانت‌های باقیمانده‌ی شخص یا اشخاص تأمین کننده‌ی تجهیزات، مصالح و سایر خدمات، به سرمایه‌پذیر خواهد بود. در صورتی که اعمال این حق مستلزم انجام تشریفات خاصی باشد، شرکت ملزم به انجام تمام تشریفات لازم برای واگذاری حقوق مزبور به سرمایه‌پذیر خواهد بود. همچنین شرکت موظف است، دستورالعمل‌های بهره‌برداری و نگهداری، نقشه‌های طراحی، نقشه‌های چون ساخت، نحوه‌ی تأمین لوازم یدکی و مواد مصرفی در تاریخ انتقال و اطلاعات دیگری که سرمایه‌پذیر برای بهره‌برداری و نگهداری و اصلاح پروژه نیاز دارد را به سرمایه‌پذیر منتقل کند.

۳-۲۹. شرکت موظف است پروژه را در تاریخ انتقال در شرایط مطلوب نگهداری، بهره‌برداری، تعمیر و آراستگی مطابق با رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای بر اساس بند ۲۹-۷ به سرمایه‌پذیر انتقال دهد.

۴-۲۹. شرکت موظف است [.....] ماه [حدود بیست و چهار (۲۴) ماه] پیش از تاریخ انتقال پیش‌بینی شده در این موافقت‌نامه، ضمانت‌نامه‌ی انتقال مورد قبول سرمایه‌پذیر را طبق فرم پیوست ۱۴ (فرم ضمانت‌نامه‌ها) که باید تا دوازده (۱۲) ماه پس از انقضای دوره‌ی مجاز اعتبار داشته باشد، به سرمایه‌پذیر تسلیم کند.

۵-۲۹. سرمایه‌پذیر مجاز است از محل مبلغ ضمانت‌نامه‌ی انتقال برای جبران خسارت ناشی از قصور شرکت در موارد زیر و بر اساس مقادیر توافق شده، برداشت نماید:

- عدم انجام صحیح بازسازی و یا تعویض قطعات اساسی (Overhaul) پروژه بر اساس بند ۷-۲۹.

- عدم تحقق شرایط تضمین شده در هنگام انتقال پروژه بر اساس نتایج آزمایش‌های انتقال درج شده در پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها)، بر اساس بند ۲۹-۹.

- عدم تأمین مقدار موجودی (Inventories) تجهیزات و مواد و مصالح مورد نیاز در تاریخ انتقال پروژه، بر اساس بند ۲۹-۱۰.

مانده‌ی مبلغ ضمانت‌نامه به محض انتقال پروژه آزاد می‌شود.

۲۹-۶ در صورتی که شرکت ضمانت‌نامه‌ی انتقال را در مهلت مقرر تسلیم نکند، سرمایه‌پذیر حق خواهد داشت پرداخت‌های ماهانه به شرکت را در یک حساب مخصوص بانکی ذخیره نماید تا در صورت قصور شرکت در موارد پیشگفته، از محل این حساب غرامت مربوط را برداشت کند. مانده‌ی این حساب در تاریخ انتقال به شرکت مسترد خواهد شد.

۲۹-۷. شرکت موظف است بیست و چهار (۲۴) ماه پیش از تاریخ انتقال پیش‌بینی شده در این موافقت‌نامه، عملیات نوسازی و بازسازی (Overhaul) پروژه را آغاز کند. نوسازی و بازسازی بر اساس گزارش مبتنی بر بازرسی پروژه و بررسی گزارش‌های بهره‌برداری یک مهندس مستقل انجام می‌شود. مهندس مستقل در این گزارش کامل بودن پروژه را با توجه به بهره‌برداری توسط شرکت به عنوان یک بهره‌بردار مجرب بررسی کرده و انطباق تعمیر و نگهداری پروژه را با تعهدات شرکت، مشخصات فنی و استانداردهای تعیین شده در این موافقت‌نامه، با در نظر گرفتن استهلاک معمول، مشخص می‌کند.

شرکت موظف است به هزینه‌ی خود تعمیرات اساسی و تعویض اجزاء و قطعاتی از پروژه را که در گزارش مهندس مستقل، برای تداوم شرایط بهره‌برداری پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه ضروری اعلام شده است، انجام دهد. این تعمیرات اساسی باید شش (۶) ماه پیش از تاریخ انتقال پایان پذیرد و شرکت موظف است تعمیرات اساسی را با حضور کارکنان سرمایه‌پذیر انجام دهد تا آنان آموزش حین انجام کار را فرا گیرند.

شرکت موظف است تاریخ آغاز عملیات بازسازی و تعمیرات اساسی پروژه را به سرمایه‌پذیر اطلاع دهد. در صورت قصور شرکت در انجام صحیح تعمیرات اساسی پروژه پیش از تاریخ انتقال، هزینه‌ی تکمیل انجام صحیح تعمیرات اساسی از سوی مهندس مستقل برآورد می‌شود و شرکت موظف است این مبلغ را به سرمایه‌پذیر بپردازد.

۲۹-۸. شرکت موظف است هیجده (۱۸) ماه پیش از تاریخ انتقال پیش‌بینی شده در این موافقت‌نامه، نسبت به آموزش حین انجام کار کارکنان معرفی شده‌ی سرمایه‌پذیر برای مدیریت بهره‌برداری پروژه اقدام کند؛ به نحوی که در بهره‌برداری عادی پروژه خللی وارد نشود.

زمان‌بندی آموزش کارکنان، نحوه‌ی انجام آن، تعداد و صلاحیت کارکنان و سایر جزئیات مرتبط با این بند، زیر نظر کمیته هماهنگی بهره‌برداری تعیین می‌گردد.

۲۹-۹. شرکت موظف است شش (۶) ماه پیش از تاریخ انتقال، ارزیابی عمر باقیمانده و آزمایش‌های انتقال پروژه را به شرح درج شده در پیوست ۶ (آزمایش‌های پروژه و روش انجام آنها) انجام دهد. شرکت موظف است تا دو (۲) ماه پیش از تاریخ انتقال، به هزینه خود نسبت به انجام تعمیرات اساسی و تعویض اجزاء و قطعاتی از پروژه که شرایط آزمایش‌های انتقال درج شده در پیوست ۶ را برآورده نسازند، اقدام نماید. برای جبران خسارت ناشی از قصور شرکت در عدم تحقق شرایط تضمین شده در هنگام انتقال پروژه بر اساس نتایج آزمایش‌های انتقال، شرکت متعهد است خسارت مقطوع را طبق مفاد پیوست ۱۱ (خسارت مقطوع) به سرمایه‌پذیر بپردازد.

۲۹-۱۰. شش (۶) ماه پیش از تاریخ انتقال پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه، شرکت با سرمایه‌پذیر در خصوص موضوعات مربوط به انتقال پروژه و ترتیبات انتقال ضمانت‌نامه‌ها و همچنین سطح موجودی اقالام مصرفی، قطعات یدکی، تجهیزات، قطعات، وسایط نقلیه و دیگر مواد و لوازم که برای [.....] ماه [حدود دوازده (۱۲) ماه] بهره‌برداری پروژه مطابق با شرایط تولیدی میانگین پنج (۵) سال پیش پروژه مورد نیاز است، توافق می‌کنند. شرکت موظف است، تمامی اقدامات لازم را در خصوص تأمین موجودی اقالام، در سطح توافق شده به عمل آورد و این اقالام را در تاریخ انتقال به سرمایه‌پذیر واگذار نماید.

در صورت قصور شرکت در تأمین و واگذاری اقالام در سطح توافق شده در تاریخ انتقال به سرمایه‌پذیر، شرکت موظف است هزینه‌ی تأمین آن‌ها را به سرمایه‌پذیر بپردازد. در صورت عدم پرداخت، سرمایه‌پذیر می‌تواند این هزینه را از محل مطالبات و تضامین سرمایه‌پذیر تأمین نماید.

۲۹-۱۱. شرکت موظف است در فاصله‌ی زمانی سی روز، که غیرقابل تمدید می‌باشد، بین انقضای دوره‌ی مجاز و تاریخ انتقال پروژه (دوره‌ی گذار)، بر اساس رویه‌های سنجدیده و حرفه‌ای اقدامات زیر را معمول دارد:

۲۹-۱۱-۱. مسئولیت بهره‌برداری و نگهداری صحیح پروژه را به نمایندگی و هزینه سرمایه‌پذیر، بر عهده گیرد؛

۲۹-۱۱-۲. با تمامی کارکنان شرکت یا پیمانکاران شرکت تسویه نماید به شرطی که بر مسئولیت‌های شرکت تأثیر نگذارد؛

۲۹-۱۱-۳. سرمایه‌پذیر را در مقابل هرگونه ادعا یا تعهدی که ممکن است در نتیجه‌ی بهره‌برداری و نگهداری پروژه ایجاد شود، مصون دارد؛

۲۹-۱۱-۴. بر حسب درخواست و به هزینه‌ی سرمایه‌پذیر، بیمه‌نامه‌هایی را که در رابطه با بهره‌برداری و نگهداری پروژه مورد نیاز است تأمین کند؛

۲۹-۱۱-۵. بر حسب درخواست سرمایه‌پذیر، قراردادهایی را که در رابطه با بهره‌برداری و نگهداری پروژه با اشخاص ثالث منعقد کرده است به سرمایه‌پذیر انتقال دهد و تمامی تعهدات شرکت را تا پیش از تاریخ انتقال تسویه کند؛

۲۹-۱۱-۶. هرگونه نشتی یا تخلیه‌ی مواد زیانبار در ساختمان یا هرگونه خسارت به محیط زیست ناشی از عملکرد شرکت یا پروژه را تا حدی که در قوانین و مقررات محیط زیست پیش‌بینی شده است، برطرف یا اصلاح کند.

ماده ۳۰. مالیات

۳۰-۱. تمام مالیات‌ها، سایر حقوق دولتی و عوارض جاری و آتی و یا هرگونه عوارض تکلیفی و الزامات مالی دیگری که بر اساس قوانین و مقررات یا مفاد این موافقت‌نامه بر عهده‌ی شرکت باشد، باید به موقع از سوی شرکت پرداخت گردد.

۳۰-۲. در صورتی که تغییر در قوانین و مقررات باعث کاهش یا افزایش الزامات مالی از جمله عوارض و مالیات و یا ایجاد عوارض تکلیفی دیگری برای شرکت شود، شرکت موظف است این تغییرات را به سرمایه‌پذیر اطلاع دهد و متعاقب آن مفاد ماده ۳۲ (تغییر در قوانین و مقررات)، اعمال می‌گردد.

ماده ۳۱. بیمه

۳۱-۱. شرکت باید به نحوی عمل کند که پوشش‌های بیمه‌ای ضروری (مطابق بند ۳۱-۶) برای پروژه تحصیل شود و از بقای اعتبار این پوشش‌های بیمه‌ای در طول دوره‌ی مجاز مطمئن گردد.

۳۱-۲. شرکت موظف است یک نسخه از بیمه‌نامه‌ها و گواهی‌های مربوط به این بیمه‌نامه‌ها و اطلاعات مربوط به تاریخ نفوذ و انقضای آن‌ها را تا یک هفته پس از دریافت آن‌ها، برای سرمایه‌پذیر ارسال کند.

۳-۳۱. حق بیمه‌ی مربوط به پوشش‌های بیمه‌ای لازم، از سوی شرکت در هزینه‌ی کل پروژه منظور می‌شود و پرداخت آن‌ها بر عهده‌ی شرکت خواهد بود. در هر صورت شرکت مسئول کمبود و نقص بیمه‌نامه‌هاست.

۴-۳۱. شرکت از بیمه‌گرها خواهد خواست تا بیمه‌نامه‌ها را به نحوی صادر کنند که:

۱-۴-۳۱. سرمایه‌پذیر ذینفع مشترک بیمه‌نامه‌ها باشد؛

۲-۴-۳۱. اسقاط حق جانشینی در مقابل سرمایه‌پذیر و کارکنان سرمایه‌پذیر منظور گردد؛

۳-۴-۳۱. شرط قابلیت تفکیک منافع درج شود؛

۴-۴-۳۱. سرمایه‌پذیر هیچ مسئولیتی نسبت به پرداخت حق بیمه نداشته باشد؛

۵-۴-۳۱. سرمایه‌پذیر حق دسترسی به نتایج بازرسی یا گزارش‌هایی که بیمه‌گر برای ایفای تعهدات خود تهیه یا جمع‌آوری می‌کند، داشته باشد.

۵-۳۱. شرکت موظف است پیش از هرگونه خاتمه، عدم تمدید یا تغییر اساسی در هر یک از بیمه‌نامه‌ها، مراتب را به صورت کتبی به سرمایه‌پذیر اطلاع دهد.

۶-۳۱. بیمه‌نامه‌های دریافتی [متناسب با شرایط پروژه] از سوی شرکت باید شامل اما نه محدود به پوشش‌های زیر باشد:

۱-۶-۳۱. پوشش بیمه‌ای تمام خطر مانند:

۱-۶-۳۱-۱. تمام خطر حمل اعم از دریایی، هوایی، زمینی و ریلی.

۲-۶-۳۱-۱. تمام خطر دارایی‌ها و ماشین‌آلات.

۳-۶-۳۱-۱. تمام خطر کارهای اجرایی و نصب.

۴-۶-۳۱-۱. تمام خطر بهره‌برداری.

۲-۶-۳۱. پوشش بیمه‌ای وقفه در فعالیت‌های اقتصادی.

۳-۶-۳۱. غرامت کارگران و مسئولیت کارفرما.

۴-۶-۳۱. مسئولیت در مقابل شخص ثالث.

۷-۳۱. شرکت موظف است پوشش‌های بیمه‌ای لازم را برای حوادث قهریه طبیعی که در داخل کشور جمهوری اسلامی ایران رخ می‌دهد، تأمین کند.

۳۱-۸. شرکت موظف است تمام وجوه دریافتی از بیمه‌نامه‌ها را بر حسب مورد، صرف جبران خسارت‌های وارده نماید. بدیهی است هرگاه وجوه دریافتی از بیمه‌نامه‌ها برای جبران خسارت وارده کافی نباشد، شرکت ضمن تأمین مالی اضافی، به ایفای تعهدات خود در این موافقت‌نامه پایبند خواهد بود.

۳۱-۹. در مواردی از حوادث قهریه سیاسی که خدمات بیمه‌ای ارائه می‌گردد، سرمایه‌پذیر ترجیحاً پوشش بیمه‌ای لازم را برای حوادث قهریه سیاسی در داخل کشور جمهوری اسلامی ایران تأمین می‌کند.

ماده ۳۲. تغییر در قوانین و مقررات

۳۲-۱. در صورتی که بعد از تاریخ پایه این موافقت‌نامه، تغییر در قوانین و مقررات موجب افزایش هزینه و یا کاهش هزینه‌ی شرکت گردد، پرداخت‌های سرمایه‌پذیر بابت بهای ظرفیت یا بهای تولید و یا هر دو باید طبق مفاد این ماده به گونه‌ای اصلاح شود که شرکت را در شرایط اقتصادی پیش از تغییر در قوانین و مقررات قرار دهد، به صورتی که گویا تغییر در قوانین و مقررات اتفاق نیفتاده است.

۳۲-۲. اگر تغییر در قوانین و مقررات قبل از دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه رخ دهد و موجب تغییر در تاریخ بهره‌برداری تجاری شود، موعدهای کلیدی در پیوست ۵ (زمان بندی موعدهای کلیدی)، به گونه‌ای اصلاح می‌شود که اثر تغییر در قوانین و مقررات در آن اعمال گردد.

۳۲-۳. اگر تغییر در قوانین و مقررات در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری رخ دهد و موجب کاهش توانایی شرکت در تحویل محصول پروژه به سرمایه‌پذیر گردد، کاهش ظرفیت منتج از تغییر در قوانین و مقررات نباید به عنوان کاهش ظرفیت منتج از توقف برنامه‌ریزی شده و یا توقف اضطراری و یا شرایط اجباری تولید در پروژه منظور گردد.

۳۲-۴. اگر هر یک از دوطرف مدعی باشد که تغییر در قوانین و مقررات اتفاق افتاده است، باید ظرف مدت سی (۳۰) روز از تاریخ وقوع تغییر در قوانین و مقررات، طی اطلاعیه‌ای حاوی پیامدهای ناشی از این تغییر در قوانین و مقررات، مبلغ افزایش هزینه یا کاهش هزینه به همراه پیشنهاد اصلاح متناسب هزینه‌ها را به نحوی که مسئولیت شرکت در حداقل کردن افزایش هزینه‌ها و حداکثر کردن کاهش هزینه‌ها در حد یک بهره‌بردار مجرب و استفاده از رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای، نمایان باشد، اعلام دارد.

۳۲-۵. به فاصله‌ی هفت (۷) روز پس از دریافت اطلاعیه‌ی پیشگفته در بند ۳۲-۴ و در مواردی که اطلاعیه قبل از تاریخ نفوذ صادر شده، به فاصله هفت (۷) روز پس از تاریخ نفوذ، دوطرف موظف هستند با یکدیگر ملاقات نموده و طی جلسه‌ای موضوع اطلاعیه را بررسی کنند.

۳۲-۶. اگر در مدت بیست و یک (۲۱) روز پس از دریافت هرگونه اطلاعیه‌ای طبق بند ۳۲-۴، دوطرف نتوانند بر روی اصلاح بهای ظرفیت و بهای تولید توافق کنند، اختلاف دوطرف باید طبق شرایط ماده ۳۵ (حل اختلاف)، در این موافقت‌نامه حل و فصل گردد.

۳۲-۷. تغییرات توافق شده برای اصلاح بهای ظرفیت و بهای تولید پس از رسیدن مجموع مبالغ مربوط به مبلغ [.....] ریال / یورو، و در غیر این صورت در پایان هر سال، اعمال می‌گردد. رعایت شروط یاد شده در رسیدگی ادعاهای مشابه بعدی مربوط به مفاد این ماده نیز الزامی خواهد بود.

۳۲-۸. اگر تغییر در قوانین و مقررات مانع اجرای تعهدات شرکت در این موافقت‌نامه گردد و یا موجب انجام بخشی و یا تمامی تعهدات شرکت به صورت غیر قانونی شود، شرکت در برابر سرمایه‌پذیر برای عدم اجرای چنین تعهداتی مسئولیتی ندارد و در صورتی که جبران خسارت شرکت توسط سرمایه‌پذیر امکان پذیر نباشد و یا سرمایه‌پذیر تمایل به جبران مالی خسارت شرکت نداشته باشد، شرکت حق خواهد داشت حقوق خود را مطالبه کند.

۳۲-۹. اگر تغییر در قوانین و مقررات مانع اجرای تعهدات هر یک از دوطرف به مدت یکصد و هشتاد (۱۸۰) روز به صورت مداوم شود، هر یک از دوطرف می‌تواند این موافقت‌نامه را طبق فرآیند ماده ۲۷ (فسخ موافقت‌نامه)، فسخ کند. در شرایطی که سرمایه‌پذیر پرداخت بهای ظرفیت را طبق مفاد این موافقت‌نامه ادامه می‌دهد، شرکت نباید این موافقت‌نامه را فسخ کند مگر این که شرایط ناشی از تغییر در قوانین و مقررات به مدت دوازده (۱۲) ماه پس از وقوع تغییر در قوانین و مقررات ادامه یابد. در صورت فسخ موافقت‌نامه به دلایل بیان شده در این بند، شرکت مستحق دریافت خسارت مالی خواهد بود.

ماده ۳۳. حادثه‌ی قهریه

۳۳-۱. حادثه‌ی قهریه به معنی هر واقعه و پیشامد غیرقابل پیش‌بینی و خارج از کنترل معقول طرف آسیب دیده است که دارای شرایط زیر باشد:

۳۳-۱-۱. شرایطی که با تلاش‌های کافی و مناسب، قابل جلوگیری، رفع و یا از بین بردن از سوی طرف آسیب دیده نباشد؛

۳۳-۱-۲. به طور قابل ملاحظه‌ای بر توانایی طرف آسیب دیده برای اجرای تعهداتش در این موافقت‌نامه و کاستن از شدت پیامدهای آن اثرگذار باشد؛

۳۳-۱-۳. نتیجه‌ی مستقیم یا غیر مستقیم قصور طرف آسیب دیده در اجرای تعهداتش نباشد؛

۳۳-۱-۴. طرف آسیب دیده از حادثه‌ی قهریه، وقوع آن را طبق مفاد بند ۳۳-۵، به طرف دیگر اطلاع داده باشد.

۳۳-۲. حادثه‌ی قهریه شامل حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی و حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی است:

۳۳-۲-۱. حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی به معنی شرایطی است که نتیجه‌ی وقوع یکی از موارد زیر باشد و شرایط و معیارهای بند ۳۳-۱، را نیز تأمین کند:

۳۳-۲-۱-۱. وقوع جنگ اعلان شده یا نشده، تجاوزهای مرزی، درگیری‌های مسلحانه و یا اقدام دشمن خارجی، انقلاب، عملیات نظامی یا غصب قدرت در داخل جمهوری اسلامی ایران یا محاصره یا محدود شدن دست‌اندرکاران کلیدی پروژه شامل اشخاص حقیقی و حقوقی دوطرف در اثر تحریم جمهوری اسلامی ایران؛

۳۳-۲-۱-۲. آلودگی به مواد رادیو اکتیو و یا تابش‌های یونیزه کننده‌ای که منبع آن درون کشور باشد؛

۳۳-۲-۱-۳. هرگونه فعل یا ترک فعل غیر موجه از طرف دستگاه اجرایی؛

۳۳-۲-۱-۴. اعتصاب‌های صنفی، ملی یا منطقه‌ای، کار در حداقل‌های قانونی و یا کم‌کاری به منظور اعتراض و یا اعتصاب به دلایل سیاسی که در داخل جمهوری اسلامی ایران اتفاق بیفتد؛ و

۳۳-۲-۱-۵. آشوب اجتماعی، شورش، ناآرامی‌های داخلی، خرابکاری و عمل تروریستی.

۳۳-۲-۲. حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی حادثه‌ی قهریه‌ای است که حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی نیست و نتیجه‌ی وقوع یکی از موارد زیر باشد و شرایط و معیارهای بند ۳۳-۱، را نیز تأمین کند:

۳۳-۲-۲-۱. حوادث قهریه مانند رعد و برق، آتش‌سوزی، زلزله، سیل، طوفان، خشکسالی، رانش زمین، گردباد و بلایای طبیعی دیگر؛

۳۳-۲-۲-۲. تصادمات و انفجارها؛

۳-۲-۳. شیوع قحطی و بیماری‌های همه‌گیر که در داخل کشور جمهوری اسلامی ایران اتفاق بیفتد.

۳-۳. دو طرف همه تلاش‌های منطقی خود را از جمله استفاده از منابع و روش‌های دیگر در تأمین خدمات، مصالح و تجهیزات مورد نیاز پروژه به کار خواهند برد تا از هرگونه تأخیر ناشی از وقوع حادثه‌ی قهریه ممانعت کنند و یا اثرات آن را به کمترین مقدار کاهش دهند. دو طرف موظف هستند بیشترین تلاش خود را به کار برند تا تعهدات خود را با بیشترین توافق اجرا نمایند و مطمئن شوند که پس از پایان حادثه‌ی قهریه شرایط این موافقت‌نامه به حالت عادی باز می‌گردد. در صورت رعایت شرایط درج شده در این بند، هیچ یک از دو طرف از نظر عدم ایفای هر یک از تعهداتش در صورتی که علت آن وقوع حادثه‌ی قهریه باشد، مسئولیتی نخواهد داشت.

۳-۴. طرف تحت تأثیر حادثه‌ی قهریه باید تمام تلاش خود را به کار گیرد تا اثر وقوع حادثه‌ی قهریه را کاهش دهد. به هر حال مسئولیت طرف تحت تأثیر حادثه‌ی قهریه، در برابر سایر تعهدات خود که تحت تأثیر وقوع حادثه‌ی قهریه نیستند، همچنان به قوت خود باقی است. طرف دیگری که تحت تأثیر حادثه‌ی قهریه نیست نیز نظیر همین تعهدات را خواهد داشت.

۳-۵. اگر هر یک از دو طرف بخواهد به یک حادثه‌ی قهریه به عنوان عامل تأخیر یا افزایش هزینه در اجرای تعهداتش به صورت جزئی یا کلی استناد کند، باید حداکثر تا ده (۱۰) روز پس از وقوع حادثه‌ی قهریه به صورت کتبی زمان شروع حادثه‌ی قهریه، ماهیت آن و پیش‌بینی مدت زمان تأثیر آن را به همراه دلایل تطبیق شرایط پیش آمده با شرایط حادثه‌ی قهریه درج شده در بند ۳-۱، به طرف دیگر اعلام کند.

۳-۶. به فاصله‌ی سه (۳) روز پس از خاتمه‌ی حادثه‌ی قهریه، طرفی که به وقوع حادثه‌ی قهریه به عنوان عامل تأخیر یا افزایش هزینه در اجرای تعهداتش استناد کرده است، موظف است مستندات و دلایل منطقی خود را در ماهیت تأخیر و یا افزایش هزینه و همچنین اثر حادثه‌ی قهریه در اجرای تعهداتش در این موافقت‌نامه را طی اطلاعیه‌ای برای طرف دیگر ارسال کند.

۳-۷. به فاصله‌ی هفت (۷) روز پس از دریافت اطلاعیه پیش‌گفته در بند ۳-۶، دو طرف موظف هستند طی جلسه‌ای موضوع اطلاعیه را بررسی و در صورت احراز شرایط بند ۳-۱، حسب مورد مطابق بندهای ۳-۹ و ۳-۱۰ توافق کنند.

۳۳-۸. اگر در مدت بیست و یک (۲۱) روز پس از دریافت اطلاعیه طبق بند ۳۳-۶ دوطرف نتوانند توافق کنند، اختلاف دوطرف باید طبق شرایط ماده ۳۵ (حل اختلاف) در این موافقت‌نامه حل و فصل گردد.

۳۳-۹. اگر حادثه‌ی قهریه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری رخ دهد،

۳۳-۹-۱. چنانچه حادثه‌ی قهریه موجب تأخیر در اجرای پروژه شود، دوطرف برای جبران تأخیر بوجود آمده، در چهارچوب موعدهای پیش‌گفته درباره‌ی موعدهای کلیدی مذاکره کرده و موعدهای کلیدی در پیوست ۵ (زمان‌بندی موعدهای کلیدی) را با توافق یکدیگر اصلاح می‌نمایند.

۳۳-۹-۲. اگر حادثه قهریه موجب افزایش هزینه‌ها شود، نحوه‌ی جبران هزینه‌ها با توجه به موارد زیر مشخص می‌شود.

۳۳-۹-۲-۱. اگر حادثه قهریه‌ی سیاسی رخ دهد، سرمایه‌پذیر موظف است افزایش هزینه توافق شده ناشی از حادثه را در اصلاح موعدهای کلیدی و جابجایی تاریخ بهره‌برداری تجاری لحاظ کند.

۳۳-۹-۲-۲. اگر حادثه قهریه‌ی طبیعی رخ دهد، شرکت موظف است با غرامت دریافتی از بیمه‌نامه‌ها (طبق مفاد ماده ۳۱ - بیمه)، خسارات ناشی از حادثه را جبران کند.

۳۳-۱۰-۱. اگر حادثه‌ی قهریه پس از تاریخ بهره‌برداری تجاری رخ دهد، طبق موارد زیر عمل خواهد شد:

۳۳-۱۰-۱-۱. اگر وقوع حادثه‌ی قهریه بر توانایی شرکت در تحویل محصول پروژه به سرمایه‌پذیر اثر منفی بگذارد، اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

۳۳-۱۰-۱-۱-۱. اگر حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی رخ دهد، سرمایه‌پذیر موظف است طی دوره‌ی متأثر از حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی به پرداخت بهای ظرفیت طبق شرایط پیوست ۱۰ (پرداخت‌ها)، به شرکت ادامه دهد. مبلغ این پرداخت‌ها معادل متوسط بهای ظرفیت قابل پرداخت طی دوازده (۱۲) ماه پیش از وقوع حادثه‌ی قهریه است. در این حالت دوره‌ی بهره‌برداری تجاری تمدید نخواهد شد.

۳۳-۱۰-۱-۱-۲. اگر حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی رخ دهد، شرکت موظف است با غرامت دریافتی از بیمه‌نامه‌ها (طبق مفاد ماده ۳۱ - بیمه)، خسارات ناشی از حادثه را جبران کند.

۳۳-۱۰-۲. اگر وقوع حادثه‌ی قهریه بر تعهدات سرمایه‌پذیر در این موافقت‌نامه و به تبع آن بر توان شرکت برای تحویل محصول پروژه به سرمایه‌پذیر اثر منفی بگذارد، سرمایه‌پذیر به پرداخت بهای ظرفیت به شرکت طبق شرایط پیوست ۱۰ (پرداخت‌ها) طی دوره‌ی متأثر از حادثه‌ی قهریه ادامه خواهد داد. مبلغ چنین پرداخت‌هایی معادل با بهای ظرفیتی است که پیش از وقوع حادثه‌ی قهریه قابل پرداخت بوده است. در این حالت نیز دوره‌ی بهره‌برداری تجاری تمدید نخواهد شد.

۳۳-۱۱. در صورت وقوع حادثه‌ی قهریه در خارج از مرزهای جمهوری اسلامی ایران که بر تعهدات شرکت تأثیر بگذارد، به مفاد بندهای ۲۷-۸ و ۲۷-۱ عمل نخواهد شد و مسئولیت شرکت در انجام تعهداتش در این موافقت‌نامه به قوت و اعتبار خودش باقی خواهد ماند و هیچ مسئولیتی نیز متوجه سرمایه‌پذیر نخواهد بود. سرمایه‌پذیر تنها به عنوان کمک به شرکت در انجام تعهداتش می‌پذیرد تا با دریافت مدارک مثبتته از طرف شرکت، دوره‌ی مجاز را به مدت متناسب با شرایط وقوع حادثه‌ی قهریه، تمدید کند. چنین تمدیدی سبب اصلاح هیچ پرداختی نخواهد شد.

۳۳-۱۲. در صورت وقوع یک حادثه‌ی قهریه، مفاد ماده ۳۳ (حادثه‌ی قهریه)، نمی‌تواند عذری برای رفع مسئولیت دوطرف در موارد زیر باشد:

۳۳-۱۲-۱. توقف یا تأخیر در پرداخت‌های دوطرف؛

۳۳-۱۲-۲. تأخیر در تحویل تجهیزات و مصالح به دلیل مسامحه و یا غفلت شرکت؛

۳۳-۱۲-۳. تأخیر در اجرای پروژه به دلیل ناتوانی شرکت در واگذاری قراردادهای احداث، تأمین مواد، تجهیزات و یا بهره‌برداری به پیمانکاران دست دوم و تأمین کنندگان واجد صلاحیت یا استخدام کارکنان یا کارگران به تعداد کافی؛

۳۳-۱۲-۴. هرگونه خرابی و یا از کار افتادگی تجهیزات، ماشین آلات و یا تأسیسات در مالکیت یا بهره‌برداری هر یک از دوطرف به علت نحوه‌ی غیر صحیح نگهداری، بهره‌برداری و تعمیر آن‌ها؛

۳۳-۱۲-۵. ناتوانی یا قصور هر یک از دوطرف در اجرای هر یک از تعهداتش در این موافقت‌نامه پیش از وقوع حادثه‌ی قهریه؛

۳۳-۱۲-۶. تأخیر ناشی از شرایط نامناسب جوی یا شرایط نامطلوب زمین و یا هرگونه شرایط نامطلوب دیگر که به طور منطقی قابل پیش‌بینی هستند.

ماده ۳۴. مصونیت

۳۴-۱. سرمایه‌پذیر شرکت را در قبال وارد شدن هرگونه ضرر و خسارت ناشی از فعل یا ترک فعل عمدی و یا سهوی خود در ارتباط با پروژه مصون می‌دارد. این مصونیت در قبال وارد شدن هرگونه ضرر و خسارت به اموال و دارایی‌ها، فوت یا صدمه‌های جانی و تمام هزینه‌های مربوط (از جمله و بدون هیچ محدودیتی، هزینه‌های متعارف دادرسی) می‌باشد.

سرمایه‌پذیر حق رجوع در موارد پیش‌گفته به شرکت و یا پیمانکاران شرکت را نخواهد داشت. سرمایه‌پذیر شرکت و عوامل منتسب به او مانند مشاور، کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان، پیمانکاران و پیمانکاران دست دوم شرکت را به طور کامل در برابر خسارات ناشی از قصور و تقصیر سرمایه‌پذیر مصون نگه خواهد داشت. این مصونیت شامل ضرر، خسارت، فوت و یا جراحت (یا هرگونه ادعا در این رابطه) و یا هرگونه هزینه‌های مربوط به این موضوع را در صورتی که به دلیل عملکرد و یا سهل‌انگاری شرکت و یا هر یک از کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان، پیمانکاران و پیمانکاران دست دوم شرکت به وجود آید و یا به دلیل قصور شرکت در اجرای رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای برای کاهش خسارت پیش آمده باشد، نمی‌شود. در این موارد شرکت باید خسارت‌های مربوط را پرداخت کند. خسارت شرکت یا هزینه‌های مربوط، در مواردی که به نحوی در این موافقت‌نامه یا تحت پوشش‌های بیمه‌ای به موجب این موافقت‌نامه جبران می‌شود، مشمول مصونیت پیش‌گفته نیست.

۳۴-۲. شرکت سرمایه‌پذیر را در قبال وارد شدن هرگونه ضرر و خسارت ناشی از فعل یا ترک فعل عمدی و یا سهوی خود در ارتباط با پروژه مصون می‌دارد. این مصونیت در قبال وارد شدن هرگونه ضرر یا خسارت به اموال و دارایی‌ها، فوت یا صدمه‌های جانی و تمام هزینه‌های مربوط (از جمله و بدون هیچ محدودیتی، هزینه‌های متعارف دادرسی) می‌باشد.

شرکت حق رجوع در موارد پیش‌گفته را به سرمایه‌پذیر و یا پیمانکاران سرمایه‌پذیر نخواهد داشت. شرکت سرمایه‌پذیر و عوامل منتسب به او مانند مشاور، کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان، پیمانکاران و پیمانکاران دست دوم سرمایه‌پذیر را به طور کامل در برابر خسارات ناشی از قصور و تقصیر شرکت مصون نگه خواهد داشت. این مصونیت شامل ضرر، خسارت، فوت و یا جراحت و هرگونه هزینه‌های مربوط (یا هرگونه ادعا در این رابطه) را در صورتی که به دلیل عملکرد و یا سهل‌انگاری سرمایه‌پذیر و یا هر یک از عوامل منتسب به او مانند مشاور، کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان، پیمانکاران و پیمانکاران دست دوم سرمایه‌پذیر به وجود آید و یا به دلیل

قصور سرمایه‌پذیر در اجرای رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای برای کاهش خسارت پیش آمده باشد، نمی‌شود. در این موارد سرمایه‌پذیر باید خسارت‌های مربوط را پرداخت کند.

۳-۳۴. در صورت وقوع هرگونه صدمه و یا خسارت ناشی از سهل‌انگاری یا قصد و یا غفلت مشترک یا همزمان هر دو طرف، هر یک از دو طرف به نسبت میزان تقصیر خود باید هزینه‌های مربوط را جبران کند.

۴-۳۴. شرکت باید از سرمایه‌پذیر و عوامل منتسب به او مانند کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان، پیمانکاران و پیمانکاران دست دوم سرمایه‌پذیر در مقابل هرگونه ادعا، احکام قضایی، ایجاد مسئولیت، زیان، هزینه، مخارج (از جمله و بدون هیچ‌گونه محدودیت هزینه‌ی متعارف دادرسی) و خسارت مربوط به مقررات زیست محیطی مرتبط با پروژه از سوی شرکت (از جمله تخلیه، پخش، توزیع، انباشت، تصفیه، تولید، دفع یا نشت مواد آلاینده یا دیگر مواد سمی یا خطرناک تولیدی توسط پروژه، آلوده‌سازی خاک، هوا، آب‌های سطحی یا زیرزمینی در ساختگاه پروژه یا اطراف آن) و نیز در مقابل هرگونه مسئولیت مربوط به نحوه‌ی کاهش آلودگی، تعویض، برطرف‌سازی یا آلودگی‌زدایی یا تعهدات مربوط به نظارت بر موارد یاد شده دفاع کند و آنان را از هرگونه زیان و خسارتی مصون نگه دارد، مگر در مواردی و تا حدودی که این‌گونه خسارت‌ها ناشی از سهل‌انگاری یا سوء رفتار عمدی سرمایه‌پذیر و عوامل منتسب به او مانند کارمندان، مدیران، نمایندگان، کارکنان و یا پیمانکاران سرمایه‌پذیر باشد.

۵-۳۴. هیچ یک از دو طرف تا زمانی که جمع ادعاهای مطالبه‌نشده‌ی او بابت جبران ضرر و زیان مصونیت تحت این ماده، از مبلغ [.....] ریال / یورو [حدود نیم درصد مبلغ اولیه برآورد هزینه ساخت] بیشتر نشده است، حق طرح ادعا و مطالبه‌ی جبران ضرر و زیان نخواهد داشت، اما به محض تحقق شرط پیشگفته، می‌تواند تمام ادعای مربوط به جبران ضرر و زیان تحت مصونیت در این موافقت‌نامه را مطرح سازد. این اصل در مورد مطالبات آتی برای جبران ضرر و زیان مصونیت نیز اعمال خواهد گردید. با این وجود، هر یک از دو طرف می‌تواند در صورتی که مطالباتش طبق این بند، به خاطر تأخیر در بررسی مشمول مرور زمان شود، صرف نظر از مبلغ آن، ادعا کند. به هر حال در انتهای دوره‌ی مجاز یا در هر زمانی که موافقت‌نامه زودتر خاتمه می‌یابد، ادعاهای دو طرف باید صرف نظر از سقف مبلغ درج شده در این بند رسیدگی و تسویه گردد. مجموع مطالبات مالی هر یک از دو طرف به طرف دیگر در مفاد این ماده، نباید در هیچ شرایطی از مبالغ زیر بیشتر شود:

۳۴-۵-۱. پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری از معادل مبلغ ضمانت‌نامه‌ی اجرا.

۳۴-۵-۲. پس از تاریخ بهره‌برداری تجاری از مبلغ [.....] ریال/یورو [حدود جمع بهای ظرفیت و بهای تولید ماهانه] در هر نیم سال موافقت‌نامه.

۳۴-۶. مصونیت‌های پیش‌بینی شده در بندهای پیشگفته در هیچ حالتی شامل ضرر و زیان یا خسارت غیر مستقیم یا تبعی قصور یا تقصیر یکی از دو طرف نخواهد گردید. علاوه بر این، هیچ یک از دو طرف طبق قوانین و مقررات بابت ضرر و زیان و یا خسارت غیر مستقیم یا تبعی ناشی از ایفای تعهدات یا اعمال حقوق در این موافقت‌نامه، مسئولیتی در مقابل طرف دیگر نخواهد داشت.

۳۴-۷. هیچ گونه جریمه‌ی متعلقه به هر یک از دو طرف ناشی از عدم رعایت قوانین و مقررات، از سوی طرف دیگر بازپرداخت نخواهد شد بلکه مسئولیت پرداخت این گونه مبالغ تنها بر عهده‌ی طرفی خواهد بود که طبق قوانین و مقررات عمل نکرده است.

۳۴-۸. هیچ گونه بازنگری و یا تأیید هر توافق نامه، سند، مدرک، نقشه، مشخصات یا طراحی پیشنهادی از سوی شرکت توسط سرمایه‌پذیر، شرکت را از هیچ یک از مسئولیت‌هایی که به خاطر سهل‌انگاری هنگام تهیه‌ی این گونه توافق نامه‌ها، سندها، مدارک، نقشه‌ها، مشخصات یا طراحی‌ها یا عدم رعایت قوانین و مقررات در مورد اسناد پیشگفته یا سهل‌انگاری در ایفای تعهدات شرکت طبق این موافقت‌نامه مبرا نخواهد ساخت. همچنین، سرمایه‌پذیر به علت بازنگری و تأیید توافق نامه‌ها، سندها، مدارک، نقشه‌ها، مشخصات یا طراحی‌های انجام شده در مقابل شرکت یا هر شخص دیگر، مسئول شناخته نخواهد شد.

۳۴-۹. طرفی که قرار است در برابر ادعای مطرح شده علیه او مصون نگه داشته شود، بی درنگ باید اطلاعاتی خطاب به طرف دیگر در مورد ادعای اقامه شده صادر کند و مطرح شدن چنین ادعاهایی را به وی اعلام نماید. طرف مصون نگهدارنده می‌تواند اطلاعاتی به طرف دیگر بدهد و در آن مسئولیت جبران غرامت را بپذیرد و دستورالعمل‌های معقول در مورد چگونگی دفاع در مقابل ادعای مطرح شده را اعلام و طرف دفاع کننده را در آن معرفی نماید. طرفی که قرار است مصون نگه داشته شود، تا زمانی که اطلاعاتی مزبور را دریافت نکرده است، می‌تواند تمام اقدامات متعارف را برای دفاع به عمل آورد. به محض وصول این اطلاعات، طرف یاد شده موظف است از دستورالعمل‌های اعلام شده از سوی طرف مصون نگهدارنده پیروی کند.

۳۴-۱۰. مفاد ماده ۳۴ (مصونیت)، پس از فسخ و یا پایان دوره مجاز این موافقت‌نامه همچنان به اعتبار خود باقی خواهد بود.

ماده ۳۵. حل اختلاف

۳۵-۱. اگر هرگونه اختلافی به هر شکل بین دوطرف در ارتباط با اجرا یا تعریف و تفسیر این موافقت‌نامه و یا به علت اعتبار، نقض مفاد و فسخ آن بروز کند، دوطرف تلاش می‌کنند که ظرف مدت سی (۳۰) روز از دریافت اطلاعیه‌ی یک طرف از سوی طرف دیگر مبنی بر وجود چنین اختلافی، این اختلاف را ابتدا به وسیله‌ی مذاکره‌ی دوستانه‌ی دوطرفه حل و فصل کنند. این تلاش‌ها به وسیله‌ی مذاکره بین نمایندگان دوطرف انجام می‌شود و در صورتی که این نمایندگان نتوانند در مدت سی (۳۰) روز موضوع را حل و فصل کنند، هر یک از دوطرف می‌تواند موضوع اختلاف را با توجه به مفاد بند ۳۵-۲، به یک کارشناس ارجاع دهد، مگر آن که هر دوطرف موافقت کنند که به طور مستقیم اختلاف را با توجه به مفاد بند ۳۵-۳، به داوری ارجاع دهند.

۳۵-۲. هر یک از دوطرف می‌تواند تمایل خود را مبنی بر ارجاع اختلاف به یک کارشناس طی اطلاعیه‌ای به طرف دیگر اعلام کند، در این صورت بر طبق روش زیر عمل خواهد شد:

۳۵-۲-۱. طی مدت پانزده (۱۵) روز پس از صدور اطلاعیه‌ی ارجاع اختلاف به کارشناس، دوطرف باید در مورد انتخاب و انتصاب شخصی به عنوان کارشناس از میان فهرستی که یک ماه پیش از تاریخ قطعیت بین دوطرف توافق شده است، به توافق برسند. دوطرف با حسن نیت تلاش می‌کنند در هر یک از موارد اختلافی به شرح زیر در انتخاب و انتصاب کارشناس عمل نمایند تا کارشناس انتخاب شده، در ارتباط با موضوع مورد اختلاف و اتخاذ تصمیم نهایی و الزام‌آور اقدام کند:

۳۵-۲-۱-۱. در موارد مربوط به امور فنی و مهندسی، انتصاب یک شرکت مهندسی مستقل و واجد شرایط و مورد قبول دوطرف؛

۳۵-۲-۱-۲. در موارد مربوط به امور مالی و اقتصادی، انتصاب یک مشاور مالی (حقیقی/حقوقی) واجد شرایط و مورد قبول دوطرف؛

۳۵-۲-۱-۳. در هر مورد دیگری انتصاب یک کارشناس با تخصص مربوط به اختلاف پیش آمده با توافق دوطرف.

۳۵-۲-۲. کارشناس مشخص شده موظف است به عنوان یک کارشناس مستقل نه یک داور، نظر خود را در مورد اختلاف بین دو طرف اعلام کند. کارشناس ممکن است از دو طرف بخواهد تا اطلاعاتی را که او برای تصمیم‌گیری لازم دارد در اختیارش بگذارند. در این صورت، دو طرف باید در اسرع وقت این درخواست کارشناس را اجابت نمایند. کارشناس باید ظرف مدت شصت (۶۰) روز از انتصابش و یا هر زمان دیگری که به توافق دو طرف برسد، نظر کارشناسی خود را به صورت کتبی به دو طرف اعلام کند.

۳۵-۲-۳. دو طرف هم‌زمان با انتخاب کارشناس، نحوه‌ی تسهیم حق‌الزحمه‌ی فرآیند حل اختلاف از سوی کارشناس را بین یکدیگر توافق کنند.

۳۵-۲-۴. اگر دو طرف نتوانند در مورد انتصاب کارشناس در یک دوره‌ی پانزده (۱۵) روزه به توافق برسند، از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران یا کانون کارشناسان رسمی دادگستری جمهوری اسلامی ایران درخواست تعیین کارشناس خواهند کرد. هزینه‌های این کارشناسی به صورت مساوی از سوی دو طرف تقبل و پرداخت خواهد شد.

۳۵-۲-۵. نظر کارشناس انتصاب شده طبق فرآیند درج شده در این بند ۳۵-۲ برای دو طرف الزام‌آور خواهد بود، مگر آن که یکی از دو طرف ظرف مدت سی (۳۰) روز پس از دریافت نظر کارشناس، طی ارسال اطلاعیه‌ای به طرف دیگر، به نظر کارشناس اعتراض کند و ارجاع موضوع اختلاف به داوری را بر طبق مفاد بند ۳۵-۳، اعلام کند. در این حالت نیز نظر کارشناس همچنان برای دو طرف الزام‌آور خواهد بود مگر آن که نتیجه‌ی داوری، آن را تغییر داده یا برخلاف آن باشد.

۳۵-۳. هرگونه اختلافی که طبق مندرجات بند ۳۵-۱، ظرف مدت سی (۳۰) روز با مذاکرات دوستانه‌ی دو طرفه حل و فصل نشود، با عنایت به یکی از موارد زیر به داوری ارجاع می‌گردد تا به روش داوری حل و فصل شود:

۳۵-۳-۱. دو طرف بر حل و فصل آن به روش داوری توافق کنند؛

۳۵-۳-۲. در مواردی که طبق مفاد بند ۳۵-۲، ظرف مدت سی (۳۰) روز از ارسال اطلاعیه‌ی یک طرف مبنی بر ارجاع اختلاف به کارشناس، هنوز کارشناس منصوب نشده باشد؛

۳۵-۳-۳. کارشناس منصوب شده در مدت درج شده در بند ۳۵-۲-۲ نظر خود را ابراز نکند؛

۳۵-۳-۴. یکی از دوطرف بر اساس مفاد بند ۳۵-۲-۵، با ارسال اطلاعیه‌ای مخالفت خود را با نظر کارشناس اعلام نماید یا آن را اجرا نکند.

اختلاف بین دوطرف [توسط شورای عالی فنی / طبق قوانین داوری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران و به وسیله‌ی سه نفر داور که طبق قوانین داوری مشخص می‌شوند]، حل و فصل خواهد گردید. محل داوری تهران است و زبان داوری نیز فارسی خواهد بود.

۳۵-۴. هرگونه رأیی که طبق فرآیند داوری تعیین شده در بند ۳۵-۳ صادر شود، نهایی و برای دوطرف لازم الاجراست و در صورت عدم اجرا، طرف ذی‌نفع می‌تواند به مراجع قضایی رجوع کند. علاوه بر آن، دوطرف بدین وسیله موافقت می‌کند که هیچ یک حق شروع یا ادامه‌ی دعوی یا رسیدگی قضایی در خصوص هر اختلاف مربوط به این موافقت‌نامه را تا زمانی که مراحل داوری آن طبق همین ماده در حال رسیدگی است، ندارد. پس از صدور رأی، دوطرف برای اجرا یا تسهیل در اجرای آن می‌تواند به مراجع قضایی مراجعه نمایند.

۳۵-۵. در مدت رسیدگی مورد اختلاف از سوی کارشناس یا داوری:

۳۵-۵-۱. شرکت و سرمایه‌پذیر اجرای تعهدات خود را در این موافقت‌نامه ادامه می‌دهند؛

۳۵-۵-۲. سرمایه‌پذیر به پرداخت‌های سررسید شده‌ی خود طبق مفاد بند ۲۶-۳، ادامه می‌دهد؛

۳۵-۵-۳. دوطرف از اقدام به هرگونه عمل دیگری برای احقاق حق خود در مسئله‌ی مورد اختلاف خودداری خواهند کرد؛

با وجود هرگونه داوری، استفاده از حق فسخ موافقت‌نامه بر طبق مفاد ماده‌ی ۲۷ این موافقت‌نامه برای هر یک از دوطرف محفوظ خواهد بود.

ماده ۳۶. سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست

۳۶-۱. در دوره‌ی مجاز، شرکت موظف است تمام اقدامات احتیاطی و لازم را بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای به کار ببندد تا از بروز هرگونه خسارت و صدمات جانی و مالی به عموم، اشخاص حقیقی و حقوقی و محیط زیست ناشی از فعالیت شرکت در ساختگاه جلوگیری کند. شرکت در برابر چنین خسارت‌هایی طبق قوانین و مقررات مسئول خواهد بود.

۳۶-۲. در صورت وقوع هرگونه حادثه‌ای که سلامت، حفاظت، ایمنی و محیط زیست را به خطر اندازد، شرکت موظف است بدون هیچ تأخیری همه‌ی اقدامات لازم را بر اساس رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای که از وی انتظار می‌رود، انجام دهد تا شدت این خطر کاهش یابد.

ماده ۳۷. قوانین و مقررات حاکم و زبان حاکم

۳۷-۱. قوانین و مقررات حاکم بر این موافقت‌نامه، قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است و مفاد این موافقت‌نامه طبق این قوانین و مقررات تنظیم، اجرا و تفسیر می‌گردد.

۳۷-۲. رسیدگی به اختلافات دوطرف در این موافقت‌نامه در مرجع داوری، تابع قانون آیین دادرسی جمهوری اسلامی ایران است.

۳۷-۳. بخش سرمایه‌گذاری خارجی در این موافقت‌نامه مشمول قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA) است.

۳۷-۴. اگر مشخص شود که یک یا تعدادی از شرایط این موافقت‌نامه به صورت کلی یا جزئی با قوانین و مقررات مغایر است و یا قابل اجرا نیست و یا این که با دیگر شرایط موافقت‌نامه تناقض دارد، این مسئله بر دیگر شرایط موافقت‌نامه هیچ تأثیری نخواهد داشت.

۳۷-۵. این موافقت‌نامه به زبان فارسی و [زبان دوم موافقت‌نامه] تنظیم و امضاء گردیده است. زبان حاکم [زبان حاکم موافقت‌نامه] (ترجیحاً فارسی) می‌باشد. همه‌ی مکاتبه‌ها، ابلاغ‌ها، ارتباط‌ها، اظهارنظرها و یا دیگر مدارکی که طبق این موافقت‌نامه صادر می‌شود باید به زبان فارسی و [زبان دوم موافقت‌نامه] باشد. همه‌ی اسناد فنی باید به زبان فارسی و [زبان دوم موافقت‌نامه] باشد. رسیدگی به اختلاف‌ها طبق مفاد ماده ۳۵ (حل اختلاف) در مراجع حل اختلاف باید به زبان فارسی برگزار شود و هر نوع مستندات آن باید به زبان فارسی تهیه شده و یا همراه با ترجمه فارسی باشد.

ماده ۳۸. موارد متفرقه

۳۸-۱. دوطرف شرایط این موافقت‌نامه را طبق اصول اخلاقی و با حسن نیت اجرا خواهند کرد، فلسفه‌ی وجودی و روح حاکم بر مفاد و شرایط آن را در نظر می‌گیرند، همان طور که به عبارت‌های آن پای‌بند هستند.

۳۸-۲. به جز مواردی که در این موافقت‌نامه پیش‌بینی شده است، هر یک از دوطرف هزینه‌های مربوط به خود را که در ارتباط با مذاکرات، آماده‌سازی، امضا و نافذ ساختن این موافقت‌نامه لازم است، پرداخت می‌کند.

۳۸-۳. هیچ اسقاط حقی به وسیله‌ی هر یک از دوطرف در مورد قصور از طرف دیگر در اجرای هر یک از شرایط موافقت‌نامه، نباید به منزله‌ی اسقاط دیگر حقوق او نسبت به قصور دیگری اعم از مشابه یا متفاوت با آن قصور تلقی شود. هیچ یک از شرایط موافقت‌نامه نمی‌تواند از سوی هیچ یک از دوطرف چشم پوشی شود یا اسقاط شده توسط یک طرف تلقی شود مگر آن که اسقاط چنین حقی به صورت کتبی به طرف دیگر اعلام گردد.

عدم اصرار یکی از دوطرف بر ایفای تعهدات طرف دیگر و یا اعطای مهلت یا تخفیف شرایط به او، به عنوان اسقاط حق در مقابل قصور یا تقصیر طرف دیگر یا پذیرش هرگونه تغییر یا اعراض از چنین حقی طبق این موافقت‌نامه تلقی نخواهد شد و این گونه حقوق به قوت و اعتبار خود باقی خواهد ماند.

۳۸-۴. اصلاح و یا تغییر مفاد این موافقت‌نامه تنها با امضای دوطرف و با مبادله‌ی الحاقیه‌ی کتبی که به این موافقت‌نامه اضافه می‌گردد، امکان پذیر خواهد بود.

۳۸-۵. هر یک از دوطرف موافقت می‌کند که در خصوص تبادل و انتشار اطلاعات، مدارک، آمار، ارقام و یا دانش فنی را که از طرف دیگر در اجرای این موافقت‌نامه دریافت می‌کند، رازداری نموده و رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای را رعایت کند. دوطرف بدین وسیله موافقت می‌کنند طوری عمل نمایند که کارمندان، مشاوران، وکلا، کارمندان دفتری و مدیران آنها نیز از چنین توافقی آگاه باشند.

هر یک از دوطرف موافقت می‌کند که در خصوص تبادل، انتشار و افشای اطلاعات و شرایط این موافقت‌نامه نزد اشخاص ثالث رازداری نماید مگر برای:

۳۸-۵-۱. کارکنان، مهندسين مشاور یا مشاوران دوطرف که به طرف دیگر به صورت کتبی و رسمی معرفی شوند؛

۳۸-۵-۲. هر شخص ثالثی که در مورد افشای اطلاعات به او به صورت کتبی توافق شود؛

۳۸-۵-۳. هر شخص ثالثی که افشای اطلاعات به او بر اساس قوانین و مقررات این موافقت‌نامه الزامی باشد.

۳۸-۶. وظایف، تعهدات و مسئولیت‌های سرمایه‌پذیر و شرکت به صورت کامل جداست و هیچ جنبه‌ی مشترک و تضامنی با هم ندارند مگر آن که در این موافقت‌نامه به صورت مشخص این اشتراک بیان شده باشد. از این رو، هیچ یک از مفاد و شرایط این موافقت‌نامه نباید به عنوان ایجاد یک مؤسسه مشترک و یا همکاری تجاری بین دوطرف تفسیر و تلقی شود. هر یک از دوطرف به صورت انفرادی و جداگانه متعهد به انجام وظایف و مسئولیت‌های خود طبق این موافقت‌نامه است.

هیچ یک از دوطرف هیچ گونه حق، اختیار و یا اجازه ای ندارد که به عنوان کارگزار یا نماینده‌ی طرف دیگر اقدامی کند و یا توافق و قبول تعهدی نماید که متعهد و ملزم کننده‌ی طرف دیگر باشد.

۳۸-۷. این موافقت‌نامه جایگزین تمامی توافقی‌ها، تمهیدات و یا تأییدات پیشین بین دوطرف در ارتباط با موضوع آن است و یک توافق کامل و جامع بین دوطرف را در این ارتباط تشکیل خواهد داد.

۳۸-۸. هرگونه عدم توافق بین یک طرف و طرف‌های ثالث قراردادی، نباید هیچ اثری بر تعهدات طرف دیگر در این موافقت‌نامه داشته باشد و چنین عدم توافقی‌هایی نباید بر حقوق و تعهدات دوطرف اثر بگذارد.

۳۸-۹. این موافقت‌نامه و شرایط آن تنها برای حفظ منافع دوطرف موافقت‌نامه تدوین شده است و نه منافع اشخاص ثالث دیگر، مگر در مواردی که به صراحت در موافقت‌نامه بیان شده باشد.

۳۸-۱۰. این موافقت‌نامه یک موافقت‌نامه‌ی تجاری است و هر یک از دوطرف آن تأکید می‌کند که حق ندارد در هیچ مرجع قضایی حاضر شود و به نفع خود، برای دارایی‌ها یا درآمدهای خود ادعای مصونیت در برابر اقامه‌ی دعوی، صدور اجرائیه، قرار توقیف یا هر اقدام قضایی دیگر در ارتباط با این موافقت‌نامه کند.

ماده ۳۹. نشانی‌ها و ارتباط‌ها

۳۹-۱. به جز در مواردی که به صراحت به روش دیگری در این موافقت‌نامه بیان شده باشد، تمامی ابلاغیه‌ها، مکاتبه‌ها از جمله ارائه یا صدور مصوبه، گواهی، رضایت، تصمیم، ابلاغ، اعلام، درخواست و یا ارتباط‌هایی که بر اساس مفاد این موافقت‌نامه بین دوطرف مبادله می‌شوند، باید به صورت کتبی باشند و خطاب به اشخاص و به نشانی‌های نامبرده در زیر ارسال شوند و یا به

صورت دستی تحویل گردند و یا با پست سفارشی یا نامه‌رسان و یا نمابر با درج شماره‌ی نمابر در زیر و یا به روش‌های الکترونیکی توافق شده از سوی دوطرف ارسال شوند:

شرکت: [نام کامل شرکت]

گیرنده: [نام کامل شخص گیرنده مکاتبات از سوی شرکت]

نشانی: [نشانی کامل شخص گیرنده مکاتبات در شرکت]

[ ]

شماره تلفن: [شماره تلفن شخص گیرنده مکاتبات در شرکت]

شماره نمابر: [شماره نمابر شخص گیرنده مکاتبات در شرکت]

رایانامه (email): [نشانی الکترونیکی شخص گیرنده مکاتبات در شرکت]

سرمایه‌پذیر: [نام کامل سرمایه‌پذیر]

گیرنده: [نام کامل شخص گیرنده مکاتبات از سوی سرمایه‌پذیر]

نشانی: [نشانی کامل شخص گیرنده مکاتبات در سرمایه‌پذیر]

[ ]

شماره تلفن: [شماره تلفن شخص گیرنده مکاتبات در سرمایه‌پذیر]

شماره نمابر: [شماره نمابر شخص گیرنده مکاتبات در سرمایه‌پذیر]

رایانامه (email): [نشانی الکترونیکی شخص گیرنده مکاتبات در سرمایه‌پذیر]

۳۹-۲. تاریخ دریافت مکاتبه‌ها و مراسله‌ها، تاریخی است که دریافت کننده، رسید دریافت را در آن تاریخ صادر می‌نماید. اگر مکاتبه‌ها و مراسله‌ها در ساعت و یا روز غیرکاری طرف دریافت کننده و نمابر یا رایانامه ارسال شوند، در اولین روز کاری پس از تاریخ ارسال، دریافت شده محسوب می‌شود. ترتیبات ارسال، رسید و دریافت به روش تعیین شده در سندی به نام برنامه ارتباطات^{۲۴} تعریف می‌گردد.

²⁴ Communication Plan

۳-۳۹. هر یک از دوطرف می‌تواند با ارسال اطلاعیه‌ای، نشانی (های) اعلام شده برای ارسال اطلاعیه‌ها و مکاتبه‌ها را تغییر دهد. این اطلاعیه باید سی (۳۰) روز پیش از تغییر نشانی (ها) به طرف گیرنده ارسال شود.

ماده ۴۰. نسخه‌های موافقت‌نامه

به نشانه‌ی تأیید و تصدیق مراتب پیشگفته، سرمایه‌پذیر و شرکت، این موافقت‌نامه را در [تعداد نسخه قرارداد] نسخه‌ی اصل و در تاریخ اعلام شده در صدر آن امضا می‌کنند و همه‌ی نسخه‌ها از اعتبار واحدی برخوردار هستند.

نماینده‌ی شرکت

نماینده‌ی سرمایه‌پذیر

[نام و نام خانوادگی نماینده شرکت]

[نام و نام خانوادگی نماینده سرمایه‌پذیر]

امضا

امضا

[امضای نماینده شرکت]

[امضای نماینده سرمایه‌پذیر]

دریافت‌کنندگان نسخ موافقت‌نامه:

۱- سرمایه‌پذیر

۲- شرکت

۳- [نام سایر دریافت‌کنندگان موافقت‌نامه]

۴- [نام سایر دریافت‌کنندگان موافقت‌نامه]

۵- [نام سایر دریافت‌کنندگان موافقت‌نامه]

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

«موسسات ما»
مواقت نامه مشارکت عمومی خصوصی

Public-Private Partnership Agreement
Appendices

معاونت نظارت راهبردی

انحور نظارت بودجه سهریای

۱۳۹۳

فهرست پیوست‌ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	پیوست ۱. محدودیت‌های فنی
۳	پیوست ۲. ظرفیت تضمینی پروژه
۵	پیوست ۳. الزامات بهره‌برداری
۶	پیوست ۴. مواد اولیه
۷	پیوست ۵. زمان‌بندی موعدهای کلیدی
۹	پیوست ۶. آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها
۱۰	پیوست ۷. شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت
۱۲	پیوست ۸. مجوزها
۱۴	پیوست ۹. اسناد و مدارک تحویلی پس از تاریخ قطعیت
۱۶	پیوست ۱۰. پرداخت‌ها
۱۸	پیوست ۱۱. خسارت مقطوع
۱۹	پیوست ۱۲. بهای انتقال پروژه
۲۲	پیوست ۱۳. سهامداران اولیه‌ی شرکت
۲۳	پیوست ۱۴. فرم ضمانت‌نامه‌ها
۲۷	پیوست ۱۵. مدل مالی
۳۱	پیوست ۱۶. مشخصات فنی
۳۲	پیوست ۱۷. فرم اعتبار اسنادی
۳۳	پیوست ۱۸. فرم ضمانت‌نامه‌ی ضامن
۳۴	پیوست ۱۹. نحوه فروش محصول پروژه
۳۵	پیوست ۲۰. فهرست نیازهای خاصی که مسئولیت تأمین آن به سرمایه‌پذیر است
۳۶	پیوست ۲۱. تعریف‌ها و تفسیرها

پیوست ۱

محدودیت‌های فنی

۱. شرایط طراحی

تمامی شرایطی که در طراحی بخش‌های مختلف پروژه تأثیرگذار هستند، باید مشخص شوند.

۱-۱. شرایط ساختگاه

۱-۱-۱. دمای هوای محیط:

متوسط بیشینه‌ی دمای ماهانه

متوسط کمینه‌ی دمای ماهانه

متوسط بیشینه‌ی دمای سالانه

متوسط بیشینه‌ی دمای سالانه

۱-۱-۲. رطوبت نسبی:

متوسط بیشینه‌ی میزان رطوبت ماهانه

متوسط کمینه‌ی میزان رطوبت ماهانه

متوسط میزان رطوبت سالانه

۱-۱-۳. فشار محیطی

۱-۱-۴. میزان بارش

متوسط میزان بارش سالانه

۱-۱-۵. باد

جهت وزش باد

بیشینه‌ی سرعت باد

۲-۱. محدودیت‌های فنی

۱-۲-۱. محدودیت‌های فنی که از طرف سرمایه‌پذیر در طراحی پروژه توسط شرکت باید در نظر گرفته شود.

۲-۲-۱. شرایط بهره‌برداری
شرایط خاصی که در میزان و چگونگی بهره‌برداری مؤثر هستند باید در این قسمت بیان شوند. میزان و شرایط بهره‌برداری در روز و هفته در سال قراردادی باید معین گردد.

پیوست ۲

ظرفیت تضمینی پروژه

ظرفیت تضمینی تولید محصول پروژه در شرایط ساختگاه، توسط شرکت در هر یک از موارد مختلف زیر باید تعیین گردد:

در مراحل تکمیل پروژه اگر به تدریج تکمیل شود و توسعه یابد (بر اساس واحد یا مرحله).

در سال‌های مختلف بهره‌برداری پروژه.

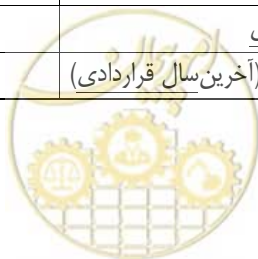
بر اساس مشخصات مواد اولیه‌ی تحویلی از طرف سرمایه‌پذیر.

ذخیره‌ی احتیاطی مواد اولیه تحویلی از طرف سرمایه‌پذیر.

ظرفیت قابلیت دسترسی سالانه‌ی تضمینی تولید محصول پروژه در هنگام توقف تولید.

جدول ۱-۲. ظرفیت تضمینی تولید محصول پروژه در شرایط ساختگاه

ظرفیت تضمینی تولید محصول پروژه	شرح
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از اولین مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از دومین مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از سومین مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از ..... مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از ..... مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از ..... مرحله / واحد
	در تاریخ بهره‌برداری تجاری از کل پروژه
	در ابتدای دومین سال قراردادی
	در ابتدای سومین سال قراردادی
	در ابتدای چهارمین سال قراردادی
	در ابتدای پنجمین سال قراردادی
	در ابتدای ..... امین سال قراردادی
	در ابتدای ..... امین سال قراردادی
	در ابتدای ..... امین سال قراردادی
	در ابتدای ..... امین سال قراردادی
	در ابتدای ..... امین سال قراردادی (آخرین سال قراردادی)

پیوست ۳

الزامات بهره‌برداری

الزامات سرمایه‌پذیر که باید در رویه‌ها و استانداردهای بهره‌برداری شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری رعایت گردد، به شرح زیر است:

- ۱- چگونگی تعمیر و نگهداری پروژه؛
- ۲- تعمیرات دوره‌ای و در مواقع اضطراری؛
- ۳- سطح سرویس‌دهی؛
- ۴- سرویس‌دهی در مواقع اضطراری؛
- ۵- رویه‌های حرفه‌ای و معمول در انجام تعهدات؛
- ۶- ثبت سوابق روزانه‌ی بهره‌برداری؛
- ۷- ثبت سوابق بهره‌برداری و نگهداری؛
- ۸- انتصاب افراد و اشخاص، کارکنان مورد نیاز، تخصص آنها و سهم کارکنان خارجی در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری؛
- ۹- ارسال اطلاعاتی توقف تولید و یا از کارافتادگی تجهیزات؛
- ۱۰- بازرسی منظم و سالانه‌ی پروژه؛
- ۱۱- دسترسی به پروژه.

موارد دیگری که به تناسب نوع پروژه در بهره‌برداری آن باید مورد توجه شرکت قرار گیرند.

پیوست ۴

مواد اولیه

۱- نیازهای سرمایه‌پذیر و شرکت در خصوص مشخصات مواد اولیه‌ی مورد نیاز پروژه باید رعایت گردد تا شرکت به تعهدات تولید محصول پروژه خود عمل نماید. این نیازها می‌تواند شامل اما نه محدود به موارد زیر باشد:

نوع مواد اولیه

ترکیبات تشکیل دهنده‌ی مواد اولیه

مقدار کمینه، بیشینه و طراحی مواد تشکیل دهنده‌ی مواد اولیه

روش آزمایش اندازه‌گیری مقدار مواد تشکیل دهنده‌ی مواد اولیه

مقدار بیشینه‌ی مواد مضر در ترکیبات مواد اولیه

نحوه‌ی بسته‌بندی

سایر مشخصات

۲- تأمین مواد اولیه پروژه بر عهده شرکت است، مگر در موارد زیر که به عهده سرمایه‌پذیر می‌باشد.

عنوان مواد اولیه	مقدار	واحد

۳- مواد اولیه اصلی که تأمین آن بر عهده شرکت است به شرح زیر می‌باشد.

عنوان مواد اولیه	مقدار	واحد

پیوست ۵

زمان بندی موعدهای کلیدی

تاریخ موعدهای کلیدی در دوره‌ی احداث پروژه و طرف متعهد به انجام آن در جدول ۵-۱، مشخص می‌شود. همچنین وضعیت هر یک از این موعدهای کلیدی در ایجاد خسارت به یکی از دوطرف و یا در تحقق تاریخ قطعیت باید بیان شود.

موعدهای کلیدی در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری شامل تعمیرات دوره‌ای، اساسی و اضطراری پروژه است که شرکت موظف است آن‌ها را پیش‌بینی و اعلام نماید.

جدول ۵-۱. جدول تکمیل موعدهای کلیدی دوره‌ی احداث

ماه پس از تاریخ قطعیت	طرف مسئول	موعدهای کلیدی دوره‌ی احداث
	سرمایه‌پذیر و شرکت	تاریخ قطعیت
	شرکت	آغاز فعالیت‌های اجرایی در ساختگاه
	شرکت	تاریخ اتمام اولین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ اتمام دومین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ اتمام سومین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ اتمام ..... امین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ اتمام ..... امین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	اتمام کارهای ساختمانی (کارهای اصلی) پروژه
	شرکت	اتمام کارهای مکانیکی احداث پروژه
	سرمایه‌پذیر	احداث تأسیسات انتقال محصول پروژه از ساختگاه
	سرمایه‌پذیر	احداث تأسیسات انتقال مواد اولیه به ساختگاه
	شرکت	اتمام سیستم آتش نشانی
	.....	.....
	.....	.....
	شرکت	آغاز آزمایش‌های عملکردی اولین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	آغاز آزمایش‌های عملکردی دومین مرحله/واحد پروژه

ماه پس از تاریخ قطعیت	طرف مسئول	موعدهای کلیدی دوره‌ی احداث
	شرکت	آغاز آزمایش‌های عملکردی.....اُمین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	آغاز آزمایش‌های عملکردی.....اُمین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده‌ی اولین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده‌ی دومین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده‌ی.....اُمین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده‌ی.....اُمین مرحله/واحد پروژه
	شرکت	تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده از کل پروژه

جدول ۵-۲. بازرسی و تعمیرات دوره‌ای پروژه

نوع تعمیرات / بازرسی				مدت توقف برنامه‌ریزی شده (روز)	موعدهای کلیدی دوره‌ی بهره‌برداری تجاری
مرحله/ واحد.....	مرحله/ واحد ۳	مرحله/ واحد ۲	مرحله/ واحد ۱		
					اولین سال قراردادی
					دومین سال قراردادی
					سومین سال قراردادی
					چهارمین سال قراردادی
					..... اُمین سال قراردادی
					..... اُمین سال قراردادی
					..... اُمین سال قراردادی
					..... اُمین سال قراردادی
					..... اُمین سال قراردادی (آخرین سال قراردادی)

پیوست ۶

آزمایش‌های پروژه و روش انجام آن‌ها

بر اساس نوع پروژه، آزمایش‌های ضروری در دوره‌های احداث، بهره‌برداری و انتقال پروژه به منظور حصول اطمینان از این که پروژه بر طبق موعدهای کلیدی و مشخصات و محدودیت‌های فنی اعلام شده در پیوست‌های ۱، ۳، ۵، ۷، ۹ و ۱۶ احداث شده است و مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، باید از سوی شرکت انجام شود. شرکت برنامه‌ی تفصیلی بازرسی و روش‌های آزمایش را تهیه و دو (۲) ماه پیش از تاریخ قطعیت برای تأیید به سرمایه‌پذیر تحویل می‌دهد تا نظر خود را به شرکت اعلام کند. سرمایه‌پذیر بر انجام این آزمایش‌ها نظارت می‌کند و نتایج آن‌ها را دریافت و اظهار نظر خواهد کرد.

این آزمایش‌ها شامل آزمایش‌های کارخانه‌ای و کارگاهی است و به طور معمول موارد زیر را در بر می‌گیرد:

- ۱- آزمایش‌های قبولی عملکرد هر مرحله/ واحد یا کل پروژه پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری هر مرحله/ واحد یا کل پروژه؛
- ۲- آزمایش‌های قابلیت اطمینان در یک مدت مشخص پیوسته (دوره بهره‌برداری آزمایشی) پس از تکمیل موفقیت‌آمیز آزمایش‌های قبولی عملکرد هر مرحله/ واحد یا کل پروژه؛
- ۳- آزمایش‌های سازگاری با قوانین سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران؛
- ۴- آزمایش‌های عملکردی مربوط به ظرفیت و تولید پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری؛
- ۵- آزمایش‌های عملکردی و ارزیابی عمر مفید باقیمانده‌ی پروژه در تاریخ انتقال.

پیوست ۷

شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیّت

۱- شرکت موظف است شروط زیر را در تاریخ قطعیّت و یا مقدم بر آن در حد متعارف و قابل قبول برای سرمایه‌پذیر محقق سازد:

۱-۱- تحویل ضمانت‌نامه‌ی اجرا به سرمایه‌پذیر؛

۲-۱- تحویل هر یک از موافقت‌نامه‌ها و اسناد و مدارک تأیید شده به شرح درج شده در جدول ۷-۱، به سرمایه‌پذیر؛

۳-۱- تحویل نسخه‌ای از موافقت‌نامه‌های تأمین مالی امضا شده، معتبر و نافذ، به سرمایه‌پذیر؛

۴-۱- تحویل گواهی امضا شده‌ی شرکت به سرمایه‌پذیر دایر بر دریافت و برقرار بودن اعتبار و نفوذ تمام مجوزها که شرکت در ارتباط با این موافقت‌نامه موظف به تحصیل آن‌ها است؛

۵-۱- تأمین زمین ساختگاه پروژه؛ (در صورتی که در تعهد سرمایه‌گذار باشد)؛

۶-۱- وقوع تاریخ قطعیّت تأمین مالی.

۲- سرمایه‌پذیر موظف است شروط زیر را در تاریخ قطعیّت و یا مقدم بر آن در حد متعارف و قابل قبول برای شرکت محقق سازد:

۱-۲- تحویل تضمین تعهدات پرداخت، از وزارت امور اقتصادی و دارایی جمهوری اسلامی ایران (ضامن) بر طبق بند ۲۵-۳ موافقت‌نامه، هرگاه طبق قوانین و مقررات چنین تضمینی قابل صدور باشد؛

۲-۲- تأمین و تحویل زمین ساختگاه بدون هیچ گونه هزینه، به شرکت؛ (در صورتی که در تعهد سرمایه‌پذیر باشد)؛

۳-۲- تحویل گواهی امضا شده‌ی سرمایه‌پذیر به شرکت دایر بر تحصیل و برقرار بودن اعتبار و نفوذ تمام مجوزها که سرمایه‌پذیر در ارتباط با این موافقت‌نامه و طبق جدول ۸-۱ پیوست ۸، موظف به تحصیل آن‌ها است.

۳- سرمایه‌پذیر و شرکت، به صورت مشترک و بر طبق مفاد بند ۴-۲، موافقت‌نامه، باید گواهی نمایند که تمام شرایط درج شده در پیوست ۷ (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیّت)، تأمین یا صرف نظر شده و تاریخ قطعیّت نیز تحقق یافته است. ضمناً یادآوری می‌گردد دوطرف باید حداکثر یک ماه قبل از تاریخ قطعیّت، فهرست کارشناسان موضوع بند ۳۵-۲-۱ موافقت‌نامه را توافق کنند.

جدول ۷-۱. اسناد و مدارکی که باید پیش از تاریخ قطعیّت از سوی شرکت تسلیم شود

پیش از تاریخ قطعیّت، شرکت موظف است اسناد و مدارک زیر را برای دریافت تأییدیه به سرمایه‌پذیر ارسال کند. صدور تأییدیه‌ی این اسناد و مدارک از سوی سرمایه‌پذیر نباید بدون دلیل به تأخیر بیفتد یا متوقف شود:

۱- سوابق پیمانکار ساخت و برنامه‌ی زمان‌بندی قرارداد ساخت که در آن مسیرهای بحرانی مشخص شده است؛

۲- سوابق پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری؛

۳- نقشه‌ی جانمایی مقدماتی ساختگاه؛

۴- طراحی مفهومی و نقشه‌های پایه‌ی پروژه؛

۵- طرح و زمان‌بندی بازرسی و آزمایش‌ها؛

۶- دیگر اسنادی که از سوی دوطرف توافق شده است؛

۷- .....

۸- .....

پیوست ۸

مجوزها

جدول ۸-۱. مجوزهایی که باید پیش از تاریخ قطعیت از سوی سرمایه‌پذیر تسلیم شود

مقام صلاحیت‌دار دولتی	مجوزها
[نام مقام صلاحیت‌دار دولتی]	تأییدیه‌ی سرمایه‌پذیر مبنی بر صدور مجوز امضای موافقت‌نامه از سوی [نام نماینده سرمایه‌پذیر]
سرمایه‌پذیر	ابلاغ موافقت‌نامه به شرکت
بانک مرکزی ایران	مجوز پرداخت به ارز خارجی
سرمایه‌پذیر	تأمین مواد اولیه و ذخیره‌ی احتیاطی
سرمایه‌پذیر	تأیید زمین مورد نیاز پروژه
سرمایه‌پذیر	تأیید تأمین منابع انرژی مورد نیاز پروژه
سرمایه‌پذیر	تأیید تأمین منابع مالی (در صورت نیاز)
ضامن	ضمانت‌نامه‌ی پرداخت‌های سرمایه‌پذیر (در صورت نیاز)

جدول ۸-۲. مجوزهایی که باید از سوی شرکت تحصیل شود

زمان دریافت	نهادهای مجوز دهنده	مجوزها
پیش از تاریخ قطعیت (در صورت لزوم)	وزارت امور اقتصادی و دارایی	سرمایه‌گذاری تحت FIPPA
پیش از واردات تجهیزات	اداره‌ی گمرک	دریافت مجوزهای ورود موقت تجهیزات احداث (در صورت لزوم)
پیش از احداث پروژه	سازمان آب و فاضلاب منطقه‌ای و سازمان محیط زیست	انشعاب آب و فاضلاب
پیش از آغاز احداث	سرمایه‌پذیر، دواير دولتی مرکزی یا محلی و سازمان محیط زیست	مجوز احداث
پیش از حمل بار	وزارت راه و ترابری	مجوز حمل و نقل تجهیزات سنگین
پیش از آغاز احداث	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	انشعاب مخابرات

زمان دریافت	نهادهای مجوز دهنده	مجوزها
پیش از تاریخ بهره‌برداری تجاری	وزارت مربوط	مجوز بهره‌برداری

جدول ۸-۳. مجوزهایی که باید بعد از تاریخ قطعیت از سوی سرمایه‌پذیر تسلیم شود

زمان دریافت	نهادهای مجوز دهنده	مجوزها
پس از ورود تجهیزات	گمرک	مجوز ترخیص کالا از گمرک
	سازمان امور مالیاتی کشور	معافیت‌های مالیاتی
	وزارت صنایع، معادن و بازرگانی	معافیت عوارض
پس از تاریخ قطعیت	نهادهای حل اختلاف	موافقت نهادهای حل اختلاف
پس از تاریخ قطعیت	سازمان ارتباطات رادیویی	مجوز استفاده از ارتباطات رادیویی
پس از بروز اختلاف و تصمیم به ارجاع اختلاف به داوری	هیأت وزیران	مصوبه هیأت وزیران مبنی بر موافقت با ارجاع به داوری شورای عالی فنی / اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران
پس از بروز اختلاف و تصمیم به ارجاع اختلاف به داوری (در موارد مهم)	مجلس شورای اسلامی	مصوبه مجلس شورای اسلامی مبنی بر موافقت با ارجاع به داوری شورای عالی فنی / اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران

علاوه بر مجوزهای یاد شده در جدول‌های ۸-۱، ۸-۲ و ۸-۳، تمامی مجوزها طبق مفاد ماده ۳ (مجوزها) موافقت‌نامه، باید از سوی دوطرف دریافت گردند که محدود به مجوزهای پیشگفته نیست. تاریخ قطعیت با توجه به ماهیت حقوقی سرمایه‌پذیر تنها زمانی تحقق خواهد یافت که امضای موافقت‌نامه از سوی دستگاه اجرایی مافوق سرمایه‌پذیر تأیید شود.

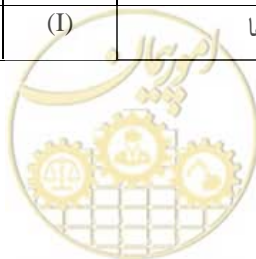
پیوست ۹

اسناد و مدارک تحویلی پس از تاریخ قطعیّت

شرکت موظف است، اسناد و مدارک زیر را در مهلت مقرر و بر حسب مورد به منظور تأیید (A) یا اطلاع (I)، به سرمایه‌پذیر تحویل دهد. در مواردی که اسناد و مدارک برای تأیید به سرمایه‌پذیر تحویل داده می‌شود تأیید مزبور نباید با تأخیر مواجه گردد. در صورتی که هیچ‌گونه اظهار نظری بر روی این مدارک ظرف مدت بیست و یک (۲۱) روز کاری اعلام نگردد، این گونه مدارک تأیید شده تلقی خواهند شد.

۹-۱. اسنادی که باید پس از تاریخ قطعیّت تحویل داده شود

اسناد	(A) / (I)	مهلت مقرر
برنامه‌ی اجرایی بهره‌برداری و گزارش پیشرفت	(I)	ماهانه
بیمه‌نامه‌ها	(I)	در تاریخ مقرر
نقشه‌ها و اسناد طراحی تفصیلی	(A)	در تاریخ مقرر
مطالعات هماهنگی سیستم حفاظت الکتریکی	(A)	۱۲ ماه پس از تاریخ قطعیّت
نقشه‌ها و شرح طراحی سیستم حفاظت در برابر آتش‌سوزی	(A)	۱۲ ماه پس از تاریخ قطعیّت
سیستم‌های ارتباطات و دورسنجی	(A)	۱۲ ماه پس از تاریخ قطعیّت
دفترچه‌ی دستورالعمل‌های بهره‌برداری و نگهداری و تمامی اسناد و مدارک پروژه	(I)	۶ ماه پس از تاریخ قطعیّت
دفترچه‌های دستورالعمل‌های بهره‌برداری و نگهداری و تمامی اسناد و مدارک پروژه که در حین دوره‌ی بهره‌برداری تجاری تغییر یافته و به روز شده‌اند	(I)	۶ ماه پیش از انقضای دوره‌ی مجاز
خلاصه‌ی شرح ساختار شکست قیمت‌ها	(I)	۱ ماه پس از تاریخ قطعیّت
شرح تفصیلی ساختار شکست قیمت‌ها	(I)	۱ ماه پس از تاریخ قطعیّت

مهلت مقرر	(A) / (I)	اسناد
در تاریخ مقرر	(I)	هرگونه اسناد و مدارک دیگر که برای اجرای موافقت‌نامه ضرورت داشته باشد، جز در مواردی که در موافقت‌نامه به صراحت به شکل دیگری مشخص گردد.

پیوست ۱۰

پرداخت‌ها

در این پیوست، نحوه‌ی محاسبه‌ی بهای ظرفیت و بهای تولید که کلیات آن در موافقت‌نامه معین شده است، مشخص می‌گردد. موضوعات زیر در این پیوست بین دوطرف مورد توافق قرار می‌گیرد:

- ۱- زمان بندی پرداخت‌های بهای ظرفیت و بهای تولید؛
- ۲- نحوه‌ی محاسبه‌ی بهای ظرفیت؛
- ۳- نحوه‌ی محاسبه‌ی بهای تولید؛
- ۴- تعدیل قیمت‌ها؛
- ۵- بخش تعدیل‌ناپذیر بهای ظرفیت و بهای تولید؛
- ۶- بخش تعدیل‌پذیر بهای ظرفیت و بهای تولید؛
- ۷- بخش ارزی و بخش ریالی بهای ظرفیت و بهای تولید؛
- ۸- شاخص‌های تعدیل بخش ارزی و بخش ریالی؛
- ۹- جدول ظرفیت تضمینی در شرایط ساختگاه؛
- ۱۰- جدول مبالغ بهای ظرفیت ماهانه در طول سال‌های دوره‌ی بهره‌برداری تجاری (جدول ۱-۱۰)؛
- ۱۱- جدول قابلیت دسترسی سالانه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری؛
- ۱۲- جدول ضریب فرسودگی سالانه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری؛
- ۱۳- محاسبه‌ی اضافه پرداخت بهای ظرفیت به شرکت در صورت کمبود ظرفیت تضمینی؛
- ۱۴- پرداخت‌ها در ایام توقف تولید؛
- ۱۵- اثرات کمبود انرژی قابل تحویل در پرداخت‌ها؛
- ۱۶- جرایم مربوط به قصور شرکت در پرداخت‌ها؛
- ۱۷- پرداخت هزینه‌های خاص؛
- ۱۸- هزینه‌ی خاتمه دادن به موافقت‌نامه در صورت وقوع قصور شرکت.

جدول ۱۰-۱. بهای ظرفیت ماهانه

بهای ظرفیت ماهانه				شرح
بخش تعدیل ناپذیر		بخش تعدیل پذیر		
ارزی	ریالی	ارزی	ریالی	
				اولین سال قراردادی
				دومین سال قراردادی
				سومین سال قراردادی
				چهارمین سال قراردادی
				پنجمین سال قراردادی
				ششمین سال قراردادی
				..... ^۱ امین سال قراردادی
				..... ^۲ امین سال قراردادی
				..... ^۳ امین سال قراردادی
				..... ^۴ امین سال قراردادی
				..... ^۵ امین سال قراردادی
				..... ^۶ امین سال قراردادی

پیوست ۱۱

خسارت مقطوع

در این پیوست مقدار، نحوه‌ی محاسبه، نحوه‌ی پرداخت و حداکثر مقدار انواع خسارت مقطوع که شرکت به علت قصور باید به سرمایه‌پذیر بپردازد، در موارد زیر با توجه به نوع پروژه و حجم سرمایه‌گذاری مشخص می‌شود:

- ۱- خسارت مقطوع تأخیر شرکت در تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده و موارد منجر به فسخ موافقت‌نامه؛
- ۲- خسارت مقطوع عدم توانایی شرکت در ایجاد ظرفیت به میزان ظرفیت تضمینی در زمان تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری برای هر مرحله / واحد یا کل پروژه؛
- ۳- خسارت مقطوع عدم توانایی شرکت در تأمین شرایط فنی پیش‌بینی شده‌ی پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری؛
- ۴- خسارت مقطوع بابت کمبود قابلیت دسترسی سالانه تضمینی پروژه؛
- ۵- خسارت مقطوع عدم توانایی شرکت در تأمین شرایط فنی پیش‌بینی شده‌ی پروژه در تاریخ انتقال.

پیوست ۱۲

بهای انتقال پروژه

در پی خاتمه‌ی زودتر موافقت‌نامه از سوی یکی از دو طرف بر اساس مفاد ماده ۲۷ (فسخ موافقت‌نامه) موافقت‌نامه، اجزای مبلغ بهای انتقال طبق جدول ۱۲-۱، و بر اساس عواملی چون طرف فسخ کننده‌ی موافقت‌نامه، طرف مقصر، علت خاتمه‌ی موافقت‌نامه و زمان فسخ موافقت‌نامه محاسبه و قابل پرداخت خواهد بود.

مبلغ بهای انتقال که بدین ترتیب محاسبه می‌شود، از سوی سرمایه‌پذیر به صورت اقساط مساوی متوالی ماهانه طبق بندهای ۲۶-۷ و ۲۶-۹ موافقت‌نامه، و در یک دوره‌ی ..... ماهه [حدود چهل و هشت (۴۸) ماهه] از زمان فسخ موافقت‌نامه [و یا به هر روش دیگری که از سوی دو طرف توافق گردد]، به شرکت پرداخت می‌گردد. مبلغ بهای انتقال به طور مستقیم یا به وسیله‌ی یک اعتبار اسنادی دیداری غیر قابل برگشت به شکل قابل قبول شرکت، که از سوی یک بانک ایرانی صادر شود، پرداخت می‌گردد. بهره‌ی بخش باقیمانده‌ی اقساط با همان نرخ پیش‌بینی شده در بند ۲۶-۷ موافقت‌نامه به همراه اصل اقساط پرداخت می‌گردد. [به محض گشایش اعتبار اسنادی و یا رسیدن به توافقی برای پرداخت مستقیم (بر حسب مورد)، اعتبار اسنادی گشایش یافته طبق ماده ۲۶ (صورت حساب و روش پرداخت) موافقت‌نامه، باطل می‌گردد و بدون اعتبار خواهد شد.]

هرگاه پرداخت مبلغ بهای انتقال طبق قوانین و مقررات مربوط نیاز به صدور هر نوع تأییدیه، مجوز، و یا دستوری داشته باشد، سرمایه‌پذیر موظف است تمام اقدامات لازم را برای دریافت مجوزهای یاد شده به عمل آورد.

در صورت انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر بعد از انقضای این موافقت‌نامه در پایان دوره‌ی مجاز، تمامی حقوق شرکت در مورد پروژه بدون محدودیت و موانع و بدون هیچ گونه هزینه‌ای به سرمایه‌پذیر منتقل می‌شود.

جدول ۱۲-۱. مبلغ بهای انتقال پروژه

ردیف	علت فسخ موافقت‌نامه	طرف فسخ‌کننده موافقت‌نامه	اجزای بهای انتقال، برای فسخ موافقت‌نامه بین تاریخ بهره‌برداری تجاری و پایان دوره‌ی مجاز	اجزای بهای انتقال، برای فسخ موافقت‌نامه بین تاریخ قطعیت و تاریخ بهره‌برداری تجاری
۱	قصور سرمایه‌پذیر	شرکت		
۲	قصور شرکت	سرمایه‌پذیر		
۳	حادثه‌ی قهریه طبیعی	شرکت		
۴	حادثه‌ی قهریه طبیعی	سرمایه‌پذیر		
۵	حادثه‌ی قهریه سیاسی	شرکت		
۶	حادثه‌ی قهریه سیاسی	سرمایه‌پذیر		
۷	تغییر در قوانین و مقررات	شرکت		
۸	تغییر در قوانین و مقررات	سرمایه‌پذیر		

در محاسبه‌ی اجزای بهای انتقال، به طور معمول مبالغ مربوط به هر یک از موارد زیر در زمان فسخ موافقت‌نامه بین دوطرف توافق و ترکیب این اجزا در جدول ۱۲-۱، برای هر یک از موارد فسخ موافقت‌نامه تعیین می‌گردد. بدیهی است در هر پروژه حسب مورد، موارد خاصی وجود دارد که می‌تواند به اجزای بهای انتقال افزوده گردد:

۱- مانده‌ی وام اصلی دریافت شده از سوی شرکت از تأمین‌کنندگان مالی به علاوه سود متعلقه از زمان آخرین سود پرداخت شده که در مدل مالی مشخص و در موافقت‌نامه‌های تأمین مالی منعکس و پیوست گردیده است؛

۲- ارزش روز کل آورده‌ی شرکت منهای ارزش روز مبلغ بازیاقت شده‌ی شرکت با نرخ تنزیل توافق شده؛

۳- هزینه‌ی جبران فرصت از دست رفته؛

- ۴- کل پرداخت‌های معوقه (دیون) سرمایه‌پذیر طبق مفاد موافقت‌نامه؛
- ۵- کل پرداخت‌های معوقه (دیون) شرکت طبق مفاد موافقت‌نامه؛
- ۶- جرایم قابل پرداخت طبق موافقت‌نامه‌های تأمین مالی؛
- ۷- هزینه‌ی متعارف فسخ قراردادهای شرکت در ارتباط با تعهداتش در این موافقت‌نامه که ناشی از فسخ موافقت‌نامه است؛
- ۸- هزینه‌ی متعارف فسخ قراردادهای سرمایه‌پذیر در ارتباط با تعهداتش در این موافقت‌نامه که ناشی از فسخ موافقت‌نامه است؛
- ۹- هزینه‌ی بازسازی قسمت‌های خسارت دیده‌ی احتمالی پروژه؛
- ۱۰- ارزش روز دارایی‌های پروژه در انتهای دوره‌ی مجاز با نرخ تنزیل مورد توافق دوطرف؛
- ۱۱- هرگونه مالیات احتمالی بهای انتقال متعلق به شرکت در جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱۲- ارزش کل موجودی‌های نقدی یا اوراق بهادار متعلق به شرکت.

پیوست ۱۳سهامداران اولیه‌ی شرکت

جدول ۱-۱۳. سهامداران اولیه‌ی شرکت

ردیف	نام صاحب سهم	درصد سهم
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		
۶		
۷		
۸		
۹		
جمع کل		۱۰۰

پیوست ۱۴

فرم ضمانت‌نامه‌ها

۱- ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد:

ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد از سوی یکی از بانک‌های تأسیس شده و دایر در جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد. متن فارسی این فرم اعتبار دارد و متن انگلیسی تنها برای اطلاع دوطرف است.

بِسْمِ تَعَالَى

بازگشت به موافقت‌نامه‌ی شماره‌ی [شماره‌ی موافقت‌نامه حاضر] مورخ [تاریخ موافقت‌نامه حاضر] منعقد شده بین [نام شرکت] و [نام سرمایه‌پذیر] و بر طبق درخواست انجام شده از سوی [نام شرکت] این بانک، به این وسیله این ضمانت‌نامه عندالمطالبه را صادر می‌کند. در صورتی که [نام شرکت] طبق تشخیص [نام سرمایه‌پذیر] نتواند هر یک از تعهدات قراردادی خود را انجام دهد یا به آن‌ها عمل نکند، بانک تعهد می‌کند که تا مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه] ریال/یورو، هر مبلغی را که [نام سرمایه‌پذیر] به هر عنوان و هر علتی که خود تشخیص خواهد داد مطالبه کند، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی بدون آن که نیازی به صدور اطلاعیه یا اقدامی از سوی مقامات و دستگاه‌های اداری، قانونی یا هر مقام دیگر داشته باشد و یا نیازی به اثبات قصور یا تخلف [نام شرکت] باشد، بی درنگ در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] بپردازد.

مدت اعتبار این تعهد تا آخر وقت اداری روز [تاریخ اعتبار ضمانت‌نامه] است و بنا به درخواست [نام سرمایه‌پذیر] برای هر مدتی که درخواست شود، قابل تمدید خواهد بود. در صورتی که بانک نتواند یا نخواهد مدت تعهد را تمدید کند یا اگر [نام شرکت] موجبات تمدید را پیش از انقضای مدت درج شده‌ی بالا نزد بانک فراهم نسازد، بانک در این صورت متعهد است، مبالغ درج شده‌ی بالا را در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] و بدون نیاز به درخواست مجدد، پرداخت کند.

[نام و مهر بانک] [نام شرکت] [نام سرمایه‌پذیر]

۲- ضمانت‌نامه‌ی اجرا:

ضمانت‌نامه‌ی اجرا از سوی یکی از بانک‌های تأسیس شده و دایر در جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد. متن فارسی این فرم اعتبار دارد و متن انگلیسی تنها برای اطلاع دوطرف است.

بِسْمِ تَعَالَى

بازگشت به موافقت‌نامه‌ی شماره‌ی [شماره‌ی موافقت‌نامه حاضر] مورخ [تاریخ موافقت‌نامه حاضر] منعقد شده بین [نام شرکت] و [نام سرمایه‌پذیر] و بر طبق درخواست انجام شده از سوی [نام شرکت] این بانک، به این وسیله این ضمانت‌نامه عندالمطالبه را صادر می‌کند. در صورتی که [نام شرکت] طبق تشخیص [نام سرمایه‌پذیر] نتواند هر یک از تعهدات قراردادی خود را انجام دهد یا به آن‌ها عمل نکند، بانک تعهد می‌کند که تا مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه] ریال/یورو، هر مبلغی را که [نام سرمایه‌پذیر] به هر عنوان و هر علتی که خود تشخیص خواهد داد مطالبه کند، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی بدون آن که نیازی به صدور اطلاعیه یا اقدامی از سوی مقامات و دستگاه‌های اداری، قانونی یا هر مقام دیگر داشته باشد و یا نیازی به اثبات قصور یا تخلف [نام شرکت] باشد، بی درنگ در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] بپردازد.

مدت اعتبار این تعهد تا آخر وقت اداری روز [تاریخ اعتبار ضمانت‌نامه] است و بنا به درخواست [نام سرمایه‌پذیر] برای هر مدتی که درخواست شود، قابل تمدید خواهد بود. در صورتی که بانک نتواند یا نخواهد مدت تعهد را تمدید کند یا اگر [نام شرکت] موجبات تمدید را پیش از انقضای مدت درج شده‌ی بالا نزد بانک فراهم نسازد، بانک در این صورت متعهد است، مبالغ درج شده‌ی بالا را در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] و بدون نیاز به درخواست مجدد، پرداخت کند.

[نام و مهر بانک] [نام شرکت] [نام سرمایه‌پذیر]

۳-۱- ضمانت‌نامه‌ی انتقال:

ضمانت‌نامه‌ی انتقال از سوی یکی از بانک‌های تأسیس شده و دایر در جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد.

متن فارسی این فرم اعتبار دارد و متن انگلیسی تنها برای اطلاع دوطرف است.

بسمه تعالی

بازگشت به موافقت‌نامه‌ی شماره‌ی [شماره‌ی موافقت‌نامه حاضر] مورخ [تاریخ موافقت‌نامه حاضر] منعقد شده بین [نام شرکت] و [نام سرمایه‌پذیر] و بر طبق درخواست انجام شده از سوی [نام شرکت] این بانک، به این وسیله این ضمانت‌نامه عندالمطالبه را صادر می‌کند. در صورتی که [نام شرکت] طبق تشخیص [نام سرمایه‌پذیر] نتواند هر یک از تعهدات قراردادی خود را انجام دهد یا به آن‌ها عمل نکند، بانک تعهد می‌کند که تا مبلغ [مبلغ ضمانت‌نامه] ریال/یورو، هر مبلغی را که [نام سرمایه‌پذیر] به هر عنوان و هر علتی که خود تشخیص خواهد داد مطالبه کند، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی بدون آن که نیازی به صدور اطلاعیه یا اقدامی از سوی مقامات و دستگاه‌های اداری، قانونی یا هر مقام دیگر داشته باشد و یا نیازی به اثبات قصور یا تخلف [نام شرکت] باشد، بی درنگ در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] بپردازد.

مدت اعتبار این تعهد تا آخر وقت اداری روز [تاریخ اعتبار ضمانت‌نامه] است و بنا به درخواست [نام سرمایه‌پذیر] برای هر مدتی که درخواست شود، قابل تمدید خواهد بود. در صورتی که بانک نتواند یا نخواهد مدت تعهد را تمدید کند یا اگر [نام شرکت] موجبات تمدید را پیش از انقضای مدت درج شده‌ی بالا نزد بانک فراهم نسازد، بانک در این صورت متعهد است، مبالغ درج شده‌ی بالا را در وجه یا حواله کرد [نام سرمایه‌پذیر] و بدون نیاز به درخواست مجدد، پرداخت کند.

[نام و مهر بانک] [نام شرکت] [نام سرمایه‌پذیر]

۳-۲- نحوه‌ی محاسبه مبلغ ضمانت‌نامه انتقال پروژه

مبلغ ضمانت‌نامه انتقال معادل ارزش [تعداد ماه] ماه (برابر مدت باقی‌مانده از دوره‌ی مجاز) بهای به روز شده محصول پروژه است که از سوی سرمایه‌پذیر محاسبه و [تعداد ماه] ماه [حدود بیست و چهار (۲۴) ماه] قبل از تاریخ پایان دوره‌ی مجاز به شرکت اعلام می‌شود. این مبلغ بیست (۲۰) درصد بیش از مبلغ برآورد هزینه نوسازی و بازسازی پروژه در تاریخ انتقال و هزینه‌های پروژه از زمان تسلیم ضمانت‌نامه تا تاریخ انتقال است.

پیوست ۱۵

مدل مالی

مسئولیت تأمین مالی هزینه‌ی کل پروژه به عهده‌ی شرکت است. اطلاعات و ارقام اساسی مدل مالی شرکت برای پروژه به تفکیک هزینه‌های سرمایه‌ای، هزینه‌های بهره‌برداری و هرگونه هزینه‌ی تأمین مالی دیگری، باید طبق جدول ۱۵-۱، برای کل دوره‌ی مجاز تهیه و همراه با شرحی درباره‌ی وضعیت مالی پروژه در مدت زمان تعیین شده پس از تاریخ نفوذ، بر طبق ماده ۴ (تاریخ نفوذ و تاریخ قطعیت)، به سرمایه‌پذیر تحویل گردد. برنامه‌ی تأمین مالی پیشنهادی باید دارای حداکثر کارآیی مالی باشد به نحوی که تعرفه‌ی محاسبه شده‌ی محصول پروژه حاصل از آن کاهش یابد.

شرکت موظف است اسناد و مدارک لازم را در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد و اثبات کند که تأمین مالی لازم برای تکمیل پروژه فراهم آمده است و شرکت می‌تواند از آن استفاده کند. در صورت قصور شرکت در قطعیت تأمین مالی در مهلت مقرر به شرح پیشگفته، سرمایه‌پذیر می‌تواند ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد را ضبط کند.

جدول ۱۵-۱. برنامه‌ی مالی پروژه

ردیف	شرح	واحد	مقدار	ملاحظات
الف) اطلاعات و ارقام فنی				
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
ب) اطلاعات و ارقام مالی				
۷	دوره‌ی مجاز	سال		
۸	نرخ تبدیل ارز مبنا	ریال/ارز		
۹	وام (۱)			
	مبلغ	نوع ارز		

ردیف	شرح	واحد	مقدار	ملاحظات
	نرخ بهره‌ی سالانه وام	%		
	دوره‌ی تنفس	ماه		
	بیمه‌ی سرمایه‌گذاری (اعتبار صادراتی)	%		درصدی از وام
	کارمزد بانک بابت فراهم کردن وام	%		درصدی از وام
	کارمزد کارگزاری	%		درصدی از وام
	کارمزد تعهد	%		درصدی از وام و قابل اعمال به باقیمانده وام
	جمع کل کارمزد وام	%		درصدی از وام
	دوره‌ی باز پرداخت وام (۲)	ماه		
۱۰	مبلغ	نوع ارز		
	نرخ بهره‌ی سالانه‌ی وام	%		
	دوره‌ی تنفس	ماه		
	بیمه‌ی سرمایه‌گذاری (اعتبار صادراتی)	%		درصدی از وام
	کارمزد بانک بابت فراهم کردن وام	%		درصدی از وام
	کارمزد کارگزاری	%		درصدی از وام
	کارمزد تعهد	%		درصدی از وام و قابل اعمال به باقیمانده وام
	جمع کل کارمزد وام	%		درصدی از وام
۱۱	دوره‌ی باز پرداخت وام (۳)	ماه		
	مبلغ	نوع ارز		
	نرخ بهره‌ی سالانه‌ی وام	%		
	دوره‌ی تنفس	ماه		
	بیمه‌ی سرمایه‌گذاری (اعتبار صادراتی)	%		درصدی وام

ردیف	شرح	واحد	مقدار	ملاحظات	
	کارمزد بانک بابت فراهم کردن وام	%		درصدی از وام	
	کارمزد کارگزار	%		درصدی از وام	
	کارمزد تعهد	%		درصدی از وام و قابل اعمال به باقیمانده وام	
	جمع کل کارمزد وام	%		درصدی از وام	
	دوره‌ی بازپرداخت	ماه			
۱۲	سال مبنا برای تعدیل				
۱۳	آغاز کارهای اجرایی	سال			
۱۴	ریالی ارزی			مبلغ قرارداد ساخت	
۱۵	گردش نقدینگی	ریالی ارزی		سال ۱	
				سال ۲	
				سال ۳	
۱۶	هزینه‌ی ثابت بهره‌برداری و نگهداری	ریالی ارزی			
۱۷	هزینه‌ی متغیر بهره‌برداری و نگهداری	ریالی ارزی			
۱۸	سرمایه در گردش اولیه	ریالی ارزی			
۱۹	تجهیز برای بهره‌برداری و نگهداری	ریالی ارزی			

ردیف	شرح	واحد	مقدار	ملاحظات
۲۰	هزینه‌ی شرکت پروژه در سال ریالی ارزی			
۲۱	بیمه ارزی ریالی	%		
		%		
۲۲	هزینه مشاوران حقوقی و غیره ریالی ارزی			
۲۳	هزینه مشاوران / مهندسان / مالکان / وام دهندگان ریالی ارزی			
۲۴	هزینه‌های پیش‌بینی نشده ریالی ارزی	%		
		%		
۲۵	نرخ مالیات بر درآمد	%		

پیوست ۲۱:

تعریف‌ها و تفسیرها

۱- تعریف‌ها

در این موافقت‌نامه، عبارت‌ها، اصطلاح‌ها و کلمه‌های زیر که زیر آنها خط کشیده شده است، دارای معانی زیر هستند. در مواردی که اصطلاحی در این موافقت‌نامه تعریف نشده است، از تعاریف موجود در آخرین ویرایش «فرهنگ واژگان نظام فنی» استفاده می‌شود.

Transfer Tests

آزمایش‌های انتقال

از جمله آزمایش‌های عملکردی است که برای ارزیابی عمر مفید باقیمانده‌ی پروژه در تاریخ انتقال انجام می‌شود. شرکت موظف است تا پیش از تاریخ انتقال به هزینه‌ی خود نسبت به انجام تعمیرات اساسی و تعویض اجزا و قسمت‌هایی از پروژه که شرایط آزمایش‌های انتقال را برآورده نسازند، اقدام نماید.

Acceptance Tests

آزمایش‌های عملکردی

آزمایش‌هایی است که برای بررسی عملکرد هر مرحله/ واحد یا کل پروژه قبل از تاریخ بهره‌برداری تجاری هر مرحله/ واحد یا کل پروژه یا بررسی عملکرد ظرفیت و تولید پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و یا ارزیابی عمر مفید باقیمانده‌ی پروژه در تاریخ انتقال انجام می‌شود.

Subrogation Waiver

اسقاط حق جانشینی

ابطال حق بیمه‌گر برای درخواست جبران خسارت از طرف سوم (شخص ثالث). گفتنی است که اصول بیمه‌داری تجاری اقتضا می‌کند که بیمه‌گر برای خود حق جانشینی برای درخواست خسارت از طرف سوم قائل شود ولی بیمه‌گذار می‌تواند بیمه‌نامه را با شرط اسقاط این حق خریداری کند.

Technical Documents

اسناد فنی

اسناد، مدارک و اطلاعات فنی مربوط به طراحی و نقشه‌ها، جدول زمان‌بندی تفصیلی، دستورالعمل‌های نصب و راه‌اندازی، برنامه‌ی آزمایش‌ها، گزارش آزمایش‌ها، صورتجلسه‌های

اجرائی، نقشه‌های چون ساخت، دستورالعمل‌ها و سوابق بهره‌برداری و نگهداری، جانمایی کلی ساختمان، سیستم‌های اندازه‌گیری و .... بر طبق مشخصات فنی پروژه را شامل می‌شود.

اسناد موافقت‌نامه Agreement Documents

شامل موافقت‌نامه و پیوست‌های آن و موافقت‌نامه‌های تأمین مالی است.

اصلاح Curing

تمامی اقداماتی که بر حسب مورد باید از سوی طرف مقصر صورت گیرد تا قصور جبران، اصلاح و رفع شود و از پیامدهای قصور در مواردی که قابل رفع و جبران باشد، کاسته شود و یا تمهیدات لازم و تضمین‌های مورد قبول طرف بی‌تقصیر، برای جلوگیری از تکرار یا تداوم قصور در مواردی که قابل رفع و جبران نباشد فراهم آید.

اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه Notice of Intention to Terminate

به محض وقوع قصور از جانب شرکت یا سرمایه‌پذیر بسته به مورد و تمایل طرف بی‌تقصیر به فسخ موافقت‌نامه، طرف بی‌تقصیر، قصد خود را مبنی بر فسخ موافقت‌نامه با ارسال اطلاعیه‌ای کتبی به طرف مقصر، اعلام می‌دارد و در آن دلایل فسخ موافقت‌نامه را با جزئیات مشخص می‌کند. این اطلاعیه، اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه نامیده می‌شود.

اطلاعیه‌ی جایگزینی Notice of Substitution

اطلاعیه‌ای است که تأمین‌کنندگان مالی پس از قصور شرکت، طی آن تمایلشان را نسبت به جایگزینی شرکت با یک شرکت دارای صلاحیت هم‌تراز دیگر که به تأیید سرمایه‌پذیر خواهد رسید، به همراه چگونگی اجرای این حق، به سرمایه‌پذیر اعلام می‌نمایند.

اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه Agreement Termination Notice

هرگاه دوره‌ی اصلاح پایان پذیرد و قصوری که منجر به صدور اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه گردیده اصلاح نشود، طرف صادرکننده‌ی اطلاعیه‌ی تصمیم به فسخ موافقت‌نامه، می‌تواند با ارسال اطلاعیه‌ای که اطلاعیه‌ی فسخ موافقت‌نامه نامیده می‌شود، تاریخ فسخ موافقت‌نامه را اعلام کند.

اعتبار اسنادی Letter of Credit (LC)

یک تعهدنامه کتبی پرداخت که توسط بانک طرف خریدار (بانک صادر کننده یا متقاضی) برای بانک طرف فروشنده (بانک قبول کننده، مذاکره کننده، پرداخت کننده یا ذینفع) صادر می‌شود.

اعتبار اسنادی دیداری At Sight LC

نوعی اعتبار اسنادی است که بر اساس آن، بانک طرف فروشنده بعد از ملاحظه اسناد تحویل از خریدار و کنترل کلیه مدارک، باید بلافاصله مبلغ مربوط را پرداخت کند.

اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت Irrevocable LC

در این نوع اعتبار اسنادی، هرگونه تغییر، اصلاح یا لغو اعتبار اسنادی (غیر از انقضای آن) از سوی متقاضی یا بانک طرف خریدار تنها پس از موافقت ذینفع اعتبار اسنادی قابل انجام است.

اعتبار اسنادی گردان Revolving LC

یک اعتبار اسنادی واحد که خریدهای متعدد کالا یا محصول را در دوره زمانی طولانی پوشش می‌دهد. بدین ترتیب، بجای صدور اعتبار اسنادی جدید برای هر پرداخت، خریدار یک اعتبار اسنادی گردان مقداری (نگه‌داشتن یک مقدار ثابت که با خالی شدن آن مجدداً پر می‌شود) یا زمانی (نگه‌داشتن یک مقدار ثابت در یک دوره زمانی مانند هفته، ماه، یا سال) ارائه می‌کند.

افزایش هزینه Cost Increase

هرگونه هزینه اضافی پروژه ناشی از تغییر در قوانین و مقررات، که شرکت متحمل می‌شود و از سوی بیمه یا به وسیله دیگری پوشش داده نمی‌شود و جز با تأمین مبالغ اضافی از سوی سهامداران شرکت یا تأمین‌کنندگان مالی قابل جبران نیست، و به طور مستقیم موجب افزایش هزینه کل شرکت می‌گردد.

الزامات بهره‌برداری Operating Procedures

شامل رویه‌ها و استانداردهای بهره‌برداری در دوره بهره‌برداری تجاری است که در پیوست موافقت‌نامه مشخص می‌شود و باید از سوی شرکت رعایت گردد.

انتقال پروژه Project Transfer

انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر شامل امکان دسترسی انحصاری و نامحدود سرمایه‌پذیر به پروژه و قطعات یدکی و تجهیزات و ابزار ویژه وسایل نقلیه بهره‌برداری و نگهداری پروژه است و شامل انتقال تمام حقوق شرکت در پروژه از جمله تمام حقوق و مالکیت‌های معنوی، بیمه‌نامه‌ها، ضمانت‌نامه‌های باقیمانده اشخاص تأمین‌کننده تجهیزات، مصالح و خدمات، دستورالعمل بهره‌برداری و نگهداری، نقشه‌های طراحی و چون ساخت به سرمایه‌پذیر می‌گردد.

بهای انتقال Transfer Price

مبلغی که در پی فسخ موافقت‌نامه بابت تصرف و انتقال پروژه محاسبه و از سوی سرمایه‌پذیر به شرکت پرداخت می‌گردد.

بهای تولید Consumption Charges

مبلغی است که سرمایه‌پذیر متناسب با میزان تحویل محصول پروژه محاسبه و به شرکت می‌پردازد. بهای تولید هزینه‌های متغیر یا حاشیه‌ای تولید محصول پروژه، مانند سوخت، آب و سایر مواد مصرفی را پوشش می‌دهد و شامل هزینه‌های ثابت آن نمی‌شود.

بهای ظرفیت Capacity Charges

مبلغی است که سرمایه‌پذیر بدون در نظر گرفتن میزان واقعی تولید محصول در هر دوره‌ی پرداخت، محاسبه و به شرکت پرداخت می‌کند؛ به نحوی که کفایت پرداخت‌های ثابت شرکت را، از جمله هزینه‌های ثابت تأمین مالی پروژه مانند اقساط بدهی‌ها و سایر مخارج مالی، و هزینه‌های ثابت نگهداری و بهره‌برداری پروژه، بنماید. پرداخت بهای ظرفیت منوط به وجود آمادگی شرکت برای تولید محصول پروژه است.

بهای محصول پروژه Product Fee

بها یا تعرفه‌ی محصول پروژه برآورد قیمت هر واحد محصول پروژه است که در مدل مالی پروژه محاسبه می‌شود و برای انتخاب مناسب‌ترین قیمت در زمان بررسی پیشنهادهای فنی - مالی پروژه، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

Prudent Operatorبهره‌بردار مجرب

بهره‌برداری که صادقانه تلاش می‌کند تا تعهدات قراردادی خویش را به موقع انجام دهد و در این خصوص و در جریان کلی انجام تعهدات خود از سطحی از مهارت، دقت، دوراندیشی، و ژرفنگری برخوردار است که از یک بهره‌بردار ماهر، واجد شرایط، با تجربه و مقید به رعایت قوانین و مقررات و با تعهدات مشابه به طور متعارف و منطقی انتظار می‌رود.

Operating Practiceبهره‌برداری آزمایشی

بهره‌برداری در یک مدت مشخص، پس از تکمیل موفقیت آمیز آزمایش‌های قبولی عملکرد هر مرحله / واحد یا کل پروژه، که برای انجام آزمایش‌های قابلیت اطمینان، اجرا می‌شود.

Commercial Operationبهره‌برداری تجاری

بهره‌برداری در مدت عمر مفید پروژه، که پس از اطمینان از قابلیت بهره‌برداری هر مرحله / واحد یا کل پروژه، انجام می‌شود.

Paymentsپرداخت‌ها

شامل جمع پرداخت‌های مربوط به بهای ظرفیت و بهای تولید است که از سوی سرمایه‌پذیر به شرکت پرداخت می‌شود.

Projectپروژه

تمام اقدامات لازم در مشارکت عمومی - خصوصی برای تحقق موفقیت آمیز موضوع موافقت‌نامه از جمله پیشبرد، انجام مطالعات، طراحی، تأمین مالی، تأمین تجهیزات، احداث و نصب طبق مشخصات فنی در ساختگاه، آزمایش‌های راه‌اندازی، بهره‌برداری و نگهداری، دریافت بیمه‌نامه‌ها و حفظ اعتبار آن‌ها، تحويل محصول پروژه در نقاط تحويل به سرمایه‌پذیر و خرید آن از سوی سرمایه‌پذیر طبق مفاد و شرایط این موافقت‌نامه، و در صورت پیش‌بینی در موافقت‌نامه، انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر در پایان دوره مجاز.

پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری Operation and Maintenance Contractor
 پیمانکار یا پیمانکارهایی که بر حسب مورد توسط شرکت و با تأیید سرمایه‌پذیر در طول دوره‌ی بهره‌برداری تجاری پروژه در زمان‌های متفاوت برای بهره‌برداری و نگهداری پروژه انتخاب می‌شوند.

پیمانکار ساخت Construction Contractor
 پیمانکار یا پیمانکارهایی که بر حسب مورد توسط شرکت و با تأیید سرمایه‌پذیر انتخاب می‌شوند تا مهندسی، طراحی، تولید، تأمین و تدارک تجهیزات، حمل، نصب، احداث و آزمایش، راه اندازی و تحویل پروژه را طبق مفاد قراردادساخت بر عهده گیرند.

تاریخ انتقال Transfer Date
 چنانچه در موافقت‌نامه، انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر پیش‌بینی شده باشد، تاریخی برای تحویل پروژه از شرکت به سرمایه‌پذیر مشخص و در پیوست ۵ موافقت‌نامه درج می‌گردد که تاریخ انتقال نامیده می‌شود. از ابتدای روز بعد از تاریخ انتقال، حقوق و مالکیت انحصاری و بدون محدودیت پروژه به سرمایه‌پذیر منتقل می‌شود.

تاریخ بهره‌برداری تجاری Commercial Operation Date (COD)
 تاریخی است که شرکت و سرمایه‌پذیر به صورت مشترک و پس از اطمینان از آماده بودن پروژه برای بهره‌برداری، آغاز بهره‌برداری تجاری پروژه را به صورت مکتوب تأیید کنند.

تاریخ بهره‌برداری تجاری برنامه‌ریزی شده Scheduled Commercial Operation Date
 تاریخی است که، در برنامه زمانی پیوست موافقت‌نامه، برای آغاز بهره‌برداری تجاری پروژه پیش‌بینی و درج شده است. این تاریخ برنامه‌ریزی شده ممکن است بر طبق مفاد موافقت‌نامه اصلاح شود.

تاریخ پایه Base Date
 بیست و هشت (۲۸) روز قبل از آخرین مهلت تعیین شده برای تسلیم پیشنهاد مالی سرمایه‌گذار.

تاریخ قطعیت Closing Date

تاریخی که سرمایه‌پذیر و شرکت به صورت مشترک تأیید کنند که شروط مقدم درج شده در پیوست موافقت‌نامه (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت)، تحقق یافته و یا از سوی طرف ذی‌نفع صرف نظر شده است.

تاریخ قطعیت برنامه‌ریزی شده Planned Closing Date

تاریخی است که زمان امضای موافقت‌نامه پیش‌بینی شده تحقق یا اسقاط شروط مقدم پروژه به شرح درج شده در پیوست موافقت‌نامه (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت)، به تأیید دوطرف برسد. این تاریخ برنامه‌ریزی شده ممکن است بر طبق مفاد موافقت‌نامه اصلاح شود.

تاریخ قطعیت تأمین مالی Financial Closing Date

تاریخی که تمامی موافقت‌نامه‌های تأمین مالی هزینه‌ی کل پروژه از سوی شرکت منعقد شود و به امضای شرکت و تأمین‌کنندگان مالی برسد و شرایط لازم برای اولین برداشت از وام‌های مربوط بر طبق موافقت‌نامه‌های تأمین مالی فراهم گردد، تاریخ قطعیت تأمین مالی پروژه نامیده می‌شود که نباید از تاریخ قطعیت پروژه فراتر رود.

تاریخ نفوذ Effective Date

تاریخی که موافقت‌نامه از سوی دوطرف، امضا می‌شود.

تأمین‌کنندگان مالی Financing Parties

وام‌دهندگانی که تأمین مالی یا تأمین مالی مجدد مورد نیاز پروژه را برای شرکت انجام می‌دهند. به استثنای سهامداران شرکت که وام‌دهنده محسوب نمی‌شوند.

تعدیل قیمت‌ها Escalation

با توجه به ماهیت بلندمدت موافقت‌نامه‌های مشارکت عمومی - خصوصی، ممکن است در پیوست موافقت‌نامه راهکاری برای خنثی کردن اثرات افزایش قیمت‌ها در محاسبه بهای ظرفیت و یا بهای تولید پیش‌بینی شود که تعدیل قیمت‌ها نامیده می‌شود. بخش‌های تعدیل‌پذیر و شاخص‌های تعدیل برحسب ریالی و ارزی در پیوست موافقت‌نامه مشخص می‌شود.

Basic Change

تغییر اساسی

تغییراتی که منجر به تغییر در ظرفیت تولید، بازدهی و یا ایمنی پروژه می‌شود.

Change in Law

تغییر در قوانین و مقررات

هر تغییری که پس از تاریخ نفوذ این موافقت‌نامه در قوانین و مقررات جاری جمهوری اسلامی ایران ایجاد شود و یا قوانین جدیدی که به وجود می‌آید و در اجرای این موافقت‌نامه تأثیرگذار باشد.

Severability of Interests

تفکیک منافع

اعمال سیاست‌های بیمه‌ای جداگانه، بجز سقف مبلغ جبران خسارت، به بیمه‌گذاران تحت پوشش یک بیمه‌نامه.

Outage

توقف

وقفه‌ی کامل در توان تولیدی پروژه به هر دلیل اعم از توقف اضطراری و توقف برنامه‌ریزی شده است.

Force Outage

توقف اضطراری

وقفه‌ی کامل در توان تولیدی پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری که ناشی از قصور شرکت باشد.

Scheduled Outage

توقف برنامه‌ریزی شده

وقفه‌ی کامل در توان تولیدی پروژه برای بازرسی‌های ادواری، آزمایش‌ها، تعمیرات اصلاحی و پیشگیرانه، و تعویض اجزا و یا ارتقای کیفیت لازم پروژه که از پیش برنامه‌ریزی شده است.

Force Majeure Event

حادثه‌ی قهریه

به معنی هر واقعه و پیشامد غیر قابل پیش‌بینی و خارج از کنترل معقول طرف آسیب دیده است که با تلاش‌های کافی و مناسب، قابل جلوگیری، رفع و یا از بین بردن از سوی طرف آسیب دیده

نباشد، به طور قابل ملاحظه‌ای بر توانایی طرف آسیب دیده برای اجرای تعهداتش اثرگذار باشد و نتیجه‌ی مستقیم یا غیر مستقیم قصور طرف آسیب دیده در اجرای تعهداتش نباشد.

Political Force Majeure حادثه‌ی قهریه‌ی سیاسی
حادثه قهریه‌ای است که نتیجه‌ی وقوع جنگ، اعتصاب، آشوب اجتماعی، خرابکاری، فعل یا ترک فعل غیرموجه از طرف دستگاه اجرایی باشد.

Natural Force Majeure حادثه‌ی قهریه‌ی طبیعی
حادثه قهریه‌ای است که حادثه قهریه سیاسی نباشد مانند بلایای طبیعی، تصادمات و انفجارها، شیوع قحطی و بیماری.

Liquidated Damages خسارت مقطوع
مبالغ مشخصی است که شرکت به علت قصور خود باید به سرمایه‌پذیر بپردازد. نحوه‌ی محاسبه، نحوه‌ی پرداخت و حداکثر مقدار انواع خسارت مقطوع با توجه به نوع پروژه و حجم سرمایه‌گذاری، در پیوست موافقت‌نامه تعیین می‌شود.

Government Authority دستگاه اجرایی
تمام وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و تمام دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است و از اختیارات قانونی برای اقدام از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران برخوردار باشد.

Construction Period دوره‌ی احداث
یک دوره‌ی [تعداد ماه] ماهه برای احداث پروژه که از تاریخ قطعی در موافقت‌نامه شروع می‌شود و در تاریخ بهره‌برداری تجاری خاتمه پیدامی‌کند مگر آن که طبق مفاد موافقت‌نامه تمدید شود و یا پیش از موعد به پایان رسد.

Cure Period دوره‌ی اصلاح
دوره‌ای است که طرف مقصر اقدام به اصلاح قصور خود می‌کند.

Commercial Operation Period دوره‌ی بهره‌برداری تجاری

یک دوره‌ی [تعداد ماه] ماهه برای بهره‌برداری پروژه که از تاریخ بهره‌برداری تجاری شروع می‌شود. این دوره ممکن است طبق مفاد موافقت‌نامه تمدید شود و یا پیش از موعد به پایان رسد.

Grace period دوره‌ی تنفس

مهلت اضاف‌ه‌ای است که در هنگام آغاز هرگونه تعهد از جمله شروع بازپرداخت اقساط وام یا شروع دوره‌ی بهره‌برداری تجاری به طرف متعهد داده می‌شود.

Transition Period دوره‌ی گذار

سی روز قبل از پایان دوره‌ی بهره‌برداری تجاری، که به انتقال مسئولیت بهره‌برداری و نگهداری، تسویه حساب با کارکنان و ... اختصاص می‌یابد.

Authorization Period دوره‌ی مجاز

دوره‌ای که شرکت اجازه می‌یابد که سرمایه‌گذاری کند و سرمایه‌ی خود به انضمام سود مورد توافق را از محل عواید پروژه مستهلک سازد. این دوره از تاریخ قطعیت شروع شده و تا پایان دوره بهره‌برداری تجاری ادامه می‌یابد.

Two Parties دوطرف

سرمایه‌پذیر و شرکت هستند.

Day روز یا روزه

یک دوره‌ی زمانی که طبق ساعت رسمی جمهوری اسلامی ایران از ساعت ۰۰:۰۰ آغاز می‌شود و در ساعت ۲۴:۰۰ همان روز پایان می‌یابد.

Business Day روز کاری

هر روزی که در تقویم رسمی سالانه‌ی هجری شمسی جمهوری اسلامی ایران تعطیل نیست.

Prudent Utility Practice رویه‌های سنجیده و حرفه‌ای
به روش‌ها، شیوه‌ها و رویکردهای روزآمد اطلاق می‌گردد که در فعالیتهای مهندسی، اجرا، بهره‌برداری و نگهداری به کار برده می‌شود و منطبق بر دستورالعمل‌های بهره‌برداری و نگهداری سازندگان تجهیزات به کار رفته در پروژه است.

Site ساختگاه
زمین مورد نیاز برای احداث و بهره‌برداری پروژه که طبق مفاد موافقت‌نامه از سوی سرمایه‌گذار (در صورتیکه در تعهد او باشد) و یا شرکت تأمین می‌شود. تأمین ساختگاه از شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعی است.

Hour ساعت
یک دوره‌ی شصت (۶۰) دقیقه‌ای است.

Year سال یا ساله
سال هجری شمسی، طبق تقویم جمهوری اسلامی ایران است.

Contract Year سال قراردادی
یک سال شمسی است. نخستین سال قراردادی همزمان با تحقق تاریخ بهره‌برداری تجاری آغاز و در آخرین روز همان سال شمسی به پایان خواهد رسید. آخرین سال قراردادی، در زمان انقضای این موافقت‌نامه به پایان می‌رسد.

Authority, Investee سرمایه‌پذیر
طرف واگذار کننده و امضا کننده‌ی این موافقت‌نامه است که شامل جانشین‌ها و نماینده‌های قانونی آن نیز می‌شود.

Product Metering System سیستم اندازه‌گیری محصول پروژه
شامل دستگاه‌های اندازه‌گیری محصول تحویلی و محصول دریافتی پروژه به شرح درج شده در موافقت‌نامه است. مشخصات این سیستم‌ها باید طبق مشخصات فنی پروژه باشد.

Personشخص

هر شخص حقیقی یا شخص حقوقی است.

Companyشرکت

یک شرکت سهامی خاص با سرمایه حداقل یک سوم مبلغ برآورد ساخت پروژه و یا شرکت تضامنی است که به عنوان شرکت پروژه در صدر این موافقت‌نامه درج شده است و توسط [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و ... به نسبت سهام درج شده در پیوست موافقت‌نامه (سهامداران اولیه‌ی شرکت)، تحت قوانین کشوری که در آن به ثبت رسیده است پیش از تاریخ قطعیت تأسیس می‌شود و طرف دیگر موافقت‌نامه است و شامل جانشین‌ها و نماینده‌های قانونی آن نیز می‌شود. پیش از تاریخ قطعیت، طی یک موافقت‌نامه‌ی جانشینی و بر اساس شرایط این موافقت‌نامه، شرکت جانشین [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و ... می‌گردد.

Precedence Conditionsشروط مقدم

تعهدات شرکت و سرمایه‌پذیر به شرح درج شده در پیوست موافقت‌نامه (شروط مقدم بر تحقق تاریخ قطعیت) است که تحقق یا اسقاط آن‌ها پیش از تاریخ قطعیت پروژه باید به تأیید دوطرف برسد.

Annual Invoiceصورت‌حساب سالانه

در انتهای هر سال، شرکت با توجه به شرایط واقعی بهره‌برداری در سال، بهای تولید و بهای ظرفیت را تهیه و پس از اعمال خسارات و تغییرات به عنوان صورت‌حساب سالانه به سرمایه‌پذیر ارائه می‌کند.

Monthly Invoiceصورت حساب ماهانه

در ابتدای هر ماه، شرکت بهای تولید و بهای ظرفیت را بر مبنای مقادیر تولید و آمادگی تولید در ماه گذشته تهیه و به عنوان صورت‌حساب ماهانه به سرمایه‌پذیر ارائه می‌کند.

Guarantorضامن

وزارت امور اقتصادی و دارایی دولت جمهوری اسلامی ایران است.

Performance Security ضمانت‌نامه‌ی اجرا

ضمانت‌نامه‌ی بدون قید و شرط، برگشت ناپذیر، قابل تمدید و عندالمطالبه است که به نفع سرمایه‌پذیر و از سوی یک بانک مورد قبول سرمایه‌پذیر صادر می‌شود. ضمانت‌نامه اجرا را شرکت برای تضمین احداث پروژه در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌دهد.

Transfer Security ضمانت‌نامه‌ی انتقال

ضمانت‌نامه‌ی بدون قید و شرط، برگشت ناپذیر، قابل تمدید و عندالمطالبه است که به نفع سرمایه‌پذیر طبق فرم مورد نظر و از سوی یک بانک مورد قبول سرمایه‌پذیر صادر می‌شود. ضمانت‌نامه‌ی انتقال را شرکت برای تضمین احراز شرایط انتقال پروژه، در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌دهد.

ضمانت‌نامه‌ی پیشبرد

ضمانت‌نامه‌ی بدون قید و شرط، برگشت ناپذیر، قابل تمدید و عندالمطالبه است که به نفع سرمایه‌پذیر، و از سوی یک بانک مورد قبول سرمایه‌پذیر صادر می‌شود. ضمانت‌نامه پیشبرد را شرکت برای تضمین پیشبرد شروط مقدم برای تحقق تاریخ قطعیت پروژه در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌دهد.

Party طرف

سرمایه‌پذیر یا شرکت بر حسب مورد است.

Capacity ظرفیت

ظرفیت تولید محصول پروژه به صورت پیوسته و مطمئن که در نقاط اندازه‌گیری به طور منظم اندازه‌گیری می‌شود.

Design life عمر طراحی

عمر طراحی پروژه، مدت زمانی است که طراحان آن انتظار دارند طی آن پروژه مورد نظر با حفظ مشخصات تعیین شده، مورد استفاده قرار گیرد. به عبارت دیگر، مدت زمان بین شروع استفاده از پروژه و خارج کردن آن از سرویس، عمر طراحی آن پروژه است.

فسخ موافقت‌نامه
Agreement termination
 خاتمه حقوق و تعهدات دوطرف در رابطه با پروژه، با توافق دوطرف و طبق مفاد موافقت از توافق در خصوص بهای انتقال و نحوه‌ی تسویه آن.

قرارداد بهره‌برداری و نگهداری
Operation and Maintenance (O&M) Contract
 قرارداد یا قراردادهایی که بین شرکت و پیمانکار بهره‌برداری و نگهداری به منظور بهره‌برداری و نگهداری پروژه منعقد می‌شود.

قرارداد ساخت
Construction Agreement
 قرارداد یا قراردادهایی که بین شرکت و پیمانکار ساخت به منظور انجام مهندسی، طراحی، تولید، تأمین و تدارک تجهیزات، حمل، نصب، احداث و آزمایش، راه اندازی و تحویل پروژه منعقد می‌شود. این قراردادها اعم از EPC، DB، EC، PC، C و مانند آن می‌باشد.

قصور
Event of Default
 تخلف هر یک از طرف‌های موافقت‌نامه در انجام تعهدات مربوط در زمان مقرر.

قصور سرمایه‌پذیر
Authority Event of Default
 تخلف سرمایه‌پذیر در انجام تعهدات قراردادی بر اساس فهرست مندرج در موافقت‌نامه.

قصور شرکت
Company Event of Default
 تخلف شرکت در انجام تعهدات قراردادی بر اساس فهرست مندرج در موافقت‌نامه.

قوانین و مقررات
Law
 تمام قوانین و نیز مصوبه‌ها، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌هایی که از سوی مراجع مسؤول و به موجب قوانین صادر شود، مگر این که در این موافقت‌نامه به گونه دیگری تعیین شده باشد.

کارشناس
Expert
 شخصی است که از میان فهرستی که مورد توافق دوطرف قرار گرفته است انتخاب و منصوب می‌گردد تا در ارتباط با موضوع مورد اختلاف و اتخاذ تصمیم نهایی و الزام‌آور اقدام کند.

Cost Decreaseکاهش هزینه

هرگونه کاهش هزینه‌ی پروژه ناشی از تغییر در قوانین و مقررات، که به طور مستقیم موجب کاهش در هزینه‌ی کل شرکت شود.

Coordination Committeeکمیته‌ی هماهنگی بهره‌برداری

کمیته‌ای مرکب از نمایندگان دوطرف است که بر اساس مفاد موافقت‌نامه الزامات بهره‌برداری را نهایی می‌کند و وظیفه تأیید روش‌های آزمایش و راه‌اندازی پروژه، هماهنگی بین دوطرف برای برنامه‌های مربوط به راه‌اندازی، بهره‌برداری و نگهداری پروژه و مانند آن را به عهده دارد.

Operation Reportگزارش بهره‌برداری

گزارشی است که سرمایه‌پذیر می‌تواند به منظور آگاهی از ایفای تعهدات شرکت در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری و اعلام نتیجه‌ی بازرسی به شرکت، پس از بازرسی منظم مشاور فنی یا نمایندگان خود از پروژه تهیه کند.

Monthماه یا ماهه

ماه هجری شمسی، طبق تقویم جمهوری اسلامی ایران است.

Authorisationsمجوزها

تمام مصوبه‌ها، تأییدیه‌ها، گواهی‌ها، بخشودگی‌ها، تخفیف‌ها و موافقت‌نامه‌ها و امثال آن (اعم از دولتی، غیردولتی، خارجی و ...) که برای احداث، تأمین مالی، بهره‌برداری و نگهداری و انتقال پروژه به روش مشارکت عمومی - خصوصی طبق این موافقت‌نامه مورد نیاز شرکت یا سرمایه‌پذیر است.

Technical Limitsمحدودیت‌های فنی

شامل شرایط طراحی مانند شرایط ساختگاه و سایر محدودیت‌های فنی که از طرف سرمایه‌پذیر در طراحی پروژه اعلام می‌شود، و شرایط خاص مؤثر در میزان و چگونگی بهره‌برداری است که در پیوست موافقت‌نامه درج می‌شود.

Project Product محصول پروژه

کالا یا خدماتی که حاصل بهره‌برداری پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری است و به صورت تجاری برای فروش به سرمایه‌پذیر توسط شرکت تولید می‌شود. مصادیق آن تولید کالا، انرژی الکتریکی، امکان عبور و مرور وسائط نقلیه، تهیه‌ی آب شرب یا آب کشاورزی و یا ترانزیت کالا، آب، برق و یا گاز و مانند آن است.

Delivered Product محصول تحویلی

مقدار محصول پروژه که توسط شرکت تولید می‌گردد.

Received Product محصول دریافتی

مقدار محصول پروژه که تحویل سرمایه‌پذیر می‌گردد.

Financial Model مدل مالی

طرح مالی شرکت شامل ساختار تأمین مالی و گردش نقدینگی پروژه در دوره‌های احداث و بهره‌برداری که مبنای محاسبه‌ی تعرفه‌ی محصول پروژه است و در پیوست موافقت‌نامه، درج گردیده است.

Project Documentation Center مرکز مدارک فنی و اسناد پروژه

واحدی که در شرکت تأسیس می‌شود و شامل مکان مجازی یا فیزیکی است که در آن تمامی مدارک فنی، اسناد، قراردادهای، اطلاعات پروژه و گزارش‌های مربوط به طراحی، احداث، نگهداری و تعمیرات در چهارچوب نظام مستندسازی ذخیره و نگهداری می‌گردد. این واحد هنگام انتقال پروژه، عیناً به سرمایه‌پذیر منتقل می‌شود.

Public - Private Partnership (PPP) مشارکت عمومی - خصوصی

قرارداد بلند مدتی است که بین بخش عمومی و بخش خصوصی منعقد می‌شود تا در چهارچوب آن بخش خصوصی مسئولیت توأم امور سرمایه‌گذاری، ساخت و حسب مورد بهره‌برداری زیربناها را برای ارائه خدمات عمومی به عهده بگیرد.

مشاور فنی Technical Consultant
 یک مهندس فنی یا یک شرکت مهندسی که از سوی سرمایه‌پذیر انتخاب می‌گردد تا وظایف پایش هزینه، پیشرفت عملیات اجرایی و کیفیت مهندسی، طراحی، ساخت، نصب، آزمایش‌ها و راه‌اندازی را در دوره‌ی مجاز انجام دهد.

مشخصات فنی Technical Specifications
 شامل مشخصات فنی پروژه مورد نظر سرمایه‌پذیر است که بطور مشروح در پیوست موافقت‌نامه درج می‌شود.

مشخصات مواد اولیه Raw Materials Specifications
 شامل نوع، ترکیبات تشکیل دهنده، مقادیر کمینه و بیشینه مواد مضر، نحوه‌ی بسته‌بندی و ... مواد اولیه که باید از سوی تأمین کننده مواد اولیه رعایت گردد و در پیوست موافقت‌نامه، تشریح می‌گردد.

مواد اولیه Raw Materials
 کالا یا خدماتی که طبق مشخصات درج شده در پیوست موافقت‌نامه، تأمین و در فرآیند تولید به محصول پروژه تبدیل می‌شود.

موافقت‌نامه Agreement
 شامل متن حاضر به انضمام پیوست‌های آن و هرگونه تغییرات و اصلاحاتی است که در هر زمانی در طول دوره‌ی مجاز و بر حسب نیاز بین دوطرف توافق شود.

موافقت‌نامه‌های تأمین مالی Financing Agreements
 موافقت‌نامه‌هایی است که برای تأمین مالی و یا تأمین مالی مجدد بخشی از هزینه‌ی کل پروژه و نیز موافقت‌نامه‌های تضامین (در صورت وجود بین شرکت و تأمین کنندگان مالی پروژه)، طبق مفاد این موافقت‌نامه منعقد می‌گردد.

Substitution Agreement

موافقت‌نامه‌ی جانشینی

موافقت‌نامه‌ای است که بر اساس آن شرکت، جانشین [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و [نام شرکت صاحب سهام شرکت پروژه] و ... که طرف دیگر این موافقت‌نامه پیش از تاریخ قطعیست هستند، می‌گردد.

Independent Engineer

مهندس مستقل

یک شرکت مهندسی مستقل انتخاب شده از بین شرکت‌های مهندسی واجد شرایط و شناخته شده است که با توافق دوطرف منصوب می‌شود تا با بازرسی پروژه و بررسی گزارش بهره‌برداری‌ها، گزارشی از وضعیت تعمیر و نگهداری پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری تهیه کند. این گزارش مرجع تشخیص لزوم انجام تعمیرات اساسی و تعویض اجزا و قسمت‌هایی از پروژه برای تداوم شرایط بهره‌برداری پیش‌بینی شده در موافقت‌نامه است. هزینه‌ی مربوط به مهندس مستقل به طور مساوی توسط دوطرف تعهد می‌شود.

Documentation system

نظام مستندسازی

روش منظم و سازمان یافته‌ای برای ثبت مدارک فنی و اسناد دوره‌های طراحی، احداث و بهره‌برداری پروژه و بررسی‌ها و تحلیل‌های مربوط است.

Metering Points

نقاط اندازه‌گیری

نقاطی است که در آن محصول تحویلی به سرمایه‌پذیر و محصول دریافتی اندازه‌گیری می‌شود.

Product Delivery Point

نقطه‌ی تحویل محصول پروژه

محل فیزیکی نقطه یا نقاط تحویل محصول پروژه یا محدوده ارائه خدمات است.

Substitute Entity

نهاد جایگزین

یک شرکت دارای صلاحیت هم طراز شرکت، مورد تأیید سرمایه‌پذیر، است که تأمین کنندگان مالی پس از قصور شرکت، در صورت تمایل برای جایگزینی شرکت اعلام می‌نمایند.

Emergency Caseوضعیت اضطراری

شرایطی است که سرمایه‌پذیر را به تشخیص خود ملزم می‌نماید که از شرکت بخواهد که در اولین فرصت ممکن پروژه را راه‌اندازی کند یا تولید محصول پروژه را افزایش یا کاهش دهد یا آن را متوقف نماید.

وضعیت کاهش اضطراری ظرفیت

کاهش توان تولیدی پروژه در دوره‌ی بهره‌برداری تجاری که ناشی از قصور شرکت باشد.

Total Costsهزینه‌ی کل

شامل تمامی هزینه‌های اجرای پروژه در داخل یا خارج از جمهوری اسلامی ایران به ریال یا ارز خارجی پس از تاریخ نفوذ تا پایان دوره‌ی مجاز می‌شود. هزینه‌ی کل شامل هزینه‌های تأمین مالی، طراحی، مهندسی، تأمین کالا، حمل و نقل به ساختگاه، ساخت، نصب، آزمایش، راه‌اندازی، تعمیرات، بهره‌برداری و نگهداری، مدیریت پروژه، مالیات، بیمه و دیگر هزینه‌هایی است که طبق مفاد این موافقت‌نامه، شرکت متحمل می‌گردد.

Weekهفته

دوره‌ای هفت (۷) روزه که از ساعت ۰۰:۰۰ روز شنبه آغاز می‌شود و تا ساعت ۲۴:۰۰ روز جمعه ادامه پیدامی‌کند.

Foreign Investment Promotion and Protection ActFIPPA

قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی که مصوب سال ۱۳۸۱ مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران و آئین‌نامه‌های اجرایی آن است.

London Interbank Offered RateLIBOR

نرخ بهره‌ی بین بانکی در لندن

۲- تفسیرها

در این موافقت‌نامه، اصطلاحات زیر با معانی شرح داده شده برای آن‌ها تفسیر می‌شوند:

۱-۲. هرگونه اشاره به «بند»، «ماده»، «جدول»، «پیوست»، «قسمت» به معنی اشاره به «بند»، «ماده»، «جدول»، «پیوست»، «قسمت» در این موافقت‌نامه است، مگر این که به صراحت به شکل دیگری بیان شده باشد.

۲-۲. عناوین ماده‌های گوناگون این موافقت‌نامه تنها برای تسهیل تنظیم موافقت‌نامه به کار رفته است و به عنوان بخشی از این موافقت‌نامه تلقی نمی‌گردد و نباید به هیچ وجه در تفسیر موافقت‌نامه مورد استفاده قرار گیرد.

۳-۲. «وابسته» به یک شخص، به معنای شخصی است که وی را کنترل کند یا به وسیله وی کنترل شود یا همراه وی تحت کنترل مشترک شخص دیگری باشد.

۴-۲. «کنترل» هر شخص، به معنی اختیار مستقیم بیش از پنجاه درصد حق رأی آن شخص، خواهد بود.

۵-۲. تمام دوره‌های تعیین شده به موجب این موافقت‌نامه بر اساس تقویم رسمی جمهوری اسلامی ایران تفسیر و محاسبه خواهد شد، مگر این که به صراحت از روش دیگری نام برده شود.

۶-۲. هرگونه اشاره به «شامل» و «از جمله» دربرگیرنده‌ی تمام مصادیق و بدون محدودیت خواهد بود.

۷-۲. استفاده از کلمات مذکر شامل مؤنث و خنثی و یا برعکس است.

۸-۲. کلمات «مفرد» شامل «جمع» و یا «جمع» شامل «مفرد» نیز هست.

۲-۹. «به صورت کتبی» یا «کتبی» یا «مکتوب»، یعنی به صورت دست نوشته، تحریر شده، چاپ شده یا ثبت الکترونیکی که منجر به سابقه‌ی دائمی می‌شود.

۲-۱۰. در مواردی که در آن‌ها واژه‌های «توافق»، «توافق شده» و «توافق نامه» و مشابه آن‌ها به کار رفته است، توافق‌ها باید به صورت مکتوب ثبت و ضبط شود.

۲-۱۱. موافقت‌نامه شامل قرارداد، معاهده یا تعهدنامه (در هر مورد به صورت کتبی) و متن اصلاح شده، تجدید نظر شده و یا تکمیل شده‌ی آنان نیز می‌باشد.

۲-۱۲. اشاره به هر طرف شامل هر جانشین و نماینده‌ی قانونی آن نیز می‌باشد که طبق مفاد موافقت‌نامه انتخاب شده است.

۲-۱۳. در این موافقت‌نامه:

دلار (USD) یا \$، به معنی واحد پول رسمی و قانونی ایالات متحده‌ی آمریکا است.
ریال (Rials) و RIs و یا IRR، به معنی واحد پول رسمی و قانونی جمهوری اسلامی ایران است.

یورو (Euro) یا €، به معنی واحد پول رسمی و قانونی اتحادیه اروپاست.

